

74
MĀRUFJON DUSTMURODOV

ADABIYOT

SAVOLLAR TO'PLAMI

I
qism
I

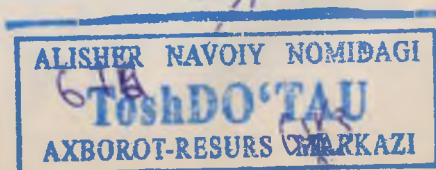
74
MA'RUFJON DUSTMURODOV

ADABIYOT

SAVOLLAR TO'PLAMI

I QISM

TOSHKENT – 2016

КБК: 74.202.4.М
УДК: 371.335.5
ББК: 47.202.4.М-35

Ushbu testlar to'plamini tuzishda Boqijon To'xliyev hamda Barno Abdurahmonovalar hammuallifligidagi "Adabiyot (Akademik litseylarning birinchi bosqich o'quvchilari uchun)" majmuasiga tayanildi. To'plamdagi test savollari majmuaga muvofiq mavzulashtirilgan savollardan tashkil topgan. Bu esa foydalanuvchiga qulaylik yaratadi.

To'plam akademik litsey va kasb-hunar kolleji o'qituvchilari va o'quvchilari, olimpiada qatnashchilari, oliy o'quv yurtlariga kirish uchun tayyorlanuvchilar, shuningdek, soha bilan qiziqqan barcha kitobxonlarga mo'ljallangan.

Mas'ui muharrir:

Ibrohim Yuldashev, filologiya fanlari
doktori, professor

Taqrizchilar:

Mardon Rahmatov, filologiya fanlari
nomzodi
Barno Abdurahmonova, filologiya fanlari
nomzodi
Oydin Ametova, Nizomiy nomidagi
TDPU katta o'qituvchisi
Ra'no Mirsamiqova, Nizomiy nomidagi
TDPU o'qituvchisi

Mazkur to'plam Nizomiy nomidagi TDPU O'zbek tili va adabiyoti fakulteti O'quv-metodik ilmiy kengashining qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

Barcha huquqlar qonun bilan himoyalangan. Mazkur qo'llanmani qalbakilashtirish, undagi matnlarni to'liq yoki qisman ko'chirib bosish va undan tijorat maqsadida foydalanish qat'iy qat'iy taqiqlanadi.

ISBN: 978-9943-992-28-3

SO'ZBOSHI

Ma'lum bir adabiyotni chuqur o'zlashtirishni maqsad qilgan ekanmiz, bizga bunda eng samarali usul hisoblangan test yordam beradi. Test har bir sohada olingan bilimni mukammal o'zlashtirishda qulay vositadir. Jumladan, o'quvchilarda badiiy adabiyot bo'yicha chuqur ko'nikma hosil qilish: ijodkorning hayoti va ijodiy me'rosini, nazariy atamalarni, asarlarning qiyosiy tahlilini mustaqil mushohada qila olish qobiliyatini shakllantirishda test samarador usuldir. Testlar muammoni keng qamrab olib, qisqa muddatlarda katta hajmdagi bilimlarni nazorat qilishga imkon yaratadi. Bu usul yordamida o'quvchilar mustaqil holda savol va topshiriqlar bajarishi mumkin bo'ladi. Ushbu qo'lingizdagi to'plam ham chuqur ilm ila yuksak cho'qqilarni zabt etishdek ulug' maqsadga chog'langan siz azizlarga o'z xizmatini o'taydi degan umiddamiz.

Muallifdan

I BO'LIM
ILK YOZMA YODGORLIKLAR

❖ Avesto
❖ O'rxun – Enasoy
obidalari

1. Tardush shad, Lashkarboshi Inol xoqon kabi tarixiy shaxslar nomi quyidagi qaysi bitiktoshda uchraydi?

- A) "Bilga xoqon"
- B) "Kul Tigin"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irq bitigi"

2. Quyidagilardan Elatarish xoqonning o'g'li, Bilga xoqonning inisi sharafiga qo'yilgan bitiktoshni aniqlang.

- A) "To'nyuquq"
- B) "Kul Tigin"
- C) "Bilga xoqon"
- D) "Irq bitigi"

3. Nomi "o'rnatilgan, muqarrar qilingan hayotning asosiy yo'riqnomasi" ma'nosini beruvchi asar qaysi davrda yaratilgan?

- A) milodiy V – VII asrlarda
- B) mil. avv. 3 – 2 – mingyillarga
- C) milodiy III – V asrlarga
- D) mil. avv. 2 – 1 – mingyillarga

4. Quyidagi qaysi bitiktoshda "faqat mol – dunyoga qaraydigan beklar sizlar gumrohsizlar" deb yozib qo'yilgan?

- A) "Bilga xoqon"
- B) "Kul Tigin"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irq bitigi"

5. "Avesto"ga ko'ra kimlar kishilarni yaxshilikka undovchi ma'budlar hisoblangan?

- A) Bushyasta va Asha
- B) Sroasha va Asha
- C) Xurmuz va Mitra
- D) Rashnu va Hvarno

6. "Kul Tigin" bitigi nimaga yozilgan?

- A) toshga
- B) yog'ochga
- C) metallga
- D) marmarga

7. O'zaro mos javoblarni belgilang.

- 1. Bushyasta
- 2. Asha
- 3. Mug'
- 4. Sraosha
- 5. Narya Sanha
- a) Mazda dinining ruhoniysi
- b) dangasalik timsoli
- d) Mitraning yordamchisi
- e) Ashaning hamrohi

- f) haqiqat timsoli
 A) 1-a, 2-f, 3-d, 4-e, 5-b
 B) 1-b, 2-f, 3-d, 4-a, 5-e
 C) 1-b, 2-f, 3-a, 4-e, 5-d
 D) 1-d, 2-e, 3-b, 4-a, 5-f
8. "To'nyuquq" bitiktoshida keltirilgan "baliq" so'zining ma'nosi nima?
 A) bog'liq
 B) shahar
 C) borliq
 D) g'arb
9. To'nyuquq qirg'izlarni yo'q qilish uchun qaysi daryoni kechib o'tadi?
 A) Oq tarmal
 B) Ko'gman
 C) Enasoy
 D) Sir
10. Nomi "o'rnatilgan, muqarrar qilingan hayotning asosiy yo'riqnomasi" ma'nosini beruvchi asar qaysi xalqlarning eng qadimiy mushtarak yozma yodgorligidir?
 A) Butun Sharq xalqlarining
 B) O'rta Osiyo xalqlarining
 C) Forsiylarning
 D) O'rta Sharq xalqlarining
11. Kim "bo'yla bag'atarxon" unvoniga ega bo'lgan?
 A) To'nyuquq
 B) Kul Tigin
 C) Bilga xoqon
 D) Eltarish xoqon
12. To'nyuquq Temir darvozaga yetganda, tobe xalqlar unga nunnalar bilan o'lpon to'laydi?
 A) oltin, kumush, qiz, tuyu, ipak
 B) turli harbiy ashyolar va qurol - yarog'
 C) sholi, bug'doy, tariq, kunjut
 D) qimmatbaho toshlar
13. "Avesto" qaysi yozuvda yozilgan?
 A) pahlaviy
 B) uyg'ur
 C) arab
 D) sug'd
14. "Avesto" asari o'zbek tiliga kimlar tomonidan tarjima qilingan?
 A) A. Mahkam va H. Homidiy
 B) M. Is'hoqov va A. Qayumov
 C) A. Mahkam va M. Is'hoqov
 D) A. Qayumov va H. Homidiy
15. Tarixda qashshoq xalqni boy qilgan qahramonlar quyidagi asarlarning qay birida uchraydi?
 A) "Alp Er To'nga"
 B) "Kul Tigin"
 C) "To'nyuquq"
 D) "Avesto"
16. "Avesto" da keltirilgan "parastishgoh" qanday joy?
 A) ta'lim maskani
 B) turar joy
 C) lalmikor yer
 D) qurbonlik qilinadigan joy
17. "... bu me'ros butun dunyoning me'rosi, Vatanimizning zaminida yaratilgan bunday ilmiy,

madaniy boyliklar nainki O'zbekistonning, balki butun insoniyatning boyligidir." Ushbu fikrlar Islom Karimovning qaysi asaridan olingan?

A) "Yuksak ma'naviyat-yengilmas kuch"

B) "O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida"

C) "Ona yurtimiz baxt-u iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish eng oliy saodatdir"

D) "Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q"

18. Qadimgi turkiy tilda "To'nyuquq" so'zi qanday ma'noni anglatgan?

A) ulug' sarkarda

B) el suygan o'g'lon

C) to'ng'ich shahzoda

D) to'ng'ich javhar

19. "Kul Tigin" bitiktoshini kim topgan?

A) D. Klemens va Y. Klemens

B) V. Tomson

C) V. Radlov

D) N. Yadrinsev

20. Islom dini vujudga kelgunga qadar O'rta Osiyoda yashagan qadimgi aholining asosiy qismi qaysi dinga e'tiqod qilishgan?

A) Buddaviylik diniga

B) Nasroniylik diniga

C) Zardushtiylik diniga

D) Shomonlik g'oyalariga

21. To'nyuquq" bitiktoshida keltirilgan "turuq" so'zining

ma'nosi nima?

A) oriq

B) buqa

C) semiz

D) ot (hayvon)

22. "Falakday xudodan bo'lgan turk dono xoqoni bu taxtga o'tirdim". Quyidagi qaysi asar shunday so'zlar bilan boshlanadi?

A) "Bilga xoqon"

B) "Kul Tigin"

C) "To'nyuquq"

D) "Irq bitigi"

23. "Avesto"ga ko'ra "mug" nima?

A) mazda dinining ibodatxonasi

B) olov

C) mazda dinining ruhoniysi

D) do'zax

24. "Avesto" bo'laklari qanday maxsus atama bilan atalgan?

A) Juz

B) Nask

C) Gotlar

D) Yashtlar

25. O'rxun – Enasoy obidalariga oid quyidagi yodgorliklardan qaysi birining muallifi bizgacha yetib kelgan?

A) "Bilga xoqon"

B) "Kul Tigin"

C) "To'nyuquq"

D) "Irq bitigi"

26. Kul tigin necha yoshida Turk davlati Chacha Sanguna yurish

qiladi?

- A) o'n besh
- B) yigirma bir
- C) o'n yetti
- D) o'n to'qqiz

27. To'nyuquq Shantung shahrigacha nechta shaharni mag'lub etadi?

- A) 10 ta
- B) 15 ta
- C) 23 ta
- D) 30 ta

28. "Kul Tigin" asarida turk xoqoni qaysi xalqning yo'l boshchisiga turk xoqonzodasini tuhfa etib, uni xoqonlik darajasi bilan siylagan?

- A) Az
- B) O'g'uz
- C) O'n o'q
- D) Qitaniy

29. To'nyuquq qaysi urug' vakili edi?

- A) Sianbe
- B) Ashin
- C) O'n o'q
- D) Merkit

30. "Avesto"ga ko'ra otashparastlar Axura Mazdaga topinadigan tog' nomi berilgan javobni aniqlang?

- A) Xara
- B) Hvarno
- C) Besutun
- D) Sharaf uyi

31. "Avesto"da keltirilgan yuz ming tuman ko'zli qahramon kim?

- A) Axriman
- B) Bushyasta
- C) Xurmuz
- D) Mitra

32. Turkiylarning qat'iyatsizligi tufayli Turk xoqonligi qaysi davlatga qaram bo'lib qoladi?

- A) Qitaniylarga
- B) Tabg'achga
- C) O'g'uzlarga
- D) O'n o'qlarga

33. "Kul Tigin" asarida keltirilgan "Yashil o'g'uz" hozirgi qaysi geografik obyektning nomi?

- A) Yanszi daryosining
- B) Xua Kemning
- C) Sirdaryoning
- D) Ulan Batorning

34. Eltarish xoqonning rafiqasi hamda Kul Tigin va Bilga xoqon onasining ismi qaysi qatorda berilgan?

- A) Elbilga xotun
- B) Umay xotun
- C) Terkan xotun
- D) Xulan xotun

35. "Avesto"ga ko'ra barcha ellar sultoni deya ta'riflangan qahramon kim?

- A) Mitra
- B) Axura Mazda
- C) Narya Sanha
- D) Arjasb

36. "Avesto"da Axura Mazda kimga ming turli hunar ato etadi?

- A) Ramanga
- B) Narya Sanhaga
- C) Mitraga
- D) Rashnuga

37. Ikki ustunga yozilgan bitiktosh nomi javoblarning qaysi birida berilgan?

- A) "To'nyuquq"
- B) "Kul Tigin"
- C) "Bilga xoqon"
- D) "Irq bitigi"

38. "Avesto"ga ko'ra "...
*g'azabkor qobon misol,
O'tkir tishli serjahl,
Sanchilsa o'ldirguvchi,
Qoziq tishlari keskir*" deya ta'riflangan qahramon kim?

- A) Axriman
- B) Xurmuz
- C) Mitra
- D) Axura

39. "Avesto"ga ko'ra muzaffarlik xudosi kim?

- A) Arta
- B) Axura Mazda
- C) Mitra
- D) Varaxran

40. Kul Tigin necha yoshdaligida qarduqlar ustiga lashkar tortadi?

- A) yigirma olti
- B) yigirma bir
- C) o'ttiz
- D) yigirma yetti

41. "Kul Tigin" asarida Kul Tigin adiz xalqi bilan qayerda jang qiladi?

- A) Tamg'iduq boshda
- B) Ko'gman bag'rida
- C) Turg'i yarg'in ko'lida
- D) Qushlag'akda

42. Quyidagi qaysi asar "Haqiqat – eng oliy ne'mat..." so'zlari bilan xotimalanadi?

- A) To'nyuquq bitigi
- B) Mitra algovi ("Avesto")
- C) Kultegin bitigi
- D) "Qutadg'u bilig" asari

43. "Avesto"da keltirilgan "Xaoma" nima?

- A) Mazda dinining muqaddas suyuqligi
- B) Mazda dinining muqaddas taomi
- C) Mazda dinining muqaddas marosimi
- D) Mazda dinining e'tiqod duosi

44. Zardushtiylik dinining muqaddas kitobi bo'lgan asarning qadimgi qismlari nima deb nomlangan?

- A) "Vendidodlar" va "Yashtlar"
- B) "Gotlar" va "Visparad"
- C) "Vendidodlar" va "Visparad"
- D) "Gotlar" va "Yashtalar"

45. Qaysi asar "...Bilga (dono) ... — men o'zim, Tabg'ach davlatida tarbiyalandim. Turk xalqi

Tilbg'ach davlatiga bo'ysunar
adi..." so'zlari bilan boshlanadi?

- A) "Bilga xoqon"
- B) "Kul Tigin"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irg bitigi"

46. "To'nyuquq" bitigida hozirgi
Xua Kem daryosi qanday nom
bilan keltirilgan?

- A) Oq tarmal
- B) Yaksart
- C) O'kuz
- D) Inju o'g'uz

47. To'nyuquq qaysi xalqni
uyquda bosadi?

- A) O'g'uzni
- B) Qirg'izni
- C) Azni
- D) Qitaniyni

48. Kim zardushtiylik dinining
oliy xudosi hisoblangan?

- A) Mitra
- B) Axura Mazda
- C) Anaxita
- D) Asha

49. Qaysi iloh zardushtiylik
dinida yaratuvchi, xoliq, yakka –
yu yagona xudo sifatida tan
olingan?

- A) Mitra
- B) Axura Mazda
- C) Anaxita
- D) Asha

50. Qaysi qahramon o'z xojalari
uchun "tun uxlamay, kunduz
o'tirmay, qizil qonini tugatib,

qaro terini yugurtib, mehnatni,
kuchini bergan"?

- A) Kul Tigin
- B) Yo'llug'tegin
- C) Tuyg'un Eltabar
- D) To'nyuquq

51. "Avesto"da mazdayasna
iymonin so'zi shogird va ustoz
aro necha bor aytilsa, purqudrat
kunlar, vaqti zafarlar kelishi
aytilgan?

- A) 60 bora
- B) 70 bora
- C) 80 bora
- D) 90 bora

52. Qaysi asarda "Xoqoni bahodir
ekan, maslahatchisi alloma
ekan" kabi so'zlar qayta-qayta
takrorlanadi?

- A) "Irg bitigi" da
- B) "To'nyuquq" da
- C) "Bilga xoqon" da
- D) "Kultegin" da

53. "Avesto"da Mitraning oltin
arobasini kim yoki nimalar
tortib boradi?

- A) Asha va Sraosha
- B) To'rtta parqu ot
- C) Mazda mug'lari
- D) Yima va Arjasp

54. "Avesto"da mazdayasna
iymonin so'zi aka va uka aro
necha bor aytilsa, purqudrat
kunlar, vaqti zafarlar kelishi
aytilgan?

- A) 60 bora
- B) 70 bora
- C) 80 bora

D) 90 bora

55. Kul Tigin To'qqiz o'g'uzlarga qarshi kimning bo'z otini minib yurish qiladi?

- A) Azmaning
- B) Ishbara Yamtarning
- C) Yag'an Siligning
- D) Alp Shalchining

56. Quyidagi qaysi asarda "Dunyoni tangri yasaydi, inson bolalari hammasi o'ladigan qilib yaratilgan" deb yozib qo'yilgan?

- A) "To'nyuquq"
- B) "Qutadg'u bilig"
- C) "Kul Tigin"
- D) "Yatimat ut – dahr"

57. "Avesto"da mazdayasna iymonin so'zi shogirdlar aro necha bor aytilsa, purqudrat kunlar, vaqti zafarlar kelishi aytilgan?

- A) 60 bora
- B) 70 bora
- C) 80 bora
- D) 90 bora

58. "Avesto"da mazdayasna iymonin so'zi emakdoshlar aro necha bor aytilsa, purqudrat kunlar, vaqti zafarlar kelishi aytilgan?

- A) 20 bora
- B) 30 bora
- C) 40 bora
- D) 50 bora

59. Beruniy o'zining qaysi asarida "Avesto" asari haqida ma'lumot keltiradi?

- A) "Hindiston"
- B) "Geodeziya"
- C) "Tarixi Xorazm"
- D) "Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar"

60. Kul Tigin qirg'izlarga kimning bo'z otini minib yurish qiladi?

- A) Tadqan Churning
- B) Ishbara Yamtarning
- C) Yag'an Siligning
- D) Bayirqulining

61. Tuyg'un Eltabar kim, uning nomi quyidagi qaysi asar bilan bog'liq?

- A) "Kul Tigin" bitiktoshida naqsh solingan bitiktosh yasovchi xoqonning jiyani
- B) "Kul Tigin" bitiktoshida Turgash xoqonning jiyani
- C) "To'nyuquq" bitiktoshida naqsh solingan bitiktosh yasovchi xoqonning jiyani
- D) "Kul Tigin" bitiktoshida Kul Tiginning qabr toshiga naqshlarni keltirgan edi

62. "To'nyuquq" asarida To'nyuquq quyidagi xalqlardan qaysi birini uyquda bosadi?

- A) Qirg'iz
- B) O'g'uz
- C) O'n o'q
- D) Qitaniy

63. "To'nyuquq" bitiktoshida keltirilgan "alqinti" so'zining ma'nosi nima?

- A) maqtaldi
- B) tugadi

- C) ulg'aydi
- D) cho'kdi

64. "To'nyuquq" bitigida dono To'nyuquq kimlar "bilan birga bo'lib, Tabg'achni, Xitoyni, O'g'uzni ko'plab o'ldirdik" deydi?

- A) bo'yla Bag'a tarxan va Eltarish xoqon
- B) Bilga xoqon va Eltarish xoqon
- C) Bumin xoqon va bo'yla Bag'a tarxon
- D) Bumin xoqon va Bilga xoqon

65. "Avesto"da Mitra kimlarning yordamida garchi saf – saf bo'lsin va yoki yakka tursin yolg'onchilarni o'ldiradi deydi?

- A) Asha va Sraosha
- B) Sroasha va Narya Sanha
- C) Rashnu va Varaxran
- D) Narya Sanha va Asha

66. Mitraning hamrohlari va yordamchilari to'g'ri berilgan javobni toping.

- 1) Asha;
- 2) Sraosha;
- 3) Bushyasta;
- 4) Rashnu;
- 5) Gaya Martan;
- 6) Arta;
- 7) Narya Sanha;
- 8) Varaxran.

- A) 1, 2, 4, 5, 8
- B) 2, 3, 5, 6, 7
- C) 1, 2, 4, 6, 7
- D) 2, 4, 5, 7, 8

67. Kul tigin Chacha Sangunga

ikkinchi bor kimning bo'z otini minib yurish qiladi?

- A) Tadqan Churning
- B) Ishbara Yamtarning
- C) Yag'an Silignin
- D) Bayirqulining

68. To'nyuquq Eltarish xoqon bilan birga Tabg'ach, Qitani va O'g'uzlarga necha marta yurish qiladi?

A) Tabg'achga-17 marta, Qitaniga-7 marta va O'g'uzlarga-5 marta

B) Tabg'achga-7marta, Qitaniga-5 marta va O'g'uzlarga-17 marta

C) Tabg'achga-5 marta, Qitaniga-17 marta va O'g'uzlarga-7 marta

D) Tabg'achga-5 marta, Qitaniga-7 marta va O'g'uzlarga-17 marta

69. "Avesto"da kim "...otlari serg'ayrat, keng tuyuqdor otli, qonxo'r yov tomon yelgan, zich saflarni yorguvchi..." deya ta'riflanadi?

- A) Axriman
- B) Mitra
- C) Varaxran
- D) Axura Mazda

70. "Avesto"da mazdayasna iymonin so'zi er – xotin aro necha bor aytilsa, purqudrat kunlar, vaqti zafarlar kelishi aytilgan?

- A) 20 bora
- B) 30 bora
- C) 40 bora

D) 50 bora

71. "Avesto"da Mitra samoda uchar ekan uning ikki yonida kimlar yoki nimalar hamrohlik qilib uchadi deyiladi?

- A) o'ng tomonda adil, tik, avliyolar va so'l tomonda Rashnu
- B) o'ng tomonda Rashnu va so'l tomonda adil, tik, avliyolar
- C) o'ng tomonda mug'lar va so'l tomonda Asha
- D) o'ng tomonda Asha va so'l tomonda mug'lar

72. "Avesto"da mazdayasna iymonin so'zi kuyov va qaynota aro necha bor aytilsa, purqudrat kunlar, vaqti zafarlar kelishi aytilgan?

- A) 60 bora
- B) 70 bora
- C) 80 bora
- D) 90 bora

73. "Avesto"ga ko'ra "Halok etar bir yo'la Quturib yo'latmas zo'r, Qo'rqinchli ola-bula. Uchmoqda tengi yo'qdur," deya ta'riflangan qahramon kim?

- A) Varaxran
- B) Mitra
- C) Xurmuz
- D) Axriman

74. Kultegin bitiktoshining boshqa bitiktoshlardan asosiy farqi nimada?

- A) bu bitiktoshdan biz o'sha

davr ijtimoiy-siyosiy hayoti haqida keng ma'lumot olishimiz mumkin

- B) bu bitiktoshda boshqa qabilalar bilan bo'lgan jang-u jadallar keng tasvirlangan
- C) bu bitikni yozgan muallif nomi bizgacha yetib kelgan
- D) bu bitiktoshda qadimgi turkiylarning urf odatlaridan na'munalar ham aks etgan

75. Kul Tiginning o'limiga kim Tabg'ach xoqonidan bir tuman ipak, oltin, kumush keltirad?

- A) Gardush Inanchu
- B) Maqarach tamg'achi
- C) Isyi Likang
- D) Nang sangun

76. "Avestodagi "...Oyoqlari temirdan —

Oldi ham, orqasi ham, Tomiri ham temirdan, Quyrug'i ham temirdan, Jag'lari ham temirdan," qahramon kim?

- A) Mitra
- B) Axriman
- C) Bushyasta
- D) Xurmuz

77. "Ko'rar ko'zim ko'rmayotganday, bilar aqlim bilmayotganaday bo'ldi (eshushimdan ayrildim), jonim azobda qoldi". Ushbu so'zlar

qahramon tilidan qaysi voqeaga nisbatan aytilmoqda?

- A) Turk davlatining parchalangani
- B) Tabg'achning qo'shin tortgani
- C) Kul Tiginning vafoti
- D) Turklarning Tabg'ach xoqoniga aldangani

78. "Avesto"da mazdayasna iymonin so'zi ikki do'st aro necha bor aytilsa, purqudrat kunlar, vaqti zafarlar kelishi aytilgan?

- A) 20 bora
- B) 30 bora
- C) 40 bora
- D) 50 bora

79. "Xoningni qo'yib taslim bo'lding. ... tangri "o'l" degan, shekilli, turk xalqi o'ldi, tugadi, yo'q bo'ldi. Chakalak orasida qolgani yetti yuz nafar bo'ldi". Achinish bilan aytilgan ushbu fikrlarni quyidagi asarlarning qay birida uchratish mumkin?

- A) "Bilga xoqon"
- B) "Kultegin"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irq bitigi"

80. "Turk beklari turkcha otin tashladi" degan gap qaysi asarda keltirilgan?

- A) "Bilga xoqon"
- B) "Kul Tigin"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irq bitigi"

81. "Avesto"da Mitra qaysi yulduzga qiyoslangan?

- A) Zuhro
- B) Mirrix
- C) Mushtariy
- D) Zuhal

82. Qadimgi Turk xoqonligi davriga tegishli bo'lgan yozma yodgorliklar qaysi hududlardan topilgan?

1) Sharqiy Turkiston, 2) O'rta Osiyo, 3) Qoshg'ar, 4) Volgabo'yi, 5) Sharqiy Yevropa, 6) Manjuriya, 7) O'rxun vodiysi, 8) Enasoy daryosi havzalari, 9) Kavkaz.

- A) 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8
- B) 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9
- C) 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9
- D) 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9

83. "Avesto"da Mitraga qilingan namoz va ibodat nima uchun deb aytilgan?

- A) sog'lik uchun
- B) tinchlik uchun
- C) farz uchun
- D) baxt uchun

84. O'rxun – Enasoy obidalarining Germaniyaning qaysi shahrida saqlanishi kuzatilmaydi?

- A) Berlin
- B) Marburg
- C) Mayns
- D) Axen

85. Kul Tigin" asarida Kul Tigin qayerda o'rnashib, Tabg'ach xalqi bilan murosaga keldim deydi?

- A) Oltinyishda

- B) O'tukanyishda
C) Irtish bo'yida
D) Yaris dashtida
86. "Avesto"da tasvirlangan osoyish farishtasi kim?
A) Raman
B) Asha
C) Mitra
D) Rashnu
87. "To'nyuquq" bitiktoshida keltirilgan "tabishg'an" so'zining ma'nosi nima?
A) topishgan
B) kiyik
C) kelishuv
D) quyon
88. "To'nyuquq" bitiktoshi haqidagi to'g'ri hukmlarni aniqlang.
1) Bitiktosh Ulan-Batordan 66 km Janubi – Sharqdagi Bain – Sokto manzilidan topilgan;
2) Yodgorlikni N. M. Yadrinsev izlab topgan;
3) 1897 – yil Shimoliy Mo'g'ulistondan topilgan;
4) Yodgorlikni Yelizaveta Klemens izlab topgan;
5) Hozir ham Bain – Sokto manzilgohida saqlanadi;
6) Yodgorlikni Dmitriy Klemens izlab topgan.
A) 1, 2, 3, 5,
B) 1, 3, 4, 5, 6
C) 2, 3, 5
D) 1, 3, 4, 6
89. To'nyuquq" bitiktoshida keltirilgan "bilga" so'zining ma'nosi nima?
A) hukmdor
B) kuchli
C) dono
D) sarkarda
90. Adabiyot tarixida "yaylovlari cheksiz zot" deya ta'riflangan qahramon kim?
A) Alp Er To'nga
B) Mitra
C) Eltarish xoqon
D) Bilga xoqon
91. "Kul Tigin" asarida Kul Tigin shimol (sharq) da qayergacha lashkar tortim deydi?
A) Shantung cho'ligacha
B) To'quz arsan qabilasigacha
C) Temir darvozasigacha
D) Yer Bayerqu yerigacha
92. Kul Tiginning o'limiga Qirg'iz xoqonidan kim keladi?
A) Gardush Inanchu
B) Maqarach tamg'achi
C) Isyi Likang
D) Nang sangun
93. "To'nyuquq"da qaysi xalqlar "arablarning ittifoqdoshi" deya ta'rif etiladi?
A) ansilar
B) toxarlar
C) so'g'dlar
D) xioniyalar
94. "Avesto"da yer yuzining odamlar yashaydigan go'zal qismi nima deyilgan?
A) Xvarizrxun

- B) Xvanirasha
- C) Sharaf uyi
- D) Parastishgoh

95. O'rxun – Enasoy obidalarining quyidagi qaysi davlatlarda saqlanishi kuzatiladi?

1) Mo'g'uliston, 2) Germaniya, 3) Koreya, 4) Xitoy, 5) Buyuk Britaniya, 6) Turkiya, 7) Shvetsiya, 8) O'zbekiston, 9) Avstriya.

- A) 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8
- B) 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9
- C) 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9
- D) 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9

96. "Avesto"da "Qo'l ko'tarib duoga, O'lmasga nola qildi" misralardagi "o'lmas" kim?

- A) Axura Mazda
- B) Mitra
- C) Raman
- D) Narya Sanha

97. Quyidagilardan to'g'ri hukmlarni aniqlang.

- 1) To'nyuquq – Eltarish xoqonning maslahatchisi bo'lgan;
- 2) Eltarish xoqon – Ikkinchi Turk xoqonligining asoschisi edi;
- 3) To'nyuquq – Eltarish xoqonning sarkardasi bo'lgan;
- 4) To'nyuquq – shaxs nomidir;
- 5) To'nyuquq Bilga xoqonning o'g'li Eltarish xoqon davrida To'nyuquq bitiktoshini yozdiradi;
- 6) Xoqon – qadimgi turkiy

xalqlarda mamlakat hukmdorining nomidir.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6
- B) 1, 2, 4, 5, 6
- C) 2, 3, 4, 5

D) 1, 2, 3, 4, 6

98. "Avesto"ga ko'ra Zuhul yulduzga qiyoslangan qahramon kim?

- A) Mitra
- B) Axura Mazda
- C) Narya Sanha
- D) Arjasb

99. O'rxun – Enasoy obidalarining Fransiyaning qaysi shahrida saqlanishi kuzatiladi?

- A) Reyms
- B) Parij
- C) Ruan
- D) Shartr

100. X – XI asrlarda kim o'z asarlarining birida "Avesto" haqida qimmatli ma'lumotlar yozib qoldirgan?

- A) Mahmud Qoshg'ariy
- B) Abu Nasr Forobiy
- C) Abu Rayhon Beruniy
- D) Mahmud Zamaxshariy

101. "Bilga xoqon" bitiktoshini kim topgan?

- A) D. Klemens va Y. Klemens
- B) V. Tomson
- C) V. Radlov
- D) N. Yadrinsev

102. Mamlakat mustaqilligi, el-yurt farovonligi, yurt

osoyishtaligi, chegaralar
daxlsizligi uchun tinimsiz
kurash olib borgan
qahramonlarni belgilang.

- A) Farhod va Iskandar
- B) To'nyuquq va Kul Tigin
- C) Alp Er To'nga va
Yo'llug'tegin
- D) Kuntug'di va O'zg'urmish

103. "Xayr-u ehsonlar qilgum.
Nomingni yod etguvchi...
Sajdamga quloq solgil...
Sajdamga quloq solgil,
Xush qabul qilgil ... ,
Iltijom qabul ayta". "Avesto"dan
olingan ushbu parchada kinga
iltijo qilinmoqda?

- A) Zardushtiylik dinining
tan olingan yakka – yu
yagona xudosisiga
- B) Quyosh xudosisiga
- C) Haqiqat timsoliga
- D) Zardushtiylik dinining
peshvosiga

104. Kul tigin necha yoshida "er
yigit" degan nomga sazovor
bo'ladi?

- A) besh
- B) yetti
- C) to'qqiz
- D) o'n

105. O'rxun – Enasoy
obidalarining Shvetsiyaning
qaysi shahrida saqlanishi
kuzatiladi?

- A) Xelsingborg
- B) Stokgolm
- C) Evle
- D) Malmyo

106. "Avesto"ga ko'ra "... jamoa
homiysi va rostgo'ylar himoyati
hamda tayanchi" deya
ta'riflangan qahramon kim?

- A) Axriman
- B) Mitra
- C) Xurmuz
- D) Axura

107. "Avesto"da mazdayasna
iymonin so'zi ota va o'g'il aro
necha bor aytilsa, purqudrat
kunlar, vaqti zafarlar kelishi
aytilgan?

- A) 70 bora
- B) 80 bora
- C) 90 bora
- D) 100 bora

108. Kul Tigin necha
yoshdaligida Qirg'iz tomonga
lashkar tortadi?

- A) yigirma olti
- B) yigirma bir
- C) o'n yetti
- D) o'n to'qqiz

109. "Kul Tigin" asarida turk
xalqi qaysi xalqning shirin
so'ziga, nafis ipagiga aldanib
"o'lganligi" qayd etilgan?

- A) Turk xalqining
- B) O'g'uz xalqining
- C) Qitaniy xalqining
- D) Tabg'ach xalqining

110. "Kul Tigin" asaridagi
"oldinga – kun chiqarga, o'ngga
– kun yurishga, orqaga kun
botarga, chapga – tun o'rtasi
(shimol)gacha bo'lgan yerdagi

xulqlarning hammasi" tobe
bolgan qahramon kim?

- A) Kul Tigin
- B) Eltarish xoqon
- C) To'nyuquq
- D) Bilga xoqon

111. Dono To'nyuquq qaysi ko'l
bo'yida o'g'uzlarni mag'lubiyatga
uchratadi?

- A) Oq tarmal
- B) Issiqko'l
- C) Inigak
- D) Sir

112. "Avesto"da tasvirlangan
quyosh xudosini aniqlang.

- A) Axura
- B) Asha
- C) Sraosha
- D) Mitra

113. Qaysi bitiktoshda "Kul
Tigin" bitiktoshidagi 41 satr
takrorlangan?

- A) "To'nyuquq"
- B) "Kul Tigin"
- C) "Bilga xoqon"
- D) "Irq bitigi"

114. "Avesto"dan olingan ushbu
parcha kim tomonidan aytilgan?
"Uch kecha va uch kunduz
Qilsin g'usl, tahorat
So'ng tazarru aylasin
O'ttiz darra olgandek".

- A) Mitra
- B) Raman
- C) Axura mazda
- D) Narya Sanha

115. O'rxun – Enasoy

obidalarining Xitoyning qaysi
shaharlarida saqlanishi
kuzatiladi?

1) Guanchjou, 2) Turfon, 3)
Urumchi, 4) Nankin, 5) Suchjoy,
6) Pekin.

- A) 2, 3, 5, 6
- B) 1, 3, 4, 6
- C) 2, 4, 5, 6
- D) 1, 2, 4, 6

116. "Avesto"da tasvirlangan
adolat va qonun – qoidalar
farishtasi kim?

- A) Mitra
- B) Axura Mazda
- C) Asha
- D) Rashnu

117. To'nyuquq qaysi xoqon
davrida To'nyuquq bitiktoshini
yozdiradi?

- A) Bilga xoqon davrida
- B) Eltarish xoqon davrida
- C) Qapag'an xoqon davrida
- D) Bumin xoqon davrida

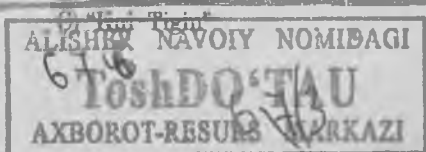
118. "Avesto"da Mitra kimlar
yordamida yolg'onchilarni
o'ldirgan?

- A) Asha va Sraosha
- B) Rashnu va Asha
- C) Varaxran va Raman
- D) Sraosha va Narya Sanha

119. Murojaat, undov, chaqiriq
ohanglari yetakchilik qilgan
asarni aniqlang?

A) "Hurishni eplolmagan
kuchukcha"

B) "To'nyuquq"

- D) "Devoni lug'ot it-turk"
120. "To'qqiz o'g'uz mening xalqim edi". Ushbu so'zlar kimga tegishli?
- A) Kul Tigin
  - B) Elbilga xoqon
  - C) Eltarish xoqon
  - D) Bilga xoqon
121. Kul Tiginning qabr toshidagi naqshni kim keltiradi?
- A) Tuyg'un Eltabar
  - B) Yo'llug' Tegin
  - C) Isyi Likang
  - D) Chang sangun
122. Ezgu fikr, ezgu so'z va ezgu amal birligi quyidagi qaysi asardagidagi bosh g'oyani tashkil etadi?
- A) "Qutadg'u bilig"
  - B) "Avesto"
  - C) Kultegin bitigi
  - D) "Yatimat ut – dahr"
123. To'nyuquq Turgashlarni yo'q qilish uchun qaysi daryodan kechib o'tadi?
- A) Sir
  - B) Ko'gman
  - C) Enasoy
  - D) Irtish
124. Kul Tiginning o'limiga bino yasovchi, naqsh solingan bitiktosh yasovchi kim keladi?
- A) Gardush Inanchu
  - B) Maqarach tamg'achi
  - C) Isyi Likang
  - D) Chang sangun

125. "Avesto" da o'z uchqur arobasiga ega bo'lgan qahramon kim?

- A) Mitra
- B) Axriman
- C) Varaxran
- D) Axura Mazda

126. Qadimgi turkiy xaqlarda mamlakat hukmdori qanday atalgan?

- A) Tagin
- B) Yabg'u
- C) Xoqon
- D) Tarxon

127. "Avesto" da qaysi ma'budlar kishilarni yaxshilikka undovchi ma'budlar hisoblangan?

- A) Asha va Sraosha
- B) Axura va Mitra
- C) Varaxran va Raman
- D) Rashnu va Narya Sanha

128. O'rxun – Enasoy obidalarining quyidagi qaysi davlatlarda saqlanishi kuzatiladi?

- 1) Qozog'iston, 2) Qirg'iziston, 3) Norvegiya, 4) Rossiya, 5) Fransiya, 6) Turkiya, 7) Misr.
- A) 1, 3, 4, 5
  - B) 1, 3, 4, 6, 7
  - C) 1, 2, 4, 5
  - D) 1, 3, 5, 6, 7

129. "Avesto" da Mitra samoda uchar ekan uning oldida kim hamrohlik qilib uchadi deyiladi?

- A) Xvarno
- B) Varaxran

- C) Rashnu
D) Asha

130. O'rxun – Enasoy obidalariga oid quyidagi yodgorliklardan qaysi birida “ey, turk xalqi, to'kis shonuvchansan, samimiy, nosamimiyni ajratmaysan, kim qattiq gapirsa, samimiyni ham tanimaysan” kabi fikrlar aks etgan?

- A) “Bilga xoqon”
B) “Kul Tigin”
C) “To'nyuquq”
D) “Irq bitigi”

131. Sirdaryo To'nyuquq bitigida qanday nom bilan keltirilgan?

- A) Ranxa
B) Yaksart
C) O'kuz
D) Inju o'g'uz

132. “Avesto” kitobi haqidagi to'g'ri fikrlarni belgilang.

- 1) o'zbek tiliga A. Qayumov tomonidan tarjima qilingan;
  - 2) Zardushtiylik dinining muqaddas kitobi;
  - 3) hali to'liq o'zbekchalashtirilmagan;
  - 4) pahlaviy tiliga tarjima qilingan;
  - 5) uch ming – ikki mingyillik tarixga ega.
- A) 1, 3, 4, 5
B) 2, 4, 5
C) 1, 3, 5
D) 2, 4

133. Dono To'nyuquq qayerda o'g'uzlarni mag'lubiyatga uchratadi?

- A) O'tukan yishda
B) Shantungda
C) Qoraqumda
D) Xua Kemda

134. “To'nyuquq” bitiktoshi nechta ustunga yozilgan?

- A) 1 ta
B) 2 ta
C) 3 ta
D) 4 ta

135. “Avesto”da bir g'ildirakli arobasi bo'lgan qahramon kim?

- A) Axura
B) Varaxran
C) Axriman
D) Mitra

136. “To'nyuquq” bitiktoshi ikkita ustunga yozilgan bo'lib, ularning hajmi qancha?

- A) biri 130, ikkinchisi 120 sm
B) biri 150, ikkinchisi 140 sm
C) biri 170, ikkinchisi 160 sm
D) biri 190, ikkinchisi 180 sm

137. Adabiyot tarixida qaysi qahramonning quroli “... solmoqqa o'ng Yuz keskir, yuz zarbli, cho'ng Yiqqich yovni yuz tuban Sariq ma'dandan quyma, Usti toza oltindan. Qudratli quroldir bu

Yovga solar u qutqu
Va zafarnok qurol bu⁷deya
ta'riflanadi?

- A) Rustamxon
- B) Alp Er To'nga
- C) Mitra
- D) Alpomish

138. "Kul Tigin" bitiktoshidagi
yozuvni kim yozgan?

- A) Tuyg'un Eltabar
- B) Yo'llug' Tegin
- C) Isyi Likang
- D) Chang sangun

139. Kul Tigin qachon vafot etadi?

- A) qo'y yilida, o'n yettinchi kuni
- B) qo'y yilida to'qqizinchi oyning yigirma yettisida
- C) maymun yilida, yettinchi oyning yigirma yettinchisida
- D) maymun yilida to'qqizinchi oyning yigirma yettisida

140. Beruniyning o'z asarida keltirishicha Iskandar otashxonalarini vayron qilib, ularda xizmat etuvchilarni o'ldirgan vaqtda "Avesto"ni yondirib yuboradi. Shunda Majusiylar qo'lida necha nask qoladi?

- A) o'ttiz nask
- B) o'ttiz ikki nask
- C) o'n nask
- D) o'n ikki nask

141. Kul tigin Chacha Sangunga uchinchi bor kimning bo'z otini

minib yurish qiladi?

- A) Tadqan Churning
- B) Ishbora Yamtarning
- C) Yag'an Siligning
- D) Bayirqulining

142. "To'nyuquq" bitigida keltirilishicha, qaysi qahramon yanglishib bo'g'izlanadi?

- A) To'ngra Sem
- B) Kuni sangun
- C) azlik yerchi
- D) Qapag'an xoqon

143. To'nyuquq kim?

- A) ikkinchi turk davlati asoschisi
- B) ilk turk xoqonligi asoschisi
- C) Kul Tigin bitigining muallifi
- D) Eltarish xoqonning maslahatchisi, sarkardasi

144. "Podsho Doro ibn Doro xazinasida "Avesto"ning o'n ikki ming qoramol terisiga tilla bilan bitilgan bir nusxasi bor edi. Iskandar otashxonalarini vayron qilib, ularda xizmat etuvchilarni o'ldirgan vaqtda uni yondirib yubordi".

"Avesto" haqidagi ushbu ma'lumotlar qaysi asarda keltirilgan?

- A) "Hindiston"
- B) "Geodeziya"
- C) "Tarixi Xorazm"
- D) "Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar"

145. "To'nyuquq" da o'g'uzlar turk xalqini yo'q qilish uchun Xitoy va Tubg'achga kimlarni jo'natadi?

A) Tabg'achga Kun Sangunni, Xitoyga To'ngra Semni

B) Tabg'achga To'ngra Semni, Xitoyga Kun Sangunni

C) Tabg'achga Kulteginni, Xitoyga Kun Sangunni

D) Tabg'achga To'ngra Semni, Xitoyga Kulteginni

146. To'nyuquq qirg'izlarni yo'q qilish uchun qaysi tog'dan oshib o'tadi?

A) O'tukan

B) Ko'gman

C) Oloy

D) Inigak

147. "Avesto" ga ko'ra

"Ezgu va qudratli,

Sumoviy va Afzal,

Eng rahmdil va ajib.

Makoni osmon va qahramon

urboz" deyata'riflangan

qahramon kim?

A) Axura

B) Mitra

C) Varaxran

D) Rashnu

148. "To'nyuquq" bitiktoshida keltirilgan "alqinti" so'zining ma'nosi nima?

A) maqtaldi

B) tugadi

C) ulg'aydi

D) cho'kdi

149. Quyidagi qaysi asarda "Yupqa yig'in tor-mor qilishga oson emish. Yupqa qalin bo'lsa, tor-mor qiladigan bahodir emish. Ingichka yo'g'on bo'lsa, uzadigan bahodir emish" singari fikrlarni uchratish mumkin?

A) "Avesto" da qo'lyozmalarida

B) "Devoni lug'ot it – turk" da

C) "Yatimat ut – ahr" da

D) "To'nyuquq" bitigida

150. "Avesto" ga ko'ra Axura Mazdaning mangu makoni qayer?

A) parastishgoh

B) sharaf uyi

C) ufq

D) otash

151. "Avesto" da "... yon bag'irlari son ming.

Porloq nurafshon yerda,

Qorong'usi, tuni yo'q,

Sovug'-u jazirasi

O'lim keltirgich dardi.

Devlardan tushgan la'nat,

Zulmat ko'tarilolmas" deya

ta'riflangan cho'qqining nomini

toping?

A) Xarati

B) Hvarno

C) Besutun

D) Sharaf uyi

152. O'rxun – Enasoy obidalarida xalq nima deyilgan?

A) yabg'u

B) jabg'u

C) bo'dun

- D) ulus
153. Quyidagi qaysi asarlarning 41 satri bir xil?
 A) "Irq bitigi" va "To'nyuquq"
 B) "To'nyuquq" va "Bilga xoqon"
 C) "Kul Tigin" va "Bilga xoqon"
 D) "Irq bitigi" va "Kul Tigin"
154. "Avesto"ga ko'ra
*"... kuchlilardan kuchli,
 donolardan dono,
 ming quloq va qudratli,
 milliard ko'zli xudo,
 aldab bo'lmas ibtido"*
 deya ta'riflangan qahramon kim?
 A) Axura Mazda
 B) Varaxran
 C) Mitra
 D) Rashnu
155. O'rxun – Enasoy obidalarining Rossiyaning qaysi shahrida saqlanishi kuzatilmaydi?
 A) Sankt - Peterburg
 B) Qizil
 C) Minusinsk
 D) Moskva
156. Qadimgi turkiy xaqlarda yetti yuz kishini uyushtira oladigan sarkarda qanday atalgan?
 A) Tagin
 B) Yabg'u
 C) Xoqon
 D) Shad
157. "Avesto"ga ko'ra "o'tloqlari bo'liq" qahramon kim?
 A) Mitra
 B) Axura Mazda
 C) Narya Sanha
 D) Raman
158. "O'riq buqa va semiz buqani (birov) tezagidan bilsa, birov semiz buqa va oriq buqani ajrata olmas emish". Ushbu fikr qaysi asarda keltirilgan?
 A) "Bilga xoqon"
 B) "Kultegin"
 C) "To'nyuquq"
 D) "Irq bitigi"
159. Beruniyning o'z asarida keltirishicha Iskandar otashxonalarni vayron qilib, ularda xizmat etuvchilarni o'ldirgan vaqtda "Avesto"ning nechadan necha qismini yondirib yuboradi?
 A) eshdan bir qismini
 B) beshdan ikki qismini
 C) beshdan uch qismini
 D) beshdan to'rt qismini
160. Eltarish xoqon, Turk Bo'gu xoqon, Turk Bilga xoqonlarga xizmat qilgan sarkardani aniqlang.
 A) Kul Tigin
 B) Yo'llug'tigin
 C) To'nyuquq
 D) Bars o'g'lon
161. "Kul Tigin" bitiktoshidagi voqealar kimning tilidan bayon qilinadi?

- A) Kul Tigin
- B) Yo'llug'tigin
- C) To'nyuquq
- D) Bilga xoqon

162. "Avesto"da keltirilgan

"... Go'zallik-la yo'g'rilgan,
Uchqurlar aro uchqur,
Ezgular ichra ezgu,
Jasurlar ichra jasur,
Shijoatkordan
epchil" qahramon kim?
A) Axriman
B) Bushyasta
C) Mitra
D) Xurmuz

163. Kul Tigin" asarida turk xalqi qayerni manzil qilsa, mangu davlatni saqlab turadi deyiladi?

- A) Oltinyish
- B) Yaris dashti
- C) Irtish bo'yi
- D) O'tukanyish

164. "Turk beklari, xalqi, buni oshiting! Turk xalqini to'plab, davlat tutishingizni bu yerda toshga o'yib yozdim. Adashib ayirilganingni ham bu yerda yozdim. Nimaiki so'zim bo'lsa, mangu toshga yozdim". Ushbu fikrlar qaysi asarda o'z aksini topgan?

- A) "Bilga xoqon"
- B) "To'nyuquq"
- C) "Kul Tigin"
- D) "Irq bitigi"

165. Kul Tiginning qabr toshidagi naqshni keltirgan

Tuyg'un Eltabar qaysi mamlakatdan keltirilgan edi?

- A) O'g'uz
- B) Qirg'iz
- C) Tabg'ach
- D) Qitaniy

166. "Kul Tigin" asarida Kul Tigin janubda qayergacha lashkar tortim deydi?

- A) Shantung cho'ligacha
- B) To'quz arsan qabilasigacha
- C) Temir darvozasigacha
- D) Yer Bayerqu yerigacha

167. "... Xoqonim bilan lashkarlar tortdik, tangri yorlaqasin! Bu turk xalqiga qurolli dushmanni keltirmadim, yalovli otni yugurtirmadim. "Ushbu vatanparvarlik ruhidagi so'zlar qaysi qahramonga tegishli?

- A) Alp Er To'nga
- B) Kultegin
- C) Afrosiyob
- D) To'nyuquq

168. "Avesto"ga ko'ra "G'azabnok Qobon misol. Serjahl o'tkir tishli, Xanjardek qoziq tishli," deya ta'riflangan qahramon kim?

- A) Axriman
- B) Mitra
- C) Xurmuz
- D) Varaxran

169. Eltarishxoqonning qabriga birinchi qilib kimning balabali tikiladi?

- A) Qitaniy xoqonining

- B) O'g'uz xoqonining
 C) O'n o'q xoqonining
 D) Baz xoqonining
170. "Avesto"da mazdayasna
 iymonin so'zi ikki yurt aro necha
 bor aytilsa, purqudrat
 kunlar, vaqti zafarlar kelishi
 aytilgan?
 A) 90 bora
 B) 100 bora
 C) 1000 bora
 D) cheksiz

171. Beruniyning o'z asarida
 keltirishicha "Avesto" asli necha
 "nask" edi?
 A) o'ttiz nask
 B) o'ttiz ikki nask
 C) o'n nask
 D) o'n ikki nask

172. Bilga xoqon qaysi xoqonning
 o'g'li?
 A) Eltarish xoqon
 B) Bo'gu xoqon
 C) Bumin xoqon
 D) Qapag'an xoqon

173. O'rxun – Enasoy obidalari
 qaysi davrga tegishli?
 A) III-IV asrlarga
 B) V-VI asrlarga
 C) VI-VIII asrlarga
 D) IX-X asrlarga

174. "Avesto"da kimlar baxt va
 savoblardan bebahradir deya
 tilga olinadi?
 A) dangasa va tanballar
 B) yer haydamas kimsalar
 C) oddiy avom aholi

D) so'z ustidan chiqmaslar

175. "To'nyuquq" asarida
 To'nyuquq qachon "vujudining
 ichi-toshini – mol – u jonini
 topshirgan kishiday" bo'lamiz
 deydi?

- A) dushman qamal qilsa
 B) xalq och qolsa
 C) xizmatkorlar xoinlik
 qilsa
 D) ittifoqchi topilmasa

176. "To'nyuquq" bitiktoshida
 keltirilgan "engag" so'zining
 ma'nosi nima?

- A) old
 B) orqa
 C) o'ng
 D) chap

177. "Baxt uchundir namozim,
 baxt uchun ibodatim,
 ...ga topingaymiz".
 "Avesto"dan olingan ushbu
 parchada nuqtalar o'rniga qaysi
 javob qo'yilishi kerak?

- A) Axriman
 B) Mitra
 C) Varaxran
 D) Axura Mazda

178. Kul Tigin qarduqlarga
 qarshi kimning bo'z otini minib
 yurish qiladi?

- A) Tadqan Churning
 B) Ishbara Yamtarning
 C) Yag'an Siligning
 D) Alp Shalchining

179. Eltarish xoqon vafot
 etganda o'g'li Kul tigin necha

yoshda edi?

- A) besh
- B) yetti
- C) to'qqiz
- D) o'n bir

180. Qaysi asarda quyidagi so'zlar keltirilgan: "Xoningni qo'yib taslim bo'lding.

Tabg'achga taslim bo'lgani uchun tangri o'l, degan shekilli, turk xalqi o'ldi, yo'q bo'ldi, tugadi".

- A) "Kultegin"
- B) "Bilga xoqon"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irq bitigi"

181. Zardushtiylikda qaysi duo o'tiqod duosi hisoblanib, islomdagi kalimayi vahdat va kalimayi shahodat singari vazifalarni ado etgan?

- A) Zarimaya
- B) Zardusht Sipetoma
- C) Axuna Varya
- D) Hvarno

182. Kul tigin Chacha Sangunga ilk bor kimning bo'z otini minib yurish qiladi?

- A) Tadqan Churning
- B) Ishbara Yamtarning
- C) Yag'an Siligning
- D) Bayirqulining

183. "Avesto" so'zining ma'nosi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- A) baxtga eltuvchi yo'riqnoma
- B) daryo yoqasidagi odam
- C) o'rnatilgan hayotning asosiy yo'riqnomas

D) haqiqatga eltuvchi asosiy qoidalar to'plami

184. To'nyuquq bitiktoshida keltirilgan Tinsi o'g'li kim?

- A) Qirg'iz podshosining unvon laqabi
- B) Uyg'ur podshosining unvon laqabi
- C) So'g'd podshosining unvon laqabi
- D) Fors podshosining unvon laqabi

185. To'nyuquq qirg'iz xoqonini boshini olib qaytgach, qayerdan kuzatuvchilari qaytgan edi?

- A) Tabg'achdan
- B) Xitoydan
- C) Qitanlardan
- D) Turgashdan

186. "Avestodagi "... shafqatli, qudratli, bilgich, duoni tinglaguvchi" qahramon kim?

- A) Mitra
- B) Axriman
- C) Bushyasta
- D) Xurmuz

187. Kul Tiginning o'limiga O'n o'q o'g'limdan, turgash xoqonidan kim keladi?

- A) Udar sangun
- B) Maqarach tamg'achi
- C) Isyi Likang
- D) Nang sangun

188. "Avesto"ga ko'ra samoda Mitraning izidan uchib boruvchi qahramon kim?

- A) Xvarno

B) Varaxran
C) Rashnu
D) Asha
189. Kul Tiginning o'limiga
G'arbdagi – kunbotardagi So'g'd,
Barchakar, Buqaraq ulus va
xalqidan kim keladi?

- A) Udar sangun
- B) Isyi Likang
- C) Nang sangun
- D) Maqarach tamg'achi

190. "Avesto" nimaga yozilgan?

- A) papirusga
- B) qoramol terisiga
- C) marmarga
- D) toshga

191. "Kul Tigin" asarida turklar
az xalqi bilan qayerda jang
qiladi?

- A) Tamg'iduq boshda
- B) Ko'gman bag'rida
- C) Turg'i yarg'in ko'lida
- D) Qorako'lda

192. O'rxun – Enasoy
obidalaridan qaysi
birida "Tepadan osmon bosmagan
bo'lsa, pastda yer yorilmagan
bo'lsa, ey turk xalqi, davlatingni,
hukumatini kim buzdi?" kabi
fikrlar mavjud?

- A) "Kul Tigin"
- B) "Bilga xoqon"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irk bitigi"

193. "To'rt jihatdan xalqni
butunlay el qilgan, bir- biriga
do'st qilgan" turkiy qahramonni
aniqlang.

- A) Kul Tigin
- B) Eltarish xoqon
- C) Bilga xoqon
- D) Bumin xoqon

194. "Avesto"da kim mifologik
qahramon bo'lib, haqiqat timsoli
hisoblangan?

- A) Asha
- B) Sroasha
- C) Rashnu
- D) Narya Sanha

195. "Kul Tigin" asarida Kul
Tiginning binosi, naqshi,
bitiktoshi qachon butunlay
tugatiladi?

- A) qo'y yilida, o'n yettinchi
kuni
- B) qo'y yilida to'qqizinchi
oyning yigirma yettisida
- C) maymun yilida, yettinchi
oyning yigirma
yettinчисida
- D) maymun yilida
to'qqizinchi oyning
yigirma yettisida

196. "Kul Tigin" asaridagi "dono
xoqon, bahodir xoqon, vazirlari
dono va botir, beklari ham, xalqi
ham to'g'ri" xoqonning biri kim?

- A) Kul Tigin
- B) Bumin xoqon
- C) Bilga xoqon
- D) Eltarish xoqon

197. "Kul Tigin" asarida qaysi
xalq "shirin so'zi, ipak kiyimi
bilan aldab, yiroq xalqni
yaqinlashtirib, yaxshi qo'shni
bo'lgandan keyin yozuv, ilmini

o'rgatib keyin o'ziga tobe qilar kan" deya ta'rif etilgan?

- A) Turk xalqi
- B) Tabg'ach xalqi
- C) Qitaniy xalqi
- D) So'g'doq xalqi

198. "Avesto" da qaysi qihramonga "... so'zga xoin odamlar, qo'lin ortidan tutar, ko'zlarin ko'rmas qilar, quloqlarin etar kar, oyoqlarin hhol etar, kuchin qirqib zarbasin..." deya ta'rif beriladi?

- A) Axriman
- B) Mitra
- C) Varaxran
- D) Axura Mazda

199. Kul Tigin Eltarish xoqonning kimi bo'lgan?

- A) inisi
- B) otasi
- C) o'g'li
- D) sarkardasi

200. "Biz "Qur'on" bo'laklarini haftiyaklar deganimizdek, nask "Avesto" bo'laklaridan har bir bo'lakning nomidir".

"Avesto" haqidagi ushbu ma'lumotlar qaysi asarda keltirilgan?

- A) "Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar"
- B) "Hindiston"
- C) "Geodeziya"
- D) "Tarixi Xorazm"

201. "Kul Tigin" bitigi haqidagi to'g'ri hukmlarni aniqlang.

- 1) yodgorlik Mo'g'ulistonning Ko'kshin — O'rxun daryosi qirg'og'idan topilgan;
- 2) bitiktosh Ulan-Batordan 400 km janubda, Qora Balgasun shahri xarobalaridan 40 km shimolda joylashgan;
- 3) yozuvlar o'ngdan chapga va yuqoridan pastga qarab bitilgan;
- 4) bitiktosh Kul Tigin sharafiga qo'yilgan.

- A) 1, 2
- B) 2, 3, 4
- C) 1, 3, 4
- D) 1, 2, 3, 4

202. Kul Tigin Bilga xoqonning kimi bo'lgan?

- A) inisi
- B) otasi
- C) o'g'li
- D) sarkardasi

203. "Avesto" qancha qoramol terisiga bitilgan?

- A) o'n ming
- B) o'n ikkiming
- C) o'ttiz ming
- D) o'ttiz ikkiming

204. Quyidagi qaysi asar o'z yaratilgan davrining tarixi, fani, madaniyati haqida ma'lumot beruvchi qomusiy asardir?

- A) "Avesto"
- B) "Kultegin"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Yatimat ut-dahr"

205. Qadimkiy turkiylardagi

“balbal” nima?

- A) qul
- B) buqa
- C) mozor tosh haykali
- D) yozuvli tosh parcha

206. “Kul Tigin” asarida turklar Yer Bayirquli Ulug’ Erkin bilan qayerda jang qiladi?

- A) Az ko’lida
- B) Ko’gman bag’rida
- C) Turg’i yarg’in ko’lida
- D) Oltinyishda

207. “To’nyuquq” bitigidagi “oltin, kumush, qiz, tuya, ipak, qo’y, ot” so’zlariga qanday epitet (sifatlash)lar qo’llanilgan?

A) oq-oltin, sariq-kumush, qiz-juvon, egri-tuya, ipak-hadsiz, oq-qo’y, qo’ng’ir-ot, qaro-ter, qizil-qon

B) sariq-oltin, hadsiz-kumush, qiz-juvon, egri-tuya, ipak-oq, qo’ng’ir-qo’y, oq-ot, qaro-ter, qizil-qon

C) sariq-oltin, oq-kumush, qiz-juvon, egri-tuya, ipak-hadsiz, qo’ng’ir-qo’y, oq-ot, qaro-ter, qizil-qon

D) oq-oltin, sariq-kumush, qiz-juvon, egri-tuya, ipak-hadsiz, oq-qo’y, qo’ng’ir-ot, qaro-ter, qizil-qon

208. “Avesto”dagi Xurmuz kim?

- A) Axriman
- B) Mitra
- C) Varaxran
- D) Axura Mazda

209. “Kul Tigin” asarida Kul Tigin shimolda qayergacha lashkar tortim deydi?

- A) Shantung cho’ligacha
- B) To’quz arsan qabilasigacha
- C) Temir darvozasigacha
- D) Yer Bayerqu yerigacha

210. “Kul Tigin” asaridagi “boshi borning boshini egib ta’zim qildirgan, tizzasi borni cho’kkaletgan” qahramon kim?

- A) Kul Tigin
- B) Eltarish xoqon
- C) Bilga xoqon
- D) Bumin xoqon

211. “Avesto”da mazdayasna iymonin so’zi yurtodoshlar aro necha bor aytilsa, purqudrat kunlar, vaqti zafarlar kelishi aytilgan?

- A) 20 bora
- B) 30 bora
- C) 40 bora
- D) 50 bora

212. “To’nyuquq” bitigida dono To’nyuquq bo’yla Bag’a tarxan bilan Eltarish xoqon birga bo’lib, qaysi mamlakatlarni yengdik deydi?

- A) janubda Xitoyni, sharqda Tabg’achni, shimolda O’g’uzni
- B) janubda O’g’uzni, sharqda Xitoyni, shimolda Tabg’achni
- C) janubda Tabg’achni, sharqda Xitoyni, shimolda O’g’uzni
- D) janubda Xitoyni,

sharqda O'g'uzni,
shimolda Tabg'achni

- B) Xulan
- C) Terkan
- D) Umay

213. "Avesto"ga ko'ra "...

kumush nayza qo'lida
Oltin sovut egnida
Qanchi-la haydab borar,
Tug'rindor ulug' sarboz" deya
ta'riflangan qahramon kim?

- A) Axriman
- B) Mitra
- C) Xurmuz
- D) Axura

214. "To'nyuquq" bitiktoshida
keltirilgan "Tabg'ach" qaysi
davlatning nomi?

- A) Kidanlar
- B) Mo'g'uliston
- C) Xitoy
- D) Uyg'urlar

215. "Kul Tigin" asarida turklar
qurg'izlar bilan qayerda jang
qiladi?

- A) Az ko'lida
- B) Sungayishda
- C) Turg'i yarg'in ko'lida
- D) Oltinyishda

216. Beruniy yozishicha kim
"Avesto"ning beshdan uch
qismini yondirib yuborgan edi?

- A) Iskandar
- B) Doro ibn Doro
- C) Kir ibn Kayxusrav
- D) Farasman ibn Doro

217. Quyidagilardan qadimgi
turklarning onalik sifatiga ega
bo'lgan ilohasini aniqlang.

- A) Tinsi

218. "... nega chekinamiz,
o'zimizni oz deb nega qo'rqamiz.
bosaylik, dedim. Hujum qildik,
tor-mor qildik. Ikkinchi kun
keldi. Ularning qo'shini
biznikidan ikki qanot yarmicha
ortiq edi. Tangri yorlaqagani
uchun, dushman ko'p deb
qo'rqmadik, jang qildik". Ushbu
berilgan so'zlar kimning tilidan
aytilgan?

- A) Bilga xoqon
- B) Kul Tigin
- C) To'nyuquq
- D) Eltarish xoqon

219. "To'nyuquq"da qaysi xalqlar
"dubulg'a kiygan" deya ta'rif
etiladi?

- A) arablar
- B) toxarlar
- C) so'g'dlar
- D) xioniyalar

220. "Avesto"ga ko'ra kim quyosh
xudosi hisoblangan?

- A) Mitra
- B) Axura Mazda
- C) Anaxita
- D) Asha

221. "Bilga xoqon" bitiktoshida
"Kul Tigin" bitiktoshidagi necha
satr takrorlangan?

- A) 80 satr
- B) 41 satr
- C) 40 satr
- D) 32 satr

222. "Avesto"da keltirilgan "...
tik qomat va uyg'oq, o'tkir ko'z
shijoatkor, suvni yo'naltirguvchi,
pur hunar oqil, yolg'onlarga bo'y
bermas" qahramon kim?

- A) Mitra
- B) Axriman
- C) Bushyasta
- D) Xurmuz

223. "Men o'zim, Tabg'ach
davlatida tarbiyalandim. Turk
xalqi Tabg'ach davlatiga
bo'ysunar edi". Qaysi asar
shunday so'zlar bilan
boshlanadi?

- A) "To'nyuquq"
- B) "Kultegin"
- C) "Bilga xoqon"
- D) "Irq bitigi"

224. "To'nyuquq" bitigida dono
To'nyuquq qayerda xalqning
tomog'i to'q edi deydi?

- A) Oq tarmalda
- B) Chug'ay quzda
- C) Inligak ko'li bo'yida
- D) Xuakemda

225. "To'nyuquq" bitiktoshida
keltirilgan "ayg'uchi" so'zining
ma'nosi nima?

- A) ayg'oqchi
- B) maslahatchi
- C) xoqon
- D) sarkarda

226. Quyidagi qaysi asar "Tangri
yashatuvchidir" so'zlari bilan
yakunlanadi?

- A) "To'nyuquq"

- B) "Qutadg'u bilig"
- C) "Kul Tigin"
- D) "Yatimat ut – dahr"

227. "Kul Tigin" asarida Kul
Tiginning azasi qachon
o'tkaziladi?

- A) qo'y yilida, o'n yettinchi
kuni
- B) qo'y yilida to'qqizinchi
oyning yigirma yettisida
- C) maymun yilida, yettinchi
oyning yigirma
yettinчисida
- D) maymun yilida
to'qqizinchi oyning
yigirma yettisida

228. "Kul Tigin" asarida turklar
qarduq xalqi bilan qayerda jang
qiladi?

- A) Tamg'idouq boshda
- B) Ko'gman bag'rida
- C) Turg'i yarg'in ko'lida
- D) Oltinyishda

229. "Kul Tigin" asaridagi "dono
xoqon, bahodir xoqon, vazirlari
dono va botir, beklari ham, xalqi
ham to'g'ri" xoqonning biri kim?

- A) Kul Tigin
- B) Eltarish xoqon
- C) Bilga xoqon
- D) Istami xoqon

230. Adabiyot tarixida qaysi
qahramonning bir g'ildirakli
arobasi bo'lgan?

- A) Namrudning
- B) Surxayl kampirning
- C) Mitranning
- D) Axrimanning

231. O'rxun – Enasoy
shahzodalarining Buyuk
Britaniyaning qaysi shahrida
tashabbus qilinishi kuzatiladi?

- A) London
- B) Kardiff
- C) Uels
- D) Edinburg

232. Qadimgi turkiy xaqalarda
qahramon kishini uyushtira oladigan
qahramonda shad deb atalgan?

- A) ming
- B) yetti yuz
- C) o'n ming
- D) yuz

233. "To'nyuquq"da o'g'uzlar,
qahramon turklarda o'sha ikki kishi
qahramon bo'lsa, seni Tabg'achni
o'ldirajak ekan, deyman.

Qahramonda Xitoyini o'ldirajak, va
qahramonni, o'g'uzni ham o'ldirajak,
deyman" deydi. Bu ikki kishi
kim?

- A) Bumin bilan Istami
- B) kuchli lashkarboshi va

qahramon maslahatchi

- C) Bilga xoqon bilan

Eltarish

- D) bahodir xoqon bilan

qahramon maslahatchi

234. "Avestodagi "... otlari xush
qahramon tayyor, Arobasi purviqor.

qahramon yordamga chorlasa,

qahramon yordamga tayyor."

qahramon kim?

- A) Axriman
- B) Mitra
- C) Bushyasta

D) Xurmuz

235. Turk xoqoni Turgash va
Tabg'achlarga qarshi To'nyuquq
bilan birga kimlarni
jo'natadi?

A) Inol xoqon va Tardush
shadni

B) Az va Inol xoqonni

C) Tardush shad va Tinsi
o'g'lini

D) Tinsi o'g'li va Azni

236. "To'nyuquq" asarida xotini
vafot etgani uchun qaysi
qahramon o'n o'q xoqoniga
qarshi jangda ishtirok
etolmaydi?

A) To'nyuquq

B) Bo'gu xoqon

C) Bilga xoqon

D) Eltarish xoqon

237. To'nyuquq qaysi xoqonga
xizmat qilmagan?

A) Eltarish xoqon

B) Bo'gu xoqon

C) Bilga xoqon

D) Qapag'an xoqon

238. "To'nyuquq" bitiktoshida
tasvirlanishicha, To'nyuquq
tabg'ach, o'n o'q, qirg'iz xoqoni
oldiga nima uchun Ko'gman yo'li
bilan bormaydi?

A) yo'lni qor bosgani uchun

B) qaroqchilar hujumi
tufayli

C) azliklar hujumi tufayli

D) hududni yaxshi

bilmagani tufayli

239. "O'rxun – Enasoy obidalari"ni o'zbek olimlaridan kimlar o'rganishgan?

- 1) A. Rustamov;
  - 2) H.Homidiy;
  - 3) G. Abdurahmonov;
  - 4) N. Rahmonov;
  - 5) A. Gulomov.
- A) 1, 2, 3, 4, 5
B) 2, 3, 5
C) 1, 3, 4
D) 2, 4

240. "Avesto"da qayd etilishicha buyuk avliyolar makon etgan va hattoki buyuk quyosh bilan teng, ko'k o'par deya ta'riflangan tog' nomi to'g'ri berilgan javob variantini aniqlang.

- A) Besutun
- B) Hvarno
- C) Xarati
- D) Sharaf uyi

241. "To'nyuquq" bitigida dono To'nyuquq qayerda kiyik yeb, quyvon yeb turar edik deydi?

- A) Oq tarmalda
- B) Xuakemda
- C) Inligak ko'li bo'yida
- D) Qoraqumda

242. "To'nyuquq" bitiktoshida keltirilgan "arg'uq" so'zining ma'nosi nima?

- A) bog'liq
- B) sovg'a
- C) qo'y (hayvon)
- D) ot (hayvon)

243. Quyidagilardan turkiy xalqlarning nomi saqlanib

qolgan eng qadimiy yozuvchilardan biri bo'lgan shaxsni belgilang.

- A) Kul Tigin
- B) Tuyg'un Eltabar
- C) Bayirquli
- D) Yo'llug' Tigin

244. "Bilga xoqon" bitigi haqidagi to'g'ri hukmlarni aniqlang.

- 1) bitiktosh Kul Tigin bitiktoshidan 1 km janubi-g'arbga o'rnatilgan;
  - 2) uning bo'yi 3 m 45 sm, eni 1 m 72 sm. qalinligi 72 sm;
  - 3) bitiktosh ag'darilib, uchga bo'lingan va ayrim satrlari nurab, yozuvlari ham zarar ko'rgan;
  - 4) bitig 80 satrdan iborat.
- A) 1, 2
B) 2, 3, 4
C) 1, 3, 4
D) 1, 2, 3, 4

245. "Oriq buqa va semiz buqani (birov) tezagidan bilsa, birov semiz buqa va oriq buqani ajrata olmas emish". "To'nyuquq" bitigidagi ushbu fikr qaysi voqeaga nisbatan ishlatilgan?

- A) dushman hujumi voqeasiga
- B) turk xalqining ishonuvchanligi voqeasiga
- C) xoqonni qo'lga olish voqeasiga
- D) qo'shinni boshlash uchun yerchi topish voqeasiga

246. Kul Tigin turgashlarga qaysi bo'z otni minib yurish qiladi?

- A) Tadqan Churning otini
 B) Ishbara Yamtarning otini
 C) Yag'an Siligning otini
 D) Bashg'u nomli bo'z otini
47. Kul Tiginning o'limiga
 barchi, yig'ichi Qitan, Tatabi
 qalqini boshlab kim keladi?
 A) Isyi Likang
 B) Udar sangun
 C) Nang sangun
 D) O'g'il tarxon
48. "Avesto" qo'lyozmasi necha
 asrlilik tarixga ega?
 A) besh ming – olti ming
 B) to'rt ming – besh ming
 C) uch ming – to'rt ming
 D) ikki ming – uch ming
49. "To'nyuquq" bitigida dono
 To'nyuquq bo'yla Bag'a tarxan,
 Eltarish xoqon bilan birga bo'lib,
 Tabg'achni, Xitoyni, O'g'uzni
 to'plab o'ldirdik deydi. Shunda u
 quyerni manzil qilib olgan edik
 deydi?
 A) Oq tarmalni
 B) Xuakemni
 C) Inshanni
 D) Qoraqumni
50. "To'nyuquq" bitiktoshida
 keltirilgan "tebi" so'zining
 man'nosi nima?
 A) tepalik
 B) shimol
 C) tuya
 D) qo'y
51. "Kul Tigin" bitigi haqidagi
 to'g'ri hukmlarni aniqlang.
- 1) bitiktosh 732-yilda
 yaratilgan;
 2) bitiktosh Kul Tigin
 qahramonliklarini, uning
 vatan, ona yurt oldidagi
 buyuk xizmatlarini
 sharaflashga qaratilgan;
 3) balandligi 3 m 15 sm,
 qalinligi 41 sm, tub qismi 1
 m 24 sm bo'lib, yuqoriga
 tomon torayib borgan;
 4) yodgorlik 1889-yil topilgan;
 5) Yodgorlik Mo'g'ulistonning
 Kosho Saydam vodiysidan
 topilgan.
- A) 1, 2
 B) 2, 3, 4
 C) 1, 3, 4, 5
 D) 1, 2, 3, 4, 5
252. "Avesto"da kimlar
 Mitraning madadidan
 mahrumdirlar deyiladi?
 A) dangasa va tanballar
 B) so'z ustidan chiqmaslar
 C) yer haydamas kimsalar
 D) oddiy avom aholi
253. "To'nyuquq" bitigida dono
 To'nyuquq qayerda kiyik yeb,
 quyon yeb turar edik deydi?
 A) Oq tarmalda
 B) Xuakemda
 C) Inliglak ko'li bo'yida
 D) Chug'ay quzda
254. To'nyuquq kimning
 davlatida (davrida) bu bitikni
 yozdirdim deydi?
 A) Bilga xoqon
 B) Eltarish xoqon
 C) Bo'g'u xoqon

D) To'n Yabg'u xoqon

255. "Kul Tigin" asarida Kul Tigin g'arbda qayergacha lashkar tortim deydi?

- A) Shantung cho'ligacha
- B) To'quz arsan qabilasigacha
- C) Temir darvozasigacha
- D) Yer Bayerqu yerigacha

256. "Avesto" da tilga olingan "Ranxa" qaysi geografik obyektning qadimgi nomi?

- A) Amudaryoning
- B) Kaspiy dengizining
- C) Sirdaryoning
- D) Issiqko'lining

257. To'nyuquq dushmanni quvib, Temir darvozagacha qaysi tog'ni oshib o'tdik deydi?

- A) Ko'gman
- B) Bangligak
- C) Oltinyish
- D) Pomir

258. O'rxun – Enasoy obidalaridan qaysi birida "davlatli xalq edim, davlatim endi qani? Kimga davlatni egallab beryapman? Xoqonli xalq edim, xoqonim qani? Qaysi xoqonga mehnatimni, kuchimni sarf qilyapman?" kabi fikrlar mavjud?

- A) "Kul Tigin"
- B) "Bilga xoqon"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irq bitigi"

259. Kul Tigin qora turgashlarga qarshi kimning bo'z otini minib

yurish qiladi?

- A) Tadqan Churning
- B) Ishbara Yamtarning
- C) Yag'an Siligining
- D) Alp Shalchining

260. Beruniy kimning xazinasida "Avesto"ning o'n ikki ming qoramol terisiga tilla bilan bitilgan bir nusxasi borligini qayd etadi?

- A) Iskandar
- B) Doro ibn Doro
- C) Kir ibn Kayxusrav
- D) Farasman ibn Doro

261. To'nyuquq biz kiyik, quyon yeb turar edik, xalqning tomog'i to'q edi deydi. Shunda uning yuborgan ayg'oqchisi qayerdan qaytadi?

- A) Tabg'achdan
- B) O'g'uzdan
- C) Qirg'izdan
- D) Chug'ayquzdan

262. O'rxun – Enasoy obidalaridan qaysi birida "Yuqorida ko'k osmon, pastda qo'ng'ir yer yaratilganda, ikkisining o'rtasida inson bolalari paydo bo'lgan. Inson bolalari ustidan ota-bobom xoqon bo'lib o'tirganlar" kabi fikrlar mavjud?

- A) "Bilga xoqon"
- B) "Kul Tigin"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irq bitigi"

263. Kul Tigin o'g'uz xalqiga qarshi beshinchi jangda kimning

263. Boʻz otini minib yurish qiladi?

- A) Azning
- B) Ishbara Yamtarning
- C) Yagʻan Siligning
- D) Alp Shalchining

264. “Kul Tigin” asarida Kul Tigin oʻgʻuz xalqi bilan qayerda uchrashgan qiladi?

- A) Tamgʻiduq boshda
- B) Chush boshida
- C) Turgʻi yargʻin koʻlida
- D) Qushlagʻakda

265. Tarixda “dushmani el qilgan, tizzasi borni choʻkkalatgan, boshi borni taʼzim qildirgan” qahramonlar quyidagi asarlarning qay birida uchraydi?

- A) “Alp Er Toʻnga”
- B) “Kul Tigin”
- C) “Toʻnyuquq”
- D) “Avesto”

266. “Avesto”ga tegishli boʻlib, namoz paytida oʻqiladigan oyat va suralarni qamrab olgan kitob nomi qaysi qatorda berilgan?

- A) Yasna
- B) Visparad
- C) Videvdat
- D) Yashta

267. Toʻnyuquq boshchiligidagi urushlar va Turgash davlati oʻrtasidagi urush qayerda boʻlib oʻtdi?

- A) Xua Kemda
- B) Yaris dashtida
- C) Irtish boʻyida
- D) Oltinyishda

268. “Kul Tigin” bitigining muallifi kim?

- A) Kul Tiginning oʻzi
- B) Aprinchur
- C) Bayirquli
- D) Yoʻllugʻ Tigin

269. Kul Tigin oʻgʻuz xalqiga qarshi kimning boʻz otini minib yurish qiladi?

- A) Azmaning
- B) Ishbara Yamtarning
- C) Yagʻan Siligning
- D) Alp Shalchining

270. Tarixda “davlati borni davlatsizlantirgan, xoqoni borni xoqonsizlantirgan” qahramonlar quyidagi asarlarning qay birida uchraydi?

- A) “Kul Tigin”
- B) “Alp Er Toʻnga”
- C) “Toʻnyuquq”
- D) “Avesto”

271. “Avesto”da “... borliqni asraguvchi, barcha xilqat panohi” deya taʼriflangan iloh kim?

- A) Axriman
- B) Varaxran
- C) Mitra
- D) Axura Mazda

272. “Kul Tigin” asarida qaysi geografik nom “yaxshi hokimga ega boʻlmagan, ammo davlatni tutib turadigan yer” deya taʼriflangan?

- A) Oltinyish
- B) Yaris dashti
- C) Irtish boʻyi

D) O'tukanyish

273. Quyidagi parcha qaysi asarda kimning tilidan aytilgan? "Ko'rar ko'zim ko'rmayotganday, bilar aqlim bilmayotganday bo'ldi (es-hushimdan ayrildim), jonim azobda qoldi. Dunyoni tangri yasaydi, inson bolalari hammasi o'ladigan qilib yaratilgan".

- A) "Kul Tigin", Eltarish xoqon
- B) "To'nyuquq", Eltarish xoqon
- C) "To'nyuquq", To'nyuquq
- D) "Kul Tigin", Bilga xoqon

274. Quyidagi qaysi asar qahramonning o'z xalqiga murojaati bilan boshlanadi?

- A) "Kul Tigin"
- B) "Bilga xoqon"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irq bitigi"

275. "Avesto"ga ko'ra "yaylovlari cheksiz zot" deya ta'riflangan qahramon kim?

- A) Axriman
- B) Xurmuz
- C) Mitra
- D) Axura Mazda

276. Qaysi asarda "Tunlar uyqum kelmadi, kunduz o'tirgim kelmadi" kabi so'zlar qayta – qayta takrorlanadi?

- A) "Irq bitigi" da
- B) "To'nyuquq" da
- C) "Bilga xoqon" da
- D) "Kultegin" da

277. Kul Tiginning o'limiga Tabg'ach xoqonidan kim keladi?

- A) Udar sangun
- B) Isyi Likang
- C) Nang sangun
- D) O'g'il tarxon

278. Kul Tigin adiz xalqiga qarshi kimning bo'z otini minib yurish qiladi?

- A) Azning
- B) Ishbara Yamtarning
- C) Yag'an Siligning
- D) Alp Shalchining

279. O'rxun – Enasoy obidalaridan qaysi birida "O'kin, pushaymon bo'l, ko'rgiliging, taqdiring uchun, dono xoqoningga, yemirilgan, qo'ldan ketgan yaxshi davlatingga. Adashding, oraga yomonni kirgizding. Qurolli qaydan kelib tarqatib yubordi, nayzali qaydan kelib surib ketdi" kabi o'gitlar mavjud?

- A) "Kul Tigin"
- B) "Bilga xoqon"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irq bitigi"

280. "Avesto"ga ko'ra quyosh xudosi nimaning ramzi hisoblangan?

- A) mol – davlat va dehqonchilik
- B) kuch – qudrat va baxt – saodat
- C) haqiqat va adolat
- D) to'g'rilik va rostgo'ylik

281. "Kul Tigin" asarida qaysi xalq "so'zi shirin, ipak kiyimi nafis" deya ta'rif etilgan?

- A) Turk xalqi
- B) Tabg'ach xalqi
- C) Qitaniy xalqi
- D) So'g'doq xalqi

282. "Kul Tigin" asarida Kul Tigin beshinchi marta o'g'uz xalqi bilan qayerda jang qiladi?

- A) Tamg'idoq boshda
- B) Chush boshida
- C) Turg'i yarg'in ko'lida
- D) Azganti Qadazda

283. "Avesto" da kim mifologik qahramon bo'lib, Mitraning yordamchisi hisoblangan?

- A) Asha
- B) Sroasha
- C) Rashnu
- D) Narya Sanha

284. "Kul Tigin" asarida xalq qayerda tursa, elda tashvish yo'q deyiladi?

- A) Oltinyishda
- B) Yaris dashtida
- C) Irtish bo'yida
- D) O'tukanyishda

285. "Avesto" ga ko'ra quyidagilardan qaysi biri mifologik qahramon bo'lib, Ashaning hamrohi hisoblangan?

- A) Bushyasta
- B) Sroasha
- C) Xurmuz
- D) Narya Sanha

286. Kul Tigin necha yoshdaligida az xalqi bilan jang qiladi?

- A) yigirma olti
- B) yigirma bir
- C) o'ttiz bir
- D) yigirma yetti

287. "Avesto" da kim dangasalik timsoli hisoblangan?

- A) Asha
- B) Sroasha
- C) Rashnu
- D) Bushyasta

II BO'LIM

- ❖ Mahmud Qoshg'ariy
❖ Abu Mansur as – Saolibiy
❖ Yusuf Xos Hojib
❖ Ahmad Yugnakiy
❖ Ahmad Yassaviy
1. Turkcha-arabcha lug'atning birinchi namunasi kimning nomi bilan bog'liq?
A) Navoiy
B) Qoshg'ariy
C) Zamaxshariy
D) Forobiy
2. Navoiy o'zining qaysi asarida Ahmad Yugnakiyga "...haq subhonahu taolo agarchi zohir ko'zin yopuq yaratqondur, ammo ko'ngli ko'zin ba'yat yorug qilondur" deya ta'rif beradi?
A) "Nafis majlislar"
B) "Muhabbat shabadalari"
C) "Yetti dengiz"
D) "Olti zaruriyat"
3. Quyidagi asarlarning qay birida bu dunyo qo'nib ketiladigan rabotga, avraydigan ilonga o'xshatiladi?
A) "Naqliya"
B) "Mahbub ul-qulub"
C) "Hibat ul-haqoyiq"
D) "Yatimat ad-dahr"
4. Adib Ahmadning "Hikmat" asarida nechta she'r jamlangan?
A) 140 ga yaqin
B) 240 ga yaqin
C) 410 ga yaqin
D) 420 ga yaqin
5. Quyidagilardan Bolosog'un shahrida dunyoga kelgan ijodkorning to'liq ismi berilgan qatori aniqlang.
A) Ahmad ibn Umar Xivaqiy
B) Mahmud Ibn Husayn ibn Muhammad
C) Abu Mansur Abdumalik ibn Muhammad ibn Ismoil as- Saolibiy
D) Maxtumquli ibn Davlatmamad
6. "... o'ldimu, Esi zaiun qaldumu, O'zlak o'chin aldumu, Amdi yurak jirtilur". Berilgan to'rtlikdagi nuqtalar o'rniga kerakli ismni qo'ying va ostiga chizilgan so'zlar ma'nosini aniqlang.
A) Alp Er To'nga, esiz-esiz, ajun-xalq, o'zlak-dushman
B) Alp Kul Tigin, esiz-yovuz, ajun-falak, o'zlak-dunyo
C) Alp Er To'nga, esiz-yovuz, ajun-falak,

o'zlak-dunyo
D) Alp Kul Tigin, esiz-esiz,
ajun-xalq, o'zlak-
dushman

A) "Gulshan ul-asror"
B) "Hibat ul-haqoyiq"
C) "Yatimat ad-dahr"
D) "Miftoh ul-adl"

7. "Bu kishilar senga ham
shubhasiz kerakdirlar,
Toki ular tufayligina
tomog'ingning masalasi hal
bo'lsin. Bular bilan ham
aralashgin, ey qarindosh,
Hulquming pok, ovqating halol
bo'ladi". "Qutadg'u bilig"dan
olingan ushbu parchada qaysi
utimoiy tabaqa haqida so'z
bormoqda?

A) dehqonlar
B) chorvadorlar
C) hunarmandlar
D) harbiylar

8. "Ilmli kishiga o'zingni yaqin
tut, bilim bilan saodat yo'li
ochiladi, shunga ko'ra, ilmli bo'l,
buxt yo'lini izla, bilimli kishi
o'lsa ham, uning nomi o'chmaydi,
ilmsiz kishining o'zi hayot bo'lsa
hann, oti o'likdir". Ushbu fikrlar
qaysi asarga tegishli?

A) "Hayrat ul-abror"
B) "Mahbub ul-qulub"
C) "Yatimat ut-dahr"
D) "Hibat ul-haqoyiq"

9. "Shirinlik totisang achiqqa
yo'y, kishiga bir yo'l rohat kelsa,
orqasidan o'nlab qiyinchilik
keladi. Ey, ranj va qiyinchiliksiz
rohat istovchilar, dunyoda umid
qechon amalga oshgan". Ushbu
og'itlar qaysi asarga tegishli
ekanligini aniqlang.

10. "O'z davringda baxtingni
taqdir qo'lidan xalos et. Aysh-
ishrat va xursandchilik bilan
o'tayotgan kunni g'animat bil"
kabi fikrlar qaysi asarga
tegishli?

A) "Devoni lug'ot it-turk"
B) "Yatimat ad-dahr"
C) "Hibat ul-haqoyiq"
D) "Qutadg'u bilig"

11. "Yatimat ad-dahr" asari
necha qismdan iborat?

A) to'rt
B) besh
C) olti
D) uch

12. "Qovoq solib osmon ko'zi yosh
sochar,
Chechak-maysa quvnoq kulib
yuz ochar". Ushbu misralar
muallifi va unda qo'llangan
badiiy san'atlarni toping.

A) M. Qoshg'ariy, sifatlash,
tazod
B) Y. X. Hojib, jonlantirish,
tazod, sifatlash
C) M. Qoshg'ariy, tazod,
ishtiqoq
D) Y. X. Hojib, jonlantirish,
sifatlash, ishtiqoq

13. Ilm o'rganish zarurati
haqidagi quyidagi fikrlar
mualifini aniqlang. "Bilimli kishi
o'z ishini bilib qiladi, bilib qilgan

ishiga keyin o'kinmaydi. Qanday ish bo'lmasin, bilimsiz nazdida o'ng ko'rinadi, unga tashvish, qayg'udan boshqa chora yo'q".

- A) As-Saolibiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Sayfi Saroyi

14. Hazrat Navoiy kimni "...haq subhonahu taolo agarchi zohir ko'zin yopuq yaratqondur, ammo ko'ngli ko'zin ba'yat yoruq qilondur" degan?

- A) Lutfiy
- B) Sakkokiy
- C) Atoyi
- D) Yugnakiy

15. Qaysi asarda "ko'ngildan molga bo'lgan suqlikni chiqar, faqat kiyim bilan qorin to'qligini ko'zla. Boylik, kambag'allik – bu yemish-ozuq yo'qligidir (aslida), oziq-ovqat yo'qligini qashshoqlik deb aytma" degan fikrlarni uchratish mumkin?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Qutadg'u bilig"

16. Quyidagilardan pandnoma-didaktik adabiyot namunasi bo'lmagan asarni belgilang.

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Qutadg'u bilig"
- C) "Guliston bit-turkiy"
- D) "Qissayi Rabg'uziy"

17. Qaysi asarda "bu dunyo boyligidan yegulik, kiygulik

bo'lsa yetarli, ortiqcha tilama, uning oshiqchasi ziyon va ofat keltiradi. Rasul dunyoni ekinzor deb atadi. Ekinzordan pishgan yaxshilik urug'ini ter" deyiladi?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Qutadg'u bilig"

18. Qaysi asarda to'g'ri so'z asalga, yolg'on so'z sarimsoq piyozga o'xshatilib, "sarimsoq piyoz yeb, og'izni achitma, asal yegin" deyiladi?

- A) "Gulshan ul-asror"
- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Miftoh ul-adl"

19. "Hibat ul-haqoyiq" asarida qanday yumush bilan shug'ullangan kishilarning ozuqasi yaxshilanadi deyiladi?

- A) chorvachilik
- B) dehqonchilik
- C) hunarmandchilik
- D) yilqichilik

20. X asrdagi Buxoroda yaratilgan adabiyot haqida kim "Aslini aytganda, til nuqtayi nazaridan bu davr adabiyotini fors va arab adabiyotiga bo'lish – haqiqatan shartli narsadir" degan fikrni bildirgan?

- A) Belinskiy
- B) M. Qoshg'ariy
- C) Y. Bertels
- D) As-Saolibiy

21. Quyidagi asarlarning qaysi

birida bu dunyo lazzatining
lebaqoligi, uning yeldek o'tib
ketishi va yangining eskirishi,
yigitning qarishi haqidagi
ilmiy fikrlarni uchratish
mumkin?

- A) "Mahbub ul-qulub"
- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

22. Saolibiy keltirgan
qasidalarda qanday
mavzudagilari mavjud emas?

- A) moddiy qiyinchilikda
shikoyat
- B) pand-nasihah va hajv
- C) ayrim tarixiy voqealar
- D) hukmdorlar madhi

23. "Bu dunyo boyligi bugun bor
bo'lsa, ertaga yo'q bo'ladi, sen
meniki degan narsalar
birovlariga qoladi. Qancha obod
yerlar bor edi, xalqi sig'ishmas
eli, xalqi yo'q bo'ldi, joylari
bosh, egasiz bo'lib qoldi.
Qanchadan qancha dono,
niylasufflar bor edi endi, ularning
mingdan biri yo'q". Ushbu
pandona fikrlar muallifini
aniqlang.

- A) Alisher Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Sayfi Saroyi

24. Arab va forsiy tildagi
adabiyot qaysi jihatlariga ko'ra
turkiy tildagi adabiyotdan farq
qiladi?

- A) til nuqtayi nazaridan

- B) obrazlar tizimi
- C) badiiy tasviriy vositalar
- D) mavzu ko'lami

25. Tarjimasi "lashkarboshi"
ma'nosini anglatgan shaxsga
atab yozilgan asar muallifi
tavallud topgan joy nomi
berilgan javob variantini
aniqlang.

- A) Bolosog'un
- B) Qoshg'ar
- C) Yuganak
- D) Raboti O'g'uz

26. "Dunyo kulib boqadi yana,
qosh va manglayi bilan
xo'mrayadi; bir qo'li bilan bol
tutsa, ikkinchi qo'li bilan zahar
qo'shadi. Qo'li bilan asal yedirib,
taomni lazzatli qilib, keyingi
qadahga esa zahar qo'shib
beradi". Ushbu pandona fikrlar
muallifini aniqlang.

- A) Alisher Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Sayfi Saroyi

27. "Suchuk tatting ersa
achiqqa anun,
Birin kelsa rohat, kelur ranj
o'nun.

Ayo ranj qatig'siz so'rur
umg'ushi,

Bu ochun qachon ul umunchqa
o'run". Ushbu to'rtlik muallifi
kim va unda qanday tasviriy
vosita qo'llanilgan?

- A) Alisher Navoiy, sifatlash
- B) Yusuf Xos Hojib, takrir
- C) Ahmad Yugnakiy, tazod

D) Sayfi Saroyi, istiora

28. "Bu dunyo avraydigan ilon kabidir, uni yuvosh, yumshoq deb yo'ysang, ichi achchiq ichimlik kabi og'udir. Ilon yumshoq, yuvosh bo'lib ko'rinsa ham, yomon fe'llidir: yuvosh deb inonmasdan, undan uzoq turish kerak". Ushbu so'zlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.

- A) "Gulshan ul-asror"
- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Miftoh ul-adl"

29. Qaysi asarda dunyoga muhabbat qo'yish xatolarning boshi ekanligi haqida maxsus bob va o'gitlar bor?

- A) "Naqliya"
- B) "Hibat ul-haqoyiq"
- C) "Mahbub ul-qulub"
- D) "Yatimat ad-dahr"

30. Quyidagi asarlarning qay birida bu dunyo o'tkinchi ko'klam bulutiga, quruq tushga o'xshatiladi?

- A) "Naqliya"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Yatimat ad-dahr"

31. Mahmud Koshg'ariy qaysi shaharda dunyoga kelgan?

- A) Barsg'on
- B) Balasog'un
- C) Sayram
- D) Qoshg'ar

32. Eski turkiy tilda qo'llanilgan "yalinguq" so'zi qanday ma'noni anglatgan?

- A) parrandalar
- B) tabiat
- C) inson
- D) hayvonot

33. Quyidagi qaysi asarning to'rtinchi bo'limi "saxovat va baxillik oqibati" haqida?

- A) "Mahbub ul-qulub"
- B) "Muhabbatnoma"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

34. "Ayo do'st, biliklik izin izlagil,

Qali so'zlasang so'z, bilib so'zlagil.

Axi erni o'ggil o'gar ersa sen, Baxilg'a qatig' yo o'qun kezlagil". Ushbu to'rtlik muallifi kim va unda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?

- A) Alisher Navoiy, sifatlash
- B) Yusuf Xos Hojib, takrir
- C) Ahmad Yugnakiy, tazod
- D) Sayfi Saroyi, istiora

35. "Hammaning tili saxovatli kishining madhini qiladi, saxiylik kishilarning barcha kamchiliklarini yuvib ketadi. Saxiy bo'l, senga la'nat kelmasin la'nat keltiradigan yo'lni saxovat berkitib qo'yadi". Ushbu o'gitlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.

- A) "Gulshan ul-asror"
- B) "Hibat ul-haqoyiq"
- C) "Yatimat ad-dahr"

D) "Miftoh ul-adl"

36. Quyidagi qaysi insonning otasi va bobosi hozirgi Qirg'izistondagi Barsg'on shahridan bo'lib, otasi Qashqarga ko'chib kelgan va u shu yerda tug'ilgan?

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Mahmud Qoshg'ariy
- D) Abu Mansur as-Saolibiy

37. Qaysi asarda "yumshamas ko'ngilni saxiy yumshatadi, yetib bilmaydigan murodga saxiy kulhi erisha oladi. Saxiy kishilar bilimning qadriga yeta bilganini, shuning uchun butun molini sotib maqto'v, olqish olganini ko'r.

Dunyoda umri qisqa bo'lgan kulhi yaxshi nom qoldirib uzoq yashab turganini ko'r" kabi fikrlarni uchratish mumkin?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Qutadg'u bilig"

38. Quyidagilardan turkcha, arabcha lug'atning birinchi namunasi yaratgan tilshunos olimni aniqlang.

- A) Alisher Navoiy
- B) Abdurauf Fitrat
- C) Mahmud Qoshg'ariy
- D) Az-Zamaxshariy

39. "Qutadg'u bilig" asarida muhri'chilar bilan birga qaysi ijtimoiy tabaqaning nomi tilga olinadi?

- A) Chorvadorlar
- B) Dehqonlar
- C) Hunarmandlar
- D) Zodogonlar

40. Qaysi asarda "baxil kishi mehnatsiz harom yo'l bilan ko'p oltin, kumush yig'di, natijada u dunyoga la'nat va badnomlik orttirib ketdi. Uning moli kishilarga taqsim bo'ldi, baxil esa undan faqat so'kish, la'natgagina ega bo'ldi" kabi fikrlarni uchratish mumkin?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Qutadg'u bilig"

41. "Ey, yaxshi, saxovatli mol egasi, senga tangri bergan bo'lsa, sen ham ber. Mol yig'ib birovlariga in'om bermaganlar, la'nat va so'kishga sazovordirlar, agar sen in'om qilib tursang, qancha mol-dunyo yig'sang yig'aver". Ushbu pandona fikrlar muallifini aniqlang.

- A) Alisher Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Sayfi Saroyi

42. Quyidagi asarlarning qay birida baxil kishi ko'riksiz otga o'xshatiladi?

- A) "Naqliya"
- B) "Hibat ul-haqoyiq"
- C) "Mahbub ul-qulub"
- D) "Yatimat ad-dahr"

43. "Alp Er To'nga"
marsiyasining har bir misrasi
turoqlari tartibi qanday
shaklda?

- A) 3+4
- B) 4+4
- C) 4+3
- D) 3+3

44. Quyidagilardan "Haqiqatlar
armug'oni" nomli yagona
ta'limiy-ma'rifiy dostoni yetib
kelgan shaxsni belgilang.

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Sayfi Saroyi
- D) Nosiruddin Rabg'uziy

45. "Fir'avn, Qorun shayton
so'zin mahkam tutti.
Bul sababdin yer yorildi, ani
yutdi.

Muso kalim nosih bo'lib
so'zlar aytti,
Quloq tutmay ul ikkisi bo'ldi
murdor". Nafs haqidagi ushbu
misralar qaysi asarga tegishli
ekanligini aniqlang.

- A) "Ma'naviyi masnaviy"
- B) "Hikmat"
- C) "Al-usul al-ashara"
- D) "Hayrat ul-abror"

46. "Hibat ul-haqoyiq" asarining
qaysi yozuvdagi nusxalari
ko'plab tarqalgan?

- A) arab va uyg'ur
- B) turkiy va arab
- C) uyg'ur va turkiy
- D) xorazm va turkiy

47. "Alp Er To'nga" marsiyasini

kim tarjima qilgan?

- A) Boqijon To'xliyev
- B) Asqar Mahkam
- C) Mirsodiq Is'hoqov
- D) Aziz Qayumov

48. Hazrat Sulaymonning: –
"Ilohi, man o'zumni dono bilib
yurur erdim. Maning bilganim
bu mo'rchaning oldida hech
nimarsa ekan" – deb tavba
qilganligi haqida qaysi asarda
keltiriladi?

- A) "Mahbub ul-qulub"
- B) "Hayrat ul-abror"
- C) "Qissayi Rabg'uziy"
- D) "Guliston bit-turkiy"

49. Adabiyot tarixida qaysi
qahramonning o'limiga dahshatli
fojia sifatida qaralib, "Zamon
ahli ozaydi,
Olchoq, yovuz kuchaydi,
Ezgu ishlar kamaydi" deya
qattiq iztirob bildirilgan?

- A) Kul Tigin
- B) Farhod
- C) Alp Er To'nga
- D) Elbilga xoqon

50. "Yag'iz yer yipar to'ldi kafur
ketib,
Bezanmak tilar dunya ko'rkin
etib". "Qutadg'u biligdan
keltirilgan ushbu misralarda
qanday badiiy san'at qo'llanilgan

- A) istiora
- B) tazod
- C) jonlantirish
- D) irsoli masal

51. Quyidagi ijodkorlardan qaysi

larning ijodida moddiy qiyinchilikdan shikoyat, pandonliklarga atalgan, shuningdek, hajviy yo'nalishdagi qasidalar uchraydi?

- A) As-Saolibiy
- B) Ahmad Yugnakiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Sayfi Saroyi

49. "Odatdan zo'r narsa yo'q, Hoshqa bahona ham ko'p. O'tan zamon poylab o'q, To'g'lar boshi yanchilur" kabi fikrlar qaysi asardan olingan?

- A) "Yatimat ad-dahr"
- B) "Devoni lug'ot it-turk"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

50. X asrdagi Buxoroda yaratilgan adabiyot haqida kim "Aslida biz mavzu, uslub, tashqi to'rinishi bir xil, faqat tildagina turqli yagona adabiyotga egamiz, shoirilar ko'p holda ikki tilni talishgan va har ikki tildan turday osonlik bilan foydalanishgan" degan fikrlarni bildirgan?

- A) Belinskiy
- B) M. Qoshg'ariy
- C) Y. Bertels
- D) As-Saolibiy

51. "Bilimdonlar ezildi, Dunyoni xarob qildi, Odob go'shti buzildi, Yerga tegib sudralur". Ushbu to'rtlik qaysi qahramonning o'limiga bitilgan marsiyadir?

- A) Kul Tigin
- B) Suhayl
- C) Alp Er To'nga
- D) Elbilga xoqon

55. Qaysi xalq qahramonining o'limiga butun xalq "... bo'ri bo'lib uldilar, Yoqa yirtib turdilar, Yig'lab-siqtab yurdilar, Ko'z yoshlari mo'l bo'ldi?"

- A) Kul Tigin
- B) Alp Er To'nga
- C) Kuntug'di
- D) Elbilga xoqon

56. "Ota-onamdan judo bo'lganim tufayli ko'z yoshi to'kaman. Kimki bu ikkisidan ayrilib yashay olsa, uning uchun boshqa musibatlar arzimagan narsa". "Yatimat ad-dahr" dan olingan ushbu so'zlar kimga tegishli?

- A) Abu Mansur at-Tohiriy
- B) Muhammad ibn Xotim
- C) Muhammad ibn Zayd
- D) Al Bo'shanjiy

57. "Basir (ko'rmaydigan) bo'lub, o'zga basirlardek andoq emas er mishki, ko'z bo'lay. Ammo ba'yat ziyrak va zakiy va zoid va muttaqiy (taqvodor, parhezkor) kishi er mish". Ahmad Yugnakiy haqidagi ushbu fikrlar muallifini aniqlang?

- A) Husayn Bayqaro
- B) Alisher Navoiy
- C) Bobur
- D) Nodira

58. Quyidagilardan turkiy til grammatikasini ishlab chiqqan birinchi tilshunos olimni aniqlang.

- A) Abdurauf Fitrat
- B) Az-Zamaxshariy
- C) Alisher Navoiy
- D) Mahmud Qoshg'ariy

59. Quyidagi qaysi asarda O'rta Osiyoda yashagan turkiy xalqlarning XI asrgacha bo'lgan badiiy ijodi to'g'risida juda qimmatli ma'lumotlar jamlangan?

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Hibat ul-haqoyiq"
- C) "Yatimat ut-dahr"
- D) "Rislolayi tir andoxtan"

60. Jonimning ham chiqib ketishiga ishonib, uni tinchlantiryapman, lekin ildizi qurigan daraxtning shoxi qanday qilib qolishi mumkin? "Yatimat ad-dahr" dan olingan ushbu so'zlar kimgategishli?

- A) Abu Mansur at-Tohiriy
- B) Muhammad ibn Xotim
- C) Muhammad ibn Zayd
- D) Al Bo'shanjiy

61. "Yirtilgan sanoch ham, yiqilgan karvon ham bo'lmaydi. Nasihatlarimga shubhalanma, senga mushukni qopga solib sotayotganim yo'q" kabi falsafiy fikrlar quyidagi qaysi asardan joy olgan?

- A) "Mahbub ul-qulub"
- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"

D) "Qutadg'u bilig"

62. Navoiy o'zining qaysi asarida Ahmad Yugnakiyga "basir (ko'rmaydigan) bo'lub, o'zga basirlardek andoq emas ermishki, ko'z bo'lay. Ammo ba'yat ziyrak va zakiy va zoid va muttaqiy (taqvodor, parhezkor) kishi ermish" deya ta'rif beradi?

- A) "Nafis majlislar"
- B) "Muhabbat shabadalari"
- C) "Yetti dengiz"
- D) "Olti zaruriyat"

63. "Ko'nglimni chok qildi, Bitgan yaramni tildi. Kechmish xotirga keldi Tun-kun uni istarman". To'rtlikda qaysi xalq qahramoni haqida gap ketmoqda?

- A) Kul Tigin
- B) Alp Er To'nga
- C) Kuntug'di
- D) Elbilga xoqon

64. Qaysi olim bu dunyoda har bir kishi va narsaning vaqt oldida o'zligini qayd etib, o'z davrida "Kuchandi bilagim, Kelurdi tilagim. Ko'paydi bilimim, Ammo umr tugalur" kabi falsafiy fikrlarni qayd etgan?

- A) As-Saolibiy
- B) Mahmud Qoshg'ariy
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Yusuf Xos Hojib

65. Hijriy 350, milodiy 961-yilda

malohpurda tug'ilgan allomaning to'liq ismi berilgan qatorni aniqlang.

- A) Abu Abdulloh Muhammad ibn Ismoil al-Buxoriy
- B) Mahmud Ibn Husayn ibn Muhammad
- C) Abu Mansur Abdumalik ibn Muhammad ibn Ismoil as-Saolibiy
- D) Abul-Fadl al-Mikoliy

66. "Baxilning qo'li saxovat, landyauchun yopiqdir. Ko'zi och baxil kishi qancha mol to'plasa lum, ko'ngli to'lmas, u mol-dunyoning quli, davlati uning ostidan hukmrondir". Didaktik adabiyotning betakror namunasi bo'lgan ushbu o'gitlar muallifini aniqlang.

- A) Alisher Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Sayfi Saroyi

67. Quyidagilardan qomusiy ahamiyatga ega bo'lgan asarni belgilang.

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Shayboniynoma"
- C) "Yatimat ut-dahr"
- D) "Makorim ul-axloq"

68. "Biligni irdadim.

Bo'guni uzurdum.

Uzumni azirdim,

Ulg'il atim yazlinu".

Ushbu to'rtlik muallifi bo'lgan shaxs qachon yashab o'tgan va to'rtlikdagi ostiga chizilgan

so'zlar ma'nosi qaysi qatorda to'g'ri izohlangan?

- A) IX-X asrda, irdadim-ushladim, bo'gu-nafsn, uzurdum-yengdim, yalg'il-qo'rqmas
- B) X-XI asrda, irdadim-izladim, bo'gu-dono, uzurdum-qidirdim, yalg'il-oq yolli
- C) IX-X asrda, irdadim-izladim, bo'gu-dono, uzurdum-qidirdim, yalg'il-oq yolli
- D) X-XI asrda, irdadim-ushladim, bo'gu-nafsn, uzurdum-yengdim, yalg'il-qo'rqmas

69. "Ko'ngul kiming bo'lsa qali yoq chig'ay.

Qilsa kuchun bo'lmas ani to'q baj.

Kelsa qali qatig'liq ertar teyu seringil.

O'zlak ishin bilip tur ancha angar tirangil".

Ushbu to'rtlik olingan asar qachon yaratilgan va parchadagi ostiga chizilgan so'zlar ma'nosi qaysi qatorda to'g'ri izohlangan?

- A) IX asrda, chig'ay-kambag'al, yo'qsil, seringil-sabr qil, o'zlak-dunyo
- B) X asrda, chig'ay-chora, yo'qsil, seringil-sevingil, o'zlak-dunyo
- C) XI asrda, chig'ay-kambag'al, yo'qsil, seringil-sabr qil, o'zlak-dunyo

D) XII asrda, chig'ay-chora, tadbir, yo'qsil, seringil-sabr qil, o'zlak-o'zlik

70. Ahmad Yugnakiy haqida Alisher Navoiy o'zining qaysi asarida juda muhim ma'lumotlarni keltiradi?

- A) "Nafis majlislar"
- B) "Muhabbat shabadalari"
- C) "Yetti dengiz"
- D) "Olti zaruriyat"

70. Ahmad Yassaviy she'riyatidagi qaysi timsollar xalq og'zaki ijodi an'analari bilan aloqador holda yuzaga kelgan.

- 1) yo'l;
  - 2) obid;
  - 3) karvon;
  - 4) ishq;
  - 5) rabot;
  - 6) o'q.
- A) 1, 2, 4, 5
  - B) 2, 3, 5, 6
  - C) 1, 3, 5, 6
  - D) 2, 4, 5

71. Qaysi ijodkor ijodi uchun Qur'on, Hadis va, umuman, diniy ma'rifat yetakchi xususiyat hisoblanadi?

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Mahmud Qoshg'ariy
- D) As-Saolibiy

72. Ahmad Yassaviy necha yoshida "hur-u g'ilmon qarshi keldi, Boshin egib, qo'l qovshurib

ta'zim qildi.

Firdavs otlig' jannatidin muxsir qildi" deydi?

- A) o'n ikki
- B) o'n uch
- C) o'n to'rt
- D) o'n besh

73. Alisher Navoiy "Mahbub ul-qulub" asarida: "Olam ma'murligi va masrurligi, elning qut-barakoti dehqonlardan", - deydi. Dehqonlar yana qaysi asarda ulug'lanadi?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Yatimat ut-dahr"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Devoni lug'ot it-turk"

74. "Qo'l ko'tarib duoga, O'lmasga nola qildi. Alp Mitra olib chiqdi, Porloq oqqush uyidan". Ushbu parchada "O'lmasga" deyilganda kim nazarda tutiladi?

- A) Axuramazda
- B) Anaxita
- C) Varaxran
- D) Raman

75. Yoshi bilan bog'liq to'rtliklar yaratgan ijodkorni belgilang.

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Mahmud Qoshg'ariy

76. Qaysi shoir tasavvufdagi to'rt asosiy bosqich: shariat, tariqat, ma'rifat, haqiqat mohiyatini she'riy misralarda aks ettirgan?

- A) Mahmud Qoshg'ariy
- B) Ahmad Yugnakiy
- C) Navoiy
- D) Yusuf Xos Hojib

77. "Dunyoda yaxshi va muqomsiz nom saxiylkdir, qo'llar ichida in'om beruvchisi to'stli qo'l'dir, o'zi olib boshqularga bermagan qo'l qo'llarning qutsizidir". Ushbu o'gitlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.

- A) "Gulshan ul-asror"
- B) "Hibat ul-haqoyiq"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Miftoh ul-adl"

78. Quyidagi asarlarning qay birida baxillik davolab bo'lmas kamullikka o'xshatiladi?

- A) "Naqliya"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

79. "Xalqning yetugi saxiy kishidir, saxiylk sharaf, murtaba va kamolotingni o'ttiradi. Kishilarning muhabbatini o'zingga jalb qilmoqchi bo'lsang, saxiy bo'l, oxkovat seni sevikli qiladi". Ushbu o'gitlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.

- A) "Gulshan ul-asror"
- B) "Hibat ul-haqoyiq"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Miftoh ul-adl"

80. "Baxil, nokas, olchoq, tuban kishi, o'z molining posbonidir,

boylk yig'ib, uni yemay, ichmay saqlaydi. Hayot paytida do'stiga oshini, tuzini tottirmaydi, o'zi o'lgach, moli qoladi, so'ng uning moli dushmaniga buyuradi". Didaktik adabiyot namunasi bo'lgan ushbu o'gitlar muallifini aniqlang.

- A) Alisher Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Sayfi Saroyi

81. Quyidagi qaysi asarning beshinchi bo'limi "tavozelilik manfaati, kibrilik va harislikning zarari" haqida?

- A) "Mahbub ul-qulub"
- B) "Muhabbatnoma"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

82. "Yana bir keraklik so'zum bor senga, Ayoyin men ani, quloq tut menga.

So'z uldur takabburni boshtin solip, Tavozeni berk tut yopush ket anga". Ushbu to'rtlik muallifi kim va unda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?

- A) Alisher Navoiy, sifatlash
- B) Yusuf Xos Hojib, takrir
- C) Ahmad Yugnakiy, tazod
- D) Sayfi Saroyi, istiora

83. "Takabbur qiligi barchaning tilida nafrat qo'zg'atadi, muloyimlik ezgu narsadir. Kimda-kim manman deb, o'zini baland tutsa, uni na xalq, na

tangri sevadi". Ushbu fikrlar muallifini aniqlang.

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Alisher Navoiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Sayfi Saroyi

84. Quyidagi jumla qaysi kitobdan olingan? "Dunyo molini tamoman to'plagan kishi, uni yeya olmay o'lib ketdi, uning holini ko'ring. Xotini bu dunyoda bir yot erkak bilan qolib, eri esa go'rda yotib hisob beradi".

- A) "Mahbub ul-qulub"
- B) "Muhabbatnoma"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

85. Quyidagi asarlarning qay birida karamsiz, shafqatsiz kishi mevasiz darxtga o'xshatiladi?

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

86. Quyidagi asarlarning qay birida "musulmonga shafqatli va mehribon bo'lib, o'zingga o'xshagan kishilarni musulmon sana" deb yozib qo'yilgan?

- A) "Ko'ngillarning sevgani"
- B) "Asr ahlining fozillari haqida zamonasining durdonasi"
- C) "Baxt-saodatga eltuvchi bilim"
- D) "Haqiqatlar armug'oni"

87. "Hibat ul-haqoyiq" asarida qanday kishi haqiqiy er kishi

darajasiga ko'tariladi?

- A) qo'rqmas va botir
- B) karamli va shafqatli
- C) ma'rifatli va aqli
- D) jasur va sheryurak

88. Qaysi asarda "senga jafo qiluvchiga sen vafo bilan javob qil, qonni qon bilan qancha yuvsa ham, u arimaydi" deyilgan?

- A) "Haqiqatlar armug'oni"
- B) "Ko'ngillarning sevgani"
- C) "Asr ahlining fozillari haqida zamonasining durdonasi"
- D) "Baxt-saodatga eltuvchi bilim"

89. Qaysi asarda "zinhor kishiga zo'ravonlik va zulm qilma, agar kishi qiyinchilikka tushsa, sen unga ko'mak ber. Yaxshi yaroqli oshingni kishiga yedir, yaroqli narsa (kiyimlik) topsang, yalang'ochlarning yirtilgan kiyimini butla" deyilgan?

- A) "Haqiqatlar armug'oni"
- B) "Ko'ngillarning sevgani"
- C) "Asr ahlining fozillari haqida zamonasining durdonasi"
- D) "Baxt-saodatga eltuvchi bilim"

90. Quyidagi adiblardan qaysi biri ruhoniy oilasida tavallud topgan?

- A) Sakkokiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yassaviy

D) Abay

90. "Yomonlik qilgan kishiga sen yaxshilik qil, bu karam-shafqatning boshlanishidir, buni yaxshi angla. Agar biror kishidan yaxshilik ko'rsang, u kishini ko'p maqta, duo qil". Ushbu fikrlar muallifini toping.

- A) Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Yugnakiy
- D) Abay

92. "G'unohkor kishining gunohini kechir, adovat ildizini qazib tashla, kes va qo'porib tashla. G'azab o'ti tutab, alangalanib yonsa, muloyimlik bilan shafqat, marhamat, haqiqat suvini ochib, uni o'chir". Ushbu fikrlar muallifini toping.

- A) Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Yugnakiy
- D) Abay

93. Quyidagi asarlarning qay birida karam va shafqat kattakon ko'l va keng gulzorga o'xshatiladi?

- A) "Naqliya"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

94. "Karam, shafqat kishiga bir binodek. Odobli bo'lishga yondashib o'zingni kamtar tut, tartibli kishilarga ozod

jon qul bo'lsin". Ushbu so'zlar qaysi asarga tegishli?

- A) "Haqiqatlar armug'oni"
- B) "Ko'ngillarning sevgani"
- C) "Asr ahlining fozillari haqida zamonasining durdonasi"
- D) "Baxt-saodatga eltuvchi bilim

95. "Ey, do'st, ulug'larni izzat qil, foydasiz har narsaga aralashish va tortishuvdan saqlan. Bu qiliqlar ulug'larning g'azabini qo'zg'atib, kichiklarning xulqini buzadi, buni yaxshi bilib qo'y".

Ushbu fikrlar muallifining tavallud topgan joy nomi keltirilgan variantni toping.

- A) Hirot
- B) Bolosog'un
- C) Yuganak
- D) Nishopur

96. "Balo kelsa sevinchga yo'yib sabr qil, qiyinchilikni ichingda saqlab shodlik kelishini kutib tur. Mehnat, mashaqqat o'ti so'nar, so'ng sabrli kishiga savobga erishish navbati yetadi". Ushbu so'zlar qaysi asarga tegishli?

- A) "Haqiqatlar armug'oni"
- B) "Ko'ngillarning sevgani"
- C) "Asr ahlining fozillari haqida zamonasining durdonasi"
- D) "Baxt-saodatga eltuvchi

97. Quyidagi adiblardan qaysi birining otasi Ibrohim Turkistonning taniqli shayxlaridan, onasi Qorasoch momo bo'lgan?

- A) Sakkokiy
- B) Mirtemir
- C) Abay
- D) Ahmad Yassaviy

98. "Qaydin topay, ishqing tushti, qarorim yo'q,

Ishq sanosin tuni-kuni

qo'yorim yo'q.

Dargohingdin o'zga yerga bororim yo'q,

Har ne qilsang, oshiq qilg'il, parvardigor". Ushbu she'r

muallifi bo'lgan shaxs qayerda tug'ilgan?

- A) Turkistonda
- B) Hamadonda
- C) Sig'noqda
- D) Afshonada

99. "Ishq bozori ulug' bozor,

savdo harom,

Oshiq'larga sendin o'zga

g'avgo harom,

Ishq yo'lig'a kirganlarga

dunyo harom,

Har ne qilsang, oshiq qilg'il,

parvardigor". Ushbu she'r

muallifi qaysi mutasavvuf

olim qo'lida tarbiyalangan?

- A) Yusuf Hamadoni
- B) Arslonbob
- C) Shayx Abdulloh Barqiy
- D) Abdulholiq G'ijduvoni

100. "Oshqlikni da'vo qilib yurolmadim,

Nafsdin kechib, men amrini qilolmadim.

Nodonlikda Haq amrini bilolmadim,

Har ne qilsang, oshiq qilg'il,

parvardigor". Ushbu she'r muallifi Buxoroda kimning qo'lida tahsil oladi?

- A) Arslonbob
- B) Yusuf Hamadoni
- C) Shayx Abdulloh Barqiy
- D) Abdulholiq G'ijduvoni

101. Qaysi hukmdor 1395—

1397- yillarda Turkistonda

Ahmad Yassaviyning eski

qabri o'rnida yangidan

muhtasham maqbara

qurdirgan?

- A) Shayboniyxon
- B) Amir Temur
- C) Abulxayrxon
- D) Mirzo Ulug'bek

102. "Ayo do'stlar, nodon birla ulfat bo'lub,

Bag'rim kuyub, jondin to'yub o'ldim mano.

To'g'ri aytsam egri yo'lg'a

bo'yin to'lg'or,

Qonlar yutub, g'am zahriga

to'ydim mano" so'zlari tegishli

bo'lgan shaxs asarining nomi

keltirilgan javobni toping.

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Hikmat"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

103. "Dod aylasam, haq dodimg yetarmukin?

Ko'ksumdagi zangorlarim

ko'rtarmukin?
Hamma nodon bu olamdin
ko'rtarmukin?
Nodonlardin yuz ming jafu
ko'rdum mano". Quyidagi
taxalluslardan ushbu she'r
muallifiga tegishli bo'lmaganini
aniqlang.

- A) Qul Xoja Ahmad
- B) Xoja Ahmad Yassaviy
- C) Ahmad ibn Ibrohim
- D) Devona Ahmad

104. "Duo qiling, nodonlarni
yuzin ko'rmay.
Haq taolo rafiq bo'lsa, birdam
turmay,
Honor bo'lsa nodonlarni holin
ko'rmay,
Nodonlardin yuz ming xato
ko'rdum mano". Berilgan
taxalluslardan ushbu she'r
muallifiga tegishli bo'lmaganini
aniqlang.

- A) Sulton Xoja Ahmad
Yassaviy
- B) Ahmad Turkistoniy
- C) Yassaviy miskin Ahmad
- D) Miskin Yassaviy

105. "Devoni lug'ot it-turk" asari
kinga bag'ishlab yozilgan?

- A) Tavg'ach ulug'
Bug'roxonga
- B) Dod Sipohsolorbekka
- C) Nosiruddin To'qbo'g'aga
- D) Abulqosim Abdullo binni
Muhammad al-
Muqtadoga

106. "Haq vaslini izlab topmay,
hayronaman,

Tinmay yig'lab, ko'ngli
buzuq vayronaman.
Halim so'rsang, mang
tolibi jononaman,
Jonon izlab, fano bo'lub
keldim mano". Quyidagi
taxalluslardan ushbu she'r
muallifiga tegishli
bo'lmaganini aniqlang.

- A) Yusuf Ahmad
- B) Xoja Ahmad
- C) Ahmad
- D) Ahmadiy

107. "Nodonlarni mandin
so'rma, ko'ksum chaqa,
Haqdin qo'rqib, motam
qursam, qular qahqa,
Og'zi ochuq, nafsi uluk
misli laka.
Nodonlardin qo'rqub
sang'a keldim mano".
Quyidagi taxalluslardan
ushbu she'r muallifiga
tegishli bo'lmaganini
aniqlang.

- A) Qul Ahmad
- B) Miskin Ahmad
- C) Zikr Ahmad
- D) Yassaviy miskin Ahmad

108. Quyidagilardan mutasavvuf
sho'irni aniqlang.

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Mahmud Qoshg'riy
- D) As-Saolibiy

109. Tasavvufdagi to'rt asosiy
bosqich – shariat, tariqat,
ma'rifat, haqiqat mohiyatini
she'riy misralariga

singdirgan shoirni aniqlang.

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Mahmud Qoshg'riy
- D) As-Saolibiy

110. "Devoni lug'ot it-turk" asari jamlangan xalq og'zaki ijodi namunalarning ko'pi asar yozilgan davrdan necha asr qadimiyroqdir.

- A) 3-4 asr
- B) 5-6 asr
- C) 7-8 asr
- D) 9-10 asr

111. "Talay yillar o'tdi, tul erdim, biroq,

Yechib tul kiyimin, libos kiydim oq.

Bezandim, ulug'vor begim bo'ldi xon, Bag'ishladim, unga fido ushbu jon" so'zlari kimga tegishli?

- A) Mahmud Qoshg'riy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Xorazmiy
- D) Nosiruddin Rabg'uziy

112. "Devoni lug'ot it-turk" asari qachon yaratilgan?

- A) XI asrda
- B) X asrda
- C) XII asrda
- D) IX asrda

113. "Ishqi tegsa kuydirgusi jon-u tanni,

Ishqi tegsa vayron qilur

mov-u manni,

Ishq bo'lmasa topib bo'lmas,

Mavlim, seni.

Har ne qilsang, oshiq qilg'il parvardigor".

So'fiylik arig'idan o'tib kelgan ushbu misralar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.

- A) "Ma'naviyi masnaviy"
- B) "Al-usul al-ashara"
- C) "Hikmat"
- D) "Hayrat ul-abror"

114. "Ishq daftari sig'mas,

do'stlar, dargohig'a,

Jumla oshiq yig'lab borg'ay borgohig'a.

Yetti do'zax toqat qilmas bir ohig'a,

Har ne qilsang, oshiq qilg'il, parvardigor".

So'fiylik arig'idan o'tib kelgan ushbu misralar kimga tegishli ekanligini aniqlang.

- A) Najmiddin Kubro
- B) Jaloliddin Rumiy
- C) Ahmad Yassaviy
- D) Navoiy

115. Turkiy adabiyotdagi

tuyuqning ilk namunalari quyidagi adiblardan qay

birining nomi bilan bog'liq?

- A) Alisher Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Nosiruddin Rabg'uziy

116. "Men bu kitobni maxsus

alifbe tartibida hikmatli

so'zlar, sajlalar, maqollar, rajaz

va nasr deb atalgan adabiy parchalar bilan bezadim... Bu ishda misol tariqasida turklarning tilida qo'llanib kelgan she'rlaridan, shodlik va motam kunlarida qo'llaniladigan hikmatli so'zlardan, maqollardan keltirdim". Ushbu parchada kimning qaysi asari haqida gap ketmoqda?

- A) Ahmad Yugnakiyning "Hibat ul-haqoyiq" asari
- B) Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asari
- C) Mahmud Qoshg'ariyning "Devoni lug'ot it-turk" asari
- D) Abu Mansur as-Saolibiy "Yatimat ut-dahr" asari

17. "Devoni lug'ot it-turk" asari qaysi sulola davrida yaratilgan?

- A) Somoniylar
- B) Qoraxoniylar
- C) G'aznaviylar
- D) Safforiylar

18. Quyidagi asarlarning qaysi birida turkiy xalqlarning urf-odatlarini, ishonch-e'tiqodlarini, marosimlari bilan bog'lanib ketadigan badiiy lavhalarni ko'ramiz?

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Hibat ul-haqoyiq"
- C) "Yatimat ut-dahr"
- D) "Rislolayi tir andoxtan"

119. Quyidagi qaysi asarda turkiy tildagi so'zlar ma'nosi arab tilida izohlab berilgan?

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Muhokamat ul-lug'atayn"
- C) "Sarf"
- D) "Nahv"

120. "Sevuvchi kishining yuzi belgisi,

Gap ochganda ma'ni, so'zi belgisi,
Sevar, sevmasini bilayin desang,
Senga o'tru boqsa, ko'zi belgisi".

Ushbu to'rtlik muallifini aniqlang?

- A) Alisher Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Sayfi Saroyi

121. Turkiy adabiyotdagi tuyuqning ilk namunalari quyidagi asarlarning qay birida uchraydi?

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Guliston bit-turkiy"
- C) "Qissayi Rabg'uziy"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

122. "Qayu erda bo'lsa uqush birla o'g(1).

Ani er atag'il, necha o'gsa o'g(2).

Uqush, o'g, bilig kimda bo'lsa tugal,

Yavuz ersa kaz te, kichig ersa o'g(3)".

Ushbu tuyuq muallifi kim

va tuyuqdagi ostiga
chizilgan so'zlarning
ma'nosini nima?

- A) Mahmud Qoshg'ariy,
(1)o'g-yuksalish, (2)o'g-
maqta, (3)o'g-ulug'la
B) Yusuf Xos Hojib, (1)o'g-
aql, (2)o'g-maqta, (3)o'g-
ulug'la
C) Ahmad Yugnakiy,
(1)qunt-aql, (2)o'g-
maqta, (3)o'g-ulug'la
D) Nosiruddin Rabg'uziy,
(1)o'g-iste'tod, (2)o'g-
maqta, (3)o'g-ulug'la

123. "Qayu nangga kirsam kishi
emgaki.

Sevug bo'ldi ul nang sevug
jan ko'ki.

Kishi emgak idsa tiriglik
idib,

Ani sevug, yudgu, yudursa
yuki". To'tlik qaysi asarga
mansub va ostiga chizilgan
so'zlarning ma'nosi nima?

- A) "Devoni lug'ot it-turk",
emgak-ildizi, ko'k-
mehnat, yudgu-ko'tar
B) "Hibat ul-haqoyiq",
emgak-mehnat, ko'ki-
ildizi, yudgu-ko'tar
C) "Yatimat ut-dahr",
emgak-ildizi, ko'k-
mehnat, yudgu-ko'tar
D) "Qutadg'u bilig", emgak-
mehnat, ko'ki-ildizi,
yudgu-ko'tar

124. "Yoving bir esa ham
mingdir yovligi,

Mingta do'sting bo'lsin,
ayon ozligi.

Kishi dushmandan
foyda ko'rmagan,
Agar ko'rgan bo'lsa —
bu hushyorligi". She'r
muallifini aniqlang.

- A) Yusuf Xos Hojib
B) Alisher Navoiy
C) Ahmad Yugnakiy
D) Sayfi Saroyi

125. "O'zim o'lsam, ezgu
otim qolsa bas,

Qolib mangu otim,
tirik bo'lsa bas.

Faqat yaxshilik qil,
tila yaxshi nom,
Noming mangu-lik-la
yashab yursa bas"
deya o'z nomini
mangulikka
muhrlagan adibni
aniqlang.

- A) Yusuf Xos Hojib
B) Alisher Navoiy
C) Ahmad Yugnakiy
D) Rudakiy

126. O'z davrida "... nafi yo'q
kishidir zararli, yomon,
nafi bor kishidan el nuqsi
to'lur" deya yozgan adibni
toping.

- A) Yusuf Xos Hojib
B) Alisher Navoiy
C) Ahmad Yugnakiy
D) Rudakiy

127. "Esib keldi Sharqdan
bahorning yeli,
Jahon ko'rki-chun ochdi

firdavs yo'li.

Ipor to'ldi bo'z yerga kofur
ketib,

Hezanmoqchi dunyo chiroy
kush etib". Qaysi asardagi
bahor madhi shunday so'zlar
bilan boshlanadi?

- A) "Muhabbatnoma"
- B) "Qutadg'u bilig"
- C) "Guliston bit-turkiy"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

128. Qaysi asarning "Kirish"
qismida bahor madhiga
bag'ishlangan maxsus bob bor?

- A) "Muhabbatnoma"
- B) "Qutadg'u bilig"
- C) "Latofatnoma"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

129. Qaysi shoir ijodida
ko'ngil o'q va yoyga
o'xshatiladi?

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Alisher Navoiy
- C) Lutfiy
- D) Rudakiy

130. "Tug'ardin esa keldi o'ngdun
yeli,

Ajun etguka achi uchmah yo'li.
Yug'iz yer yipar to'ldi kafur
ketib.

Hezanmak tilar dunya ko'rkin
etib". Ushbu she'rda adib Yusuf
"o'ng" so'zi orqali qaysi faslni
ifodalamoqda?

- A) bahor
- B) yoz
- C) kuz
- D) qish

131. "... gado bo'lsang, haqqa
bo'lg'il,

Boshing birla eranlarg'a

xizmat qilg'il,

Nazar topsang, halqa qurub,

suhat qilg'il,

Halqa ichra ogoh bo'lub turdum
mano". Nuqtalar o'rniga kerakli
shaxs nomini qo'ying.

- A) Qul Xoja Ahmad
- B) Ey Najmiddin
- C) Jaloliddin
- D) Ey Navoiy

132. Qaysi adib to'g'ri so'zni
asalga, yolg'on so'zni
sarimsoq piyozga o'xshatib,
"sarimsoq piyoz yeb og'zingni
achitma" degan?

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) As-Saolibiy
- D) Ahmad Yugnakiy

133. Abu Mansur as-Saolibiy
qancha ilmiy asarlar
yaratgan?

- A) 50 dan ortiq
- B) 20 dan ortiq
- C) 100 dan ortiq
- D) 40 dan ortiq

134. "Adib Ahmad ham turk
eliding ermish. Aning ishida
g'arib nimalar manquldir" (A.
Navoiy). Ajratib ko'rsatilgan
so'zning ma'nosini aniqlang.

- A) kutilmagan
- B) ajib
- C) murakkab
- D) mukammal

135. Ahmad Yugnakiy kishida ikki narsa bo'lsa, muruvvat yo'li yopiladi deydi. Bu ikki narsa nima?

- A) birinchidan, ilmli bo'lmasa, ikkinchidan, axloqsiz bo'lsa
- B) birinchidan, do'stlari bo'lmasa, ikkinchidan, odobsiz bo'lsa
- C) birinchidan, yaxshilik ila tanilmagan bo'lsa, ikkinchidan, yolg'on so'zlasa
- D) birinchidan, behuda so'zlar bilan vaysasa, ikkinchidan, bu kishining so'zlari yolg'on bo'lsa

136. Ahmad Yugnakiy nimani "kulib boqadi yana, qosh va manglayi bilan xo'mrayadi; bir qo'li bilan bol tutsa, ikkinchi qo'li bilan zahar qo'shadi. Qo'li bilan asal yedirib, taomni lazzatli qilib, keyingi qadahga esa zahar qo'shib beradi" deydi?

- A) dunyoni
- B) nafsni
- C) soxta do'stni
- D) yolg'onni

137. Mashhur mutasavvuf olimlar Arslonbob va Yusuf Hamadoniy qo'lida tarbiyalangan allomani aniqlang.

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Najmiddin Kubro

D) Jaloliddin Rumiy

138. "Devoni lug'ot it-turk" asariga kirgan to'rtliklar qanday qofiyadoshlikka ega?

- A) a-a-a-a, a-a-a-b
- B) a-b-a-b, a-a-a-b
- C) a-b-b-b, a-a-a-a
- D) a-b-a-b, a-a-b-b

139. "Devoni lug'ot it-turk"dagi to'rtliklarda qanday mavzular yetakchilik qiladi?

- 1) Vatan va yurt madhi;
- 2) Xalq uchun jang qilgan alplar bilan faxrlanish;
- 3) Tabiat manzaralari go'zalligi;
- 4) Mehnat shavqi;
- 5) Turli insoniy kechinmalar talqini.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 2, 3, 4, 5
- D) 1, 2, 3, 4, 5

140. "Devoni lug'ot it-turk"dagi she'riy parchalar shakliga ko'ra qanday parchalardan tashkil topgan?

- A) ikkilik va to'rtlik
- B) uchlik va to'rtlik
- C) faqat to'rtlik
- D) ikkilik va uchlik

141. "... nafs ilgidin qilurman dod,
Pir-u mug'on bo'lgaymukin anga jallod.
Bexabarlar eshitmaslar dod-u faryod,
Qon yig'lag'il, eshitsun ul

parvardigor". Nuqtalar o'rniga kerakli shaxs nomini qo'ying.

- A) Qul Xoja Ahmad
- B) Ey Najmiddin
- C) Jaloliddin
- D) Ey Navoiy

142. "Dunyo mening degonlar, jahon molin olg'onlar, Karkas qushdek bo'lubon, ul haromg'a botmishlar.

Mullo, mufti bo'lg'onlar, yolg'on da'vo qilg'onlar, Oqni qaro qilg'onlar, ul tonug'ga kirmishlar".

Ushbu so'fiyona misralar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.

- A) "Ma'naviyi masnaviy"
- B) "Al-usul al-ashara"
- C) "Hikmat"
- D) "Hayrat ul-abror"

143. O'rta Osiyodagi eng qadimgi tazkira muallifini aniqlang.

- A) Muhammad Avfiy
- B) Maleho Samarqandiy
- C) Alisher Navoiy
- D) Abu Mansur as-Saolibiy

144. Boshqaruv ilmida rahbarga qo'yiladigan talablar qaysi usulda aks etgan?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Yatimat ut-dahr"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Devoni lug'ot it-turk"

145. Ilm o'rganish zarurati

haqidagi quyidagi fikrlar muallifini aniqlang.

"Yaratgan tangri ilm bilan taniladi, ilmsizlik yaxshilik keltirmaydi, degan. Ilmsizlikdan ko'p kishilar o'z qo'lini but qilib, tangrim bu dedi".

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) As-Saolibiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Sayfi Saroyi

146. Klemenslar tomonidan topilgan yodgorlikni aniqlang.

- A) "Bilga xoqon"
- B) "Kultegin"
- C) "To'nyuquq"
- D) "Irbq bitigi"

147. Ilm o'rganish zarurati haqidagi quyidagi fikrlar muallifini aniqlang. "Bilimli kishining so'zi o'git-nasihah, adabdir, shuning uchun ilmlilarni Arab, Ajam olqishladi. Molsiz faqir kishiga uning ilmi tunganmas boylikdir, hisobsizga uning bilimi yechilmas (ochilmas) hisobdir".

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) As-Saolibiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Sayfi Saroyi

148. "Bu kitobda O'rta Osiyoda yashagan turkiy xalqlarning XI asrgacha bo'lgan badiiy ijodi to'g'risida juda qimmatli ma'lumotlar jamlangan". Mazkur ta'rif qaysi kitob

- haqida?
- A) "Hibat ul-haqoyiq"
 B) "Yatimat ut-dahr"
 C) "Qutadg'u bilig"
 D) "Devoni lug'ot it-turk"
149. Yo'llug'tegin tomonidan 20 kunda yozib tugatilgan bitiktosh qaysi?
- A) "Bilga xoqon"
 B) "Kultegin"
 C) "To'nyuquq"
 D) "Irq bitigi"
150. Nafsnı yengish g'oyasi ilgari surilgan asarnı belgilang.
- A) "Muhokamat ul-lug'atayn"
 B) "Suhayl va Guldursun"
 C) "Devoni lug'at it-turk"
 D) "Devoni hikmat"
151. Qadimgi turmush tarzidan olingan qo'shiqlar qaysi asarda maxsus berilgan?
- A) "Hibat ul-haqoyiq"
 B) "Yatimat ut-dahr"
 C) "Qutadg'u bilig"
 D) "Devoni lug'ot it-turk"
152. O'z she'rlarida "Nafs-eng kata dushman" g'oyasini ilgari surgan ijodkorlarnı aniqlang.
- A) Sayfi Saroyi, Furqat
 B) Mirkarim Osim, Atoyi
 C) Muhammad Solih, Maxmur
 D) Yusuf Xos Hojib, Ahmad Yassaviy
153. Ahmad Yassaviy jiddiy tanqid qilgan axloqiy-ma'naviy xususiyatlar qaysilar?
- A) ishyoqmaslik, dangasalik
 B) hayosizlik, buzuq fe'llik
 C) adovat, gina
 D) nodonlik, jaholat
154. Asarlarida odil shoh haqidagi g'oyalari, o'y-ozzularini ilgari surgan adiblar qaysilar?
- A) Lutfiy, Ogahiy, Bobur
 B) Bobur, Uvaysiy, Nodira
 C) Yusuf Xos Hojib, Navoiy
 D) Yassaviy, Qoshg'ariy
155. "Qutadg'u bilig" asari bizgacha qaysi yozuvda yetib kelgan?
- A) arab va uyg'ur
 B) forsiy va turkiy
 C) arab va turkiy
 D) uyg'ur va turkiy
156. Yetakchi g'oyasi adolat va aql-idrok tantanasi bo'lgan asarnı toping.
- A) "Hibat ul-haqoyiq"
 B) "Yatimat ut-dahr"
 C) "Qutadg'u bilig"
 D) "Devoni lug'ot it-turk"
157. Quyidagi qaysi asarda qadimgi qabilaviy hayot, ovchilik, dehqonchilik, chorvachilik bilan bog'liq lavhalar bor?
- A) "Hibat ul-haqoyiq"
 B) "Yatimat ut-dahr"

- C) "Qutadg'u bilig"
D) "Devoni lug'ot it-turk"
158. Ilk adabiyotshunos, tilshunos, elshunos, tarixchi, folklorshunos va shoir deb ta'riflangan ijodkor kim?
A) Ahmad Yugnakiy
B) As-Saolibiy
C) Alisher Navoiy
D) Mahmud Qoshg'ariy
159. Shaki jihatidan xalq qo'shiqlariga yaqin she'rlar yaratgan ijodkorni belgilang.
A) Ahmad Yugnakiy
B) Ahmad Yassaviy
C) Yusuf Xos Hojib
D) Mahmud Qoshg'ariy
160. Turkiy tilda bitilgan ilk badiiy dostonni belgilang.
A) "Hibat ul-haqoyiq"
B) "Yatimat ut-dahr"
C) "Qutadg'u bilig"
D) "Devoni lug'ot it-turk"
161. Qaysi asar uchun uning muallifi "eshik og'asi" lavozimiga munosib ko'rilgan?
A) "Hibat ul-haqoyiq"
B) "Yatimat ut-dahr"
C) "Qutadg'u bilig"
D) "Devoni lug'ot it-turk"
162. "Ko'nglimni chok qildi, Bitgan yaramni tildi. Kechmish xotirga keldi...". Qoshg'ariy qalamiga mansub marsiyani davom ettiring.
A) Ko'z yoshlari mo'l bo'ldi
B) Ammo umr tugalar
C) Tun-kun uni istarman
D) Yerga tegib sudralur
163. "Jannat yeri ko'rildi. Sovuq hech qaytib kelmas darajada havo isidi". "Devoni lug'ot it-turk" dan keltirilgan ushbu parchada qaysi holat tasvirlangan?
A) bahor tasviri
B) uloq chopish tasviri
C) o'yin-kulgi tasviri
D) Navro'z tasviri
164. Ahmad Yassaviy shaxsiga alohida ehtirom ko'rsatgan hukmdorni aniqlang.
A) Mirzo Ulug'bek
B) Amir Temur
C) Shayboniyxon
D) Shoxrux Mirzo
165. Dastlab arab adabiyotida yaratilgan qasidalarning keying davrlardagisidan qanday farqi bo'lgan?
A) ularda maqto'v ham, tanqid ham bo'lgan
B) ular nasrda bitilgan
C) hajmida farq bo'lgan
D) ularda faqat qahramonlar maqto'vi aks etgan
166. "Chechakzorda sayrar chunon andalib, Tun-u kun sozi Isrofilni chalib". Ushbu baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?
A) tazod, tarse
B) talmeh, tadrij

- C) tashxis, tanosub
- D) tanosub, husni ta'lim

167. Qaysi ijodkor o'z asarini "o'qimishli kishilar o'qib foydalansin" deb yozganligini aytadi?

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Xorazmiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Mahmud Qoshg'ariy

168. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asari haqidagi to'g'ri ma'lumotni aniqlang.

- 1) Qofiyalarda, asosan, turkiy so'zlar qo'llangan;
  - 2) Asarda faqat to'q qofiyalar uchraydi;
  - 3) Ba'zan shoir radifdan oldin qofiya keltirib o'tirmaydi;
  - 4) Asarda misralarni o'zaro ohangdosh so'zlar bilan yakunlashga qat'iy amal qilingan.
- A) 1, 2, 3
  - B) 1, 3
  - C) 1, 2, 4
  - D) 2, 4

169. Qaysi asarda qora boshning yovi qizil til ekanligi aytilgan?

- A) Sa'diy She'roziy, "Guliston"
- B) Alisher Navoiy, "Mahbub ul-qulub"
- C) Yusuf Xos Hojib, "Qutadg'u bilig"
- D) Ahmad Yugnakiy "Hibat ul-haqoyiq"

170. "Bor molingni sevasan, unga kamroq sevin, chunki u qo'lingdan chiqib ketishi mumkin. Qo'lingdan ketgan narsa uchun qayg'urma, unga ozroq achin. Chunki achinish senga qo'ldan ketganni qaytarib bermaydi". Ushbu parcha olingan asar haqidagi to'g'ri hukmlarni aniqlang.

- 1) asarda olim turkiy tildagi so'zlar ma'nosini uyg'ur tilida izohlab beradi;
- 2) asarda Qoraxoniylar shajarasiga batafsil tavsif berilgan;
- 3) asarda maqollar va badiiy adabiyotdan parchalar keltirilgan;
- 4) asar qomusiy ahamiyatga ega;
- 5) asarda olim turkiy tildagi so'zlar ma'nosini arab tilida izohlab beradi.

- A) 1, 2, 3, 4
- B) 1, 3, 4
- C) 3, 4, 5
- D) 2, 3, 4, 5

171. Ahmad Yassaviy necha yoshida "tuproqsifat bo'ldim mano" deydi?

- A) o'n bir
- B) o'n ikki
- C) o'n uch
- D) o'n to'rt

172. Ahmad Yassaviy nimani "yobon" (yovvoyi) qush" deb ataydi?

- A) zulmni
- B) nafsni
- C) jaholatni
- D) xiyonatni

- muallifini aniqlang?
- A) Husayn Bayqaro
  - B) Alisher Navoiy
  - C) Bobur
  - D) Nodira

173. "... seni boqib tursang nelar demas,

Zori qilsang Olloh sari bo'yun sunmas.
Qo'lg'a olsang yobon qushdekqo'lg'a qo'nmas,
Qo'lg'a olib tun uyqusin qilg'il bedor". "Hikmat"dan olingan ushbu parchada nuqtalar o'rniga kerakli so'zni qo'ying.

- A) moling
- B) nafsing
- C) zulming
- D) jaholating

174. Quyidagi asarlarning qaysi

birida "bu mast ko'zli (so'viklim) porloq yuzidagi yoqimli qora xoli bilan meni asir qiladi. Xuddi (go'zal) yonoqlaridan shirinlik tomayotganday meni asir qiladi-da, so'ng mendan qochadi" kabi go'zal badiiy lavhalarini ko'ramiz?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Yatimat ut-dahr"
- C) "Devoni lug'ot it-turk"
- D) "Qutadg'u bilig"

175. "...haq subhonahu taolo agarchi zohir ko'zin yopuq yaratqondur, ammo ko'ngli ko'zin ba'yat yoruq qilondur". Ahmad Yugnakiy hujqidagi ushbu fikrlar

176. Adabiyot tarixida "...haq subhonahu taolo zohir ko'zin yopuq yaratqon, ammo ko'ngli ko'zin ba'yat yoruq qilon" alloma kim?

- A) Lutfiy
- B) Sakkokiy
- C) Atoyi
- D) Yugnakiy

177. "Hibat ul-haqoyiq" asari kimga bag'ishlangan?

- A) Abulqosim binni al-Muqtadoga
- B) Nosiruddin To'qbug'aga
- C) Tavg'ach ulug'
- D) Dod Sipohsolorbekka

178. Quyidagilardan Dod

Sipohsolorbekka bag'ishlangan asarni aniqlang.

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Muhabbatnoma"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

179. "Tamomi erur qashqariy til bila,

Ayitmish adib riqqati dil bila.

Agar bilsa qashqar tilin har kishi,
Bilur ul adibning nekim aymishi" deya o'z asarini qashqarcha til bilan

yozilganini ta'kidlagan
adibni aniqlang.

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Mahmud Qoshg'ariy
- D) Nosiruddin Rabg'uziy

180. "Hibat ul-haqoyiq" asarida
qanday g'oyalar tashviqi
yetakchi o'rin tutadi?

- A) rahbarlik qoidalari
- B) an'ana va urf-odatlar
- C) vatanparvarlik
- D) ma'rifat

181. "Ulug'likka yetishsang
yanglishma, agar atlas
kiysang, bo'z kiyganingni
unutma. Ulug'ligingga
yarasha yaxshiroq bo'lib,
ulug'ga, kichikka so'zingni
silliqlik, muloyim qil". Ushbu
jumla tegishli bo'lgan asar
necha bob va necha baytdan
iborat?

- A) 14 bob, 254 bayt
- B) 10 bob, 425 bayt
- C) 24 bob, 524 bayt
- D) 10 bob, 245 bayt

182. "Xos ishqingni ko'rsat
manga shokir bo'lay,
Arra qo'ysa, Zikriyodek zokir
bo'lay,
Ayyub sifat balosig'a sobir bo'lay,
Har ne qilsang, oshiq qilg'il,
parvardigor". She'r muallifi kim
va she'rda qanday badiiy san'at
qo'llanilgan?

- A) Alisher Navoiy, sifatlash
- B) Ahmad Yassaviy, talmeh
- C) Ahmad Yugnakiy, tazod

D) Sayfi Saroyi, istiora

183. Olim Mahmud Qoshg'ariy
o'z asarini maxsus alifbe
tartibida tuzib, uni qanday
badiiy tasviriy vositalar bilan
bezaganini yozadi?

- 1) hikmatli so'zlar;
- 2) sajlar;
- 3) maqollar;
- 4) rajaz;
- 5) maqollar;
- 6) nasr.

- A) 2, 4, 5
- B) 1, 2, 3, 4, 6
- C) 2, 3, 4, 5
- D) 1, 2, 3, 4, 5, 6

184. Quyidagi asarlarning qaysi
birida O'rta Osiyoda
yashagan turkiy xalqlarning
XI asrgacha bo'lgan badiiy
ijodi to'g'risida juda qimmatli
ma'lumotlar jamlangan?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Yatimat ut-dahr"
- C) "Devoni lug'ot it-turk"
- D) "Qutadg'u bilig"

185. Yusuf Xos Hojib o'z
asarida qaysi ijtimoiy
tabaqa haqida "hamma
qimirlagan jonga bulardan
manfaat bo'ladi,
hammasiga yeyim va
ichimdan halovat yetadi,
hamma nafas oluvchi,
ochiqib-to'yuvchi, jamiki
tiriklar bulardan
hojatmand bo'ladi" deydi

- A) dehqonlar
- B) chorvadorlar

- C) hunarmandlar
D) harbiylar

186. "Bulnar meni ulas ko'z,
Qara mengiz qizil juz.

Andin tamar tugal tuz.
Bulnap jana ul qachar".

Ushbu parcha qaysi

Asardan olingan va ostiga
chizilgan so'zning ma'nosi
nima?

- A) "Hibat ul-haqoyiq", ulas-xol, mengiz-yoqimli, tuz-yoqimlilik, bulnap-asir qilib
B) "Yatimat ut-dahr", ulas-yoqimli, mengiz-xol, tuz-yurmoq, bulnap-kulib
C) "Devoni lug'ot it-turk", ulas-yoqimli, mengiz-xol, tuz-yoqimlilik, bulnap-asir qilib
D) "Qutadg'u bilig", ulas-qizil, mengiz-qiz, tuz-yoqimlilik, bulnap-asir qilib

187. "Ipor to'ldi bo'z yerga
kofur ketib,

Bezanmoqchi dunyo chiroy
kasb etib.

Zerikarli qishni bahor quvladi,

Chiroyli bahor o'z yoyin

nozladi". Ushbu misralarda

qunday badiiy san'atlar
qo'llanilgan?

- A) sifatlash, tazod
B) tazod, jonlantirish
C) sifatlash, jonlantirish
D) jonlantirish

188. "Qutadg'u bilig"da qaysi
qushning uni shallaqi qizning
unidek deb tasvirlanadi?

- A) o'rdak
B) g'oz
C) kaklik
D) qarq'a

189. "Qutadg'u bilig"da qaysi
qush soz ovozli, qizil og'zi
qondek, qoshi qop-qora deya
tasvirlanadi?

- A) o'rdak
B) g'oz
C) kaklik
D) qarq'a

190. "Qutadg'u bilig"da qaysi
qush chechakzorda tun-u
kun suri Isrofilni chalib
sayrar edi deya tasvirlanadi?

- A) o'rdak
B) g'oz
C) kaklik
D) andalib

191. "Qutadg'u bilig"dagi
sanvach qaysi qushning
nomi?

- A) bulbul
B) sa'va
C) kaklik
D) popishak

192. "Qutadg'u bilig"dagi
chumg'uq qaysi qushning
nomi?

- A) chumchuq
B) qarq'a
C) kaklik
D) popishak

193. "Koyinib menga ochdi
dunyo so'zin,
Dedi, ko'rmadingmi bu xoqon
yuzin.
Gar uyquda bo'lsang, tur, och
endi ko'z,
Eshitmagan ersang, eshit
ushbu so'z" so'zlari kimga
tegishli?
A) Mahmud Qoshg'riy
B) Yusuf Xos Hojib
C) Xorazmiy
D) Nosiruddin Rabg'uziy
194. "Bulut guldirab urdi xoqon
tug'in,
Yashin yashnadi, tortti
xoqon tig'in.
Biri chiqdi qindan, u ellar
tutar,
Biri dovrug'i naq jahonga
yetar.
Qut olsin, nasib bo'lsin ikki
jahon". Ushbu misralarda
qaysi hukmdor madh
etilmoqda?
A) Abulqosim al-Muqtado
B) Nosiruddin To'qbug'a
C) Tavg'ach ulug'
Bug'raxon
D) Muhammad Xo'jabek
195. Quyidagi asarlarning qaysi
birida "qo'zilar bilan bo'rilar
xavfsiz birga yashaydigan
davlat" haqidagi g'oyalar
ilgari surilgan?
A) "Fozil odamlar shahri"
B) "Saddi Iskandariy"
C) "Devoni lug'ot it-turk"
D) "Qutadg'u bilig"
196. "Qilichimiz bilan qayg'uni
ochaylikki, ahmoqlar yo'lga
tushsinlar, mamlakat (ishi)
tuzalsin, qo'zilar bilan bo'rilar
(xavfsiz) birga yursinlar,
bizdan qayg'u-g'am yo'qolsin".
Ushbu fikrlar qaysi asardan
o'rin olgan?
A) "Fozil odamlar shahri"
B) "Saddi Iskandariy"
C) "Devoni lug'ot it-turk"
D) "Qutadg'u bilig"
197. Quyidagi asarlarning qaysi
birida "har turli chechaklar
ochildi, xuddi (sernaqsh) ipak
gilamlar yozilganday.
Jannat yeri ko'rildi. Sovuq
hech qaytib kelmas
darajada
havo isidi" kabi bahor
ta'rifiga bag'ishlangan
go'zal
tasvirlarni uchratish
mumkin?
A) "Hibat ul-haqoyiq"
B) "Yatimat ut-dahr"
C) "Devoni lug'ot it-turk"
D) "Qutadg'u bilig"
198. "Qizil, sarig' arqashib,
Jepkin, jashil vuzkashib.
Bir-bir kero' vo'rkashib.
Yalinguq ani tanglashur".
Ushbu to'rtlik muallifi
bo'lgan shaxs qayerda
tug'ilgan va to'rtlikdagi
ostiga chizilgan so'zlar
ma'nosi qaysi qatorda
to'g'ri izohlangan?
A) Nishopur, yuzkashib-
bezamoq, yo'rkashib-

- o'ralib
- B) Yuganak, yuzkashib-yuzlashib, yo'rkashib-o'ynashib
- C) Bolosog'un, yuzkashib-bezamoq, yo'rkashib-o'ralib
- D) Quz O'rda, yuzkashib-yuzlashib, yo'rkashib-o'ralib
199. Hijriy 429, milodiy 1038-yilda Nishopurda vafot etgan allomaning tazkirasini nomining tarjimasini qaysi qatorda to'g'ri berilgan?
- A) "Mag'izlarning mag'izi"
- B) "Asr ahlining fozillari haqida zamonasining durdonasi"
- C) "Haqiqatlar armug'oni"
- D) "Suhbatdoshlarning zikri"
200. Quyidagilardan yahudiy payg'ambarlardan bo'lib, xudo bilan so'zlashgani uchun "kalimulloh" unvoniga sazovor bo'lgan shaxsni aniqlang.
- A) Iso
- B) Muso
- C) Nuh
- D) Sulaymon
201. "Gunohingga tavba qilib yig'lab yurg'il, Ketarman deb yo'l boshig'a borib turg'il. Ketganlarni ko'rub sen ham ibrat olg'il, Ibrat olsang yotmish yering bo'lur gulzor". Nafsning zabun etish qanchalik darkorligi haqidagi ushbu misralar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.
- A) "Ma'naviyi masnaviy"
- B) "Hikmat"
- C) "Al-usul al-ashara"
- D) "Hayrat ul-abror"
202. "Qozi, imom bo'lg'onlar, nohaq da'vo qilg'onlar, Himor yanglig' bo'lubon, yuk ostida qolmishlar. Harom yegan hakimlar, rishva olib yeganlar, O'z barmog'in tishlabon, qo'rqub-ko'rub qolmishlar". Ushbu so'fiyona misralar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.
- A) "Ma'naviyi masnaviy"
- B) "Al-usul al-ashara"
- C) "Hikmat"
- D) "Hayrat ul-abror"
203. "Dunyo uchun g'am yema, Haqdin o'zгани dema, Kishi molini yema, sirot uzra tutaro. Ahli ayol, qarindosh, hech kim bo'lmaydur yo'ldosh, ...". Ushbu she'riy parchaning davomi qaysi qatorda to'g'ri berilgan?
- A) Mardona bo'l g'arib bosh, umring yeldek o'taro

- B) To'rt ayog'lig' cho'bin ot,
bir kun sanga yetaro.
- C) Inonmag'il moling,
bir kun qo'ldin ketaro
- D) Asling bilsang, ob-u
gil, yana gilga ketaro

204. Quyidagilardan kofirlar zulmidan qochib daraxt ichiga yashirinib, kofirlar daraxt bilan birga uni arralaganlarida ham xudoni tilidan qo'ymagan payg'ambarni aniqlang.

- A) Ayyub
- B) Muso
- C) Nuh
- D) Zikriyo

205. Ma'lum bo'lishicha, quyidagi qaysi janrlar keyinchalik qasidadan ajralib chiqqan, deyiladi?

- 1) vaf;
  - 2) hajv;
  - 3) marsiya;
  - 4) masnaviy;
  - 5) g'azal;
  - 6) urjuza.
- A) 1, 2, 3, 5
- B) 1, 3, 6
- C) 3, 5, 6
- D) 2, 4, 5, 6

206. "Yatimat ad-dahr" asarida Abu Mansur at-Tohiriy "Ikkita narsa bor, agar ko'zlarim ular haqida qon to'kib yig'laganda, ularga halokatdan xabar qilingan bo'lardi va ular yashashi kerak bo'lgan vaqtning

o'ndan birini ham ko'rmagan bo'lardilar" deydi. Bu ikkita narsa nima?

- A) moddiy qiyinchilik va ota-onadan judo bo'lish
- B) yoshlikning o'tib ketishi, do'stlardan judo bo'lish
- C) baxtsizlik va moddiy qiyinchilik
- D) ma'naviy zaiflik va ota-onadan judo bo'lish

207. Quyidagilardan turkiy tilda birinchi yirik hajmli adabiy-ma'rifiy asar yozgan iste'dodli shoir, davlat arbobi, donishmand adibning asari nomining tarjimasi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- A) "Ko'ngullarning sevgani"
- B) "Asr ahlining fozillari haqida zamonasining durdonasi"
- C) "Haqiqatlar armug'oni"
- D) "Baxt-saodatga eltuvchi bilim"

208. Quyidagi qaysi asar bir yarim yil yani, o'n sakkiz oyda yozib tugatilgan?

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Devoni lug'ot it-turk"
- C) "Guliston bit-turkiy"
- D) "Mahbub ul-qulub"

209. Quyidagi qaysi asar Qashg'ar eligi Tavg'ach ulug' Bug'roxonga bag'ishlangan?

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Yatimat ad-dahr"

- C) "Hibat ul-haqoyiq"
D) "Qutadg'u bilig"
210. "Saba yeli qo'pti qaranful yidin,
Ajun barcha butru yipar burdi kin". "Qutadg'u bilig" dan olingan ushbu parchadagi ostiga chizilgan so'zning ma'nosi nima?
A) qizg'aldoq
B) lola
C) momaqaymoq
D) chinnigul
211. Yusuf Xos Hojib o'z asarida nozik, to'g'ri yo'l tutmoq va ehtiyotkor bo'lmoq uchun, qanday amal shartligini aytadi?
A) dehqonchilik qilmoqlik
B) halqumni poklamoqlik
C) sadaqa bermoqlik
D) to'g'ri so'zlamoqlik
212. Ahmad Yugnakiy haqida Alisher Navoiy o'zining qaysi asarida juda muhim ma'lumotlarni beradi?
A) "Nasoyim ul-muhabbat"
B) "Majolis un-nafois"
C) "Mezon ul-avzon"
D) "Sab'atu abhur"
213. "Hibat ul-haqoyiq" asari qaysi vaznda yozilgan?
A) aruzning ramal bahrida
B) barmoq vaznida
C) aruzning mutaqorib bahrida
D) aruzning rajaz bahrida
214. "Ey til, madh qil, qani bayon et, men uni shohimga sovg'a qilayin, o'qimishli kishining ruhi sevensin (deb) shohim madhi uchun kitob bezadim" deya asar yozgan adibni belgilang,
A) Ahmad Yugnakiy
B) Yusuf Xos Hojib
C) Xorazmiy
D) Nosiruddin Rabg'uziy
215. "Kibrilik libosini kiyib, ko'ksingni xalqqa kerib, tiling bilan ozor berishdan saqlan. Mo'minlikning nishoni tavoze-dir, agar mo'min bo'lsang, tavoze qilgin". Ushbu fikrlar tegishli bo'lgan asarning birinchi bo'limi nima haqida?
A) ilm manfaati, jaholat zarari
B) tilni tiyish va adab-axloq
C) dunyoning o'zgarib turishi
D) saxovat va baxillik oqibati
216. "Xudojo'y, muloyim qiliqni xudo ham yoqtiradi, takabbur kishini tubanlashtiradi. O'zingni zinhor ulug' tutma, ulug' bir tangrining o'zidir. U ulug'likni mensiz olishga urinmang, deb aytgan". Ushbu fikrlar tegishli bo'lgan asarning ikkinchi bo'limi nima haqida?
A) ilm manfaati, jaholat zarari
B) tilni tiyish va adab-axloq

- C) dunyoning o'zgarib turishi
D) saxovat va baxillik oqibati
217. Quyidagi qaysi asarning so'ngi bo'limi "axloqning karomati, harislikni tashlash" haqida?
A) "Guliston bit-turkiy"
B) "Muhabbatnoma"
C) "Hibat ul-haqoyiq"
D) "Qutadg'u bilig"
218. "Totlig'-totlig' yegonlar, turlik-turlik kiygonlar, Oltun taxtda turg'onlar, tufroq aro yotmishlar. Mo'min qullar, sodiqlar, sidqi birla turg'onlar, Dunyoliq'in sarf etib, uhmog' hurin quchmishlar". Ushbu so'zlar kimga tegishli ekanligini aniqlang.
A) Ahmad Yassaviy
B) Najmiddin Kubro
C) Jaloliddin Rumiy
D) Navoiy
219. Quyidagilardan badanini yara bosib, qurtlagan bo'lsa-da, chidagan va xudoning inoyati bilan tuzalgan, sabr timsoli bo'lganpayg'ambarni aniqlang.
A) Ayyub
B) Muso
C) Nuh
D) Zikriyo
220. "Tama qilma nodonlardin, qadring bilmas, Zulmat yo'l ichra adashsang, yo'lg'a solmas, Bo'ynung qisib, zori qilsang, qo'ling olmas, Nodonlardin shikva aylab keldim mano" misralari muallifini aniqlang.
A) Yusuf Xos Hojib
B) Ahmad Yassaviy
C) Najmiddin Kubro
D) Jaloliddin Rumiy
221. Yusuf Xos Hojib "kishilar aro chin kishi shul erur" deya qanday insonlarni nazarda tutadi?
A) ilmli
B) rostgo'y
C) mehnatkash
D) birovga nafi tegadigan
222. "Hikmatimdin bahra olg'on ko'zga sursun, Ixlos bilan ko'zga surtub, diydor ko'rsun, Sharti uldur — riyozatg'a bo'yun sunsun, Jonlar chekib, jononani ko'rdum mano". Ushbu misralar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.
A) "Ma'naviyi masnaviy"
B) "Al-usul al-ashara"
C) "Hikmat"
D) "Hayrat ul-abror"
223. "Diydor uchun gado bo'ldum, omin denglar, Ey toliblar, holim ko'rub, g'amim

yenglar,
Yo'lda qolg'on ...ga yo'l beringlar,
Yo'lni izlab, gado bo'lub keldim
mano". Nuqtalar o'rniga kerakli
muhaxs nomini qo'ying.

- A) Qul Ahmadga
- B) Najmiddinga
- C) Jaloliddinga
- D) Navoiyga

224. "Nodon birla o'tkan umring
nori saqar.

Nodon borsa, do'zax andin
qilg'oy hazar". Ostiga
chizilgan so'zning ma'nosi
nima?

- A) arosat
- B) yo'qotish
- C) o'zax
- D) katta xato

225. Qaysi asarning Qohira,
Vena, Namangan kabi
nusxalari bor?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Yatimat ut-dahr"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Devoni lug'ot it-turk"

226. "Ko'ni so'z asal tek, bu
yalg'on basal,
Basal yeb achitma ag'iz, ye
asal". "Hibat ul-
haqoyiq"dan olingan ushbu
parchadagi "basal"
so'zining ma'nosini
izohlang.

- A) piyoz
- B) qalampir
- C) sarimsoq
- D) zahar

227. Quyidagi adiblardan qaysi
biri o'z asarlarining birida
"qo'zilar bilan bo'rilar xavfsiz
birga yashaydigan davlat"
haqidagi g'oyalarni ilgari
surgan?

- A) Abu Nasr Forobiy
- B) Alisher Navoiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Mahmud Qoshg'ariy

228. "Endik kishi titilsun,
El toruyetilsun.

Toqli bo'ri jetilsun,
Qazg'u yema savilsun".
Ushbu parcha qaysi
asardanolingan va ostiga
chizilgan so'zning ma'nosi
nima?

- A) "Devoni lug'ot it-turk",
endik-aqlsiz, toru-adolat
- B) "Hibat ul-haqoyiq",
endik-endigi, toru-tuzoq
- C) "Yatimat ut-dahr",
endik-tushdik, toru-
to'g'rilik
- D) "Qutadg'u bilig", endik-
qo'rzoq, to'q

229. Quyidagi asarlarning qaysi
birida "Yigitlarni ishlatib,
daraxt mevalarini qoqtiraylik,
turli yovvoyi hayvonlar (qulon)
va boshqalarni ovlating, bir
necha kun bayram qilib
yayraylik" kabi turkiylarga
xos an'anaviy go'zal
tasvirlarni uchratish mumkin?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Yatimat ut-dahr"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Devoni lug'ot it-turk"

230. "Yashirin tuzoqni ko'rmay, mening oyog'im ilindi, uzoq vaqt qiynaldim, ey seviklim, endi o'zing davola". Ushbu tasvir qaysi asardan o'rin olgan?
- "Devoni lug'ot it-turk"
  - "Hibat ul-haqoyiq"
  - "Yatimat ut-dahr"
  - "Qutadg'u bilig"
231. "Ilm-u donishni istadim. Ilmli, donishmandlarni qidirdim. O'zimni odamlar orasidan ayirdim. Buning uchun oq yolli otim yechildi". Ushbu fikrlar muallifi bo'lgan ijodkorning qabri hozir qayerda joylashgan?
- Xitoy Xalq Respublikasida
  - Qirg'izistonda
  - O'zbekistonda
  - Afg'onistonda
232. Har qaysi davrda ham o'z ahamiyatini yo'qatmaydigan "Bahor ko'rkiga, uning rang-barang gullariga, chiroyliligiga ishonma, undan yaxshilik umid qilma, yomonlikka otlanma, tilingdan doim xalq sendan minnatdor bo'ladigan yaxshi so'zlar chiqsin" kabi ibratomuz o'gitlar muallifi berilgan javob variantini aniqlang.
- Alisher Navoiy
  - Mahmud Qoshg'ariy
  - Abu Mansur as-Saolibiy
  - Yusuf Xos Hojib
233. Quyidagilardan marsiya janrida yozilgan asarni belgilang.
- "To'nyuquq"
  - "Alp Er To'nga"
  - "Qish va yoz"
  - "Gul va Navro'z"
234. Do'st in'omga umid qilganda va dushman yomonlikdan qo'rqqanda, biz seni sinab ko'rdik. Tashakkur aytuvchi sening haqingda yomon fikrga kelishidan qo'rqmaganingda, noshukurni yomonlik bilan jazolamagan bo'lardik" kabi "Yatimat ad-dahr" dan olingan ushbu falsafiy fikrlar muallifini aniqlang.
- Abul-Hasan Al-Haroniy
  - Muhammad ibn Xotim
  - Muhammad ibn Zayd
  - Ali ibn Matron
235. "Erinchig qishig' surdi yazqi esin, Yaruq yaz yana qurdi davlat yasin". Ushbu baytdagi "yaz" qaysi fasl?
- bahor
  - yoz
  - kuz
  - qish
236. "Yashiq yandi bo'lg'ay yana o'rniga, Baliq qudrudindin qo'zi burniga". Ushbu baytdagi "yashiq" so'zining

ma'nosi nima?

- A) yoshlik
- B) kun
- C) quyosh
- D) jannat

she'rlarini qanday shaklda yaratgan?

- A) ikkilik
- B) uchlik
- C) to'rtlik
- D) beshli

237. Yusuf Xos Hojib o'z asarida

tag'in qaysi toifa haqida gapirib, "bular mutlaqo kerakli kishilardir, sen bular bilan aralash hamda qovush, tomoq jihatidan tashvishsiz yashaysan" deydi?

- A) chorvadorlar
- B) dehqonlar
- C) hunarmandlar
- D) harbiylar

238. Ahmad Yassaviy

she'riyatidagi qaysi timsollar bevosita tasavvuf bilan aloqador holda yuzaga kelgan.

- 1) pir;
  - 2) darvesh;
  - 3) oshiq;
  - 4) yo'l;
  - 5) oqil;
  - 6) zohid
- A) 1, 2, 4, 5
  - B) 1, 2, 3, 5, 6
  - C) 1, 3, 5, 6
  - D) 2, 3, 4, 5, 6

239. "Nodon birla o'tkon umring

nori saqar,
Nodon borsa, do'zax
andin qilg'oy hazar.
Nodor birla do'zax sari
qilmang safar,
Nodon ichra xazon
yanglig' so'ldum mano".
Ushbu she'r muallifi o'z

240. "Nafsing seni oxir damda gado qilg'ay,

Din uyini g'orat qilib ado qilg'ay,
O'lar vaqtda iymoningdin judo qilg'ay,
Oqil ersang nafsi baddin bo'lg'in bezor". Ushbu misralar muallifini toping.

- A) Ahmad Yassaviy
- B) Najmiddin Kubro
- C) Jaloliddin Rumi
- D) Navoiy

241. "Ishq yo'lida fano bo'lay haq bir-u bor,

Har ne qilsang, oshiq qilg'il, parvardigor" deya yaratganga o'tingan shoirni aniqlang.

- A) Ahmad Yassaviy
- B) Najmiddin Kubro
- C) Jaloliddin Rumi
- D) Navoiy

242. "Dard-u holat tug'yon qildi, bormu tabib,

Arzi holim sango aytay, yalg'uz habib.
Barcha tolib ulush oldi, man benasib,
Ulush istab, dutobo'lub keldim mano". She'r muallifi kim va ostiga chizilgan so'zlarning

ma'nosi nima?

- A) Yusuf Xos Hojib, habib-do'st, duto-egilgan
- B) Ahmad Yassaviy, habib-Oллоh, duto-egilgan
- A) Najmiddin Kubro, habib-yor, duto-egilgan
- B) Jaloliddin Rumiy, habib-do'st, duto-tolib

243. "Xonumoning tark aylabon ulush olg'il,

Ey bexabar, dunyo ishin orqa solg'il,

Oллоh saxiy, lutfin ko'rub, hayron qolg'il,

Ko'rarman deb, fano bo'lub keldim mano".

misralari muallifini aniqlang.

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Najmiddin Kubro
- D) Jaloliddin Rumiy

244. Xalq orasida "Madinada Muhammad, Turkistonda Xoja Ahmad" naqli kimga nisbatan ishlatilgan?

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Ibrohim Adham
- D) Ahmad al-Farg'oniy

245. "Yigitlarni ishlatib, daraxt mevalarini qoqtiraylik, turli yovvoyi hayvonlar (qulon) va boshqalarni ovlating, bir necha kun bayram qilib yayraylik". "Devoni lug'ot it-turk" dan keltirilgan ushbu parchada qaysi holat tasvirlangan?

- A) bahor tasviri
- B) uloq chopish tasviri
- C) o'yin-kulgi tasviri
- D) Navro'z tasviri

246. Qaysi shoir tasavvufda komillikka erishib borishni yoshlari silsilasida aks ettirgan?

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Najmiddin Kubro
- D) Jaloliddin Rumiy

247. "Turlug chechak yarildi, Barchin yazim kerildi.

Uchmaq yeri ko'ruildi, Tumlug'yana kelgusuz".

Ushbu parcha qaysi asardan olingan va ostiga chizilgan so'zlarning ma'nosi nima?

- A) "Hibat ul-haqoyiq", barchin-qizlar, kerildi-kirib keldi, uchmaq-jannat, tumlug'-sovuq
- B) "Yatimat ut-dahr", barchin-ipak, kerildi-yozildi, uchmaq-qushlar, tumlug'-to'liq
- C) "Devoni lug'ot it-turk", barchin-ipak, kerildi-yozildi, uchmaq-jannat, tumlug'-sovuq
- D) "Qutadg'u bilig", barchin-qizlar, kerildi-kirib keldi, uchmaq-jannat, tumlug'-sovuq

248. "Igladi mening azaq, Ko'rmazib o'g'ri tuzaq,

Ikladim andin uzaq, Emlagil emdi tuzaq. Ushbu

parcha qaysi asardan olingan va ostiga chizilgan so'zlarning ma'nosi nima?

- A) "Hibat ul-haqoyiq", igladi-kasalladi, ikladi-ilindi, emlagil-davola
- B) "Yatimat ut-dahr", igladi-ilindi, ikladi-kasalladi, emlagil-kelgil
- C) "Devoni lug'ot it-turk", igladi-ilindi, ikladi-kasalladi, emlagil-davola
- D) "Qutadg'u bilig", igladi-kirdi, keldi, ikladi-kasalladi, emlagil-davola

249. M. Qoshg'ariy she'riy parchalari, asosan, qanday usulda yaratilgan?

- A) ikkilik (masnaviy)
- B) uchlik (musalsal)
- C) to'rtlik (murabba')
- D) beshlik (muxammas)

250. "Yaruq yulduz tug'arda, Uznu kelip baqarman, Satula-yu sayraship, Tatlig'unun qush utar". To'tlik qaysi asarga mansub va ostiga chizilgan so'zlarning ma'nosi nima?

- A) "Devoni lug'ot it-turk", uznu-uyg'onib, utar-sayrar
- B) "Hibat ul-haqoyiq", uznu-yuziga, utar-sayrar
- C) "Yatimat ut-dahr", uznu-uyg'onib, utar-yutar
- D) "Qutadg'u bilig", uznu-yuziga, utar-sayrar

251. "Devoni lug'ot it-turk" dagi to'rtlik va ikkiliklar, asosan, qanday mavzuda?

- A) pand-nasihah va o'git
- B) marsiya
- C) qasida va madh
- D) insoniy kechinmalar

252. "Alp Er To'nga" marsiyasi qanday qofiyalanishga ega?

- A) a-b-a-b
- B) a-a-a-a
- C) a-b-b-a
- D) a-a-a-b

253. "Alp Er To'nga" marsiyasining har bir misrasi necha bo'g'indan tuzilgan?

- A) yetti
- B) sakkiz
- C) to'qqiz
- D) o'n

254. "Yatimat ad-dahr" asarining to'rtinchi qismiga qaysi davrda yashgan ijodkorlar kiritilgan?

- A) X-XI asrda
- B) VII-VIII asrda
- C) IX-X asrda
- D) VIII-IX asrda

255. "Agar singsa mehnat biror narsaga, Shu narsa sevik jon kabi barchaga, Kishi cheksa zahmat hayot sarf etib, Uni sevsin, olsin yukin yelkaga". Ushbu to'rtlik tegishli bo'lgan

- asarning qaysi nusxasi uyg'ur yozuvida ko'chirilgan?
- A) Qohira
B) Namangan
C) Hirot
D) Moskva
256. Adabiyot tarixida qaysi hukmdorga "yo'l-yo'riq bilmas kishiga bilim o'rgatadi, yo'l ko'rsatadi, uning vujudi ehsonga to'la, himmati balanddir, u aql, hush, yaxshi xislat makonidir, bilim manbai ham fazilat konidir" deya ta'rif berilgan?
- A) Husayn Bayqaroga
B) Nosiruddin To'qbug'aga
C) Muhammad Xo'jabekka
D) Dod Sipohsolorbekka
257. "Kibrilik qilishing mol-dunyo tufayli bo'lsa, kibrga qo'l cho'zishing (ham mol-dunyo) tufaylidir. Mol-dunyoning foydasi nimaga arziydi, (o'lganda) yalang'och ketasan, hamyoning, to'rvang, sandig'ing qolib ketadi." Ushbu fikrlar tegishli bo'lgan asarning uchinchi bo'limi nima haqida?
- A) ilm manfaati, jaholat zarari
B) tilni tiyish va adab-axloq
C) dunyoning o'zgarib turishi
D) saxovat va baxillik oqibati
258. Quyidagi qaysi asarning ilk bo'limi "ilm manfaati, jaholat zarari" haqida?
- A) "Mahbub ul-qulub"
B) "Muhabbatnoma"
C) "Hibat ul-haqoyiq"
D) "Qutadg'u bilig"
259. "Kishi boshiga tushgan har qanday ish uning tili tufayli sodir bo'ladi, bu til sababli ayrimlar yaxshilik, ayrimlar yomonlik ko'radi. Bu o'git barchaga teng, ular so'zni tilga jo qilib sig'inadilar". Ushbu fikrlar qaysi asarga tegishli?
- A) "Hayrat ul-abror"
B) "Mahbub ul-qulub"
C) "Yatimat ut-dahr"
D) "Hibat ul-haqoyiq"
260. "Siringni mahkam tut, uni kishi bilmasin, so'zingdan o'zingga o'kinch kelmasin. Barcha yashirin ishlaring oshkora bo'lib, ko'rgan, eshitgan kishilar senga kulmasin".
- Ushbu o'gitlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.
- A) "Gulshan ul-asror"
B) "Hibat ul-haqoyiq"
C) "Yatimat ad-dahr"
D) "Miftoh ul-adl"
261. Quyidagi qaysi asarda dunyo rabotga o'xshatiladi?
- A) "Mahbub ul-qulub"
B) "Muhabbatnoma"
C) "Qutadg'u bilig"
D) "Hibat ul-haqoyiq"
262. Qaysi asarda "bu dunyo

boyliqi orqasidan qancha kishilar yugurmoqda, xasis ham boylik foydali deb o'zini qiynaydi. Buncha ham moyaga ko'ngil qo'ymoq ne kerak. Bu boylik kelsa ko'payadi, ozayadi va yo'q bo'ladi" deyiladi?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Muhabbatnoma"
- D) "Qutadg'u bilig"

263. Qaysi adib tasavvufni inson ma'naviyatini yuksaltiruvchi muhim omil sifatida bilib, bundan maqsad insoniyatni to'g'ri yo'lga da'vat etishligini qayd etgan?

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Mahmud Qoshg'riy
- D) As-Saolibiy

264. Ahmad Yassaviy she'riyatidagi qaysi timsollar bevosita tasavvuf bilan aloqador holda yuzaga kelgan.

- 1) ishq;
- 2) tolib;
- 3) ummat;
- 4) rabot;
- 5) rasul;
- 6) shayton;
- 7) iymon;
- 8) obid.

- A) 1, 2, 4, 5, 8
- B) 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8
- C) 1, 3, 5, 6
- D) 2, 3, 4, 5, 6, 8

265. "Nafs yo'lig'a kirgan kishi

rasvo bo'lur,

Yo'ldin o'zib, toyib, to'zib gumroh bo'lur,
Yotsa, qo'nsa shayton bila hamroh bo'lur,
Nafsnı tepkil, nafsnı tepkil, ey badkirdor". Ushbu misralar muallifini toping.

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Najmiddin Kubro
- D) Jaloliddin Rumi

266. Quyidagilardan behisob boylik jamlagan xasis boy, xasisligidan uni yer yutgan timsolni aniqlang.

- A) Qorun
- B) Fir'avn
- C) Xorut
- D) Morut

267. "Mo'min qullar dard-u holat paydo qildi,

Haq yo'lida jon-u dilni shaydo qildi,
Dunyo tashlab oxiratni savdo qildi,
Savdo qilsang hur-u g'ilmon bari tayyor". Ushbu misralar muallifini toping.

- A) Ahmad Yassaviy
- B) Najmiddin Kubro
- C) Jaloliddin Rumi
- D) Navoiy

268. "Beshak biling, bu dunyo, borcha eldin o'taro,
Inonmag'il moling, bir kun qo'ldin ketaro.
Oto-ono, qarindosh, qayon ketti, fikr qil.

- ... Ushbu she'riy
parchaning davomi qaysi
qatorda to'g'ri berilgan?
- A) To'rt ayog'lig' cho'bin ot,
bir kun sanga yetaro
- B) Mardona bo'l g'arib
bosh, umring yeldek
o'taro
- C) Kishi molini yema, sirot
uzra tutaro
- D) Asling bilsang, ob-u
gil, yana gilga ketaro
269. "... toat qil, umring bilmom
necha yil,
Asling bilsang, ob-u gil,
yana gilga ketaro".
Nuqtalar o'rniga kerakli
shaxs nomini qo'ying.
- A) Qul Xoja Ahmad
- B) Ey Najmiddin
- C) Jaloliddin
- D) Ey Navoiy
270. "Yatimat ad-dahr"
asarining to'rt qismiga nechta
arab tilida ijod qilgan
ijodkorlar kiritilgan?
- A) 124 ta
- B) 415 ta
- C) 219 ta
- D) 125 ta
271. "Yatimat ad-dahr"
asarining to'rtinchi qismiga
necha Xurosonlik va
Movarounnahrlik shoirlar
kiritilgan?
- A) 124 ta
- B) 415 ta
- C) 219 ta
- D) 125 ta
- 272.
273. "Yer ostig'a qochib kirdim
nodonlardin,
Ilkim ochib, duo tilab
mardonlardin,
G'arib jonim yuz tasadduq,
donolardin,
Dono topmay, yer ostig'a
kirdim mano" deya oltmish
uch yoshida yer ostini
makon tutgan shoirni
aniqlang.
- A) Najmiddin Kubro
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Jaloliddin Rumiy
- D) Bahouddin Naqshband
274. "Tangri osmonni feruza
rangida ko'm-ko'k qilib
yaratdi. Yulduzlar bilan
bezadi. Uzukka ko'z
qo'ygandek, qosh oq uzuk
uchun ishlatiladigan tosh —
mezon yulduzi (turkcha qora
qush) unda tuzildi. Kecha
bilan kunduz bir-birining
ustiga qoplanadi". Ushbu
tasvir qaysi asardan o'rin
olgan?
- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Yatimat ut-dahr"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Devoni lug'ot it-turk"
275. Quyidagi qaysi ijodkorning
ijodida "qizil, sariq gullarning
bir-biriga suyanishib va
yashil rayhonlarning bir- biri
bilan o'ralashib ko'rinishi,
ularni ko'rgan kishining tang
qolishi, hayron qolishi" kabi
go'zal o'xshatishlarni

uchratish mumkin?

- A) Sayfi Saroyi
- B) Mahmud Qoshg'ariy
- C) Atoyi
- D) Yusuf Xos Hojib

276. "Uning ko'zi kishi (ko'nglini) ovlaydigan sehrgardir. O'zi musofirdir, yuzi to'lin oydir. Qarashi bilan u meni otib, yuragimni yordi".

"Yor" ta'rifiga bag'ishlangan ushbu jumla muallifi kim?

- A) Sayfi Saroyi
- B) Mahmud Qoshg'ariy
- C) Atoyi
- D) Yusuf Xos Hojib

277. "Yalvin aning ko'zi,

Yelkin aning o'zi,
To'lun ayin yuzi,
Yardi mening yurak".
Ushbu to'rtlik muallifi bo'lgan shaxsning to'liq ismi va to'rtlikdagi ostiga chizilgan so'zlar ma'nosi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang?

- A) Abu Mansur Abdumalik ibn Muhammad ibn Ismoil, yalvin-sehrli, yelkin-musofir
- B) Ahmad ibn Umar Xivaqiy, yalvin-yalg'on, yelkin-yengil
- C) Mahmud Ibn Husayn ibn Muhammad, yalvin-sehrli, yelkin-musofir
- D) Maxtumquli ibn Davlatmamad, yalvin-yolg'on, yelkin-yengil

278. "Suvga tayanma, chunki

dunyo ne'matlarining shirinligiga, bahor go'zalligiga suyangan kishilar suvga suyanganlar kabidir". Ushbu fikrlar qaysi asardan olingan?

- A) "Yatimat ut-dahr"
- B) "Devoni lug'ot it-turk"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

279. Abu Mansur as-Saolibiy tazkirasi qanday nomlanadi?

- A) "Yatimat ad-dahr fi mahosini ahli asr"
- B) "Tazkirat ush-shuaro"
- C) "Muzakkiri ahhob"
- D) "Lubob ul-albob"

280. "Yatimat ad-dahr" asarining nechanchi qismi Xuroson va Movarounnahrda gi arabiy navis ijodkorlarga bag'ishlangan

- A) Birinchi
- B) Ikkinchi
- C) Uchinchi

To'rtinchi

281. "Yorug' yulduz tug'ar vaqtida uyg'onib, daraxtlarga qarayman, qushlarning yoqimli sayrashlarini tinglayman" kabi jumlar qaysi asardan olingan?

- A) "Yatimat ut-dahr"
- B) "Devoni lug'ot it-turk"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

282. "Senga tashvish va alam yetsa, o'tib ketar deb sabr qil. Dunyo ishlarini bilib turishga tirish. Har qanday kulfatni o'zingga olib, joningni qiynama".

Ushbu parcha olingan asar nomining tarjimasi qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

- A) "Haqiqatlar armug'oni"
- B) "Baxt-saodatga yetaklovchi bilim"
- C) "Asr ahlining fozillari haqida zamonasining durdonasi"
- D) "Turkiy tillar lug'ati"

283. Quyidagi qaysi asarda "Ko'ngli och, yo'qsil bo'lgan kishini kuch bilan to'q, boy qilish mumkin emas" deb yozib qo'yilgan?

- A) "Kul Tigin"
- B) "Qutadg'u bilig"
- C) "Devoni lug'ot it-turk"
- D) "Yatimat ut - dahr"

284. "Bulmishnengig seversan, Aqrun angar sevingil.

Barmish nengig saqinma, Azraq angar o'kungil". Ushbu parcha qaysi asardan olingan va ostiga chizilgan so'zlarning ma'nosi nima?

- A) "Hibat ul-haqoyiq", bulmish-bo'lingangan, nengig-molingni
- B) "Yatimat ut-dahr", bulmish-qo'lga

kiritilgan, nengig-nima uchun

- C) "Qutadg'u bilig", bulmish-yo'q, nengig-molingni
- D) "Devoni lug'ot it-turk", bulmish-qo'lga kiritilgan, nengig-molingni

285. Quyidagi asarlarning qaysi birida mehnat va marosim qo'shiqlari, lirik qo'shiqlar va o'gitnomalar, marsiya, maqollar, hikmatli so'zlar va badiiy adabiyotning bir qancha janrlarini uchratish mumkin?

- A) "Yatimat ut-dahr"
- B) "Devoni lug'ot it-turk"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

286. "Bulnar meni ulas ko'z, Qara mengiz qizil juz. Andin tamar tugal tuz, Bulnap jana ul qachar".

Qoshg'riyning ushbu to'rtligida qaysi vosita asosiy o'rin tutadi?

- A) Jonlantirish
- B) Sifatlash
- C) Zidlantirish
- D) Ramz

287. Quyidagi asarlarning qaysi birida bosh qahramonning o'limi achchiq qismat, dahshatli fojia, o'rnini

to'ldirib bo'lmaydigan
yo'qotish sifatida baholanadi?

- A) "Alp Er To'nga"
- B) "Saddi Iskandariy"
- C) "Suhayl va Guldursun"
- D) "Sab'ayi Sayyor"

288. "Alp Er To'nga" marsiyasi
qanday shaklda yozilgan?

- A) ikkilik (masnaviy)
- B) uchlik (musalsal)
- C) to'rtlik (murabba')
- D) beshlik (muxammas)

289. "Alp Er To'nga" marsiyasi
qanday vaznda yozilgan?

- A) aruzning sa'ri bahrída
- B) aruzning mutaqorib
bahrída
- C) barmoq vaznida
- D) aruzning ramal bahrída

290. Abu Mansur as-Saolibiy
qayerda vafot etgan?

- A) Bolosog'unda
- B) Hamadonda
- C) Rayda
- D) Nishopurda

291. Quyidagilardan 50 dan
ortiq ilmiy asarlar muallifi,
ko'plab o'lkalarni kezib
chiqqan yirik olim, shoir va
tarixchini aniqlang.

- A) Muhammadsharif
So'fizoda
- B) Mahmud Qoshg'ariy
- C) Abdurauf Fitrat
- D) Abu Mansur as-Saolibiy

292. Quyidagilardan arabcha

"zikr etish, qayd etish"
ma'nolarini bildirib,
ijodkorlarning hayoti va ijodi
haqida ma'lumot, asarlaridan
qisqacha namuna va tahlillar
keltiriladigan majmuaviy
janrni aniqlang.

- A) Qasida
- B) Tazkira
- C) Rivoyat
- D) Qissa

293. Qadimda turli shoir va
yozuvchilarning tarjimayi
holi, yozgan asarlari,
ijodlaridagi yetakchi
xususiyatlari haqidagi
kitoblar nima deb atalgan?

- A) Qasida
- B) Rivoyat
- C) Qissa
- D) Tazkira

294. Quyidagilardan qays biri
tazkira yozmagan?

- A) Abu Mansur as-Saolibiy
- B) Alisher Navoiy
- C) Hasanxo'ja Nisoriy
- D) Mahmud Qoshg'ariy

295. "Har subhidam nido
qildi qulog'img'a

Zikr ayt dedi, zikrin
aytib yurdim mano.
Ishqsizlarni ko'rdim
ersa yo'lda qoldi,
Ul sababdin ishq
do'konin qurdim
mano" degan shoir
kim?

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy

- C) Mahmud Qoshg'riy
- D) Ahmad Yuganakiy

296. Ahmad Yassaviy necha yoshida "rahmat daryo to'lib-toshdi,
Oллоh dedim, shayton mendan yiroq qochdi" deydi?

- A) o'n bir
- B) o'n ikki
- C) o'n uch
- D) o'n to'rt

297. Ahmad Yassaviy necha yoshida "nafs boshig'a yuz ming balo qamrab soldim, takabburni yerg'a urib bosib oldim" deydi?

- A) o'n bir
- B) o'n ikki
- C) o'n uch
- D) o'n to'rt

298. Quyidagilardan dunyoga mehr qo'yib, xudoni esdan chiqargan shoh timsolini aniqlang.

- A) Qorun
- B) Fir'avn
- C) Xorut
- D) Morut

299. Qaysi adib ishqi ilohiyini rasmiy shariat doirasidan uzoqlashmagan holda sharhlagan?

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Mahmud Qoshg'riy
- D) As-Saolibiy

300. Quyidagi qaysi asarning tili

xalqning jonli so'zlashuv va xalq qo'shiqlari tiliga yaqin turadi?

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Hikmat"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

301. Ahmad Yassaviy necha yoshida "nafs havosin qo'lga oldim" deydi?

- A) o'n bir
- B) o'n ikki
- C) o'n uch
- D) o'n to'rt

302. "Ishq dardini talab qildim, darmoni yo'q,
Ishq yo'lida jon berganni armoni yo'q,
Bu yo'llarda jon bermasa, imkoni yo'q,
Har ne qilsang, oshiq qilg'il, parvardigor". She'r muallifi kim va she'rda qofiyaning qaysi turi qo'llanilgan?

- A) Alisher Navoiy, muqayyad
- B) Ahmad Yassaviy, mutlaq
- C) Ahmad Yugnakiy, muqayyad
- D) Sayfi Saroyi, mutlaq

303. "..., ishqdin qattiq balo bo'lmas,
Marham so'rma, ishq dardiga davo bo'lmas,
Ko'z yoshidin o'zga hesh kim guvoh bo'lmas,

Har ne qilsang, oshiq
qilg'il, parvardigor".

Nuqtalar o'rniga kerakli
shaxs nomini qo'ying.

- A) Qul Xoja Ahmad
- B) Ey Najmiddin
- C) Jaloliddin
- D) Ey Navoiy

101. "Dog'i hijron ezdi bag'rim,
qoni dardmand,
Dono – tufroq, nodonlarni
ko'ksi baland,
Oyat – hadis bayon
qilsam, etmas pisan,
Ko'ksun teshsang, dard-u
g'amga to'ldum mano"
misralari muallifini
aniqlang.

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Najmiddin Kubro
- D) Jaloliddin Rumi

102. "Yatimat ad-dahr"
nashriyotining to'rtinchi qismiga
quyidagi bayt she'r kiritilgan?

- A) 6140 bayt
- B) 4016 bayt
- C) 1640 bayt
- D) 4160 bayt

103. "Yatimat ad-dahr"
nashriyotining to'rtinchi qismidagi
baytlar qaysi janrda?

- 1) qasida;
- 2) vaf;
- 3) hajv;
- 4) marsiya;
- 5) masnaviy;
- 6) g'azal;
- 7) urjuza.

- A) 1, 2, 5, 7

B) 2, 3, 4, 5, 6

C) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

D) 2, 3, 4, 5, 6, 7

307. Saolibiy keltirgan
qasidalar, asosan, qaysi
mavzudadir?

- A) Qiyinchilikda shikoyat
- B) Pand-nasihat
- C) Ayrim tarixiy voqealar
- D) Inson madhi

308. "Jamiki yaxshi va yomonga
muruvvat qil. Qilgan
yaxshiliklaring o'zingga
qaytadi. Noshukurlar esa o'z
yomonligi bilan sharmanda
bo'ladi".

"Yatimat ad-dahr" dan
olingan ushbu so'zlar

kimga

tegishli?

- A) Abu Mansur at-Tohiriy
- B) Muhammad ibn Xotim
- C) Muhammad ibn Zayd
- D) Al Bo'shanjiy

309. "Kimki quyoshni jahl bilan
bekitmoqshi bo'lsa, xato
qiladi. Quyoshni choyshab
bilan yopib bo'lmaydi". Ushbu
jumla qaysi asarga tegishli?

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

310. "Kechaning eng yaxshi
sifati shuki, "kecha homilador,
(ammo) nima tug'ishni
bilmaydi". Tuya
hasharotlarni yoqtirmaydi,
ammo u tirik ekan, ular

uning burnida (yashayveradi). Eshak balchiqqa yumalab (istagan) narsasiga erishdi va ishdan qutildi” kabi falsafiy fikrlar quyidagi qaysi asardan joy olgan?

- A) “Mahbub ul-qulub”
- B) “Yatimat ad-dahr”
- C) “Hibat ul-haqoyiq”
- D) “Qutadg’u bilig”

311. “So’ngakda ilik bo’lishi lozim ekanligi kabi er kishiga bilim kerakdir, er kishining ko’rki aqlidir, so’ngakning ko’rki esa ilikdir. Ilmsiz kishi iliksiz so’ngak kabi bo’shdir, iliksiz so’ngakka esa qo’l urilmaydi” kabi falsafiy fikrlar qaysi asardan olingan?

- A) “Mahbub ul-qulub”
- B) “Hayrat ul-abror”
- C) “Yatimat ut-dahr”
- D) “Hibat ul-haqoyiq”

312. “Bilimlining biri bilimsizning mingiga teng, ilmli kishilar ilmning qadriga yetadi. Endi o’zing sinab, o’qib, boqib ko’r, bilimdan foydaliroq qanday narsa bor”. Ushbu jumla qaysi asarga tegishli?

- A) “Mahbub ul-qulub”
- B) “Hibat ul-haqoyiq”
- C) “Hayrat ul-abror”
- D) “Yatimat ut-dahr”

313. “Bilim bilan olim ko’tarildi, ilmsizlik esa kishini tubanlashtirdi. Bilimli bo’l, hesh qachon erinma, haq

rasuli (payg’ambar) kim ilmli bo’lsa, uni siz maqtang, deb aytdi”. Berilgan ushbu so’zning muallifini toping.

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Alisher Navoiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Nosiruddin Rabg’uziy

314. Ilm o’rganish zarurati haqidagi quyidagi fikrlar muallifini aniqlang. “Bilimli kishi ilmni farqlaydi, ey do’sr bilim qadrini bilimli odam biladi, bilimning qadrini kishiga ilm bildiradi, bilimni nodon, tuban kishi nima qiladi”.

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Alisher Navoiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Sayfi Saroyi

315. Ilm o’rganish zarurati haqidagi quyidagi fikrlar muallifini aniqlang. “Ilmsizlik to’g’ri so’z ma’nosizdir, unga o’git-nasihati foydasizdir. Bilim qancha yuviqsizlarga yuvinish uchun buyurilsa, toza bo’lur, ammo johil qancha yuvinmasin, pok bo’lmaydi”.

- A) Alisher Navoiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Ahmad Yugnakiy
- D) Sayfi Saroyi

316. Ilm o’rganish zarurati haqidagi quyidagi fikrlar muallifini aniqlang. “Bilimli kishi kerakli so’zni so’zlaydi

keraksiz soʻzni koʻmib
yushiradi. Bilimsiz kishinima
gupirsa, nodonligi sababli
moʻzlaydi, shuning uchun
uning tili oʻz boshini yeydi”.

- A) As-Saolibiy
- B) Ahmad Yugnakiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Sayfi Saroyi

17. Quyidagi qaysi asarning
ikkinchi boʻlimi “tilni tiyish
va adab-axloq” haqida?

- A) “Hibat ul-haqoyiq”
- B) “Mahbub ul-qulub”
- C) “Yatimat ad-dahr”
- D) “Qutadgʻu biligʻ”

18. “Kiyim boʻyoqchi qoʻlida
gurovdir. Eshak baʼzan
kasalligi uchun ham
hangraydi. Echki faqat ovqat
bilan semiradi, echki
muloyim gap bilan
memirmaydi” kabi “Yatimat
ad-dahr”dan olingan ushbu
falsafiy fikrlar muallifini
aniqlang.

- A) Abu Mansur at-Tohiriy
- B) Muhammad ibn Xotim
- C) Muhammad ibn Zayd
- D) Al Boʻshanjij

19. “Dengiz suvi toshib yotgani
ayon boʻlib tursa ham, it
undan tili bilan ichadi. Kimki
taklif qilinmay dasturxonga
kelsa, u oʻzini kamsitgan
boʻladi”. Ushbu soʻzlar qaysi
asarga tegishli ekanligini

aniqlang.

- A) “Guliston bit-turkiy”
- B) “Mahbub ul-qulub”
- C) “Yatimat ad-dahr”
- D) “Hibat ul-haqoyiq”

320. “Yatimat ad-dahr” asarida
Abu Ahmad al-Boʻshanjij
tilidan aytilgan uch baxtning
nomi qaysi qatorda notoʻgʻri
berilgan?

- A) oʻz qoʻli bilan ekkan
daraxt mevalarini
yeyish
- B) yozgan sheʼrining
kuylanganini eshitish
- C) sevgan farzandlari
uning xizmatida
turganini koʻrish
- D) hech qanday ehtiyojsiz
umr kechirish

321. “Yatimat ad-dahr” asarida
Abu Ahmad al-Boʻshanjij
tilidan aytilgan uch baxtga
xalal beruvchi narsa nima?

- A) moddiy yetishmovchilik
- B) doʻstlardan yiroqlik
- C) tananing nimjon boʻlib
qolishi
- D) haddan ziyod donolik

322. “Haddan ziyod donolik va
harakatchanlik tufayli
men

qoʻriq joyda yonayotgan
olov

kabi edim. Endi nodon
boʻlib

qoldim, agar choʻntagida
vaqosi yoʻq odamning
chaqqonligi susayib qolsa,

buning ajablanarlik joyi
yo'q".

"Yatimat ad-dahr" dan olingan
ushbu falsafiy fikrlar
muallifini

aniqlang.

- A) Abu Mansur at-Tohiriy
- B) Muhammad ibn Xotim
- C) Muhammad ibn Zayd
- D) Abul-Hasan Al-Haroniy

323. "Faqat ixtiyoring bilan
kishilarga naf keltirasan va
faqat zarurat tug'ilgandagina
zararli bo'lasan. Faqat jazo
berish uchungina sen
yomonlikni ravo ko'rasan,
xudo senga behad yaxshilikni
ravo ko'rsin". Ushbu so'zlar
qaysi asarga tegishli
ekanligini aniqlang.

- A) "Guliston bit-turkiy"
- B) "Mahbub ul-qulub"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

324. Quyidagilardan turkiy tilda
birinchi yirik hajmli adabiy-
ma'rifiy asar yozgan iste'dodli
shoir, davlat arbobi,
donishmand adibni aniqlang.

- A) Alisher Navoiy
- B) Mahmud Qoshg'ariy
- C) Abu Mansur as-Saolibiy
- D) Yusuf Xos Hojib

325. Quyidagilardan turkiy tilda
birinchi yirik hajmli adabiy-
ma'rifiy asar yozgan iste'dodli
shoir, davlat arbobi,
donishmand adibning asari
nomini aniqlang.

- A) "Devoni lug'ot it-turk"

- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Mahbub ul-qulub"
- D) "Qutadg'u bilig"

326. Quyidagi qaysi asar 1069-
yil yozib tugatilgan?

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

327. "Zehnli, vafoli, kishi afzuni,
Qiladi kishiga fido o'zini.
Yuvuqsiz, jafoli, qiligi tuban,
Tonar, hech tan olmas
degan

so'zini". Ushbu she'r
tegishli
bo'lgan shaxs qaysi
shaharda

dunyoga kelgan?

- A) Qoshg'ar
- B) Balasog'un
- C) Sayram
- D) Yassi

328. "Kishilar ara ko'r
kishi ul bo'lur,

Aningdin kishilar
asig'lar bulur.

Asig'siz kishilar
kishida qo'ri,

Asig'liq kishi asg'i elka
to'lur".

Ushbu to'rtlik muallifi
bo'lgan adib dunyoga
kelgan shahar hozir
qayerda joylashgan?

- A) Qirg'izistondagi To'qmoq shahrida
- B) Qozog'istondagi Yassi shahrida

- C) Xitoy Xalq Respublikasidagi Xo'tan shahrida
D) O'zbekistondagi O'tror shahrida

329. Quyidagilardan hijriy to'rt yuz oltmish ikkinchi, milodiy 1069-1070- yilda yozilgan asarni aniqlang.

- A) "Qutadg'u bilig"
B) "Devoni lug'ot it-turk"
C) "Guliston bit-turkiy"
D) "Mahbub ul-qulub"

330. "Tili yolg'on erning jaf o xulqidur,

Jafo kimda ersa o'sha yilqidir.

Kishi yolg'onidan vafo kutmagin,

Bu so'z ko'p sinalgan talay yilgidir".

Ushbu to'rtlik olingan asar nusxalarining nomi noto'g'ri qayd etilgan javob variantini aniqlang.

- A) Qohira
B) Namangan
C) Vena
D) Moskva

331. "Agar kimda bo'lsa aql, ilm, zehn

Uni madh etib sen, tugal er degin.

Ziyod bo'lsa kimda uquv, aql, bilim,

Yomon bo'lsa yaxshi de, kichik bo'lsa ulug'la".

Ushbu to'rtlik olingan asarning Namangan va Qohira nusxalari qaysi yozuvda ko'chirilgan?

- A) Uyg'ur
B) Arab
C) Turkiy
D) Xorazm

332. "Biro'k dushman ersa, ming ul yasliqi,

Mingin do'stung ersa bir ul azliqi.

Kishi dushmanindan asig' qilmadi,

Qali qildi ersa, o'zi uzliqi".

Ushbu to'rtlik muallifi

Tavg'ach ulug' Bug'roxon tomonidan qanday lavozim bilan taqdirlanadi?

- A) Solor
B) Sipohsolor
C) Hojib ul hijob
D) Xos hojib

333. "Xos hojib"lik qanday lavozim?

- A) Lashkarboshi
B) Munshiy (kotib)
C) Eshik og'asi
D) Otaliq

334. Turkiy adabiyotda aruz vaznidagi dastlabki yirik tajribani kim boshlab bergan?

- A) Alisher Navoiy
B) Mahmud Qoshg'ariy
C) Nosiruddin Rabg'uziy
D) Yusuf Xos Hojib

335. Quyidagilardan pandnoma (didaktik) xarakterda

bo'lmagan asarni aniqlang.

- A) "Guliston bit-turkiy"
- B) "Suhayl va Guldursun"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

336. Quyidagi asarlarning qaysi birida tilning fazilati, foyda va zararlari, bilim, o'quv-idrok farqi, bir yigitga qirq hunar ozligi, beklikka loyiq bek qanday bo'lishi haqida qimmatli fikrlar keltirilgan?

- A) "Ko'ngullarning sevgani"
- B) "Asr ahlining fozillari haqida zamonasining durdonasi"
- C) "Haqiqatlar armug'oni"
- D) "Baxt-saodatga eltuvchi bilim"

337. Quyidagi qaysi asarni o'ziga xos vatan, el-yurt madhiyasi deb atash mumkin?

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Guliston bit-turkiy"
- C) "Suhayl va Guldursun"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

338. "Qara bash yag'isi qizil til turur,

Necha bash yedi u, taqi ma yeyur

Bashingni tilasang tilingni ko'daz.

Tiling tegma kunda

bashingni

yeyur". Ushbu to'rtlik

qaysi

asardan olingan va ostiga chizilgan so'zning ma'nosi

nima?

- A) "Hibat ul-haqoyiq", taqi-yana, tegma-har doim, ko'daz-ko'tar
- B) "Yatimat ut-dahr", taqi-yana, tegma-sergap, ko'daz-asra
- C) "Devoni lug'ot it-turk", taqi-yana, tegma-har doim, ko'daz-asra
- D) "Qutadg'u bilig", taqi-yana, tegma-har doim, ko'daz-asra

339. "Qora bosh yovi qizil til, boshing sog'lig'i-chun tilingni tiyib yur, tiling istagan kun

boshingga yetadi" kabi fikrlar qaysi asardan olingan?

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Guliston bit-turkiy"
- C) "Suhayl va Guldursun"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

340. "Ota pandiga sen tugal qil amal,

Yurarsan bo'lib baxtiyor har mahal.

Otangni, onangni sevintir tamom,

Bu xizmat yetirgay tilakka tugal". Ushbu to'rtlik muallifini aniqlang?

- A) Alisher Navoiy
- B) Ahmad Yugnakiy
- C) Sayfi Saroyi
- D) Yusuf Xos Hojib

341. "Yag'iz yer yashil turqu

yuzqa badi,

Xitay arqishi yadti
Tavg'ach idi" baytida
talmeh san'atini vujudga
keltiruvchi nechta so'z
qo'llangan?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

102. "Yalang dov-daraxtlar

kiyindi yashil,
Bezandi yopib ol, sariq,
ko'k, qizil.
Vodiy, tog', adir, jar
liboslar yoyib,
Bezandi qo'li, qoshi, ko'k,
ol kiyib". Bahor ta'rifiga
bag'ishlangan ushbu
satrlar muallifini
aniqlang.

- A) Mahmud Qoshg'riy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Xorazmiy
- D) Nosiruddin Rabg'uziy

103. "Qutadg'u bilig"da
keltirilgan "qug'u" qaysi
qushning nomi?

- A) O'rdak
- B) G'oz
- C) Laylak
- D) Oqqush

104. Qushlarning go'zal qizning
o'z yorini chaqirgan kabi
ohang birla hamrohlarini
chorlashi, turnalarning
tizilgan tuyadek ko'kda qanot
qoqishi kabi benazir
o'xshatishlar quyidagi

asarlarning qay birida
uchraydi?

- A) "Muhabbatnoma"
- B) "Qutadg'u bilig"
- C) "Devoni lug'ot it-turk"
- D) "Hibat ul-haqoyiq"

345. "Yashasin bu turklar quti
qut bilan,

Teshilsin ko'rolmas ko'zi
o't bilan.

Sevinch-la, ovinch-la,
quvonch-la eli,
Oshasin, yashasin u
Luqmon yili" misrlari
qaysi asardan olingan va
ushbu misralar orqali
qaysi hukmdor madh
etilmoqda?

- A) "Devoni lug'ot it-turk",
Abulqosim al-Muqtado
- B) "Qissayi Rabg'uziy",
Nosiruddin To'qbug'a
- C) "Qutadg'u bilig",
Tavg'ach ulug'
Bug'raxon
- D) "Muhabbatnoma",
Muhammad Xo'jabek

346. Qaysi asar davlatni idora
etish usuli, hukmdor va
xalq munosabatlari,
jamiyat hayoti, undagi
tabaqalar tavsifi, kasb-kor
egalari va ularga xos
xususiyatlar haqida?

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

347. Yusuf Xos Hojib qaysi

ijtimoiy tabaqa haqida “qo‘li ochiq bo‘ladi, ko‘nglini xudo berganidan ham ziyod keng tutadi” deydi?

- A) Chorvadorlar
- B) Hunarmandlar
- C) Harbiylar
- D) Dehqonlar

348. “Butun yer yuzidagi hamma qimirlagan jonning, yuradiganlarning ovqati-yu, uchadiganlarning doni ulardir, o‘zing bular bilan aralashgin, qo‘shilgin, tilda yaxshi so‘zla, yuzingni ochiq tut”. “Qutadg‘u bilig”dan olingan ushbu parchada kimlar haqida fikr bildirilgan?

- A) Chorvadorlar
- B) Hunarmandlar
- C) Harbiylar
- D) Dehqonlar

349. “Adib Ahmad ham turk elidin ermish. Aning ishida g‘arib (ajoyib, qiziqarli) nimalar manquldur (naql qilingan). Derlarki, ko‘zlari butov (bitgan, yopiq) ermishki, aslo zohir ermas ermish”. Ahmad Yugnakiy haqidagi ushbu fikrlar muallifini aniqlang?

- A) Husayn Bayqaro
- B) Alisher Navoiy
- C) Bobur
- D) Nodira

350. “Adib Ahmad ham turk elidin ermish. Aning ishida

g‘arib (ajoyib, qiziqarli) nimalar manquldur (naql qilingan). Derlarki, ko‘zlari butov (bitgan, yopiq) ermishki, aslo zohir ermas ermish”. Ahmad Yugnakiy haqidagi ushbu fikrlar Navoiyning qaysi asaridan o‘rin olganligini aniqlang?

- A) “Majolis un-nafois”
- B) “Mezon ul-avzon”
- C) “Nasoyim ul-muhabbat”
- D) “Sab‘atu abhur”

351. Adib Ahmad “Hibat ul-haqoyiq” asarida to‘g‘rilik va egrilik, odob bilan odobsizlik kabi mavzularga to‘xtalar ekan, bu o‘rinlarda qanday badiiy tasviriy vositlaradan foydalanadi?

- A) o‘xshatish, tazod
- B) takrir, jonlantirish
- C) jonlantirish, takrir, tazod
- D) o‘xshatish, jonlantirish, takrir, tazod

352. “Bezadim kitobi mavoiz masal,

Boqig‘li, o‘qug‘li osig‘ olsu tep.

Belak ettim ani shohimga men-o‘k,
Havodorlig‘imni tugal bil tep”.

Misralar muallifi kim, madhiya kimga bag‘ishlangan va ostiga

chizilgan so'zlarning ma'nosi nima?

- A) Yusuf xos Hojib, Bug'roxonga, mavoiz-nasihati, osig'-foйда
- B) Rabg'uziy, Nosiruddin To'qbug'aga, mavoiz-o'git, osig'-foйда
- C) Xorazmiy, Muhammad Xo'jabekka, mavoiz-pand, osig'-foйда
- D) Yugnakiy, Dod Sipohsolorbekka, mavoiz-nasihati, osig'-foйда

103. "Chiqartim ochunda oti qolsu(n) tep.

Kitobimni ko'rgan, eshitgan kishi, Shohing'a duo birla yod qilsu(n) tep" deya o'z hukmdori uchun asar yozgan adibni toping.

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Xorazmiy
- D) Nosiruddin Rabg'uziy

104. O'z hukmdori uchun

"kelgusi avlodlarga uning nomi mangu esdalik bo'lsin deb, uning muhabbati bilan ko'ngillar to'lib, yodi bilan dunyo to'lsin deb" asar yozgan ijodkorni aniqlang.

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Xorazmiy
- D) Nosiruddin Rabg'uziy

105. "Takabbur asilman deb

aytsa, men unga keskin javob berayin.

Bu xalq naslining ota, onasi bir, u dunyoda zotan oralarida farq bo'lmaydi" Ushbu fikrlar tegishli bo'lgan asarning to'rtinchi bo'limi nima haqida?

- A) ilm manfaati, jaholat zarari
- B) tilni tiyish va adab-axloq
- C) dunyoning o'zgarib turishi
- D) saxovat va baxillik oqibati

356. "Yana o'git-nasihatimni olgin, uzoq amal-o'ylovga botma, amal-o'ylov zamirida ajal yashiringan bo'ladi. Amal-o'ylov deb aytgan narsam, ey do'st, bu ko'p o'ylashdir, sen ko'p o'ylanib o'tirma, ko'proq ish qil". Ushbu fikrlar tegishli bo'lgan asarning beshinchi bo'limi nima haqida?

- A) ilm manfaati, jaholat zarari
- B) tavezililik manfaati, kibrlilik va harislikning zarari to'g'risida
- C) dunyoning o'zgarib turishi
- D) saxovat va baxillik oqibati

357. "Kiyim, to'n, sharob, osh, ko'p mol-dunyo, xizmatkor, qul kerak deb aytasan. Agar bir umrga yetadigan mol-dunyo yiqqan bo'lsang, eng

- avval bo'rk kiyuvchi bosh kerak." Ushbu fikrlar tegishli bo'lgan asarning so'ngi bo'limi nima haqida?
- A) ilm manfaati, jaholat zarari
  - B) tavezellik manfaati, kibrilik va harislikning zarari to'g'risida
  - C) dunyoning o'zgarib turishi
  - D) axloqning karomati, harislikni tashlash
358. Quyidagi qaysi ijodkor o'z ijodida Yusuf Xos Hojib kabi "ko'nilik (to'g'rilik) to'ni", "muruvvat yo'li", "ati (nomi) o'luk" singari istioralardan unumli foydalangan?
- A) Ahmad Yugnakiy
  - B) Alisher Navoiy
  - C) Lutfiy
  - D) Nosiruddin Rabg'uziy
359. Quyidagi qaysi asar faqat muallif tilidan bayon qilingan?
- A) "Qissayi Rabg'uziy"
  - B) "Hayrat ul-abror"
  - C) "Yatimat ut-dahr"
  - D) "Hibat ul-haqoyiq"
360. Quyidagi qaysi asar boshdan oxirigacha ta'rif-tavsifga qurilgan?
- A) "Qissayi Rabg'uziy"
  - B) "Hayrat ul-abror"
  - C) "Risolayi muammo"
  - D) "Hibat ul-haqoyiq"
361. Quyidagi qaysi asarda bilimli kishi qimmat baho dinorga, ilmsiz, johil kishi qimmatsiz yemish-mevaga o'xshatiladi?
- A) "Hayrat ul-abror"
  - B) "Mahbub ul-qulub"
  - C) "Yatimat ut-dahr"
  - D) "Hibat ul-haqoyiq"
362. "Bilimlik kishi bilan bilimsiz odam qachon teng bo'ladi, bilimlik xotin kishi er kishidir, bilimsiz erkak xotin kishidir. Ilmli kishilar mashhur bo'ldi, bilimsizlar esa tiriklayin o'ldi hisob va tungi unga ko'rgulikdir". Ushbu falsafiy fikrlar muallifini aniqlang.
- A) Ahmad Yugnakiy
  - B) Alisher Navoiy
  - C) Yusuf Xos Hojib
  - D) Nosiruddin Rabg'uziy
363. Til odobiga bag'ishlangan quyidagi fikrlar muallifini aniqlang. "Adablar boshi tildir, uni tiymoq zarur, tilingni tiy, tishing sinmasin, agar so'zlab yuborsang, tilingni tishingni sindiradi".
- A) As-Saolibiy
  - B) Yusuf Xos Hojib
  - C) Ahmad Yugnakiy
  - D) Sayfi Saroyi
364. Til odobiga bag'ishlangan quyidagi fikrlar muallifini aniqlang. "O'ylab so'zlagan kishining so'zi to'g'ridir, o'rinsiz ko'p vaysagan til

ahafqatsiz yovdir. So'zingni bo'sh qo'yma, tilingni tiyib tut, erk berilgan til bir kun boshingga yetadi".

- A) As-Saolibiy
- B) Ahmad Yugnakiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Sayfi Saroyi

365. Til odobiga bag'ishlangan quyidagi fikrlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.

- "Til va so'z bo'shi ko'p kishilarning boshini yedi. Kishini o'chakishtirma, uning tilini bil, bu til yaralansa, tuzalmaydi, tig' yarasi esa bitib ketadi"
- A) "Hibat ul-haqoyiq"
  - B) "Mahbub ul-qulub"
  - C) "Yatimat ad-dahr"
  - D) "Qutadg'u bilig"

366. Til odobiga bag'ishlangan quyidagi fikrlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.

- "Ahmoq kishining tili o'ziga dushman, ko'p kishilarning qoni tili tufayli to'kildi. Ko'p so'zlaganlar ichida o'kingan ko'pdir, tilni tiyganlar orasida o'kingan bormi, qani?"
- A) "Hibat ul-haqoyiq"
  - B) "Mahbub ul-qulub"
  - C) "Yatimat ad-dahr"
  - D) "Qutadg'u bilig"

367. "Tilingni tiy, so'zingni qisqartir, bu til tiyilsa, o'zing ham

saqlanasan. Rasul kishini o'tga tashlovchi tildir, deb aytdi, shuning uchun tilingni tiy, o'zingni o'tdan tort". Har qaysi davrda ham o'z ahamiyatini yo'qotmaydigan ushbu o'gitlar muallifini aniqlang.

- A) As-Saolibiy
- B) Ahmad Yugnakiy
- C) Yusuf Xos Hojib
- D) Sayfi Saroyi

368. "Bir kishida ikki narsa bo'lsa, u kishiga muruvvat yo'li yopildi. Birinchidan, behuda so'zlar bilan vaysasa, ikkinchidan, bu kishining so'zlari yolg'on bo'lsa...". Har qaysi davrda ham o'z ahamiyatini yo'qotmaydigan ushbu o'gitlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.

- A) "Gulshan ul-asror"
- B) "Hibat ul-haqoyiq"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Qutadg'u bilig"

369. "Yolg'onchi kishidan o'zingni uzoq tut, umringni sen to'g'rilik bilan kechir. Og'iz va tilning bezagi to'g'ri so'zdir, so'zni to'g'ri so'zla, dilingni beza".

- Ushbu o'gitlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.
- A) "Gulshan ul-asror"
  - B) "Hibat ul-haqoyiq"
  - C) "Yatimat ad-dahr"
  - D) "Miftoh ul-adl"

370. Qaysi asarda to'g'ri so'z shifoga, yolg'on so'z kasallikka o'xshatiladi?
 A) "Gulshan ul-asror"
 B) "Yatimat ad-dahr"
 C) "Miftoh ul-adl"
 D) "Hibat ul-haqoyiq"
371. "Ko'ni bo'l, ko'ni qil, otin ko'ni,
 Ko'ni teyu bilsun xaloyiq seni.
 Ko'nilik to'nin kiy, qo'yub egrilik,
 Kedim to'n to'lusi ko'nilik to'ni".
 Ushbu to'rtlik muallifi kim va unda qanday tasviriy vosita qo'llanilgan?
 A) Alisher Navoiy, sifatlash
 B) Yusuf Xos Hojib, istiora
 C) Ahmad Yugnakiy, takrir
 D) Sayfi Saroyi, istiora
372. "Do'stim deb, ishonib sir aytma, ehtiyot bo'l, garchi qanchalik yaqin, ishonchli do'sting bo'lsa ham. Siring (rozing) o'zingda saqlanib, singib turmagach, u do'stingda saqlanmaydi, buni yaxshi o'ylab ko'r". Didaktik adabiyotning betakror
373. namunasi bo'lgan ushbu o'gitlar muallifini aniqlang
 A) Alisher Navoiy
 B) Yusuf Xos Hojib
 C) Ahmad Yugnakiy
 D) Sayfi Saroyi
374. Quyidagi qaysi asarning uchinchi bo'limi "dunyoning o'zgarib turishi" haqida?
 A) "Mahbub ul-qulub"
 B) "Muhabbatnoma"
 C) "Qutadg'u bilig"
 D) "Hibat ul-haqoyiq"

III BO'LIM

- ❖ Rabg'uziy
- ❖ Pahlavon Mahmud
- ❖ Sayfi Saroyi
- ❖ Xorazmiy

1. Quyidagi qaysi shoir ijodida nomard itga, mard buyuk daryoga o'xshatiladi?

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) As-Saolibiy
- C) Pahlavon Mahmud
- D) Rudakiy

2. "Ko'b yaxshi alin uzatib andan tilamak Kim, ikki diram uchun qo'lun keskaylar".

Ushbu she'r "Guliston bit-turkiy"dagi qaysi hikoyatga ilova qilingan?

- A) "O'g'ri va tilanchi" hikoyatiga
- B) "No'shiravon podshoh va bir qul" hikoyatiga
- C) "Bir kurashchi shogird va ustoz" hikoyatiga
- D) "Ikki xurosonlik sayyoh" hikoyatiga

3. O'zbek adabiyotidagi noma janrining birinchi namunasi aniqlang.

- A) "Latofatnoma"
- B) "Shohnoma"
- C) "Muhabbatnoma"
- D) "Boburnoma"

4. Quyidagi qaysi asar

hikoyalarida suhbatning dialog usuli yetakchilik qiladi?

- A) "Devoni lug'ot it-turk"
- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Qissayi Rabg'uziy"
- D) "Devoni Hikmat"

5. Qaysi shoir o'z she'rlarining birida Nuh payg'ambar kabi ming yil yashamagan bo'lsa ham, Nuh kabi bir emas, ming to'fon ko'rganligini yozadi?

- A) Navoiy
- B) Mashrab
- C) Ahmad Yassaviy
- D) Pahlavon Mahmud

6. Yer yuzini suv bosganda barcha jonzotlardan o'z kemasiga bir juftdan olib, ularning hayotini asrab qolgan payg'ambarning nomi keltirilgan javob variantini toping.

- A) Ayyub
- B) Nuh
- C) Iso
- D) Dovud

7. Hukmdorga qo'yiladigan talablar haqida "Qutadg'u bilig"da so'z boradi.

Quyidagi qaysi shoir ham o'z ruboiylarining birida: "Podsholik istasang, bo'l el gadosi,

O'zingni unut-u, bo'l el
oshnosi,
El toj kabi boshga
ko'tarsin desang,
El qo'lin tutgin-u, bo'l xoki
posi" deya so'z yuritadi?

- A) Navoiy
- B) Sayfi Saroyi
- C) Rudakiy
- D) Pahlavon Mahmud

8. Sayfi Saroyining "Taolalloh,
zehi surat zehi mahbubi
ravhoni" matlali g'azalida
qofiyaning qaysi turi
qo'llangan va qofiyadosh
so'zlardagi raviyni
aniqlang?

- A) muqayyad, "n"
- B) mutlaq, "r"
- C) muqayyad, "d"
- D) mutlaq, "n"

9. "Kunashtek belgili shohid,
jamoli qavlima shohid,
Kechar hasrat bilan zohid
yiroqdan ko'rmagan oni".
Sayfi Saroyi qalamiga
mansub ushbu baytdagi
ostiga chizlgan so'zning
ma'nosini aniqlang.

- A) oy
- B) quyosh
- C) yulduz
- D) samo

10. "Jahonda sentekin jonon
yo'q, ey jon,
Sening dardinga hech
darmon yo'q, ey jon".
Baytda qanday she'riy
san'at qo'llanilgan?

- A) ta'did
- B) tashbeh
- C) tazod
- D) ruju

11. "Unutting bu
Muhammad Xo'jani, oh,
Bizningteklarga angda
son yo'q, ey jon.
Sening ishqingda
sayrarga Xorazmiy,
Bu kun olamda bir
bo'ston yo'q, ey jon"
misralari
"Muhabbatnoma"ning
nechanchi nomasidan
olingan?

- A) 3
- B) 4
- C) 2
- D) 8

12. "Seni jonimdin ortuqroq
sevarmen,
Bu so'zda, haq bilur,
yalg'on yo'q, ey jon".
Baytda qanday she'riy
san'at qo'llanilgan?

- A) ta'did
- B) tashbeh
- C) tazod
- D) ruju

13. "Sening husnung qamuq
olamda mashhur,
Yuzungdin kizlanibtur
xuld aro hur"
misralaridagi "xuld"
nima?

- A) jannat
- B) siyrat
- C) shamol

D) oy

14. Yerdagi ayolga oshiq bo'lgani uchun xudo g'azabiga uchragan farishtani aniqlang?

- A) Morut
- B) Xorut
- C) Qorun
- D) San'on

15. "Qilur o'z jonig'a qasd, o'zi boyiq, Gadoyekim bo'lur sultona oshiq". Baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?

- A) ta'did
- B) tashbeh
- C) tazod
- D) ruju

16. Xorazmiy nechanchi nomadagi masnaviyda "Bo'loli aysh-u ishrat peshalardin, Qutulsun ko'nglumiz andeshalardin" deydi?

- A) 3
- B) 5
- C) 6
- D) 10

17. "O'shul kunkim, seni xoliq yaratti, Seni dilbar, meni oshiq yaratti".

Ushbu baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?

- A) tarse'
- B) ruju
- C) tamsil
- D) tazod

18. "Manga tabqungda hargiz bo'lmadi son, Kishi ul saltanatni bulmas oson" misralarida qanday badiiy san'atdan foydalanilgan?

- A) tamsil
- B) tarse'
- C) tazod
- D) tanosub

19. Xorazmiy nechanchi nomada Xo'jabekka nisbatan "Nechakim bersa chehrang ko'zlari nur, Chechaktek bo'lmag'il husnungga mag'rur" deya o'git beradi?

- A) 3
- B) 5
- C) 6
- D) 10

20. Xorazmiy nechanchi nomada "Sening ishqingda Xorazmiy yo'qoldi, Valekin yer yuzinda oti qoldi" deydi?

- A) 3
- B) 5
- C) 6
- D) 10

21. "Ayo bo'yi sanubar, chehrasi oy, Quyosh yanglig' jamoling olamoroy". "Muhabbatnoma"ning qaysi bobi ushbu bayt bilan boshlanadi?

- A) ikkinchi
B) uchinchi
C) beshinchi
D) oltinchi
22. "Muhabbatnoma"ning qaysi bobida Xorazmiy yorining ko'zdagi xayolini suv uzra turgan tol niholiga o'xshatadi?
A) ikkinchi
B) uchinchi
C) beshinchi
D) oltinchi
23. "Sening chehrangda, ey firdavs sarvi, Engin qon birla yur chimgon tazarvi". Ushbu parchadagi "tazarv" so'zining ma'nosi nima?
A) nihol
B) ariq
C) qirg'ovul
D) gasht
24. "Yuzung nuri quyoshning nurin o'rtar, Saqoqing shu'lası olamni o'rtar". Ushbu parchadagi "saqoq" so'zining ma'nosi nima?
A) ko'z
B) iyak
C) soch
D) tish
25. "Tishing, la'ling guhar jon durji ichra, Yuzung, qoshing quyosh oy burji ichra" misralarida qanday badiiy san'atdan foydalanilgan?
A) tamsil
B) tarse'
C) tazod
D) tanosub
26. "Ne bilur qadringizni tekma nodon, Guhar qadrini a'mo bilman ey jon" misralarida qanday badiiy san'atdan foydalanilgan va baytdagi "amo" nima?
A) tamsil, ko'r
B) tarse', omi
C) tazod, qul
D) tanosub, hamma
27. "Muhabbatnoma"ning qaysi bobida Xorazmiy shohga murojaat etib, "Ko'ngullar ohidin iymangil, ey shoh, Kim oyina to'nar ko'p qilsalar oh" deydi?
A) ikkinchi
B) uchinchi
C) beshinchi
D) oltinchi
28. "Jahonda saltanatlar qul bila xush, Chamanning gullari bulbul bila xush" misralari kimning qaysi asarga tegishli?
A) Xorazmiy;
"Muhabbatnoma"
B) Sa'diy She'roziy;
"Guliston"
C) Gulxaniy; "Zarbulmasal"

- D) Yusuf Xos Hojib;
“Qutadg‘u bilig”
29. “Muhabbatnoma”ning qaysi bobida Xorazmiy “...O‘lumdur bizga jononsiz tirilmak, Mahol erur tana jonsiz tirilmak” deydi?
A) o‘ninchi
B) uchinchi
C) beshinchi
D) oltinchi
30. “Husnni to huvaydo qildi xoliq,
Husn birla vafo bo‘lmas muvofiq” misralari kimga tegishli va baytda qanday badiiy san‘atdan foydalanilgan?
A) Lutfiy, tamsil
B) Saroyi, tarse’
C) Xorazmiy, irsoli masal
D) Atoyi, tanosub
31. “Ayurmen, yuz nechakim kelsa mehnat,
Jafo sizdin, tag‘i bizdin muhabbat” misralari kimga tegishli va baytda qanday badiiy san‘atdan foydalanilgan?
A) Lutfiy, tamsil
B) Saroyi, tarse’
C) Xorazmiy, tazod
D) Atoyi, tanosub
32. Xorazmiy o‘ninchi nomaning so‘ngida keltirgan sayyora mumtoz
- adabiyotda nimaning ramzi?
A) jang-u jadal
B) donishmandlik
C) falak kotibi
D) qahramonlik
33. “Icholing bodani gullar so‘liyor,
Tanimiz oqibat tuproq bo‘liyor” misralari kimning qaysi asarga tegishli?
A) Xorazmiy;
“Muhabbatnoma”
B) Sa‘diy She‘roziy;
“Guliston”
C) Xo‘jandiy; “Latofatnoma”
D) Yusuf Xos Hojib;
“Qutadg‘u bilig”
34. “Man alarning kattasidurman. Ulug‘lar, raiyasiga base mehribon bo‘lur. Balog‘a ulug‘lar o‘zlarini ro‘baro‘ qilib, kichiklarni xalos qilsa yaxshidur”. Ushbu so‘zlar qaysi qahramonga tegishli?
A) “Sulaymon va chumoli hikoyati”, Manzara
B) “Namrud hikoyati”, Namrud
C) “Uzum hikoyati”, Nuh alayhissalom
D) “Ilon va qarlug‘och hikoyati”, qaldirg‘och
35. “Kanz ul-haqoyiq” nomli masnaviy yozgan ijodkorni aniqlang.
A) Jomiy
B) Xoja

- C) Sayfi Saroyi
- D) Pahlavon Mahmud

- C) oltinchi
- D) o'ninchi

36. "Muhabbatnoma"ning qaysi bobida Xorazmiy "Bu yerga yetti so'z ta'xir bo'ldi, Burun o'n dedim, u o'n bir bo'ldi" deydi?
- A) o'n birinchi
  - B) o'ninchi
  - C) uchinchi
  - D) beshinchi

40. "Saodatni hunarg'a yor qilg'il, Hunardin bizni barxurdor qilg'il". Bayt muallifi kim?
- A) Xorazmiy
  - B) Sayfi Saroyi
  - C) Sakkokiy
  - D) Atoyi

37. "Ilohi, pok qilg'il jonimizni, Xalaldin saqlagil imonimizni" misralari kimning qaysi asarga tegishli?
- A) Yusuf Xos Hojib;
"Qutadg'u bilig"
  - B) Xorazmiy;
"Muhabbatnoma"
  - C) Sa'diy She'roziy;
"Guliston"
  - D) Xo'jandiy; "Latofatnoma"

41. "Tama dominda qolur qush emasman, Talim ayvon uza uchqon humomen. Qilichtek til bila tuttum jahonni, Qanoat mulki ichra podshomen" misralari muallifi kim?
- A) Xorazmiy
  - B) Sayfi Saroyi
  - C) Sakkokiy
  - D) Atoyi

38. Xorazmiy "Muhabbatnoma"ning qaysi qismida Xo'jabekni "Jamshedi soniy" deb ataydi?
- A) masnaviy
  - B) g'azal
  - C) qit'a
  - D) munojot

42. "Necha hashamatli sulton bo'lsa bo'lsun, Ayitmon mol uchun madhu sano men. Qiyomatqa tekin qolsun oting teb, Sening tabqungda bo'ldum oshno men" misralari muallifi kim?
- A) Atoyi
  - B) Xorazmiy
  - C) Sayfi Saroyi
  - D) Sakkokiy

39. "Muhabbatnoma"ning nechanchi bobida Xusrav va Shirin nomi tilga olinadi?
- A) uchinchi
  - B) beshinchi

43. Sulaymon payg'amabarning dono

vaziri nomi keltirilgan
javobni aniqlang.

- A) Bilqis
- B) Osaf
- C) Yosaf
- D) Badoyi

44. "Bu daftarkim, bo'lubtur
Misr qandi,
Yeti yuz elli to'rt ichra
tugandi". Ushbu bayt qaysi
asarning tugallanishi
haqida bitilgan?
- A) "Muhabbatnoma"
  - B) "Gulistoni bit-turkiy"
  - C) "Latofatnoma"
  - D) "Qutadg'u bilig"

45. "Muni kim ishq birla bir
o'qug'ay,
Haqiqat olamini munda
bilg'ay.
Aytqon bu kitobni ham
bitig'ay,
Tilarmenkim duoda yod
qilg'ay" misralari
kimning kelajak avlodga
bo'lgan murojaati bo'lib
qoldi?
- A) Rudakiy
  - B) Xorazmiy
  - C) Sayfi Saroyi
  - D) Sakkokiy

46. "Niyozim bu turar sendin,
nigoro,
Unutma bandani, bahri
xudoro" ushbu she'r
mansub bo'lgan janr
anglatgan ma'no qaysi
qatorda to'g'ri berilgan?
- A) "ikkilik", "juft"

- B) "kesik", "bo'lak",
"parcha"
- C) "oshiqona so'z"
- D) "yakka", "yagona",
"yolg'iz"

47. "Muhabbatnoma"ning
qaysi qismida Xusrav va
Shirin nomi tilga olinadi?
- A) masnaviy
  - B) munojot
  - C) g'azal
  - D) qit'a

48. Quyidagi qaysi asarda
Amir Temur va
To'xtamishxon o'rtasida
bo'lib o'tgan jang
manzaralari tasvirlanadi?
- A) "Shayboniynoma"
  - B) "Suhayl va Guldursun"
  - C) "Gulistoni bit-turkiy"
  - D) "Muhabbatnoma"

49. "Qissayi Rabg'uziy"dagi
hikoyatga ko'ra,
Sulaymon
alayhissalomni o'z
donoligi ila lol qoldirgan
jonzotni aniqlang.
- A) qaldirg'och
  - B) ari
  - C) qarinch
  - D) yo'lbars

50. Xorazmiyning "Tama
dominda qolur qush
emasmen ..." deb
boshlanuvchi she'ri
janrini toping.
- A) masnaviy
  - B) fard

- C) g'azal
D) qit'a
51. "Muhabbatnoma" asari ta'sirida yaratilgan asarlarni belgilang.
A) "Taashshuqnoma", "Latofatnoma"
B) "Humoyunnoma", "Dahnoma"
C) "Xudoynoma", "Boburnoma"
D) "Sayohatnoma", "Shohnoma"
52. Kimning ijodida egasini osmonga olib chiqqan qushlar obrazi uchraydi?
A) Saroyi
B) Yugnakiy
C) Rabg'uziy
D) Rudakiy
53. Qaysi asar qaharamoni sahroda o'ziga tig' urib halok bo'ladi?
A) "Shohnoma"
B) "Layli va Majnun"
C) "Suhayl va Guldursun"
D) "Gulistoni bit-turkiy"
54. "Gulistoni bit-turkiy" asarida shoh No'shiravoni odil o'z g'ulomiga shahardan nima keltirishni buyuradi?
A) yumurta (tuxum)
B) kiyik g'o'shti
C) non
D) tuz
55. Qaysi shoir o'z yurtidan ketishni "falak jabr ayladi", "tupro'g'im uzra nayzalar o'sdi" degan jumalar orqali bayon qiladi?
A) Rudakiy
B) Saroyi
C) Yugnakiy
D) Xorazmiy
56. "Gar vasling davlati muyassar bo'lsa, Surayin poyingga bu ro'yi zardim". Ushbu parchadagi "ro'yi zard" nima?
A) yer yuzi
B) sarg'aygan yuz
C) qora soch
D) ilm-u dunyo
57. Eski turkiy tilga oid quyidagi so'zlarni o'z ma'nosi bilan muvofiq joylashtiring.
1) shikva;
2) uluq;
3) zangor;
4) yitmoq;
5) rafiq;
6) laka;
7) sano.
a) do'st;
b) shikoyat;
c) ulug';
d) g'ubor;
e) yo'qolmoq;
f) laqqa;
g) maqtov.
A) 1-b, 2-c, 3-j, 4-f, 5-a, 6-a, 7-i

- B) 1-b, 2-c, 3-d, 4-f, 5-a,
6-j, 7-i
- C) 1-i, 2-c, 3-d, 4-f, 5-a, 6-
j, 7-b
- D) 1-b, 2-c, 3-d, 4-a, 5-f,
6-j, 7-i
58. "Bir-biri bilan jang
qilmoq, kurashmoq"
ma'nosini anglatadigan
taxallusni belgilang.
- A) "Qitoliy"
B) "Puryoyvaliy"
C) "Mijmar"
D) "Pahlavon"
59. Tasavvuf nechta
bosqichga bo'linadi?
- A) 4 ta
B) 3 ta
C) 7 ta
D) 8 ta
60. Tasavvuf bosqichlari
ketma-ketligi to'g'ri
berilgan qatorni
aniqlang.
- A) shariat, tariqat,
ma'rifat, haqiqat
B) tariqat, ma'rifat,
haqiqat, shariat
C) ma'rifat, shariat,
tariqat, haqiqat
D) haqiqat, shariat,
tariqat, ma'rifat
61. Qaysi adib jismoniy
jihatdan baquvvat va
sharqona kurshning kata
vakili bo'lgan?
- A) Rudakiy
B) Firdavsiy
C) Sakkokiy
D) Pahlavon Mahmud
62. Qaysi mutasavvuf shoir
takabburni yerga urib 14
yoshida tuproqsifat
bo'lganini aytadi?
- A) Rudakiy
B) Ahmad Yassaviy
C) Sakkokiy
D) Pahlavon Mahmud
63. Namrud ko'kka uchish
uchun qanday sandiq
qurdiradi?
- A) ikki eshikli, 4 poyali, 2
poyasi yuqori, 2
poyasi quyi
B) to'rt eshikli, 8 poyali,
4 poyasi yuqori, 4
poyasi quyi
C) ikki eshikli, 2 poyali, 1
poyasi yuqori, 1
poyasi quyi
D) ikki eshikli, 8 poyali, 4
poyasi yuqori, 4
poyasi quyi
64. Qaysi asarning
yaratilishi, "Qur'on" va
"Hadis"larga, tarixiy
manbalarga, xalq og'zaki
ijodiga borib taqaladi?
- A) "Shohnoma"
B) "Qissayi Rabg'uziy"
C) "Yatimat ad-dahr"
D) "Gulistoni bit-turkiy"
65. Eski turkiy tilga oid bir
xil ma'noli bo'lmagan
so'zlarni toping?
- A) habib va rafiq

- B) zulf va meng
C) qamar va moh
D) jud va karam
66. "Suhayl va Guldursun" da Guldursan kimning qizi edi?
A) shohning
B) saroybonning
C) lashkarboshining
D) oddiy dehqonning
67. Yassaviy ijodidagi yobon qush nimaning ramzi?
A) qora qarq'aning
B) nafsning
C) o'limning
D) jahlning
68. Eski o'zbek tiliga oid ushbu so'zlarni o'z ma'nosi bilan muvofiq joylashtiring.
1) mukarram;
2) kunosh;
3) musaxxar;
4) farah;
5) musavvar.
a) mujassam;
b) quyosh;
c) mehrli;
d) taslim;
e) shodlik.
A) 1-c, 2-b, 3-d, 4-e, 5-a
B) 1-d, 2-b, 3-c, 4-e, 5-a
C) 1-c, 2-e, 3-d, 4-b, 5-a
D) 1-a, 2-b, 3-d, 4-e, 5-c
69. Tasavvufga ko'ra inson haqiqatda o'zlikni anglash uchun nimalar qilmog'i kerak?
- 1) jismonan yetuk bo'lmog'i
2) xudo yo'lga kirmog'i;
3) xudoga muhabbat paydo qila bilmog'i;
4) butun kuch va vujudini shu yo'lga qarata olmog'i.
A) 1, 2
B) 1, 2, 4
C) 2, 3, 4
D) 1, 2, 3
70. Eski o'zbek tilidagi "adiz" so'zining ma'nosi nima?
A) aziz
B) yuksak
C) pok
D) dono
71. Quyiadagi qaysi adibning otasi qozi bo'lgan?
A) Rudakiy
B) Firdavsiy
C) Sakkokiy
D) Rabg'uziy
72. Qaysi asarda olamdagi butun mavjudot egasi bo'lgan Ollohni ulug'lash, payg'ambarlar hayotiga oid lavhalar, ota-ona va farzand munosabatlari haqidagi ma'lumotlar keltirilgan?
A) "Shohnoma"
B) "Qissayi Rabg'uziy"
C) "Yatimat ad-dahr"
D) "Gulistoni bit-turkiy"
73. Xorazmiy "Muhabbatnoma"ning qaysi qismida ikki tilda

- ijod qilganini keltirib o'tadi?
 A) masnaviyda
 B) "Vasf ul-hol aytur"da
 C) "Bayoni voqeyini aytur"da
 D) o'ninchi nomada
74. "Suhayl va Guldursun" dostonida "Xamsa"ning qaysi qahramonlari nomi keltirilgan?
 A) Layli va Majnun
 B) Xusrav va Shirin
 C) Bahrom va Dilorom
 D) Mehr va Suhayl
75. "Lut" haqidagi qissa qaysi asarda uchraydi?
 A) "Zarbulmasal"
 B) "Qissayi Rabg'uziy"
 C) "Yatimat ad-dahr"
 D) "Gulistoni bit-turkiy"
76. Sarkarda Muhammad Xo'jabek davrida yashagan shoirni toping.
 A) Saroyi
 B) Yugnakiy
 C) Rabg'uziy
 D) Xorazmiy
77. "Suhayl va Guldursun" dostonida keltirilgan payg'ambar mumtoz adabiyotda nimaning ramzi?
 A) sabrning
 B) go'zallikning
 C) e'tiqod mustahkamligining
 D) falak kotibining
78. "Mutrib" so'zining ma'nosi nima?
 A) so'zlovchi
 B) kuylovchi
 C) tinglovchi
 D) nolachi
79. "Suhayl va Guldursun"da Suhayl qanday vafot etadi?
 A) ochlikdan
 B) o'ziga xanjar uradi
 C) zaharlanib
 D) suvsizlikdan
80. "Qissayi Rabg'uziy"dagi qaysi hikoyatda inson xayolotining imkonlari madh etilgan?
 A) "Namrud"
 B) "Uzum"
 C) "Sulaymon"
 D) "Lut"
81. Pahlavon Mahmud kimlarni dunyoga bino qo'ygana deydi?
 A) amaldor, podshohlarni
 B) go'l, mast, devonalarni
 C) go'zal, ko'rkam qizlarni
 D) pahlavonlarni
82. "Jahon shoirlari, ey gulshani bog',
 Kimi bulbuldurur so'zda,
 kimi zog". Ushbu baytda tashbehning qaysi turi qo'llanilgan?
 A) tashbehi muzmar
 B) tashbehi tavsiya
 C) tashbehi sareh
 D) tashbehi aks

- D) gado Sakkokiy
97. Sayfi Saroyining “Bu falak nechun meni doim qara qinda tutar” matlali g’azali necha baytdan iborat?
 A) 5
 B) 6
 C) 7
 D) 8
98. Sayfi Saroyining “Bu falak nechun meni doim qara qinda tutar” matlali g’azalining maqtasi berilgan qatorni aniqlang.
 A) Bu otim Sayf o’ldug’uchunmi qara qinda tutar
 B) Doimo oshiqlarini ishtiyoqinda tutar
 C) Kim aning vaslin tilasa, ul firoqinda tutar
 D) Ul yuzi oy hajr o’tinging ihtiroyinda tutar
99. Sayfi Saroyining “Bu falak nechun meni doim qara qinda tutar” matlali g’azalining begona bayti berilgan qatorni aniqlang.
 A) Odati budur hamisha bevafo ma’shuqaning – Kim aning vaslin tilasa, ul firoqinda tutar
 B) Ol bilan oldi ko’ngul mendan bir oy yuzli malih, Kim muanbar xoli asvad ol yangoqinda tutar
 C) Husn ichinda yo’q naziri, lekin ul joni jahon
 Doimo oshiqlarini ishtiyoqinda tutar
 D) Bu falak javri bekin Sayfi Saroyi bag’rini Ul yuzi oy hajr o’tinging ihtiroyinda tutar.
100. Sayfi Saroyining boshdan oxir tajnis san’atidan foydalanilgan g’azalini aniqlang.
 A) “Ul yuzi oykim, jahonning jonidur”
 B) “Taolalloh, zehi surat zehi mahbubi ravhoni”
 C) “Bu falak nechun meni doim qara qinda tutar”
 D) “Dilbarimning zulfi sunbul, chehrasi gulzor erur”
101. “Ishqining elchisina ko’nglum munaqqash dor erur, Zulfina tushgan ko’ngullarning maqomi dor erur”. Bayt muallifi kim va unda qanday badiiy san’at qo’llanilgan?
 A) Xorazmiy, tarse
 B) Atoyi, tanosub
 C) Lutfiy, tajohilu orifon
 D) Sayfi Saroyi, tajnis
102. Kim “shakartek til”, “tong yoqtusitek”, “tan ichra jon”, “arslon yurak”, shuningdek, “oldini tutmoq”, “oldin kechmoq”,

“yer o‘pmoq”, “yelga hermoq” kabi ifodalar orqali o‘z tilining betakror nafasatini belgilab bergan?

- A) Xo‘jandiy
- B) Atoyi
- C) Xorazmiy
- D) Sayfi Saroyi

103. “Muhabatnoma”da qaysi sayyora nomidan ijodiy foydalanilmagan?

- A) Atorud
- B) Mushtariy
- C) Zuhro
- D) Mirrix

104. Mumtoz adabiyotda qaysi sayyora falak kotibi sifatida tilga olinadi?

- A) Atorud
- B) Mushtariy
- C) Zuhro
- D) Mirrix

105. “Muhabbatnoma”da keltirilgan Zuhro qaysi yulduzning nomi?

- A) Merkuriy
- B) Venera
- C) Yupiter
- D) Mars

106. Rabg‘uziyning otasi qanday kasb bilan shug‘ullangan?

- A) kosibchilik
- B) ruhoniylilik
- C) hunarmandchilik
- D) qozilik

107. Quyidagilardan Raboti O‘g‘uz qozisi Nosiruddin xonadonida dunyoga kelgan adibni aniqlang.

- A) Yuynakiy
- B) Pahlavon Mahmud
- C) Sakkokiy
- D) Rabg‘uziy

108. Quyidagilardan Xorazm diyorida tug‘ilib voyaga yetgan shaxslarni belgilang.

- A) Pahlavon Mahmud, Rabg‘uziy
- B) Atoyi, Lutfiy
- C) Najmiddin Kubro, Rumiy
- D) Xorazmiy, As-Saolibiy

109. “Qissayi Rabg‘uziy”, ilon va qarlug‘och hikoyatida kemasdagi teshikni qaysi hayvon berkitadi?

- A) ilon
- B) mushuk
- C) qaldirg‘och
- D) yo‘lbars

110. “Qissayi Rabg‘uziy”, ilon va qarlug‘och hikoyatida Nuh alayhissalom kemasi qancha vaqt suv ichida yuradi?

- A) bir yil
- B) olti oy
- C) bir yarim yil
- D) uch oy

111. Qaysi shoir haqida Shamsiddin Somiyning “Qomus ul-a‘lam”, Lutf Alibek Ozarning

- “Otashkadayi Ozariy”,
Kamoliddin Husayn
Fanoyining “Majolis ul-
ushshoq” singari asarlarida
ma’lumotlar keltirilgan?
A) Lutfiy
B) Najmiddin Kubro
C) Pahlavon Mahmud
D) Xorazmiy
112. Adabiyot tarixidagi
“kuragi yerni ko’rmagan”
pahlavonni aniqlang.
A) Rustam
B) Afrosiyob
C) Mahmud
D) Suhrob
113. “Oh tortgan chog’ingda
yo’lga ko’z tutgil,
Yo’lda quduq bordur,
ehtiyoting qil,
Do’st uyida mahram
bo’lgan vaqtingda,
Qo’lingni, ko’zingni, dilni
tiya bil”. Ruboiy muallifi
kim va unda qanday
badiiy san’at
qo’llanilgan?
A) Firdavsiy, tazod
B) Pahlavon Mahmud,
tanosub
C) Rudakiy, tarse
D) Xorazmiy, husni ta’lil
114. Bir tojir o’g’lonning ilm-u
hunar hosil qilgani,
qachonki, olimlar majlisida
o’tursa, bir kalima
so’zlamasligi, otasi “o’g’lim,
so’zlagil, ulardan ortiq
bilursan”-degani va
- o’g’ilning “qo’rqarman,
bilmaganimdan so’rarlar”
degani haqidagi hikoyat
qaysi asarda keltirilgan?
A) “Yatimat ad-dahr”
B) “Miftoh ul-adl”
C) “Gulistoni bit-turkiy”
D) “Qutadg’u bilig”
115. “Erdam (yaxshi fazilat)
erning davlatidur bil yaq
Kim, tuganmas mol erur
matlablayin
(istaganingcha)”.
Ushbu parcha qaysi asar
tegishli?
A) “Yatimat ad-dahr”
B) “Gulistoni bit-turkiy”
C) “Hibat ul-haqoyiq”
D) “Qutadg’u bilig”
116. Sayfi Saroyining “Ul yim
oykim, jahonning jonidur”
matlali g’azalida qofiyanus
qaysi turi qo’llangan va
qofiyadosh so’zlardagi
raviyni aniqlang?
A) muqayyad, “n”
B) mutlaq, “r”
C) muqayyad, “d”
D) mutlaq, “n”
117. Sayfi Saroyining
“Taolalloh, zehi surat zehi
mahbubi ravhoni,” matlali
g’azali necha baytdan
iborat?
A) 5
B) 6
C) 7
D) 8

118. Sayfi Saroyining “Qamar yuzungdin bo‘lur munavvar” matlali g‘azalining maqtasi berilgan qatorni aniqlang.

- A) Bo‘lub tururlar senga musaxxar
- B) Kelib xayoling bo‘lur musavvar
- C) Qachon visoling bo‘lur muyassar?
- D) Yozib dafotir uza mufassar

119. Sayfi Saroyining “Qamar yuzungdin bo‘lur munavvar” matlali g‘azalining begona bayti berilgan qatorni toping.

- A) Tugandi umrum firoq elinda,
Qachon visoling bo‘lur muyassar?

A) Kunash yuzungni ko‘rub xaloyiq,
Bo‘lub tururlar senga musaxxar

B) Ko‘ngulga doyim farah berurg‘a,
Kelib xayoling bo‘lur musavvar

C) O‘qur sifoting bu Sayfi shaydo,
Yozib dafotir uza mufassar

120. Sayfi Saroyining “Qamar yuzungdin bo‘lur munavvar” matlali g‘azalida qofiyaning qaysi turi qo‘llangan va qofiyadosh so‘zlardagi raviyni aniqlang?

- A) muqayyad, “r”

- B) mutlaq, “s”
- C) muqayyad, “y”
- D) mutlaq, “r”

121. Sayfi Saroyining “Vasf ul-shuaro” g‘azalining begona bayti berilgan qatorni toping.

A) Kimining so‘zlari mavzun-u shirin,
Kimining loyiqa tashrif-u tahsin

B) Kimi o‘zganing ash‘orin menim der,
Kimi halvo kabi shalg‘am cho‘bin yer

C) Kimi ma‘ni qo‘yub lafzin tuzatur,
Kimi vaznin buzub san‘at kuzatur

D) Alarning ush biri Sayfi Saroyi,
Jahon oriflarining xoki poyi

122. Navoiyning qaysi asarida Xorazmiy “Muhabbatnoma” sidan bayt keltirilgan?

- A) “Muhokamat ul-lug‘atayn” da
- B) “Majolis un-nafois” da
- C) “Mahbub ul-qulub” da
- D) “Mezon ul-avzon” da

123. “Muhabbatnoma” ning nechanchi nomasida “O‘lumdur bizga jonsiz tirilmak, Mahol erur tana jonsiz tirilmak” misralari mavjud?

- A) 3-nomasida
 B) 4-nomasida
 C) 2-nomasida
 D) 5-nomasida
124. Xorazmiyning
 “Yaratqonkim, tan ichra
 jon yarotti” matlali gʻazali
 necha baytdan iborat?
 A) 9
 B) 6
 C) 7
 D) 8
125. Xorazmiy
 “Muhabbatnoma”ning
 qaysi qismida Xoʻjabekni
 paygʻambarlar: Sulaymon,
 Yusuf va Isoga qiyoslaydi?
 A) masnaviy
 B) gʻazal
 C) qitʻa
 D) munojot
126. “Oshar eldin seni
 yelganda oting,
 Quyosh yangligʻ jahonni
 tutti oting”.
 Bayt muallifi kim va unda
 qanday sheʻriy sanʻat
 qoʻllanilgan?
 A) Sayfi Saroyi, tazod
 B) Sakkokiy, tashbeh
 C) Xorazmiy, tajnis
 D) Atoyi, tarse
127. “Agar ming yil tirilsa
 Hotami Tay,
 Sening oting eshitgach,
 yerlar oʻpgay.
 Erur davlatqa diydoring
 tafovul
- Boʻlubtur taʻlatinggʻa
 Mushtariy qul” misralarini
 kim haqida soʻz bormoqda
 va sheʻrda qanday badiiy
 sanʻat qoʻllanilgan?
 A) Tavgʻach
 ulugʻ Bugʻroxon, takrir
 B) Muhammad Xoʻjabek,
 talmeh
 C) Mahmud Sulton, taʻdid
 D) Mirzo Ulugʻbek, ruju
128. Qaysi hukmdor jangga,
 huddi, ochiqqan boʻri yoki
 toʻyga kirgan insondek
 kiradi deyiladi?
 A) Suhrob
 B) Mirzo Ulugʻbek
 C) Muhammad Xoʻjabek
 D) Mahmud Sulton
129. Mumtoz adabiyotda
 qayer sehr-u jodular
 makoni sifatida tilga
 olinadi?
 A) Xoʻtan
 B) Kashmir
 C) Mochin
 D) Shom
130. “Yuzi navroʻz”, “qoshi
 bayramoy”, “koʻzi Kashmir
 jodusiga ustoz”, “beli qil”,
 “qamar chehra”, “kiprigi
 jon oʻqi”, “jamoli yetti
 olamga doston”, “falak
 ishqi yoʻlida besaranjom”,
 “latofat mulki sultoni”,
 “shakar lab”, “qaro xolli”,
 “qizil yanoq”, “boʻyi sarv-u
 sanubar” yor obrazi
 kimning ijodida uchraydi?

- A) Xorazmiy
- B) Lutfiy
- C) Sakkokiy
- D) Atoyi

131. Xorazmiyning "Jahonda sentekin jonon yo'q, ey jon," matlali g'azali necha baytdan iborat?

- A) 9
- B) 10
- C) 7
- D) 8

132. Xorazmiyning "Jahonda sentekin jonon ..." deb boshlanuvchi g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyini aniqlang?

- A) muqayyad, "o"
- B) mutlaq, "n"
- C) muqayyad, "n"
- D) mutlaq, "y"

133. "Saxovat mulkida sohibqadamsen, Latofat ma'dani koni karamsen.

Bulut ichra yoshundi oy yuzungdin,

Shakar sizdi qamish ichra so'zungdin". Parcha qaysi asarga tegishli?

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Muhabbatnoma"
- C) "Latofatnoma"
- D) "Qissayi Rabg'uziy"

134. "Latofatnoma"dan olingan quyidagi qaysi

baytda raviy qoidasi buzilgan?

- A) Jamoling aksidin xurshed olur nur, Oting bo'ldi qamug' olamda mashhur
- B) Yuyosh yuzung ko'rib yerga yiqildi, Adog'ing tufrog'ini surma qildi
- C) Falak boshi bila evrulsa ming yil, Seningtek qilmag'ay dunyoda hosil
- D) So'z aymoq siz bikin dono qotinda, Quduq qazmoq erur daryo qotinda

135. Bu kitobni tuzgan, toat yo'lida tizgan, ma'siyat yobonin kezgan, oz ozuqliq, ko'p yoziqlu ...". Nuqtalar o'rniga kerakli ismni qo'ying.

- A) Rabot O'g'uzining qozisi Burhoniddin
- B) Nosiruddin To'qbug'a
- C) Rabot O'g'uzining qozisi Ibrohim
- D) Nosiruddin

136. "Qissayi Rabg'uziy" asari kimga bag'ishlangan?

- A) Muhammad Xo'jabekka
- B) Nosiruddin To'qbug'a
- C) Mahmud Sultonga
- D) Dod Sipohsolorga

137. "... yigitlar ariq (pok)i, ulu otli, qutlu zotli, ezgu xulqli, islom yoriliq, mo'g'ul

- sanili, musulmon dinli,
odamiylar inonchi,
mo'minlar quvonchi,
himmati adiz (yuksak), aqli
tengiz beg". Ushbu madh
kimga qaratilgan?
A) Muhammad Xo'jabekka
B) Nosiruddin To'qbug'aga
C) Mahmud Sultonga
D) Dod Sipohsolorga
138. "... yigitlar ariqi". Ushbu
jumladagi "ariq" so'zining
ma'nosi nima?
A) pok
B) kuchli
C) mard
D) tengsiz
139. Quyidagi qaysi asarda
XIII asr oxiri – XIV asr
boshlarida o'zbek
adabiyotining bir qator
o'ziga xos xususiyatlari aks
etgan bo'lib, undagi
qissalar asosini tarixiy
voqealar tashkil etadi?
A) "Gul va Navro'z"
B) "Qissayi Rabg'uziy"
C) "Yusuf va Zulayho"
D) "Risola"
140. Quyidagi qaysi asardagi
qissalar o'z ildizlari bilan
"Qur'on" va "Hadis"larga,
tarixiy manbalarga, xalq
og'zaki ijodiga borib
taqaladi?
A) "Gul va Navro'z"
B) "Qissayi Rabg'uziy"
C) "Yusuf va Zulayho"
D) "Devoni Hikmat"
141. Quyidagi qaysi asar
hikoyalarida
insonparvarlik,
yurtparvarlik, insonni
komillik darajasiga
ko'tarish, axloqiy poklik,
qalb pokligi, til odobi,
ma'naviy barkamollik sari
undash yetakchilik qiladi?
A) "Devoni lug'ot it-turk"
B) "Qissayi Rabg'uziy"
C) "Muhabbatnoma"
D) "Devoni Hikmat"
142. "Qissayi Rabg'uziy", ilon
va qarlug'och hikoyatida
dengizdagi kemani ichida
uch hayvon paydo bo'ladi.
Bular qaysilar?
1) mushuk;
2) yo'lbars
3) sichqon;
4) qo'ng'iz;
5) ilon.
A) 1, 2, 3
B) 2, 4, 5
C) 1, 4, 5
D) 1, 3, 4
143. "Qissayi Rabg'uziy", ilon
va qarlug'och hikoyatida
Nuh alayhissalom
dunyodagi eng shirin go'shti
nimaniki ekanligini
aniqlashni qaysi hayvonga
topshiradi?
A) qaldirg'och
B) ilon
C) ari
D) mushuk
144. To'rtta qush bolasi

yordamida bir kecha va kunduz osmonga ko'tarilgan bozigar qaysi asar qahramoni?

- A) "Hayrat ul-abror"
- B) "Zarbulmasal"
- C) "Mahbub ul-qulub"
- D) "Qissayi Rabg'uziy"

145. Qirq tabaqa yeri, har tabaqada qirq ming furqa, har furqada qirq ming muakkirlari bo'lgan chumoli obrazi qaysi asarda uchraydi?

- A) "Zarbulmasal"
- B) "Qissayi Rabg'uziy"
- C) "Hayrat ul-abror"
- D) "Guliston bit-turkiy"

146. Ikki xurosonlik faqirning safarga otlangani, biri kunduzi ro'za tutib, birining uch mahal ovqatlangani, ularning asir tushgani, bir haftadan so'ng ularning ozod etilgani, shunda sabrli kishi tirik va ko'p ovqat yegan kishining ochlikka chidolmay vafot etgani haqidagi hikoyat qaysi asarda keltirilgan?

- A) "Yatimat ad-dahr"
- B) "Miftoh ul-adl"
- C) "Gulistoni bit-turkiy"
- D) "Qutadg'u bilig"

147. "Erdam (axloq) egasi davlatidan tushsa, qayg'usi yo'qdir. Uning uchun erdam davlatidir. Erdam

sohibi qayga borsa, oltun berurlar, yana yuqori kechururlar, lekin erdamsizlar luqma tilanib, minnat yukin ko'tarib yururlar". Ushbu parcha qaysi asarga tegishli?

- A) "Gulistoni bit-turkiy"
- B) "Yatimat ad-dahr"
- C) "Hibat ul-haqoyiq"
- D) "Qutadg'u bilig"

148. "Dilbarimning zulfi sunbul, chehrasi gulzor erur,

Bo'yina oshiq sanavbar, yuzina gul zor erur". Bayt muallifi kim va unda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?

- A) Atoyi, tanosub
- B) Sayfi Saroyi, tajnis
- C) Lutfiy, tajohilu orifona
- D) Sakkokiy, tarse

149. "Og'zi fastuq, ko'rki tangsuq, o'zi mushfiq yor. erur,

Husning chovi Xito-u Chin ichinda bor erur". Bayt muallifi kim va unda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?

- A) Atoyi, tanosub
- B) Sayfi Saroyi, talmeh
- C) Lutfiy, tajohilu orifona
- D) Sakkokiy, tarse

150. "... alpni eltilar asirga, Hama qoldi bo'lub ojjz bu sirga.

- Sipohiyalar qilolmay
qoldi chora,
Faqat qondirdi bu g'am
dilda yora".
Nuqtalar o'rniga kerakli
ismni qo'ying.
A) Rustam
B) Suhrob
C) Suhayl
D) Afrosiyob
151. "Faqat holini ko'rganlar
etur oh,
Uchar atrofda qushlar –
dardli hamroh
Bo'lub mutrib gulistonlarda
bulbul,
Qilur ming turli nag'ma
birla g'ulg'ul.
Boshin egmish yetib oltin
boshloqlar,
Boshloqlarni ekinchilar
mashloqlar".
Ushbu misralarda qaysi
qahramonning asirlikdagi
holati tasvirlangan?
A) Farhod
B) Suhayl
C) Navro'z
D) Farrux
152. Quyidagilardan hijriy
754, milodiy 1353-yilda
"Qomug'in Sir yaqosinda
bitilgan" asarni belgilang.
A) "Latofatnoma"
B) "Gulistoni bit-turkiy"
C) "Muhabbatnoma"
D) "Suhayl va Guldursun"
153. Qaysi ijodkor o'z
asarining "Bayoni voqeyini
aytur" nomli bir bobida
ikki til: turkiy va forsiy
tilda ijod ilganini aytadi?
A) Ahmad Yugnakiy
B) Xorazmiy
C) Xo'jandiy
D) Firdavsiy
154. Xorazmiy qaysi tillarda
ijod qilgan?
A) forsiy va turkiy
B) arab va forsiy
C) arab va turkiy
D) uyg'ur va arab
155. "Muhabbatnoma" nechta
bobdan iborat?
A) 10
B) 12
C) 14
D) 8
156. Sayfi Saroyining
"Dilbarimning zulfi sunbul
chehrasi gulzor erur"
matlali g'azali qofiyalari
tartibi to'g'ri berilgan
qatorni aniqlang.
A) a-a, a-a, a-a
B) a-b, a-b, a-b
C) a-a, b-a, c-a
D) a-a, b-b, c-c
157. "Muhabbatnoma"da
qanday janrlar jamlangan?
1) g'azal;
2) noma;
3) soqiynoma;
4) munojot;
5) qit'a;
6) masnaviy;
7) fard.

- A) 1, 2, 6, 7
 B) 1, 2, 3, 5, 6
 C) 1, 2, 4, 5, 6, 7
 D) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
158. "Muhabbatnoma"da muallif o'z fikrlarini qanday shaklda bitadi?
 A) fard
 B) noma
 C) soqiyнома
 D) munojot
159. Noma janrining o'zbek adabiyotida shakllanishi va rivoji kimning nomi bilan bog'liq?
 A) Firdavsiy
 B) Xorazmiy
 C) Xo'jandiy
 D) Amiriy
160. Quyidagi asarlarni muallifi bilan muvofiq joylashtiring.
 1) "Muhabbatnoma";
 2) "Latofatnoma";
 3) "Dahnoma";
 4) "Taashshuqнома";
 5) "Haqiqatnoma";
 6) "Sadoqatnoma".
 a) Yusuf Amiriy;
 b) Said Qosimiy;
 c) Said Ahmad;
 d) Xo'jandiy;
 e) Xorazmiy
 A) 1-a, 2-d, 3-e, 4-c, 5,6-b
 B) 1-e, 2-d, 3-a, 5-c, 4,6-b
 C) 1-e, 2-d, 3-a, 4-c, 5,6-b
 D) 1-c, 2-d, 3-e, 4-c, 5,6-b
161. "Zullisonayn" atamasi qanday adiblarga nisbatan ishlatilgan?
 A) nazmda ijod qiladigan
 B) ishqiy mavzuda qalam tebratadigan
 C) nasrda ijod qiladigan
 D) ikki tilda ijod qiladigan
162. "Muhabbatnoma" asarining necha bobi forsiy tilda yaratilgan?
 A) 2
 B) 4
 C) 3
 D) 5
163. "Muhabbatnoma" aruzning qaysi bahrida yaratilgan?
 A) hazaji musaddasi mahzuf
 B) ramali musaddasi mahzuf
 C) rajazi musammani solim
 D) mutaqoribi musammani solim
164. "Muhabbatnoma" asari vazni nomi berilgan qatorni aniqlang.
 A) mafoiylun-mafoiylun-faulun
 B) foilotun-foilotun-foilun
 C) mustafilun-mustafilun-mustafilun
 D) faulun-faulun-faulun-faal
165. "Muhabbatnoma" asari vazni taqtesi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
 A) - V - - / - V - - / - V -

- B) V --- / V --- / V --
 C) -- V - / -- V - / -- V -
 / -- V -
 D) V -- / V -- / V -- / V

166. "Muhabbatnoma"ning nechanchi nomasida "O'shul kunkim seni xoliq yaratti, Seni dilbar, meni oshiq yaratti" misralari mavjud?

- A) 3-nomasida
 B) 4-nomasida
 C) 2-nomasida
 D) 5-nomasida

167. "Muhabbatnoma"da qaysi janrdagi she'rlar bir xil misralar bilan tugallangan?

- A) qit'a
 B) g'azal
 C) fard
 D) masnaviy

168. "Qaro meng ol yanog'ingga yaroshur, Boshim doim adog'ingga yaroshur" misralarida qanday badiiy san'atdan foydalanilgan?

- A) tanosub, tarse
 B) tazod, sifatlash
 C) tamsil, tarse
 D) ishtiqoq, takrir

169. XIV asrda qit'a va fardning dastlabki namunalari kimning ijodida uchraydi?

- A) Lutfiy
 B) Atoyi

- C) Xorazmiy
 D) Sayfi Saroyi

170. "Muhabbatnoma"da qanday tarixiy hamda afsonaviy nomlar uchraydi?

- 1) Faridun;
 2) Sulaymon;
 3) Masih;
 4) Yusuf;
 5) Muso;
 6) Hotami Toy;
 7) Rustam;
 8) Ali;
 9) Muhammad Xo'jabek.
 A) 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9
 B) 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9
 C) 2, 3, 5, 6, 8, 9
 D) 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

171. Xorazmiyning "Yuzungda ko'rdum, ey jon, bayram oyin" matlali g'azalining begona bayti berilgan qatorni toping.

- A) Ijzat bersangiz, tong yoqtusidek,
 Jahong'a husnungiz jovin yoyoyin
 B) Shakardek til bila to'ti tilingiz.
 Necha ko'p sayd etar jonlar humoyin
 C) Saodat birla baxt ikisi bichti,
 Bo'yungizg'a latofatning buqoyin
 D) Siza teb keldi Xorazmiyni asrang,
 Kim asrarlar qamuq shahlar gadoyin

172. Xorazmiyning "Yuzungda ko'rdum, ey jon, bayram oyin" matlali g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, "o"
 B) mutlaq, "n"
 C) muqayyad, "n"
 D) mutlaq, "y"
173. Xorazmiyning "Yuzungda ko'rdum, ey jon, bayram oyin" matlali g'azali qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
 A) a-a, a-a, a-a
 B) a-b, a-b, a-b
 C) a-a, b-a, c-a
 D) a-a, b-b, c-c
174. "Gar Aflotun sening ishqingda tushsa, Berur yelga qamuq tadbir-u royin". Bayt kimning qalamiga mansub va ushbu baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?
 A) Sayfi Saroyi, tazod
 B) Sakkokiy, tashbeh
 C) Xorazmiy, talmeh
 D) Atoyi, tarse
175. "Davisqincha g'azal shah go'sh tutti, Mango xil'at kiyurub, qo'sh tutti. Bir oz kechti, dag'i majlis isindi, Qadah javruldi-yu, may boshqa mindi" misralari muallifini aniqlang.
 A) Lutfiy
 B) Atoyi
 C) Xorazmiy
 D) Sayfi Saroyi
176. Xorazmiyning "Yaratqonkim, tan ichra jon yarotti" matlali g'azalining maqtasi berilgan qatorni aniqlang.
 A) Tag'i manzurini sulton yarotti
 B) Falakdek bizni sargardon yarotti
 C) O'shal kunkim seni yazdon yarotti
 D) Meni ul surata hayron yarotti
177. "...Sahar vaqtinda kim sultoni xovar Jamolidin jahon bo'ldi munavvar" misralaridagi "xovar" so'zining m'nosi nima?
 A) buyuk
 B) sharq
 C) xalq
 D) g'arb
178. "Jahonda qarnlar tirik bo'lub izzat bila turg'il, Azal vaqtida chun oting, shahi sohibqiron keldi" misralarida kim haqida so'z bormoqda?
 A) Xalil Sulton
 B) Mirzo Ulug'bek
 C) Xo'ja Tarxon
 D) Muhammad Xo'jabek

179. "Himmati adiz, aqli tengiz beg". Ushbu jumladagi "adiz" so'zining ma'nosi nima?
 A) kuchli
 B) benazir
 C) yuksak
 D) tengsiz
180. "Qissayi Rabg'uziy"dagi qissalar qanday manbalardan ozuqalanmagan?
 A) "Qur'on" va "Hadis"
 B) tarixiy manbalar
 C) xalq og'zaki ijodi
 D) Yassaviy hikmatlaridan
181. Quyidagi qaysi asar muallif badiiy tafakkurining mevalari bo'lib, Ollohni ulug'lash, payg'ambar hayotiga doir lavhalarni eslash, ota-ona va farzand munosabatlari, sevgi va sadoqat, vatan va vatanparvarlik, erk va adolat, do'stlik va hamjihatlik, urush va tinchlik mavzusidagi qissalar^{uall} tashkil topgan?
 A) "Gul va Navro'z"
 B) "Qissayi Rabg'uziy"
 C) "Yusuf va Zulayho"
 D) "Devoni Hikmat"
182. "Qissayi Rabg'uziy" asari necha bobdan iborat?
 A) 56
 B) 67
 C) 70
 D) 72
183. "Qissayi Rabg'uziy"dagi "Qissayi Yusuf" qissasi salkam necha sahifani tashkil etadi?
 A) 50
 B) 70
 C) 80
 D) 100
184. Bir necha sahifadagina iborat bo'lgan "Lut" haqidagi qissa quyidagi asarlarning qaysi biridan o'rin olgan?
 A) "Shohnoma"
 B) "Hayrat ul-abror"
 C) "Yusuf va Zulayho"
 D) "Qissayi Rabg'uziy"
185. Quyidagi qaysi asarda suhbatning dialog asosida olib borilishi, gaplarning tuzilishiga ko'ra ko'proq soddaligi, donishmandlik, topqirlik, hozirjavoblik fazilatlarining ustuvorligi, ifodalarning qisqa, aniq, lo'ndaligi: og'zaki ijoddan ta'sirlanish yaqqol ko'zga tashlanadi?
 A) "Devoni lug'ot it-turk"
 B) "Qissayi Rabg'uziy"
 C) "Hayrat ul-abror"
 D) "Yatimat ad-dahr"
186. "Mal'un" so'zining ma'nosini toping.
 A) yo'qotilgan
 B) bo'ysundirilgan
 C) la'natlangan

- D) ajratilgan
187. "Qissayi Rabg'uziy" asarida shayton uzumning urug'ini topib berish evaziga Nuh alayhissalomga qanday shart qo'yadi?
- A) uzumni uch bor sug'orish
 B) salsabil suvidan berish
 C) zanjabil suvidan berish
 D) uzumdan tatib ko'rish
188. Bir shogirdning o'z ustozidan 359 hunar (usul) o'rganib, shoh huzuriga borib, ustozidan ham yaxshi kurash tushishini aytib havolangani, buning podshohga xush kelmay bellashuv tashkil etgani, ustozning bundan ko'ngli ranjib, havolangan o'z shogirdini asrab qo'ygan 360-usuli bilan mag'lub etgani haqidagi hikoyat qaysi asarda keltirilgan?
- A) "Miftoh ul-adl"
 B) "Yatimat ad-dahr"
 C) "Qutadg'u bilig"
 D) "Gulistoni bit-turkiy"
189. "Do'stqa ul qadar yori qilg'ilkim, dushman bo'lsa zafar topmag'ay". Ushbu maqol "Guliston bit-turkiy"dagi qaysi hikoyatga ilova qilingan?
- A) "Uzun bo'yli ahmoq va qisqa bo'yli oqil haqida"gi hikoyatga
 B) "No'shiravon podshoh va bir qul" hikoyatiga
 C) "Bir kurashchi shogird va ustoz" hikoyatiga
 D) "Ikki xurosonlik sayyoh" hikoyatiga
190. Quyidagi qaysi asarda qattiq so'zlab onasini ranjitgan Rustam haqida hikoyat keltirilgan?
- A) "Shohnoma"
 B) "Gulistoni bit-turkiy"
 C) "Miftoh ul-adl"
 D) "Hayrat ul-abror"
191. "Odob-bir chashmadirki, doim suvi toshib kelar". Ushbu parcha qaysi asarga tegishli?
- A) "Yatimat ad-dahr"
 B) "Hibat ul-haqoyiq"
 C) "Qutadg'u bilig"
 D) "Gulistoni bit-turkiy"
192. "Erdam (hunar) o'graningkim, dunyoning moli, mulki va joh (amal) a e'tibor yo'qdir. Joh (mansab) bir kun eshikdan chiqib ketar. Oltin, kumush safarda haromiy olur, yo shaharda o'g'ri, yo sohibi yeb tugatur. Erdam (fazilat) – bir chashmadirkim, doim suvi toshib kelar". Ushbu parcha qaysi asarga tegishli?
- A) "Yatimot ad-dahr"
 B) "Hibat ul-naqoyiq"
 C) "Qutadg'u bilig"

- D) "Gulistoni bit-turkiy"
193. "Onasi injinib Rustamga aytti,
Ayo ko'rgan o'zun haybatli arslon.
Agar bo'lsa edi yodingda ul kun – Kim, qo'limda eding bir yashar o'g'lon.
Bugun bo'yla menga javr etmas eding –
Ki, sen bir pahlavon, men bir qari jon". Ushbu parcha qaysi asardan olingan?
A) "Rustamxon"
B) "Shohnoma"
C) "Gulistoni bit-turkiy"
D) "Miftoh ul-adl"
194. "Topti erdam (yaxshi fazilat) li kishi anda sharaf, Ey necha erdamsiz er bo'ldi talaf.
Bo'ldi erdamli faqir o'g'li vazir,
Qoldi erdamsiz vazir o'g'li faqir
Ilm-u hunar va yaxshi fazilatlar ulug'langan ushbu parcha qaysi asarga tegishli?
A) "Yatimat ad-dahr"
B) "Gulistoni bit-turkiy"
C) "Hibat ul-haqoyiq"
D) "Qutadg'u bilig"
195. Sayfi Saroyining "Ul yuzi oykim, jahonning jonidur" matlali g'azali necha baytdan iborat?
A) 5
B) 6

- C) 7
D) 8
196. Sayfi Saroyining "Ul yuzi oykim, jahonning jonidur" matlali g'azalining maqtan berilgan qatorni aniqlang.
A) Bu zamona xublarining xonidur
B) Haq taolo sunining hayronidur
C) Zulfi jannat bog'ining rayhonidur
D) Qoshi yosining jahon qurbonidur
197. "Yetolmay ko'rgoni ruxsori mohg'a,
Yiqildi yugrubon poy uzra chohg'a.
Uyonib bildi shunda tush ekonin,
Va sezdi botg'anin anduh tikonin".
Ushbu misralardagi tasvirlangan qahramon kim?
A) Suhayl
B) Kuntug'mish
C) Majnun
D) Farrux
198. Xorazmiyning qaysi g'azalida Muhammad Xo'jabek Hazrati Aliga qiyos etiladi?
A) "Yarotti" radifli g'azalida
B) "Ichinda" radifli g'azalida
C) "Yo'q, eyjon" radifli g'azalida

- D) "Yuzungda ko'rdim ..." deb boshlanuvchi g'azalida
199. Muhammad Xo'jabek jang ichra "ukush javlon qilur" sifatida kimga qiyos etiladi?
A) Rustamga
B) Hazarati Aliga
C) Faridunga
D) Hotami Tayga
200. Nogoh sandon-temir kundaga tegsa, o'qi sandonni teshadigan qahramonni aniqlang.
A) Kul Tigin, ("Kul Tigin bitigi")
B) Alp Er To'nga, ("Alp Er To'nga" marsiyasi)
C) Rustam, ("Shohnoma")
D) Muhammad Xo'jabek, ("Muhabbatnoma")
201. "Raqibingdur tikan, siz toza gulsiz,
Chechak chimgan aro bo'lmas tikansiz".
Baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?
A) ta'did
B) tashbeh
C) irsoli masal
D) ruju
202. "Muhabbatnoma"ning uchinchi nomasida yorning ijobiy sifatleri madh etilib, nechanchi baytga kelganda yorning jafokashligi tasviriga o'tiladi?
A) 3
B) 10
C) 12
D) 8
203. Xorazmiyning "Jahonda sentekin jonon..." deb boshlanuvchi she'ri qaysi janrda?
A) masnaviy
B) g'azal
C) qit'a
D) munojot
204. Xorazmiyning "Jahonda sentekin jonon yo'q, ey jon," matlali g'azalining qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
A) a-a, b-a, c-a
B) a-a, a-a, a-a
C) a-b, a-b, a-b
D) a-a, b-b, c-c
205. Xorazmiyning "Jahonda sentekin jonon..." deb boshlanuvchi g'azalining radifi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
A) ey jon
B) yo'q
C) yarotti
D) yo'q, ey jon
206. Quyidagi qaysi asarda og'zaki ijodning latifa janriga xos bo'lgan belgilar hikoyaga ko'chib o'tgan?
A) "Devoni lug'ot it-turk"
B) "Qissayi Rabg'uziy"
C) "Hayrat ul-abror"

- D) "Devoni Hikmat"
207. "Qissayi Rabg'uziy" asari qaysi tilda yozilgan?
 A) arab
 B) fors
 C) uyg'ur
 D) turkiy
208. Quyidagi qaysi asarda e'tiqod va iymonga sodiqlik, pok insoniy axloqning badnafslilik, hirs-u hasad, qonxo'rlik va nohaqliklar ustidan g'alabasi tasvirlangan?
 A) "Devoni lug'ot it-turk"
 B) "Qissayi Rabg'uziy"
 C) "To'nyuquq"
 D) "Kultegin"
209. "Qissayi Rabg'uziy" asarida uzumning urug'ini kim yoki nima o'g'irlyaydi?
 A) tulki
 B) to'ng'iz
 C) ilon
 D) shayton
210. "Qissayi Rabg'uziy" asarida shayton uzumni nimaning qoni bilan sug'ormaydi?
 A) tulki
 B) sher
 C) to'ng'iz
 D) ilon
211. "Qissayi Rabg'uziy" asarida shayton uzumni sug'orgach undan nima paydo bo'ladi?
 A) chog'ir
 B) shinni
 C) sirka
 D) zahar
212. "Qissayi Rabg'uziy" asarida shayton sug'organi uzumning chog'iridan ichgan kimsa qaysi hayvondek ko'rmagan kishi birla do'stlik og'oz qilur (boshlar)?
 A) tulki
 B) yo'lbars
 C) to'ng'iz
 D) ayiq
213. "Qissayi Rabg'uziy" asarida shayton sug'organi uzumning chog'iridan ichgan kimsa qaysi hayvondek himmati jo'sh bo'lub, har kimga bir nimarsa berur?
 A) tulki
 B) yo'lbars
 C) to'ng'iz
 D) ayiq
214. "Qo'zutti jang bilan olamda to'fon,
 Oqitti suv tekin yer uzra ko'p qon.
 Ekinchi evlari yoqildi o'tiq
 Buday sovruldi, tuproq bo'ldi bo'tqa".
 Mamlakatni yov tutgandagi ushbu holat qaysi asardan olingan?
 A) "Shohnoma" dostoni
 B) "Suhayl va Guldursun" dostoni

- C) "Gul va Navro'z" dostoni
D) "Saddi Iskandariy"
dostoni

215. "Qissayi Rabg'uziy"

asarida shayton sug'organ
uzumning chog'iridan
ichgan kimsa qaysi
hayvondek yuraklik bo'lub,
hech ishdin qo'rqmas, har
qism yomon ishlar sodir
bo'lur?

- A) tulki
B) yo'lbars
C) to'ng'iz
D) ayiq

216. "Suhayl" so'zining

ma'nosi nima?

- A) quyosh
B) oy
C) porloq yulduz
D) tong shamoli

217. Qaysi asar quyidagi

so'zlar bilan boshlanadi?
"Emas afsona chin ushbu
bitilmish,
Bu chin afsonatek ishqda
yetilmish.
Ayittim og'labon davrim
jafosin,
Bir erning qissayi ahd-u
vafosin".

- A) "Sab'ayi Sayyor" dostoni
B) "Suhayl va Guldursun"
dostoni
C) "Gul va Navro'z" dostoni
D) "Layli va Majnun"
dostoni

218. "O'lib katti so'g'ishda

To'xtamishxon,
Tiri ayrildi tuvq'ondin
tug'ushg'on". Ushbu
baytdagi "so'g'ish" so'zini
izohlang.

- A) qatl
B) jang
C) zindon
D) surgun

219. "... husni erur

Yusufdin oliy,
Etar mot olmani
yuzining oli.
Biyik aramlari bor,
so'zi shirin,
Bo'lur oshiq ani ko'rganda
Shirin".

Nuqtalar o'rniga kerakli
ismni qo'ying.

- A) Farhod
B) Suhayl
C) Majnun
D) Farrux

220. "Vale javr toshi yog'ib

boshi uzra,
Etipi boshini xam qoshi
uzra.
Una yo'qtur zulmkorlarda
parvo,
Kima mungaysin etib
darda davo?"

Ushbu misralarda qaysi
qahramonning asirlikdagi
holati tasvirlangan?

- A) Farhod
B) Suhayl
C) Navro'z
D) Farrux

221. Quyidagi qaysi asar

- qahramoni zindonda
yotib tush ko'radi va
tushida shoh qizini sevib
qoladi?
A) "Kuntug'mish"
B) "Suhayl va Guldursun"
C) "Shohnoma"
D) "Ravshan"
222. "Muhabbat nardida
ko'plarni yutgan,
Shakardek til bilan olamni
tutgan" shoirni aniqlang.
A) Sakkokiy
B) Atoyi
C) Xorazmiy
D) Sayfi Saroyi
223. "Zihi qodirki, ul bir
qatra suvni,
Muhabbat gavharingga
qon yarotti" misralari
qaysi asarga tegishli?
A) "Latofatnoma"
B) "Muhabbatnoma"
C) "Gulistoni bit turkiy"
D) "Suhayl va Guldursun"
224. "Muhabbatnoma"da
Muhammad Xo'jabek
qaysi payg'ambarga
qiyoslanmaydi?
A) Iso
B) Sulaymon
C) Yusuf
D) Muso
225. "Muhabbatnoma"ning
qaysi nomasida
Muhammad Xo'jabek
tilidan aytiladigan g'azal
mavjud?
A) 2-nomasida
B) 3-nomasida
C) 5-nomasida
D) 1-nomasida
226. "Muhabbatnoma"ning
qaysi nomasida Xorazmiy
ta'riflashni yorning
yuzidan boshlab, keyin
qaddini, jamolini, zulfini,
ko'zini, so'zini madh
etadi?
A) 7-nomasida
B) 3-nomasida
C) 5-nomasida
D) 4-nomasida
227. "Muhabbatnoma"ning
nechanchi nomasi
so'ngidagi masnaviyda
Xorazmiy gulchehra,
ya'ni gul yuzli soqiyga
murojaat etib o'zining
hayrat maqomiga
yetkazilishini so'raydi?
A) 3-nomasida
B) 2-nomasida
C) 5-nomasida
D) 1-nomasida
228. "Bo'yung sarv-u
sanubartek, beling qil,
Vafo qilg'on kishilarga
vafo qil" misralarida
qanday badiiy san'atdan
foydalanilmagan?
A) tazod
B) tashbeh
C) litota
D) tarse
229. Qaysi shoir kecha va

kunduzni bir chiroyli qiz
yoki kelinchak kabi
tasvirlab, Olloh uning
qizil yuzida meng-katta
xol yaratdi, shuningdek,
bo'yi bilan sochini teng
yaratdi deya turkiy
adabiyotda badiiy
topilma qildi?

- A) Lutfiy
- B) Atoyi
- C) Xorazmiy
- D) Sayfi Saroyi

230. "Tilarmankim, bizing til
birla paydo,
Kitobe aylasang bu qish
qotimdo" deya iltimos
qilgan ma'rifatparvar
hukmdor kim va uning
tashabbusi ila qaysi asar
dunyoga kelgan?

- A) Dod Sipohsolorbek,
"Hibat ul-haqoyiq"
- B) Muhammad Xo'jabek,
"Muhabbatnoma"
- C) Mahmud Sulton,
"Latofatnoma"
- D) Nosiruddin To'qbug'a,
"Qissayi Rabg'uziy"

231. Xorazmiyning "Yuzungda
ko'rdum, ey jon, bayram
oyin" matlali g'azalining
maqtasi berilgan qatorni
aniqlang.

- A) Necha ko'p sayd etar
jonlar humoyin
- B) Bo'yungizg'a latofatning
buqoyin
- C) Jahong'a husnungiz
jovin yoyoyin

D) Kim asrarlar qamuq
shahlar gadoyin

232. "Erurman vaslingg'a
doyim talabgor,
Nechakim tun uzun
bo'lsa tongi bor.
Og'ir uyquchi baxtim
necha yotqay,
Visoling mashriqidin
ham tong otqay".
She'r kimning qalamiga
mansub?

- A) Xorazmiy
- B) Sayfi Saroyi
- C) Sakkokiy
- D) Atoyi

233. Qaysi afsonaviy
podshoh ichidagi mayi
tugamaydigan va
olamni ko'rsatib
turadigan jom-qadah
ixtiro qilgan?

- A) Sulaymon
- B) Jamshid
- C) Faylaqus
- D) Pog'dixon

234. "Muhabbatnoma"dagi
har bir masnaviyalar
oxirida takrorlanib
keladigan baytni
aniqlang.

- A) Og'ir uyquchi baxtim
necha yotqay,
Visoling mashriqidin
ham tong otqay.
- B) Kel, ey soqiy, keturgil
jomi Jamni,
Kishining ko'nglidin
may yur g'amni,

- C) Kim oshti ko'kka ohim ihtiyoqi, Kuyurdi ko'nglumi dilbar fiyoqi.
- D) Saburdin yaxshi yo'qtur pesh qilsam, Bu yo'lda sabr yo'q andesha qilsam.
235. "Muhabbatnoma"ning nechanchi nomasida yor yuzi firdavs-jannat bog'iga o'xshatiladi?
A) 3
B) 2
C) 6
D) 5
236. "Ayo xurshidtek olam charog'i, Munavvar chehrangiz firdavs bog'i". Baytdagi qo'llanilgan she'riy san'at nomini aniqlang?
A) tamsil
B) ta'did
C) ruju
D) tashbeh
237. "Qamuq ko'rkluklar uzra podshosen, Masih anfosliq, Yusuf liqosen". Baytdagi "Masih" so'zi qaysi payg'ambarning nomi (sifati)?
A) Muso
B) Muhammad (s.a.v.)
C) Iso
D) Ayyub
238. "Muhabbatnoma"ning nechanchi nomasida yorning bo'yi sarvga emas, sarv daraxtining qomati yor bo'yiga o'xshatiladi?
A) 3
B) 2
C) 6
D) 5
239. "Jahon bo'ldi jamolingdin munavvar, Zih husn-u jamol Allohu Akbar!" misralari muallifi kim?
A) Xorazmiy
B) Sayfi Saroyi
C) Sakkokiy
D) Atoyi
240. "Yarar ming jon bir ishkoling fidosi, Ko'zum mardumi xolingni fidosi". Xorazmiy qalamiga mansub ushbu baytdagi "mardum" so'zining ma'nosi nima?
A) kiprik
B) nur
C) qorachiq
D) nigoh
241. "Qissayi Rabg'uziy" asarida Nuh alayhissalom uzumni behishti zanjabil bilan sug'orgach undan nima paydo bo'ladi?
A) asal
B) sharob
C) shinni
D) sirka
242. "Qissayi Rabg'uziy" asarida Nuh alayhissalom uzumni salsabil bilan sug'orgach undan nima paydo bo'ladi?
A) asal
B) sharob
C) shinni
D) sirka
243. "Qissayi Rabg'uziy" asarida "bu nimarsalar har uyda bo'lsa, uydin hargiz farishta kam bo'lmas" deya nimalarga ishora qilinadi?
A) uzum va uning urug'i
B) sirka va asal
C) shinni va chog'ir
D) sirka va shinni
244. "Qissayi Rabg'uziy", ilon va qarlug'och hikoyatida Nuh alayhissalom qaysi hayvonni peshonasini silagach uning burnidan mushuk tushadi?
A) tulki
B) yo'lbars
C) to'ng'iz
D) ayiq
245. "Qissayi Rabg'uziy", ilon va qarlug'och hikoyatida ilon kemanding teshigini berkitish uchun Nuh alayhissalomga qanday shart qo'yadi?
A) insoniyatning go'shtini yeyishni
B) qaldirg'ochning go'shtini yeyishni
C) qurbaqaning go'shtini yeyishni
D) nimaning go'shti shirin bo'lsa, shuni yeyishni
246. "Qissayi Rabg'uziy"da Namrud necha kun osmonda uchadi?
A) ikki kecha va kunduz
B) uch kecha va kunduz
C) bir kecha va kunduz
D) to'rt kecha va kunduz
247. "Qissayi Rabg'uziy", Sulaymon va chumoli hikoyatida chumoli qanday nom bilan tilga olinadi?
A) qumursqa
B) mo'rcha
C) qarinchqa
D) chumoli
248. "Qissayi Rabg'uziy"da Namrudi lain qaysi qushning bolasini olib saqlaydi?
A) itolg'u
B) lochin
C) karkas
D) ilvasin
249. "Qissayi Rabg'uziy", Sulaymon va chumoli hikoyatida Manzara Sulaymonning qaysi so'zidan keyin "ma'rifat markabiyni minganingizda erdi, ko'z yumub ochquncha arshi a'luga borur edingiz" deydi?
A) shamolni musaxxar qilib berdi
B) falakka irtifo etdim

- C) bir mulk tiladimki hech kimda yo'q
D) bu uzukni berdi, olamning bandi shu uzukdadir
250. O'z ruboiylarining birida "Dedim: ayt, umrning ma'nosi nima? Dedi: chaqmoq, yo sham, yoki parvona. Dedim: bu dunyoga bino qo'ygan kim? Dedi: yo go'l, yo mast, yoki devona" kabi tasavvufiy fikrlarni yozgan shoirni aniqlang.
A) Jaloliddin Rumi
B) Najmiddin Kubro
C) Ahmad Yassaviy
D) Pahlavon Mahmud
251. "Qissayi Rabg'uziy", ilon va qarlug'och hikoyatida Nuh alayhissalom yo'lbarsning peshonasini silagach uning burnidan qaysi hayvon tushadi?
A) ilon
B) mushuk
C) qaldirg'och
D) sichqon
252. "Borma aytmaganning dasturxoniga, Qo'l uzotsang, qadring ketar, noniga. Qo'shma o'zgalarning barra kabobin Qotgan non-u sovuq suvning soniga". Ushbu she'r muallifini aniqlang.
A) Ahmad Yugnakiy
B) Pahlavon Mahmud
C) Yusuf Xos Hojib
D) Ahmad Yassaviy
253. Pahlavon Mahmud ruboiylarining birida nimani hamma darddan ko'ra yomon, hamma qayg'udan ham yomon deya ta'riflaydi?
A) nochorlikni
B) ayriliqni
C) nomardlikni
D) tanholikni
254. Quyidagi asarlarni atab yozilgan shaxsi bilan muvofiq joylashgan javobni aniqlang.
1) "Gulistoni bit-turkiy";
2) "Devoni lug'ot it-turk";
3) "Hibat ul haqoyiq";
4) "Qutadg'u bilig";
5) "Qissayi Rabg'uziy";
6) "Muhabbatnoma";
7) "Latofatnoma".
a) Nosiruddin To'qbo'g'a;
b) Mahmud Sulton;
c) Muhammad Xo'jabek;
d) Batxasbek;
e) Bug'roxon;
f) Dod Sipohsolorbek;
g) Al-Muqtado.
A) 1-a, 2-g, 3-e, 4-f, 5-d, 6-c, 7-b
B) 1-d, 2-f, 3-e, 4-g, 5-a, 6-c, 7-b
C) 1-d, 2-g, 3-e, 4-f, 5-a, 6-b, 7-c
D) 1-d, 2-g, 3-f, 4-e, 5-a, 6-c, 7-b

255. 1391-yili yozilib, Misr amiri Batxasbekka tortiq etilgan asarni aniqlang.
 A) "Shohnoma"
 B) "Gulistoni bit-turkiy"
 C) "Muhabbatnoma"
 D) "Latofatnoma"
256. "Suhayl va Guldursun" dostonining muallifi berilgan qatorni aniqlang.
 A) Sakkokiy
 B) Xoja
 C) Sayfi Saroyi
 D) Pahlavon Mahmud
257. Qaysi shoir o'z masnaviylarining birida o'zining adabiy-estetik qarashlarini bayon etib, ijodkorlarning turli guruhlari mavjud ekanligini (bulbul, zog'), shunga muvofiq ularning taqlidchi (to'ti) yoki mustaqil ijodkor bo'lishi va boshqa xususiyatlar haqida to'xtab o'tadi?
 A) Sakkokiy
 B) Yusuf Xos Hojib
 C) Sayfi Saroyi
 D) Nodira
258. Bir podshohning tuz yo'qligi uchun o'z qulini kentga yuborib, tuzni qiymat bilan olib kelishni buyurgani, qulning buyuk shohning bu gapiga "tuzni ko'p olmoqlik ila qanday ayb ish qilgayman" deya savol berib, shohning quliga "zulmning asosi avval oz edi, har kim keldi ko'paytirdi, natijada bu g'oyatka yetdi" degani haqida qaysi asarda keltiriladi?
 A) "Miftoh ul-adl"
 B) "Yatimat ad-dahr"
 C) "Qutadg'u bilig"
 D) "Gulistoni bit-turkiy"
259. "Dilbarimning zulfi sunbul, chehrasi gulzor erur, Bo'yina oshiq sanavbar, yuzina gul zor erur". Bayt muallifi kim va unda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?
 A) Atoyi, tajnis
 B) Sayfi Saroyi, tanosub
 C) Lutfiy, tajohilu orifona
 D) Sakkokiy, tarse
260. Sayfi Saroyining "Qamar yuzungdin bo'lur munavvar" matlali g'azali necha baytdan iborat?
 A) 5
 B) 6
 C) 7
 D) 8
261. Sayfi Saroyining "Qamar yuzungdin bo'lur munavvar" matlali g'azali qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
 A) a-a, a-a, a-a
 B) a-b, a-b, a-b

- C) a-a, b-a, c-a
D) a-a, b-b, c-c

262. "Jahon shoirlari, ey gulshani bog', Kimi bulbuldurur so'zda, kimi zog".

Bayt kimning qalamiga mansub va ushbu baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?

- A) Sayfi Saroyi, tazod
B) Sakkokiy, tashbeh
C) Lutfiy, tanosub
D) Atoyi, tarse

263. Yusuf Xos Hojib shoirlarni "so'z teruvchilar", Navoiy esa "ruh chamanining xushxon bulbullari" degani ma'lum. Yana kim shoirlarni "so'z bulbuli" deb ataydi?

- A) Lutfiy
B) Atoyi
C) Sakkokiy
D) Sayfi Saroyi

264. Xorazmiyning "Qadah chavruldi ush bo'ston ichinda" matlali g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?

- A) muqayyad, "o"
B) mutlaq, "n"
C) muqayyad, "n"
D) mutlaq, "y"

265. Xorazmiyning "Qadah chavruldi ush bo'ston

ichinda" matlali g'azali qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- A) a-a, b-a, c-a
B) a-a, a-a, a-a
C) a-b, a-b, a-b
D) a-a, b-b, c-c

266. Kim o'zining bir g'azalida jannat guliga nisbatan "o'tloqqa chiqqil, bu kun o'lturmag'il ayvon ichinda" deya murojaat qiladi?

- A) Feruz
B) Xorazmiy
C) Lutfiy
D) Atoyi

267. Xorazmiyning qaysi g'azalida Muhammad Xo'jabekka sohibqiron-baxtli yulduz egasi, saodatli shoh nisbati beriladi?

- A) "... yarotti" radifli g'azalida
B) "... ichinda" radifli g'azalida
C) "... yo'q, eyjon" radifli g'azalida
D) "Yuzungda ko'rdim ..." deb boshlanuvchi g'azalida

268. Xorazmiy "Qadah chavruldi ..." g'azalining nechanchi baytida o'z hukmdori uchun "O'kush yillar yaratqon boqiy tutsun, Hayotingni, begim,

davron ichinda” deya yaratganga ibodat qiladi?

- A) 7
- B) 8
- C) 9
- D) 10

269. “Qissayi Rabg‘uziy”, ilon va qalrug‘och hikoyatida ari eng shirin go’sht nimaniki ekanligini aytadi?

- A) qaldirg‘och
- B) odam
- C) mushuk
- D) sigir

270. “Qissayi Rabg‘uziy”, ilon va qarlug‘och hikoyatida qaysi jonzot arining tilini uzib olib, eng shirin go’sht baqaniki ekan degan mujdani keltiradi?

- A) qaldirg‘och
- B) musicha
- C) chumoli
- D) mushuk

271. “Qissayi Rabg‘uziy”, Sulaymon va chumoli hikoyatida Manzara Sulaymondan “haq taolodan nima talab qildingiz?” deganda u nima deydi?

- A) shamolni musaxxar qilib berishni
- B) falakka irtifo etishni
- C) bir mulk tiladimki hech kimda yo‘q
- D) oyinayi uzuk ato etishini

272. “Yoding bilan ko‘nglim har zamon toza, Nasim essa bo‘lg‘ay guliston toza. Diydoring farahbaxsh, uni ko‘rganda — Xotir jam, dil xurram, tanda jon toza”.

Mahmud qalamiga mansub ushbu she‘r ruboiyning qaysi turiga mansub va qofiyalanish tartibi qaysi qatorda to‘g‘ri berilgan?

- A) taronayi, a-a-b-a
- B) xosa, a-a-b-a
- C) taronayi, a-a-a-a
- D) xosa, a-a-a-a

273. Ustoz va ustozini mag‘lub etolmagan shogird haqida “Guliston bit-turkiy”da maxsus hikoyat keltirilgan. Yana qaysi zamonaviy shoir xuddi mana shu mavzuda qalam tebratgan?

- A) Azim Suyun
- B) Iqbol Mirzo
- C) Faxriyor
- D) Mirzo Kenjabek

274. Sayfi Saroyining “Ul yuzi oykim, jahonning jonidur” matlali g‘azalining begona bayti berilgan qatorni aniqlang.

- A) Beslasin ushshoq jonin chun bukun, Ko‘z qamar yuz husnining davronidur.
- B) G‘amzasining oltina olam asir, Ko‘zlari davri qamar

fattonidur.

- C) Kirpugining o'qina
jonlar nishon,
Qoshi yosining jahon
qurbonidur.
- D) Shams aning har kun
yoqasindan tug'ar,
Ul sababdan bu jahon
nuroniydur.

275. Qaysi shoir o'z
she'rlarining birida
mahubasining tanini
yosaminga, qomatini sarvi
ravonga, zulfini jannat
bog'ining rayhoniga,
ko'zlarini asir qiluvchiga,
yuzini quyoshga o'xshatib,
yorining ruxsori mavjudligi
uchun butun olam
nurafshonligini yozadi?
- A) Atoyi
  - B) Lutfiy
  - C) Sayfi Saroyi
  - D) Sakkokiy

276. "Yosamin tan, qomati
sarvi ravon,
Zulfi jannat bog'ining
rayhonidur".
Sayfi Saroyi qalamiga
mansub ushbu baytda
qanday she'riy san'at
qo'llanilgan?
- A) tazod
  - B) tashbeh
  - C) tanosub
  - D) tarse

277. Sayfi Saroyining "Ul yuzi
oykim, jahonning jonidur"
matlali g'azali qofiyalanish

- tartibi to'g'ri berilgan
qatorni aniqlang.
- A) a-a, a-a, a-a
  - B) a-b, a-b, a-b
  - C) a-a, b-a, c-a
  - D) a-a, b-b, c-c

278. Sayfi Saroyining "Ul yuzi
oykim, jahonning jonidur"
matlali g'azalidagi
qofiyadosh so'zlar tartibi
to'g'ri berilgan qatorni
aniqlang.
- 1) nuroniydur;
  - 2) xonidur;
  - 3) davronidur;
  - 4) fattonidur;
  - 5) qurbonidur;
  - 6) jonidur;
  - 7) rayhonidur;
  - 8) hayronidur.
- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
  - B) 3, 8, 1, 4, 5, 6, 7, 2
  - C) 5, 2, 3, 4, 1, 6, 7, 8
  - D) 6, 2, 7, 4, 5, 1, 3, 8

279. Sayfi Saroyining
"Taolalloh, zehi surat zehi
mahbubi ravhoni," matlali
g'azalining maqtasi
berilgan qatorni aniqlang.
- A) Kechar hasrat bilan
zohid yiroqdan
ko'rmagan oni
  - B) Qulung Sayfi
Saroyidur, bukun ul
sun hayroni
  - C) Ko'ngullar qilmag'il
ranjur, kechar bu
husn davroni
  - D) Bu izzat birla bo'l ko'b
yil, xaloyiqning sevar

280. "Agar desam seni
Rustam, yararsen.
Qiliching birla saflarni
yorarsen.
Agar madhing bitisa ko'k
dabiri,
Tuganmas ming yil ichra
mingda biri".
Ushbu she'rda qanday
badiiy san'at qo'llanilgan
va "ko'k dabiri" deya
qaysi yulduzga ishora
qilinmoqda?
A) talmeh, Mushtariy
B) mubolag'a, Atorud
C) talmeh, Mirrix
D) mubolag'a, Zuhul
281. "Sanodin o'zga nav
atlas to'quyin,
Qish o'rtada bahoriyot
o'quyin.
Kim ujmoh tur sening
bazming binosi,
Hamisha yoz erur, jannat
havosi" misralari kimga
tegishli?
A) Xorazmiy
B) Sayfi Saroyi
C) Sakkokiy
D) Atoyi
282. Xorazmiyning "Qadah
chavrudli ush ..." deb
boshlanuvchi she'ri qaysi
janrda?
A) masnaviy
B) g'azal
C) qit'a
D) munojot
283. Xorazmiyning "Qadah
chavrudli ush bo'ston
ichinda" matlali g'azali
necha baytdan iborat?
A) 9
B) 10
C) 7
D) 12
284. "Saburdin yaxshi yo'qtur,
pesha qilsam,
Bu yo'lda sabr yo'q,
andesha qilsam".
Ushbu bayt qaysi asardan
olingan?
A) "Qutadg'u bilig"
B) "Muhabbatnoma"
C) "Shohnoma"
D) "Gulistoni bit turkiy"
285. "Kim ush yeldek kezar
ayyomi foniy,
Ajaldin hech kishining yo'q
amoni".
Ushbu bayt qaysi asarga
tegishli?
A) "Qutadg'u bilig"
B) "Muhabbatnoma"
C) "Shohnoma"
D) "Gulistoni bit turkiy"
286. "Bu qushlar teva
chog'luq bo'ldi". Ushbu
gapdagi "teva" so'zining
ma'nosini toping.
A) tepa
B) baland
C) katta
D) tuya
287. "Qissayi Rabg'uziy",
Sulaymon va chumoli

hikoyatida Manzara
Sulaymonning qaysi
soʻzidan keyin “ey,
Sulaymon, Magʻribdan
Mashriqqacha tamom
olamni musaxxar qilib
beribdur. Aning bahosi
oʻzining nazdida ekan, bas,
andogʻ boʻlsa, anga
tamanno qilgʻudek ish
ermas” deydi?

- A) shamolni musaxxar
qilib berdi
- B) falakka irtifo etdim
- C) bir mulk tiladimki hech
kimda yoʻq
- D) olamning bandi shu
uzukdadir

288. Qaysi adibning asarlari
turli qoʻlyozmalar orqali
ham yetib kelgan boʻlishiga
qaramay, ular, asosan, XIX
asrda koʻchirilgan, qadimgi
manbalar haligacha
topilgan emas?

- A) Lutfiy
- B) Najmiddin Kubro
- C) Pahlavon Mahmud
- D) Xorazmiy

289. “Olamni qaytarolmas
jurʼatimiz.
Charxdan zoʻrroq
qudratimiz – shavkatimiz,
Gar chumoli kirib qolsa
safimizga,
Sher etajak uni darhol
davlatimiz”. Ushbu soʻzlar
muallifi kim?

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Soʻfi Olloyor

- C) Pahlavon Mahmud
- D) Haydar xorazmiy

290. “Qora tosh sira ham
boʻlmas lojuvard,
Toza qalbga yuqmas aslo
chang-u gard,
Quloq solgin Puryoyvaliy
soʻziga,
Qoʻrqoqlardan biron
chiqqanmidi mard”.
Mahmud qalamiga mansub
ushbu ruboiyda qanday
badiiy sanʼat qoʻllanilgan?

- A) talmeh
- B) husni taʼlil
- C) tajnis
- D) tazod

291. Qaysi shoir oʻz
ruboiylarining birida nodon
suhbatidan koʻra uch yuz
Koʻhi Qofni belida tuyishni,
dil qonidan falakka boʻyoq
berishni yoki bir asr
zindonda yotishni afzal deb
biladi?

- A) Navoiy
- B) Najmiddin Kubro
- C) Lutfiy
- D) Pahlavon Mahmud

292. “Uch yuz Koʻhi Qofni
belida tuymoq,
Dil qonidan bermoq
falakka boʻyoq,
Yoinki bir asr zindonda
yotmoq,
Nodon suhbatidan
yaxshiroq”.
Mahmud qalamiga mansub
ushbu ruboiyda qanday

- badiiy san'at qo'llanilgan?
 A) talmeh
 B) husni ta'lil
 C) tajnis
 D) tazod
293. "Gurkiragan olov-dilim
 yo'ldoshi,
 To'lqin urgan daryo-
 ko'zlarim yoshi,
 Ko'zagarlar yasayotgan har
 ko'za-
 Ko'hna do'stlar xoki-qo'li yo
 boshi".
 Ushbu ruboiy muallifi kim
 va unda qanday badiiy
 san'at qo'llanilgan?
 A) Navoiy, tarse
 B) As-Saolibiy, husni ta'lil
 C) Ahmad Yugnakiy,
 ishtiyoq
 D) Pahlavon Mahmud,
 tazod
294. "Uzun bo'yi ahmoqdan
 qisqa bo'yi oqil
 yaxshidir", "bir tavila
 (to'da) eshakdan zaif tozi
 it yaxshidir" kabi
 mazmundagi fikrlar
 quyidagi asarlarning
 qaysi birida uchraydi?
 A) "Miftoh ul-adl"
 B) "Yatimat ad-dahr"
 C) "Qutadg'u bilig"
 D) "Gulistoni bit-turkiy"
295. "Qilmadi rozin bilikli yor,
 fosh,
 Ketmasun deb shoh sirri
 birla bosh".
 Ushbu she'r "Guliston bit-
- turkiy"dagi qaysi hikoyatga
 ilova qilingan?
 A) "O'g'ri va tilanchi"
 hikoyatiga
 B) "No'shiravon podshoh va
 bir qul" hikoyatiga
 C) "Sulton Mahmud qullari
 va Xoja Hasan
 Maymandiy" hikoyatiga
 D) "Ikki xurosonlik sayyoh"
 hikoyatiga
296. "Shahd so'zi, orif o'zi,
 voqifi asror erur,
 Vasli bo'stonida xush
 oshiqlarin asror erur".
 Bayt muallifi kim va
 unda qanday badiiy
 san'at qo'llanilgan?
 A) Xorazmiy, tajnis
 B) Atoyi, talmeh
 C) Sayfi Saroyi, tazod
 A) Lutfiy, tajohilu orifona
297. Sayfi Saroyining "Vasf
 ul-shuaro" g'azalining
 ikkinchi baytida qofiyaning
 o'aysi turi qo'llangan va
 o'fiyadosh so'zlardagi
 raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, "r"
 B) mutlaq, "n"
 C) muqayyad, "d"
 D) mutlaq, "r"
298. Sayfi Saroyining "Vasf
 ul-shuaro" g'azalining
 qofiyalanish tartibi to'g'ri
 berilgan qatorni aniqlang.
 A) a-a, a-a, a-a
 B) a-b, a-b, a-b
 C) a-a, b-a, c-a

D) a-a, b-b, c-c

299. "Jahon shoirlari, ey gulshani bog',
Kimi bulbuldurur so'zda,
kimi zog".

Sayfi Saroyi qalamiga
mansub ushbu baytda
qanday she'riy san'at
qo'llanilgan?

- A) talmeh
- B) tashbeh
- C) tanosub
- D) tarse

300. Kim bir masnaviysida
o'zining adabiy-estetik
qarashlarini bayon etib, u
ijodkorlarning turli
guruhlari mavjud
ekanligini (bulbul, zog'),
shunga muvofiq ularning
taqlidchi (to'ti) yoki
mustaqil ijodkor bo'lishi va
boshqa xususiyatlari
haqida to'xtab o'tadi?

- A) Lutfiy
- B) Atoyi
- C) Sakkokiy
- D) Sayfi Saroyi

301. "Seningdek podshoning
marhabosi,
Meningtek ming
gadoning xun bahosi"
misralari muallifi kim va
baytda qanday she'riy
san'at qo'llanilgan?

- A) Sayfi Saroyi, iyhom
- B) Sakkokiy, tashbeh
- C) Xorazmiy, tazod
- D) Atoyi, tarse

302. "Qissayi Rabg'uziy",
Sulaymon va chumoli
hikoyatidagi chumolining
ismi nima?

- A) Tazarru
- B) Mo'rcha
- C) Qarinchqa
- D) Manzara

303. "Ulug'lar, raiyasiga base
mehrison bo'lur. Balog'a
ulug'lar o'zlarini
ro'baro' qilib, kichiklarni
xalos qilsa yaxshidur".
Ushbu fikrlar qaysi asarda
uchraydi?

- A) "Zarbulmasal"
- B) "Hayrat ul-abror"
- C) "Qissayi Rabg'uziy"
- D) "Guliston bit-turkiy"

304. Qaysi ijodkorning bir
qancha ruboiylari uning
qabri ustiga o'rnatilgan
maqbara devorlari,
peshtoqlariga badiiy naqsh
sifatida tushirilgan?

- A) Umar Xayyom
- B) Najmiddin Kubro
- C) Pahlavon Mahmud
- D) Sayfi Saroiy

305. Pahlavon Mahmud
haqida quyidagi qaysi
asarda ma'lumot
uchramaydi?

- A) "Qomus ul-a'lam"
- B) "Otashkadayi Ozariy"
- C) "Majolis ul-ushshoq"
- D) "Majolis un-nafois"

306. "Puryoyvaliy
(yokiPuryoyiVali)
xorazmlik Pahlavon
Mahmudning laqabidir.
Bunda kurash ilmidan
mahorat qozongan kekxa
pahlavon, zo'rxona
pahlavonlarining boshlig'i
nazarda tutiladi. Zero,
qaysi bir kurashchi
zo'rxonaga kirmoqchi
bo'lsa, dastlab
Puryoyvaliyning qadamiga
(oyog'iga) bosh qo'yadi".
Ushbu ma'lumot qaysi
asardan olingan?
A) "Kanz ul-haqoyiq"
B) "Majolis un-nafois"
C) "G'iyos ul-lug'at"
D) "Tarixi mulki ajam"
307. Quyidagilardan o'z
rubiylari bilan mashhur
bo'lmagan ijodkorni
belgilang.
A) Pahlavon Mahmud
B) Bobur
C) Umar Xayyom
D) Ahmad Yugnakiy
308. Kim ijod maydonini bog'
gulshaniga, shoirlarni esa
shu bog'dagi qushlarga
o'xshatadi?
A) Lutfiy
B) Sayfi Saroyi
C) Atoyi
D) Sakkokiy
309. Muallifning benazir
o'xshatishicha qaysi
qaharamon o'z seviklisi
oldida yer quyosh
atrofida aylangandek
aylanadi?
A) Mehr
B) Guldursun
C) Layli
D) Shirin
310. Qaysi asarda oshiq
yigit bulbulga, ma'shuq
qiz esa gulga
o'xshatiladi?
A) "Suhayl va Guldursun"
B) "Kuntug'mish"
C) "Layli va Majnun"
D) "Farhod va Shirin"
311. "Tloho, asragin ...,
Xalos aylab zulmdin keng
saroying.
Yodi yuz to'qson olti,
navro'z oyi,
Xatm etti buni ...".
Nuqtalar o'rniga kerakli
ismni qo'ying.
A) bedor Sakkokiy
B) mahzun Navoiy
C) oshiq Atoyi
D) Sayfi Saroyi
312. Quyidagi qaysi adibning
taxallusi o'z asarlarida
qayd etilgan?
A) Ahmad Yugnakiy
B) Xorazmiy
C) Yusuf Xos Hojib
D) Firdavsiy
313. "Muhabbatnoma" asari
kinga bag'ishlab yozilgan?
A) Muhammad Xo'jabekka
B) Nosiruddin To'qbug'aga

- C) Mahmud Sultonga
D) Dod Sipohsolorga
314. Quyidagilardan adabiyot tarixida "davlat humoyi" deb ta'riflangan hukmdorni aniqlang.
A) Mirzo Ulug'bek
B) Muhammad Xo'jabek
C) Mahmud Sulton
D) Nosiruddin To'qbug'a
315. "Va ne chora qilsin bulbul qafasda,
Kerak gul g'unchasi ozod nafasda.
Sevar bulbul gulin, gul bulbulin ham,
Nechun gul aylasin bulbul ko'zin nam?"
Ushbu misralar qaysi asardan olingan?
A) "Farhod va Shirin"
B) "Suhayl va Guldursun"
C) "Sab'ayi Sayyor"
D) "Layli va Majnun"
316. "Qissayi Rabg'uziy" dagi qaysi hikoyatda makr-hiyla bilan osmonga chiqib tushgan odam tasvirlangan?
A) Ilon va qarlug'och hikoyatida
B) Uzum hikoyatida
C) Sulaymon va chumoli hikoyatida
D) Namrud hikoyatida
317. Quyidagi qaysi asarda "Avval ko'rishkanin aytur", "Bayoni voqein aytur", "Vasf ul-hol aytur", "Avvalgi nomani aytur", "Xotimatul-kitob", "Iltimosin aytur" kabi nomdagi maxsus boblar uchraydi?
A) "Latofatnoma"
B) "Gulistoni bit-turkiy"
C) "Muhabbatnoma"
D) "Suhayl va Guldursun"
318. "Buyurdi o'zga shodurvon uruldi,
Qadah kelturdilar, majlis quruldi.
Husayniy pardasi uzra tuzub soz,
Mug'anniy bu g'azalni qildi og'oz".
Qaysi asar ushbu so'zlar bilan boshlanadi?
A) "Shohnoma"
B) "Latofatnoma"
C) "Muhabbatnoma"
D) "Suhayl va Guldursun"
319. "Muhabbatnoma" ning nechanchi nomalari forsiy tilda yaratilgan?
A) 1-, 5-nomalar
B) 4-, 8-, 11-nomalar
C) 3-, 7-, 10-nomalar
D) 3-, 6-nomalar
320. "Muhabbatnoma" da Xorazmiy qaysi o'lkalarda bo'lganligini qayd etadi?
A) Misr va Hindiston
B) Oltin O'rda va Chinda
C) Rim va Yamanda
D) Shom va Rumda

321. Adabiyot tarixida "olam podshohi", "gulchehralar molik riqobi", "shohi qaboyil", "ohu nazarlar shahriyori" deya ulug'langan hukmdorni aniqlang?
A) Mirzo Ulug'bek
B) Muhammad Xo'jabek
C) Mahmud Sulton
D) Nosiruddin To'qbug'a

322. "Muhabbatnoma"da Muhammad Xo'jabekning qaysi urug'danligi aytiladi?
A) mang'it
B) kenagas
C) chig'atoy
D) qo'ng'iro't

323. "Qattiq kulsagina, og'zi bilinadigan", "isirg'a donasi Zuhro", "qamuq (xalq)ning taniga jon", "yuzining bir nuriga ming kun yetmas", "agar oyog'ini kim o'psa, mangu yashar", "poyida behisob shohlar yer o'puvchi", "ovozasi Saroydan Chin-u Mochingacha borgan" yor obrazi kimning ijodida keltiriladi?
A) Atoyi
B) Lutfiy
C) Sakkokiy
D) Xorazmiy

324. "Xorazmiy Muhabbatnoma"ning nechanchi nomasida

"Salomimni tegur ul dilstong'a, Rahmsiz bevafo jon-u jahong'a" deya tong nasimiga murojaat qiladi?
A) 3
B) 2
C) 6
D) 5

325. Quyidagilardan Muhammad Xo'jabekka armug'on qilingan asarni belgilang.
A) "Latofatnoma"
B) "Qissayi Rabg'uziy"
C) "Hibat ul-haqoyiq"
D) "Muhabbatnoma"

326. "Ayt, mendinkim, ul miskin urur oh, Qachon engay gadoning evina shoh" misralari muallifi kim va baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?
A) Sayfi Saroyi, iyhom
B) Sakkokiy, tashbeh
C) Xorazmiy, tazod
D) Atoyi, tarse

327. "Qissayi Rabg'uziy"da Namrud qanday qushlar yordamida falakka ko'tariladi?
A) itolg'u
B) lochin
C) karkas
D) ilvasin

328. Quyidagilardan 1247-1326-yillarda Xorazm

- diyorida yashab o'tgan ijodkorni aniqlang.
- A) Umar Xayyom
B) Najmiddin Kubro
C) Pahlavon Mahmud
D) Xorazmiy
329. "Qissayi Rabg'uziy"da Namrud nechta qush yordamida falakka ko'tariladi?
- A) ikkita
B) sakkizta
C) to'rtta
D) oltita
330. "Qissayi Rabg'uziy", Sulaymon va chumoli hikoyatida Manzara Sulaymonning qaysi so'zidan keyin baxil ekansiz deydi?
- A) shamolni musaxxar qilib berdi
B) falakka irtifo etdim
C) bir mulk tiladimki hech kimda yo'q
D) uzukni berdi
331. "Olam yeldek o'tar, yelning vujudi bo'lmas, hamma ishlari foniydur, yelni minguncha ma'rifat markaziyni mining". Ushbu so'zlar qaysi asarga tegishli ekanligini aniqlang.
- A) "Yatimat ad-dahr"
B) "Hibat ul-haqoyiq"
C) "Qutadg'u bilig"
D) "Qissayi Rabg'uziy"
332. "Man bu zaif holim birlu har kecha uxlamay, hamma lashkarimning atrofini aylanib, agar ag'riqi bo'lsa, borib ko'rub, sihatligiga munojot qilurman...". Ushbu so'zlar qaysi asardan olingan?
- A) "Saddi Iskandariy"
B) "Shohnoma"
C) "Qissayi Rabg'uziy"
D) "Guliston bit-turkiy"
333. Quyidagilardan Kamoliddin Husayn Fanoniy qalamiga mansub bo'lgan asarni belgilang.
- A) "Qomus ul-a'lam"
B) "Otashkadayi Ozariy"
C) "Majolis ul-ushshoq"
D) "Majolis un-nafois"
334. Quyidagi taxalluslardan Pahlavon Mahmudga tegishli bo'lmaganini aniqlang.
- A) Qitoliy
B) Puryoyvaliy
C) Puryorvaliy
D) Qalandar
335. Qaysi ijodkor, asosan, po'stindo'zlik, telpakdo'zlik bilan shug'ullangan?
- A) Ahmad Yassaviy
B) Umar Xayyom
C) Rudakiy
D) Pahlavon Mahmud
336. "Mahbubimning shirin maqoli yaxshi, Ham serishva qoshi-hiloli

yaxshi.

Og'iz kunjin kulgidan hech
tiyolmas,

Bo'sa uchun bo'sh joyi –
xoli yaxshi”.

Pahlavon Mahmud

qalamiga mansub ushbu

ruboiy ruboiyning qaysi
turiga mansub va qofiyaga
olingan so'zlardagi raviy
qaysi qatorda to'g'ri
berilgan?

A) taronayi, “o”

B) xosa, “l”

C) taronayi, “i”

D) xosa, “sh”

337. “Dunyo binokori tuzar

qasr-ayvon,

Tuzib bo'ladi-yu, qiladi

vayron.

Falakka yetkazib bugun

toqini,

Ertaga etadi yer bilan

yakson”. Ushbu she'r

muallifini aniqlang.

A) Ahmad Yugnakiy

B) Pahlavon Mahmud

C) Yusuf Xos Hojib

D) Ahmad Yassaviy

338. Sayfi Saroyining “Bu

falak nechun meni doim

qara qinda tutar” matlali

g'azalidagi qofiyadosh

so'zlar tartibi to'g'ri

berilgan qatorni aniqlang.

1) qara qinda;

2) qaroqinda;

3) ishtiyiqinda;

4) yangoqinda;

5) quloqinda

6) firoqinda;

7) ihtiroqinda;

A) 1, 2, 5, 4, 3, 6, 7

B) 7, 2, 3, 1, 5, 6, 4

C) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

D) 3, 2, 1, 4, 5, 6, 7

339. Sayfi Saroyining

“Dilbarimning zulfi sunbul,

chehrasi gulzor erur”

matlali g'azalining maqtasi

berilgan qatorni aniqlang.

A) Husnining chovi Xito-

u Chin ichinda bor

erur

B) Andin o'zga birla

oshiqqa demak ash'or

erur

C) Ming yashar har kim

dudog'i sharbatin totor

erur

D) Zulфина tushgan

ko'ngullarning

maqomi dor erur

340. Sayfi Saroyining “Qamar

yuzungdin bo'lur

munavvar” matlali

g'azalidagi qofiyadosh

so'zlar tartibi to'g'ri

berilgan qatorni aniqlang.

1) munavvar;

2) mukarrar;

3) mufassar;

4) musavvar;

5) muyassar;

6) musaxxar.

A) 3, 2, 1, 4, 5, 6

B) 1, 5, 3, 4, 2, 6

C) 1, 2, 3, 4, 5, 6

D) 1, 2, 6, 4, 5, 3

341. "Kunash yuzungni ko'rub xaloyiq, Bo'lub tururlar senga musaxxar". Ushbu baytdagi "musaxxar" so'zining ma'nosini toping.
- A) muloyim
B) taslim
C) hayratda
D) mujassam
342. "Ko'ngulga doyim farah berurg'a, Kelib xayoling bo'lur musavvar". Ushbu baytdagi ostiga chizilgan so'zlarning ma'nosini toping.
- A) farah-madad, musavvar-tayyor
B) farah-azob, musavvar-egilgan
C) farah-shodlik, musavvar-mujassam
D) farah-forig', musavvar-tasvirchi
343. Sayfi Saroyining "Vasf ul-shuaro" g'azali necha baytdan iborat?
- A) 5
B) 6
C) 7
D) 8
344. Sayfi Saroyining "Vasf ul-shuaro" g'azalining maqtasi berilgan qatorni aniqlang.
- A) Kimining loyiqi tashrif-u tahsin
B) Qamar yuzga hamishu mushtari bil
C) Kimi halvo kabi shalg'am cho'bin yer
D) Jahon oriflarining xok poyi
345. "Qamar yuzungdin bo'lur munavvar, Shakar so'zungdin kelur mukarrar". Sayfi Saroyi qalamiga mansub ushbu baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?
- A) talmeh
B) tashbeh
C) tanosub
D) tarse
346. Sayfi Saroyining "Vasf ul-shuaro" g'azalidagi hojibni aniqlang.
- A) shuaro
B) bog', zog'
C) kimi, kimining
D) ash'or, shoir
347. "Alarning ush biri .... Jahon oriflarining xok poyi". Nuqtalar o'rniga kerakli javobni qo'ying?
- A) bedor Sakkokiy
B) mahzun Navoiy
C) oshiq Atoyi
D) Sayfi Saroyi
348. O'ktam Suhayl Navoiyning "Sab'ayi Sayyid" asaridagi mavjud obraz. Yana kim Suhayl ismli

- yigitni o'z asarining bosh obrazi qilib olgan?
 A) Sayfi Saroyi
 B) Jomiy
 C) Haydar Xorazmiy
 D) Firdavsiy
349. "Suhayl va Guldursan" nomli dostonning muallifi berilgan qatorni toping?
 A) Sayfi Saroyi
 B) Jomiy
 C) Haydar Xorazmiy
 D) Firdavsiy
350. Kim agar quyosh olamni yoritmasa ham, husni butun dunyoni yorug' jahon qila oladi deya ta'riflanadi?
 A) Sulaymon
 B) Muhammad Xo'jabek
 C) Mahmud Sulton
 D) Nosiruddin To'qbug'a
351. Xorazmiyning "Yuzungda ko'rdum, ey jon, bayram oyin" matlali g'azali necha baytdan iborat?
 A) 5
 B) 6
 C) 7
 D) 8
352. Xorazmiyning "Yaratqonkim, tan ichra jon yarotti" matlali g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, "o"
 B) mutlaq, "n"
 C) muqayyad, "n"
 D) mutlaq, "y"
353. Xorazmiyning "Yaratqonkim, tan ichra jon yarotti" matlali g'azali qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
 A) a-a, b-a, c-a
 B) a-a, a-a, a-a
 C) a-b, a-b, a-b
 D) a-a, b-b, c-c
354. Muhammad Xo'jabek husn bobida kimga qiyoslanadi?
 A) Ya'qubga
 B) Rustamga
 C) Yusufga
 D) Ayyubga
355. "Ko'rkluklar uzra xon", "quyosh yanglig", "falakdek sargardon", "to'lin", "husn ichra sad" kabi badiiy tasviriy vositalar Xorazmiyning qaysi janrdagi she'rida uchraydi?
 A) masnaviy
 B) g'azal
 C) qit'a
 D) munojot
356. Xorazmiyning "Yaratqonkim, tan ichra jon" deb boshlanuvchi g'azalining radifi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
 A) jon
 B) seni
 C) yarotti

D) xon

357. "Eshitting ersa Yusufning jamolin, Seni husn ichra sad chandon yarotti". Baytda kim haqida hukm ketmoqda va qanday she'riy san'at qo'llanilgan?
A) Mahmud Sulton, talmeh
B) Mirzo Ulug'bek, tashbeh
C) Afrosiyob, tarse
D) Muhammad Xo'jabek, talmeh
358. Kim bir jangda Hindiston shohi Roy Ropoy Cho'nani o'limdan qutqarib qolgan?
A) Dehlaviy
B) Bedil
C) Gulxaniy
D) Pahlavon Mahmud
359. "Zihi qodirki, ul bir qatra suvni, Muhabbat gavharingga qon yarotti" misralari qaysi asardan olingan?
A) "Muhabbatnoma"
B) "Gulistoni bit-turkiy"
C) "Latofatnoma"
D) "Qissayi Rabg'uziy"
360. Xorazmiyning "Qadah chavruildi ush ..." deb boshlanuvchi g'azalining radifi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
A) ichinda
B) bo'ston
C) yarotti
D) qilsam

361. Xorazmiy "Muhabbatnoma"ning qaysi qismida "Muhammad Xo'jabek madhin tugattim, "Muhabbatnoma"ni bunyod ettim deydi?
A) "Vasf ul-hol"da
B) "Avvalg'i nomani aytur"da
C) "Bayoni voqein aytur"da
D) "Avval ko'rishkanin aytur"da
362. "Muhabbatnoma"da keltirilgan Atorud qaysi yulduzning nomi?
A) Merkuriy
B) Venera
C) Yupiter
D) Mars
363. Jannat bulog'ining nomi qaysi javobda berilgan?
A) bahr ul-najot
B) kavsar
C) ayn ul-hayot
D) firdavs
364. Quyidagilardan abadiy barhayot payg'ambar nomi keltirilgan javobni aniqlang.
A) Muso
B) Ayyub
C) Iso
D) Xizir
365. "Jamolingtek kishining yo'q jamoli Darig'o, bo'lmasa erdi zavoli". Ushbu baytda

qofiyaning qaysi turi qo'llanilgan va qofiyadagi tirkak tovushni toping?
A) muqayyad, "o"
B) mutlaq, "o"
C) muqayyad, "i"
D) mutlaq, "l"

366. Quyidagi qaysi adibning "qitoliy" degan taxallusi bo'lgan?
A) Xusrav Dehlaviy
B) Gulxaniy
C) Pahlavon Mahmud
D) Firdavsiy
367. "Xorazmiy "Muhabbatnoma"ning ikkinchi nomasida nimaga murojaat qiladi?
A) oy yuzli dilbarga
B) soqiyga
C) mug'anniya
D) tong nasimiga
368. Adabiyot tarixida qaysi obraz odamzotning ilonlarga yem bo'lishidan saqlab qolgan?
A) kabutar
B) Semurg'
C) qalding'och
D) chumoli
369. Quyidagilardan Shamsiddin Somiy qalamiga mansub bo'lgan asarni belgilang.
A) "Qomus ul-a'lam"
B) "Otashkadayi Ozariy"
C) "Majolis ul-ushshoq"
D) "Majolis un-nafois"

370. Quyidagilardan Lutif Alibek Ozar qalamiga mansub bo'lgan asarni belgilang.
A) "Qomus ul-a'lam"
B) "Otashkadayi Ozariy"
C) "Majolis ul-ushshoq"
D) "Majolis un-nafois"

371. Quyidagi qaysi adibning "Puryoyvaliy", "Puryorvaliy" degan taxalluslari bo'lgan?
A) Xusrav Dehlaviy
B) Gulxaniy
C) Pahlavon Mahmud
D) Firdavsiy
372. Qaysi asarda qora boshning yovi qizil til ekanligi yozilgan?
A) Alisher Navoiy;
"Mahbub ul-qulub"
B) Sa'diy She'roziy;
"Guliston"
C) Gulxaniy; "Zarbulmasal"
D) Yusuf Xos Hojib;
"Qutadg'u bilig"
373. Umar Xayyomdan keyin ijodini faqat ruboiy orqali boyitgan shoirni aniqlang.
A) Pahlavon Mahmud
B) Bobur
C) Navoiy
D) Lutfiy
374. Pahlavon Mahmud qaysi tilda ijod qilgan?
A) fors-tojik
B) arab

- C) turkiy
D) ozarbayjon
375. Pahlavon Mahmudning
"Kanz ul-haqoyiq" asari
qaysi janrda yozilgan?
A) tarkibband
B) masnaviy
C) noma
D) qasida
376. Pahlavon Mahmud
tasavvufning qaysi tariqat
vakili edi?
A) Yassaviya
B) Kubroviya
C) Naqshbandiya
D) Qalandariya
377. "Dilim yana dilbar
domiga tushdi,
Ne dilbar, sitamgar domiga
tushdi,
Birining bandidan
qutulmay hanuz,
Boshqa paripaykar domiga
tushdi".
Ushbu xosa ruboiy muallifi
kim va radif qaysi?
A) Pahlavon Mahmud,
domiga tushdi
B) Bobur, tushdi
C) Navoiy, dilbar, sitamgar,
par-paykar
D) Lutfiy, domiga
378. "Oqil aqli hirsga giriftor
bo'lmas,
Hasad qilgan bilan tillo xor
bo'lmas,
Nomard – it kabidir, mard
– buyuk daryo,
- Daryo it damidan hech
murdor bo'lmas" misralari
kimga tegishli?
A) Pahlavon Mahmud
B) Ahmad Yugnakiy
C) Ahmad Yassaviy
D) Yusuf Xos Hojib
379. Quyidagi qaysi
ijodkorning ismi "qilich"
degan ma'noni anglatadi?
A) Sakkokiy
B) Bedil
C) Sayfi Saroyi
D) Nodira
380. "Gulistoni bit-turkiy"
asarining muallifi berilgan
qatorni aniqlang.
A) Sakkokiy
B) Xoja
C) Sayfi Saroyi
D) Pahlavon Mahmud
381. Sayfi Saroyining
"Taolalloh, zehi surat zehi
mahbubi ravhoni," matnida
g'azalining begona bayti
berilgan qatorni aniqlang.
A) Kunashtek belgili
shohid, jamoli qavlimu
shohid,
Kechar hasrat bilan
zohid yiroqdan
ko'rmagan oni
B) Alo, ey dilbari
manzur, bu
ko'rkingga bo'lub
mag'rur, Ko'ngullar
qilmag'il ranjur,
kechar bu husn
davroni

- C) Bu muddatni g'animat bil, bu fursatda vafolar qil,
Bu izzat birla bo'l ko'b yil, xaloyiqning sevar joni
- D) Qoshing chun bayram oyidur, jahon husning gadoyidur, Qulung Sayfi Saroyidur, bukun ul sun hayroni

382. Sayfi Saroyining "Taolalloh, zehi surat zehi mahbubi ravhoni" matlali g'azalidagi qofiyadosh so'zlar tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- 1) hayroni;
  - 2) nuroni;
  - 3) gulistoni;
  - 4) sultoni;
  - 5) oni;
  - 6) davroni;
  - 7) joni;
  - 8) ravhoni.
- A) 2, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8
B) 8, 2, 4, 3, 5, 6, 7, 1
C) 3, 2, 1, 7, 5, 6, 4, 8
D) 2, 1, 3, 8, 6, 5, 7, 4

383. Sayfi Saroyining "Bu falak nechun meni doim ..." deb boshlanuvchi g'azalidagi radifni toping.

- A) tutar
- B) qinda tutar
- C) doim tutar
- D) qinda

384. Sayfi Saroyining "Dilbarimning zulfi sunbul,

chehrasi gulzor erur" matlali g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyini aniqlang?

- A) muqayyad, "r"
- B) mutlaq, "o"
- C) muqayyad, "d"
- D) mutlaq, "u"

385. "Shahd so'zi, orif o'zi, voqifi asror erur, Vasli bo'stonida xush oshiqclarin asror erur". Bayt muallifi kim va unda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?

- A) Sayfi Saroyi, tajnis
- B) Xorazmiy, tarse
- C) Atoyi, talmeh
- D) Lutfiy, tajohilu orifona

386. "Falak aylanmasi-la davr yetgay, Adolat urlug'undin baxt bitgay". Ushbu misralar qaysi asardan olingan?

- A) "Muhabbatnoma"
- B) "Suhayl va Guldursun"
- C) "Shohnoma"
- D) "Qutadg'u bilig"

387. Quyidagi qaysi asarlarda tushdan badiiy obraz sifatida foydalanilgan?

- 1) "Kuntug'mish";
- 2) "Qutadg'u bilig";
- 3) "Ona tilim";
- 4) "Alpomish";
- 5) "Shum bola";

- 6) "Shohnoma";
 7) "Suhayl va Guldursun";
 8) "Mirzo Ulug'bek";
 9) "Abulfayzxon".
 A) 2, 3, 5, 6, 7, 9
 B) 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9
 C) 2, 3, 5, 6, 8, 9
 D) 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9
388. "Seningsiz manga olamdur qorong'u, O'lim-da solmag'ay bizlarga g'ulg'u. Agar ming jonim o'lsa senga tortiq, Bo'lurmu do'st-u yorliq shunda ortiq?" Ushbu so'zlar qaysi ikki sevishgan yorning o'zaro suhbatidir?
 A) Mehr va Suhayl
 B) Majnun va Layli
 C) Suhayl va Guldursun
 D) Farhod va Shirin
389. "Yuzungda ko'rdum, ey jon, bayram oyin, Munung shukronasi qurbon bo'loyin", deb boshlanuvchi misralar qaysi janrda?
 A) masnaviy
 B) qit'a
 C) g'azal
 D) fard
390. Xorazmiy "Qadah chavruldi ush ..." g'azalining beshinchi baytida nimga murojaat qiladi?
 A) tong nasimiga
 B) oy yuzli dilbarga
 C) Ollohga
 D) jannat guliga
391. "Ulusqa rahm etib, g'amxor bo'lg'il, Hamisha shod-u barxurdo bo'lg'il. Jahonni ezgu oting tutti mutlaq, Yamon ko'zdin yiroq tutsun seni haq". O'z davlatpanohiga yo'llangan ushbu o'git va madhlar muallifi kim?
 A) Yusuf Xos Hojib
 B) Sakkokiy
 C) Sayfi Saroyi
 D) Xorazmiy
392. "Soching bir torina ming hur yetmas, Yuzungning nurina ming nur yetmas. Kishining sensizin ne joni bo'lsun, Aningtek umrining ne soni bo'lsun" kabi misralar muallifini toping?
 A) Sakkokiy
 B) Xorazmiy
 C) Lutfiy
 D) Atoyi
393. "Saroydin bordi Chin-Moching'a choving, Qiyo boqsang bo'lur arslonlar oving" misralari muallifi kim va baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan, Mochin qaysi hududga to'g'ri keladi?

- A) Sayfi Saroyi, talmeh,
Xo'tan
- B) Sakkokiy, tashbeh,
Qoshg'ar
- C) Xorazmiy, talmeh,
Sharqiy Turkiston
- D) Atoyi, tarse, Mo'g'uliston
394. "Muhabbatnoma" da
keltirilgan Mushtariy qaysi
yulduzning nomi?
- A) Merkuriy
- B) Venera
- C) Yupiter
- D) Mars
395. Quyidagilardan "foniyy"
(yoki "fanoiy") taxallusi
bilan ijod qilgan adiblarni
belgilang.
- A) Alisher Navoiy, Lutf
Alibek Ozar
- B) Furqat, So'fizoda
- C) Kamoliddin Husayn,
Alisher Navoiy
- D) Maxtumquli, Fitrat
396. "Puryoyvaliy" taxallusiga
qaysi asarda "aziz va
mukarram" deya izoh
beriladi?
- A) "Kanz ul-haqoyiq"
- B) "Majolis un-nafois"
- C) "G'iyos ul-lug'at"
- D) "Tarixi mulki ajam"
397. "Puryoyvaliy" so'zining
majoziy ma'nosi nima?
- A) bir-biri bilan jang
qilmoq
- B) ma'naviy ustoz
- C) yetuk, komil
- D) aziz, mukarram
398. Pahlavon Mahmud
rubiylari tarjimoni
bo'lmagan shaxsni
aniqlang.
- A) To'xtasin Jalolov
- B) Matnazar Adbulhakim
- C) Ergash Ochilov
- D) Asqar Mahkam
399. Xorazmda Najmiddin
Kubrodan boshlangan
javonmardlik tariqatining
davomchisi, Sharqda nomi
chiqqan, hayotda mardlik
va jasurlikni, muhtojlarga
beminnat saxovat
ko'rsatish, o'zi uchun esa
hech narsa ta'ma
qilmaslikni targ'ib etgan va
botinda ilohiy ma'rifatni
kashf etish, riyozat bilan
irfoniy kamolot sari
borishni hidoyat etgan
allomani aniqlang.
- A) Pahlavon Mahmud
- B) Mashrab
- C) Gulxaniy
- D) Maxmur
400. "Yo'lga boqqin, yo'lchi
odamlar ketdi,
G'ofil o'tirmagil,
hamdardlar ketdi,
Bir qavm senga yaqin va
uyg'un edi,
U qavm o'tib, yaqin
odamlar ketdi".
Ushbu ruboiy muallifi kim
va unda qanday badiiy
san'at
qo'llanilgan?

- A) Navoiy, tarse
 B) As-Saolibiy, tazod
 C) Ahmad Yugnakiy, ishtiqoq
 D) Pahlavon Mahmud, takrir
401. Qaysi shoir o'z she'rlaridan birida "oqil ahlining nafsga giriftor bo'lmasligi, hasad qilgan bilan oltinning xor bo'lmasligi, daryoning it damidan hech iflos bo'lib qolmasligi" haqidagi falsafiy fikrlarni ilgari suradi?
 A) Pahlavon Mahmud
 B) Ahmad Yugnakiy
 C) As-Saolibiy
 D) Yusuf Xos Hojib
402. "Nechakim ishqi o'ti bu jon ichinda bor erur, Qahrabo uzra ko'zumda dam-badam dur bor erur".
 Bayt muallifi kim va unda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?
 A) Sayfi Saroyi, tajnis
 B) Xorazmiy, tarse
 C) Atoyi, talmeh
 D) Lutfiy, tajohilu orifona
403. Pahlavon Mahmud ruboiylari tarjimoni bo'lmagan shaxsni aniqlang.
 A) Imomiddin Qosimov
 B) Omonulla Valixonov
 C) Vasfiy
 D) Mirsodiq Is'hoqov
404. "Ishqining elchisina ko'nglum munaqqash dor erur, Zulfina tushgan ko'ngullarning maqomi dor erur".
 Bayt muallifi kim va unda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?
 A) Xorazmiy, tajnis
 B) Atoyi, tanosub
 C) Lutfiy, tazod
 D) Sayfi Saroyi, takrir
405. Sayfi Saroyining "Vasul-shuaro" g'azalining to'rtinchi baytida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, "r"
 B) mutlaq, "n"
 C) muqayyad, "d"
 D) mutlaq, "r"
406. "Qo'l-oyog'in etib zanjir bilan band, Yog'ochnida anga ettilar poband.
 Va oni tashladilar katta chohga,
 Sira osmay alar go'sh oh-u vohga".
 Ushbu misralarda qaysi qahramonning chohga tashlanish holati tasvirlangan?
 A) No'mon
 B) Farhod
 C) Suhayl

D) Navdar

407. "U yolg'iz sahro ichra

qoldi yolg'iz,

Bo'lub tashna, qurub

qolg'ontek ildiz.

Menga yaxshi dedi yor

birla o'lmak,

Na lozim g'am bilan

dunyoda qolmak!"

misralarida qaysi

qahramonning holati

tasvirlangan?

A) Kuntug'mish

B) Xolbeka

C) Guldursun

D) Suhayl

408. "Qiloyin ikki bobin

porsi ham,

Kim atlas to'n yarashur

bo'lsa, mu'lam"

misralarida Xorazmiy

nimani nazarda tutgan?

A) asarni ikki tilda

yozilganini

B) asarning ikki bobi

Xo'jabekka

bag'ishlanganini

C) asarning ikki bobi

forsiy tilda bitilganini

D) asarning ikki yilda

yozilganini

409. "Muhabbatnoma"ning 5-

nomasida Xorazmiy kimga

murojaat qiladi?

A) soqiyga

B) bodi se'boga

C) oy yuzli dilbarga

D) mug'anniyga

410. Xorazmiy qaysi janrning

,o'zbek adabiyotidagi

dastlabki namunasini

yaratmagan?

A) qit'a

B) g'azal

C) fard

D) qasida

411. Zullisonaynlik an'anasi

asosida yaratilgan asarni

belgilang.

A) "Gulistoni bit-turkiy"

B) "Latofatnoma"

C) "Muhabbatnoma"

D) "Suhayl va Guldursun"

412. "Arslon yurak",

"qo'ng'iro't urug",

"ulug'larning ulug'i",

"saodat ma'dani", "iqbol

ganji", "olam kunji" deya

ulug'langan hukmdorni

aniqlang.

A) Tavg'ach

ulug' Bug'roxon

B) Muhammad Xo'jabek

C) Mahmud Sulton

D) Nosiruddin To'qbug'a

413. "Ulus tuttung qamuq

aqling kuchindin,

Cherikta qon tomar

qamching uchindin.

Sanga jud-u shijoat bo'ldi

pesha, Shijoat birla

judungdin hamisha"

misralarida kim haqida

so'z bormoqda va she'rda

qanday ba'd'iyyat san'at

qo'llanilgan, ostiga

chizilgan so'zning ma'nosi

- nima?
- A) Mirzo Ulug'bek, ruju, muruvvat
- B) Tavg'ach
  - ulug' Bug'roxon, ramz,
  - baxt
- C) Mahmud Sulton, ta'did, azm
- D) Muhammad Xo'jabek, takrir, saxovat
414. "Gahe Hotam uyolur bazm ichinda.
Gahe Rustam yuponur razm ichinda.
Qachonkim ikki saf bo'lsa muqobil,
Sening chokarlaring o'q ko'krayur, bil" misralarida qanday badiiy san'at qo'llanilgan va she'rdagi "razm" so'zining ma'nosi nima?
- A) ta'did, nazar
- B) tashbeh, qo'shin
- C) takrir, jang
- D) tarse, kuch
415. "Nechakim bo'lsalar ko'k ichra jovid,
Atorud bitgachi, borbatchi Nohid.
Quyoshdek davlating tobanda bo'lsun,
Eshikingda yeti ko'k banda bo'lsun".
Ushbu misralarda kimning sha'niga tilaklar o'qilmoqda va she'rdagi qanday she'riy san'atlardan foydalanilgan?
- A) Tavg'ach
  - ulug' Bug'roxon, takrir,
  - tashbeh
- B) Muhammad Xo'jabek, talmeh, tashbeh
- C) Mahmud Sulton, ta'did, ruju
- D) Mirzo Ulug'bek, ruju, tamsil
416. Pahlavon Mahmud ruboiylari tarjimoni bo'lmagan shaxsni aniqlang.
- A) Shoislom
  - Shomuhamedov
- B) Ulfat
- C) Muinzoda
- D) Asqar Mahkam
417. "Yigitsen, boda ichkil, nuql oshog'il,
Bugundin sen yuz ellik yil yashog'il" misralaridagi majoziy "boda ichkil" birikmasini qaysi ma'noda tushunish mumkin?
- A) no'sh (may) ichgil
- B) asarni zavq ila o'qigil
- C) hayotdan bahra olgil
- D) ishq sharobin ichgil
418. "Kim asru bevaforur bu zamona,
Jahon qolmas kishiga jovidona (abadiy)" misralarining muallifi kim?
- A) Xorazmiy
- B) Rudakiy
- C) Firdavsiy
- D) Atoiy

419. "Qaro mengol
yang'qingga yaroshur,
Boshim doyim adoqing'a
yaroshur.
Bo'yung sarv-u sanubartek,
beling qil,
Vafo qilg'on kishilarg'a vafo
qil". Ostiga chizilgan
so'zlar ma'nosini izohlang.
- A) meng-men, ol-ochiq,
adoq-oyoq, sarv-tik
o'suvchi daraxt
- B) meng-xol, ol-qizil, adoq-
oyoq, sarv-tik o'suvchi
daraxt
- C) meng-xol, ol-qizil, adoq-
bosh, sarv-chiroyli gul
- D) meng-xol, ol-go'zal,
adoq-oyoq, sarv-tik
o'suvchi daraxt
420. Pahlavon Mahmudning
nomi qayerlarda mashhur
bo'lgan?
- A) Eron va Hindistonda
B) Xorazm va Turkistonda
C) Chig'atoy va Eronda
D) Hindiston va Xorazmda
421. "Ul qodirki arz-u aflok
yaratdi,
Ko'ngulda dog', dilni
g'amnok yaratdi.
Mushkin zulflarni-yu,
yoqut lablarni
Yerga qorib, oxirda xok
yaratdi".
Ushbu ruboiy muallifi kim
va uchinchi misradagi
"mushkin" so'zining
ma'nosi nima?
- A) Bobur, "egilgan"
- B) Ogahiy, "kishandek"
- C) Pahlavon Mahmud,
"qora"
- D) Mashrab, "qizil"
422. "Ko'nglim oppoq, na
kek va na kiynam bor,
Dushmanim ko'p,
valekin men hammaga
yor.
Mevali daraxtman, har
bir o'tkinchi,
Tosh otib o'tsa ham
menga bo'lmas or".
Mahmud qalamiga mansub
ushbu ruboiyda qanday
badiiy san'at qo'llanilgan?
- A) tarse
B) husni ta'lil
C) tajnis
D) tazod
423. "Tuproq to'shagida
yotgan ko'p ko'rdim,
Qaro yer bag'riga botgan
ko'p ko'rdim,
Yo'qlik olamiga ko'z
tashlaganda,
Kelmagan ko'p ko'rdim,
ketgan ko'p ko'rdim".
She'r muallifi kim va
she'rda qoffiyaning qaysi
turi qo'llanilgan?
- A) Sadiy She'roziy,
muqayyad
- B) Pahlavon Mahmud,
mutlaq
- C) Sayfi Saroyi, och
- D) Rudakiy, to'q
424. "Yo vafo yo'q turur bu
olamda,

Yo kishi qilmadi jahonda
ani.

Mendan o'q ilmin o'granib
ketkan,

Oqibat qildi ul nishona
mani".

Ushbu she'r "Guliston bit-
turkiy"dagi qaysi hikoyatga
ilova qilingan?

- A) "Uzun bo'yli ahmoq va
qisqa bo'yli oqil
haqida"gi hikoyatga
- B) "No'shiravon podshoh va
bir qul" hikoyatiga
- C) "Bir kurashchi shogird
va ustoz" hikoyatiga
- D) "Ikki xurosonlik sayyoh"
hikoyatiga

425. Bir o'g'ringing bir
tilanchiga "-uyalmaysanmi,
bir xasis yoniga borib, ter
to'kib qo'l uzatursan",-
degani va tilanchining
bunga javoban "-ikki
dirham uchun qo'lim
uzilgan ko'ra, arzimagan
aqcha uchun ko'p turib qo'l
uzatganim yaxshi"-degani
haqidagi hikoyat qaysi
asarda keltirilgan?

- A) "Yatimat ad-dahr"
- B) "Miftoh ul-adl"
- C) "Gulistoni bit-turkiy"
- D) "Qutadg'u bilig"

426. Sayfi Saroyining "Bu
falak nechun meni doim
qara qinda tutar" matlali
g'azali qofiyalanish tartibi
to'g'ri berilgan qatorni
aniqlang.

A) a-a, a-a, a-a

B) a-b, a-b, a-b

C) a-a, b-a, c-a

D) a-a, b-b, c-c

427. Sayfi Saroyining
"Dilbarimning zulfi sunbul,
chehrasi gulzor erur"
matlali g'azalining begona
bayti berilgan qatorni
toping.

- A) Asli alchin, so'zlari chin,
ko'zlari totor erur,
Ming yashar har kim
dudog'i sharbatin totor
erur
- B) Ishqining elchisina
ko'nglum munaqqash
dor erur,
Zulfina tushgan
ko'ngullarning
maqomi dor erur
- C) Nechakim ishq o'ti
bu jon ichinda bor
erur,
Qahrabo uzra
ko'zumda dam-badam
dur bor erur
- D) Shahd so'zi, orif o'zi,
voqifi asror erur,
Vasli bo'stonida xush
oshiqlarin asror erur

428. "Alar ko'p yurdi-yu
sahrog'a kirdi,
Gunashdin sahro ichra
do'zax erdi.
Yo'q erdi suv, yemakka
anda o'tmak,
Agar bo'lganda ham
aqchasi lak-lak.
Uchib kelmas edi

qushlar bu yerga,
Topilmas erdi suv,
tashna har erg'a".

Ushbu misralarda qaysi qahramonlar holati tasvirlangan?

- A) Kuntug'mish va Xolbeka
- B) Majnun va Layli
- C) Yusuf va Zulayho
- D) Suhayl va Guldursun

429. "Muhabbatnoma"ning nechanchi nomasi tong nasimiga murojaat bilan boshlanadi?

- A) 2-nomasi
- B) 3-nomasi
- C) 5-nomasi
- D) 1-nomasi

430. "Muhabbatnoma"da nomalar so'ngidagi masnaviylarning barchasida soqiyga murojaat qilinadi. Nechanchi nomada Xorazmiy soqiyga emas, oy yuzli dilbarga murojaat qiladi?

- A) 2-nomada
- B) 3-nomada
- C) 5-nomada
- D) 1-nomada

431. Xorazmiy "Aningkim, ol enginda meng-yaratti, Bo'yi birla sochini teng yaratti", deganda nimani nazarda tutgan?

- A) qizil yuz va bo'y-kecha, meng va soch-kunduz,

kun bilan tunning tengligi

B) qizil yuz va bo'y-kunduz, meng va soch-kecha, oshiq-ma'shuqlarning tengligi

C) qizil yuz va bo'y-kunduz, meng va soch-kecha, shoh va xalqning tengligi

D) qizil yuz va bo'y-kunduz, meng va soch-kecha, kun bilan tunning tengligi

432. "Kuchum yetmishcha ko'p xizmat qiloyin, Jahong'a ezgu otingni yoyoyin.

Bu kun tongga tekin may no'sh qilg'in, Badiha bu g'azalni go'sh qilg'in" misralari kimga tegishli?

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Rudakiy
- C) Xorazmiy
- D) Sayfi Saroyi

433. Muhammad Xo'jabek hukmdorlik bobida kimga qiyoslanadi?

- A) Ya'qubga
- B) Rustamga
- C) Yusufga
- D) Sulaymonga

434. Xorazmiy "Qadah chavruldi ush bo'ston ichinda" matlali g'azalida nima chaman farroshiga

- qiyoslanib, uning bo'ston ichra gulafshonlik qilishi aytiladi?
- A) sabo parilari
B) tong tomchilari
C) xushxon bulbullar
D) tong nasimi
435. Kimning qaysi g'azalida tanasidan yerga uzilib tushgan chechak yaproqlari qon ichidagi aqiq-majozan yorning qizil lablariga o'xshatiladi?
- A) Saroyining
"Dilbarimning zulfi sunbul, chehrasi gulzor erur" matlali g'azalida
B) Sakkokiyning "Ey gul, yuzingga hur-u pari bandayi joni" matlali g'azalida
C) Xorazmiyning "Qadah chavrudli ush bo'ston ichinda" matlali g'azalida
D) Atoyining "Ko'ngulni olg'ali zulfung kamandi" matlali g'azalida
436. "Yiroqdan qarasam, labing purxanda, Ozod edim, tag'in bo'libman banda. Ozodlikdan har bir banda erur shod, Men shodmanki, senga bo'lubman banda". Ushbu ruboiy muallifi kim va ilk misradagi "purxanda" so'zining ma'nosi nima?
- A) Pahlavon Mahmud, "kulgi ila to'la"
B) Bobur, "qip-qizil"
C) Navoiy, "kishandek"
D) Lutfiy, "ovlovchi"
437. "Ey xoja, sen nechun buncha bexabar, Xayolingda kecha-kunduz kumush, zar, Dastmovang-ku bu olamda bir kafan, Buyurganmi senga kafan, kim aytar?". O'ziga xos murojaatning bir ko'rinishi bo'lgan ushbu she'r muallifi kim va ostiga chizilgan so'zning ma'nosi nima?
- A) Bobur, "nihoya"
B) Ogahiy, "taqdir"
C) Pahlavon Mahmud, "pu"
D) Mashrab, "gunoh"
438. "Davronda ko'p ko'zni men giryon ko'rdim, Neki balo bo'lsa, beomon ko'rdim. Nuh-ku ming yil yashab ko'rdi bir to'fon, Men Nuh bo'lmasam ham ming to'fon ko'rdim". Pahlavon Mahmud qalamiga mansub ushbu ruboiyda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?
- A) talmeh
B) husni ta'lil
C) tajnis
D) tazod

439. "Ko'zgumga berardim kechqurun sayqal, Boqdim unga tiniq bo'lgan bir mahal, Shuncha ko'p ko'rindi o'z aybimki, men O'zgalar aybini unutdim tugal". Yashamoqning ma'no-maqsadi o'ziga xos talqin etilgan ushbu she'r muallifi kim?
 A) Jaloliddin Rumiy
 B) Pahlavon Mahmud
 C) Yusuf Xos Hojib
 D) Ahmad Yassaviy
440. "Ey ishq, nechuk o'tsan axir, duding yo'q, Ey g'am, nechuk kuysankim, suruding yo'q? Ey orzu, nechuksan, tutqich bermaysan, Ey shodlik, nechuksankim, vujuding yo'q? She'r muallifi kim va she'rdagi "surud" so'zining ma'nosi nima?
 A) Sadiy She'roziy, so'z
 B) Pahlavon Mahmud, qo'shiq
 C) Sayfi Saroyi, soz
 D) Rudakiy, yig'i
441. O'z she'rlarining birida "orazing yuzidan yonib, qizardim, agar vaslingga yetishsam, poyingga bu qizargan yuzimni suraman" degan shoir kim?
 A) Atoyi
 B) Lutfiy
 C) Pahlavon Mahmud
 D) Xorazmiy
442. O'z ruboiylarining birida yozishicha, "necha yil ilm-u hunar, zar-zavar payida bo'lib, olam sirlaridan ogoh bo'lganda, hammasini qo'yib, qalandar bo'lgan" shoirni aniqlang.
 A) Boborahim Mashrab
 B) Lutfiy
 C) Pahlavon Mahmud
 D) Rudakiy
443. "Xudoni yod etib, biyobon ketdik, Biz tan olamidan jon tomon ketdik, Tun-u kun fikr etdim yetmish ikki yil, Sarson bo'lub yurdik, ham hayron ketdik". She'r muallifi kim va she'rda qofiyaning qaysi turi qo'llanilgan?
 A) Rudakiy, mutlaq
 B) Pahlavon Mahmud, muqayyad
 C) Sayfi Saroyi, och
 D) Rudakiy, to'q
444. "Toki bor mardlig-u g'ayratdan asar, Ahl-u ayolingni etma darbadar, Meva shoxi agar devordan oshsa,

- Yo'lovchilar unga beshak qo'l cho'zar". She'r muallifi kim va qofiyaga olingan so'zlardagi raviyni toping?
- A) Pahlavon Mahmud, "r"
 B) Ahmad Yugnakiy, "a"
 C) Firdavsiy, "r"
 D) Yusuf Xos Hojib, "a"
445. Quyidagilardan 1321-1396-yillarda yashab o'tgan ijodkorni aniqlang.
- A) Sakkokiy
 B) Lutfiy
 C) Pahlavon Mahmud
 D) Sayfi Saroyi
446. Muhammad ibn Arabshoh qaysi shaharga "tutgan o'rni va xalqining juda ko'p bo'lishi bilan eng katta shaharlarning biri bo'lib, fan markaziga aylandi va oz vaqt ichida bu yerda ko'plab atoqli, mashhur kishilar to'plandi" deya ta'rif beradi?
- A) Xorazm
 B) Saroy
 C) Isfahon
 D) Bag'dod
447. Quyidagilardan Saroy shahrida ijod etmagan shoirni belgilang.
- A) Qutbiddin ar-Roziy
 B) Masoud Taftazoniy
 C) Atoyi
 D) Kamoliddin at-Turkmaniy
448. Quyidagilardan Saroy shahrida ijod etmagan shoirni belgilang.
- A) Muhammad ibn Bazzoziy
 B) Kamoliddin Xo'jandi
 C) Masoud Taftazoniy
 D) Sakkokiy
449. "O'sib tuprog'im uzru nayzalar, men evdin ayrildim, Vatandin benishon o'ldim da, o'zga yurtga evrildim Nechun menga falak jaba ayladi, qanday gunohim bor? Iloho, ayla kam jabring, men elga sodiq ul erdim" degan misralar qaysi shoir qismatiga ishoradir?
- A) Sakkokiy
 B) Bedil
 C) Sayfi Saroyi
 D) Nodira
450. "Gulistoni bit-turkiy" asari kimga bag'ishlab yozilgan?
- A) Amir Batxasbekka
 B) Dod Sipohsolorga
 C) Muhammad Xo'jabekka
 D) Mahmud Sultonga
451. Adabiy tanqidchilikning o'ziga xos bir ko'rinishi sifatida ham qabul qilish mumkin bo'lgan "Vasf ul shuaro" ("Shoirlar vasfi") she'ri muallifi berilgan qatorni aniqlang.

- A) Sakkokiy
- B) Lutfiy
- C) Atoyi
- D) Sayfi Saroyi

D) rajazi musaddasi nolim

152. "Suhayl va Guldursun"
dostoni necha bayt, necha
misradan iborat?

- A) 82 bayt, 164 misra
- B) 92 bayt, 184 misra
- C) 72 bayt, 144 misra
- D) 62 bayt, 124 misra

153. Sayfi Saroyi kimning
mashhur "Guliston"
asarini "Gulistoni bit-
turkiy" nomi bilan
o'zbekchalashtirgan?

- A) Hofiz She'roziy
- B) Firdavsiy
- C) Rudakiy
- D) Sadiy She'roziy

154. Quyidagi qaysi
dostonda inson erki
haqida kuchli
mulohazalarga keng o'rin
berilgan?

- A) "Shohnoma"
- B) "Suhayl va Guldursun"
- C) "Qutadg'u bilig"
- D) "Shayboniynoma"

456. "Xalq bog'ining bir
olmasin sulton olib yesa,
Yuzor mundin yegay bir
qul barini ilmayin tishka.
Buyursa kuch bila sulton
besh tuxumni olurg'a,
Navkarlari tutub sanchar
yigirma g'ozni bir shishka".
Ushbu she'r "Gulistoni bit-
turkiy"dagi qaysi hikoyatga
ilova qilingan?

- A) "Uzun bo'lyi ahmoq va
qisqa bo'lyi oqil
haqida"gi hikoyatga
- B) "No'shiravon podshoh va
bir qul" hikoyatiga
- C) "Bir kurashchi shogird
va ustoz" hikoyatiga
- D) "Ikki xurosonlik sayyoh"
hikoyatiga

457. "Har kima bo'lsa tabiat
oz yemak,
Ollina kelsa mashaqqat
sabr etar.
Kim badan beslar esa keng
aysh uza,
Tor yerga o'g'rasa eldan
ketar".
Ushbu she'r "Guliston bit-
turkiy"dagi qaysi hikoyatga
ilova qilingan?

- A) "Uzun bo'lyi ahmoq va
qisqa bo'lyi oqil
haqida"gi hikoyatga
- B) "No'shiravon podshoh va
bir qul" hikoyatiga
- C) "Bir kurashchi shogird
va ustoz" hikoyatiga
- D) "Ikki xurosonlik sayyoh"

155. "Gulistoni bit-turkiy"
asari qaysi vaznda
yozilgan?

- A) hazaji musaddasi
maqsur
- B) ramali musaddasi
maqsur
- C) mutaqoribi
musammani maqsur

hikoyatiga

458. Sayfi Saroyining “Bu falak nechun meni doim qara qinda tutar” matlali g’azalida qofiyaning qaysi turi qo’llangan va qofiyadosh so’zlardagi raviyni aniqlang?
A) muqayyad, “r”
B) mutlaq, “q”
C) muqayyad, “d”
D) mutlaq, “a”
459. “Odati budur hamisha bevafo ma’shuqaning – Kim aning vaslin tilasa, ul firoqinda tutar” misralari muallifini toping.
A) Atoyi
B) Lutfiy
C) Sayfi Saroyi
D) Sakkokiy
460. Sayfi Saroyining “Dilbarimning zulfi sunbul, chehrasi gulzor erur” matlali g’azali necha baytdan iborat?
A) 5
B) 6
C) 7
D) 8
461. “Asli alchin, so’zlari chin, ko’zlari totor erur, Ming yashar har kim dudog’i sharbatin totor erur”.
Bayt muallifi kim va unda qanday badiiy san’at qo’llanilgan?
A) Xorazmiy, tarse
B) Atoyi, tanosub
C) Lutfiy, tajohilu orifon
D) Sayfi Saroyi, tajnis
462. 1321-yili Qamishli (Xorazm)da tug’ilib, Oltin O’rda poytaxti Saroyda bilimni oshirgan va umrining oxirini Misrda o’tkazgan ijodkorni aniqlang.
A) Xorazmiy
B) Sakkokiy
C) Lutfiy
D) Sayfi Saroyi
463. “Vasfina Sayfi Saroyining ishi ash’or erur, Andin o’zga birla oshiqqu demak ash’or erur”. Bayt muallifi kim va unda qanday badiiy san’at qo’llanilgan?
A) Xorazmiy, tarse
B) Atoyi, talmeh
C) Sayfi Saroyi, tajnis
D) Lutfiy, tajohilu orifon
464. “Kimi o’zganing ash’orini menim der, Kimi halvo kabi shalg’am cho’bin yer”. Bayt muallifi kim?
A) Lutfiy
B) Atoyi
C) Navoiy
D) Sayfi Saroyi
465. “... shu yo’l uzar bormoqda g’amgin,

Sevinchi qora kiygan, ko'zi namgin.

Uning ko'nglinda so'lg'inliq hamisha,
Ko'rinmas unga gulzor-una beshu".

Ushbu misralarda qaysi qahramonning asirlikdagi holati tasvirlangan?

- A) Majnun
- B) Suhayl
- C) Farhod
- D) Navro'z

466. "Gunash dunyo yuzindin chohg'a botti, Uzulgan gul tekin tuproqda yotti.

U yotgan choh ichi yo'q shu'layi nur, O'langamas tiriga erdi bir go'r".

Ushbu misralarda qaysi qahramonning chohga tashlanish holati tasvirlangan?

- A) Mehr
- B) Farhod
- C) Suhayl
- D) Navdar

467. Deyub anga ... "Ne gul terursen?

O'zing gulshanda ko'rqli gul erursen.

Nedur zoting, pari yo odamizod?

Manga ayt, otingni doim etay yod,

Shukurlar etoyin allog'a ming bor,

Ki yetkurdi manga

sentek gunash yor".

Ushbu misralar kimning kimga murojaati?

- A) Ravshanning Zulxumorga
- B) Majnunning Layliga
- C) Suhaylning Guldursunga
- D) Farhodning Shiringa

468. "Bor erdi shoh qizi, ...

oti,

Tilim evrilmas aytmog'a sifoti(n).

Emas gul yuzi ... din ortuq,

Aning ko'nglinda ishq tengizdin ortuq.

Eturdi fasli gul sayri xiyobon,

Necha mahramlari birlan xiromon".

Ushbu she'rda tasvirlangan qahramonni aniqlang.

- A) Mehr
- B) Guldursun
- C) Layli
- D) Gul

469. "Suhayl va Guldursun"

dostonida Suhayl qachon o'zini asir, qul emas

podshohdek his qiladi?

- A) Guldursunni ilk bor tushida ko'rganda
- B) Ozodlikka erishganda
- C) Do'stini ko'rganda
- D) Guldursunni ilk bor o'ngida ko'rganda

470. "Xotin sodiq, ani sevgil, aziz er,

- Har og'ir ishda ham doim seni der.
Unga do'st bo'l, uni sevgil,
ko'ngul ber,
Uning so'z bahridan
gavharlarin ter!",
Ushbu misralar qaysi
asardan olingan?
A) "Qarolar falsafasi"
B) "Suhayl va Guldursun"
C) "Muhabbatnoma"
D) "Mahub ul-qulub"
471. "Kelib ko'nglima
Majnun, Layli yodi,
Dafotir ustina so'z seli
yog'di.
Bo'lur bu bitikkim,
tarixga yodgor,
Bu yodgorimda yolg'on
yo'g'-u chin bor".
Ushbu misralar qaysi
asarga tegishli?
A) "Farhod va Shirin"
B) "Sab'ayi Sayyor"
C) "Muhabbatnoma"
D) "Suhayl va Guldursun"
472. Qaysi shoir o'z asarida
mol uchun madh-u sano
aytmasligini aytadi?
A) Sakkokiy
B) Xorazmiy
C) Xo'jandiy
D) Sayfi Saroyi
473. "Aningkim, ol enginda
meng yaratti,
Bo'yi birla sochini teng
yaratti" misralaridagi
"meng" so'zining ma'nosi
nima?

- A) o'xshatish
B) kattaroq xol
C) meni
D) egilgan, zaif
474. Xorazmiy
"Muhabbatnoma"ni
dastlab o'n noma
qilmoqchi bo'ladi, lekin
yana bir noma qo'shadi.
Bu haqda asarning qaysi
qismida to'xtaladi?
A) qit'a qismida
B) g'azal qismida
C) fard qismida
D) masnaviy qismida
475. Qaysi hukmdor Oltin
O'rda xoni Jonibekxon
bilan qiyoslanadi: "Uza
jonsiz tan erdi mulk seni
Shahanshoh Jonibekxon
yetansiz?"
A) Mirzo Ulug'bek
B) Muhammad Xo'jabek
C) Mahmud Sulton
D) Nosiruddin To'qbug'a
476. Mavjud 946 misraning
634 misrasi o'zbek, 312
misrasi forsiy tilda
yaratilgan asarni belgilang
A) "Gulistoni bit-turkiy"
B) "Latofatnoma"
C) "Muhabbatnoma"
D) "Suhayl va Guldursun"
477. "Kim ush yelteq kechar
ayyomi foniy,
Jahonda qolsa bizdin
armug'one" misralari qaysi
asardan olingan?

- A) "Muhabbatnoma"
B) "Gulistoni bit-turkiy"
C) "Latofatnoma"
D) "Qissayi Rabg'uziy"
478. Bir masnaviysida
"Kitobat boshladim,
anjoma yetgay,
... Misr-u Shoma
yetgay.
Burun, alqissa, bek
madhin ayoyin,
O'sh andin so'ngra
noma boshlag'oyin"
deya yozgan adibni
toping.
A) Xorazmiy
B) Yusuf Xos Hojib
C) Xo'jandiy
D) Sayfi Saroyi
479. Xorazmiy
"Muhabbatnoma"ning
qaysi qismida Xo'jabekni
"arslon yurak", "qo'ng'iro't
urug", "ulug'larning ulug'i",
"saodat ma'dani", "iqbol
ganji", "olam kunji" deya
ulug'lagan?
A) masnaviy
B) g'azal
C) qit'a
D) munojot
480. Xorazmiy
"Muhabbatnoma"ning
qaysi qismida Xo'jabekni
Oltin O'rda xoni Jonibekka
qiyoslaydi?
A) masnaviy
B) g'azal

- C) qit'a
D) munojot

IV BO'LIM

- ❖ Xo'jandiy
  - ❖ Sakkokiy
  - ❖ Atoyi
  - ❖ Gadoyi
  - ❖ Lutfiy
  - ❖ Firdavsiy
  - ❖ Rudakiy
1. "Tahamtan" qaysi qahramonning jahon pahlavonligi laqabidir?
A) Afrosiyob
B) Rustam
C) Suhrob
D) Kovus Kay
2. Faxri Hirotiyning "Radoyif ul-ash'or" asari qaysi janrda yozilgan?
A) qasida
B) noma
C) tazkira
D) munshoat
3. Xo'jandiy haqida qaysi asarda ma'lumot uchraydi?
A) "Tazkirat ush-shuaro"da
B) "Latofatnoma"da
C) "Majmuat ush-shuaro"da
D) "Majmuayi shoiron"da
4. 1444-yilda Samarqandda Arslon Xo'ja Tarxon tomonidan ko'chirtirilgan asarni aniqlang.
A) "Shohnoma"
B) "Latofatnoma"
C) "Hibat ul-haqoyiq"
D) "Qutadg'u bilig"
5. "Raiyat qo'y erur, sulton anga shubon-u yo bo'ri, Bo'ri o'lg'o-yu qo'y ting'oy, chu Musotek shubon keldi" Ushbu baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?
A) talmeh, tazod
B) istiora, tarse', ruju
C) talmeh, takrir, tashbeh
D) iyhom, tamsil, litota
6. Quyidagi qaysi asardagi so'z o'yinlari, tajnislarning ko'p qo'llanilishi, muallifning arabcha va forscha so'zlar, ko'proq o'zbekcha imkoniyatlarni izlagani asarning ta'sirchanligini oshirgan?
A) "Qutadg'u bilig"
B) "Muhabbatnoma"
C) "Latofatnoma"
D) "Qissayi Rabg'uziy"
7. "So'zim chin donadur,

nodon ne bilsun,
Bale odam tilin hayvon
ne bilsun". Ushbu so'zlar
muallifini toping? .

- A) Rudakiy
- B) Atoiy
- C) Firdavsiy
- D) Xo'jandiy

8. Sakkokiyning "Ey gul ..."
g'azalida qofiyaning qaysi
turi qo'llangan va
qofiyadosh so'zlardagi
raviyni aniqlang?

- A) muqayyad, "i"
- B) mutlaq, "n"
- C) muqayyad, "v"
- D) mutlaq, "o"

9. Qaysi shoir yorning
go'zalligi, tiniqligi,
pokizaligi shunchalikki, u
qo'lini suvda yuvib
tozalamaydi, balki qo'lini
yuvib suvni poklaydi,
deydi?

- A) Atoiy
- B) Rudakiy
- C) Gadoiy
- D) Lutfiy

10. Quyidagilardan she'r
radiflariga bag'ishlab asar
yozgan adibni toping.

- A) Ahmad Taroziy
- B) Anbar Otin
- C) Faxri Hirotiy
- D) Uvaysiy

11. Gadoiyning "Sanga"
g'azali necha baytdan
iborat?

- A) 7
- B) 6
- C) 9
- D) 5

12. Gadoiyning "Yoz fasli"
g'azalida qaysi payg'ambar
nomi uchraydi?

- A) Yusuf
- B) Ayyub
- C) Xizr
- D) Iso

13. Lutfiy qaysi g'azalining
oxirgi baytida go'yo o'zi
yashagan davr tavsifini
beradi?

- A) "Ayoqingga tushar ..."
- B) "Jonima ayting"
- C) "Tortadur"
- D) "Bu ko'ngul"

14. Kim besh baytli g'azalida
har besh baytning besh
misrasiga besh qofiyadosh
maqol tanlab irsoli
masalning go'zal
namunasini yaratgan?

- A) Atoiy
- B) Lutfiy
- C) Gadoiy
- D) Navoiy

15. Shoirlarımızdan kimlar
"Shohnoma"ning yangi
she'riy tarjimasini
yaratganlar?

- 1) Hamid G'ulom;
- 2) Nazarmat;
- 3) Homidjon Homidiy;
- 4) Jumaniyoz Jabborov;
- 5) Shoislom

- Shomammedov;
- 6) Mirsodiq Is'hoqov.
 A) 3, 4, 5
 B) 1, 3
 C) 1, 2, 4, 5
 D) 2, 3, 4
16. "Ikki do'st turar ekan
 yelkama-yelka,
 Tog'larni ham oson aylaydi
 tilka" misralari muallifi
 kim?
 A) Saroyi
 B) Rudakiy
 C) Yugnakiy
 D) Firdavsiy
17. Rudakiyning Hirot
 tabiatiga oshiq bo'lib,
 poytaxt Buxoroga qaytishni
 istamagan Somoniy Nasr
 ibn Ahmadni ortiga
 qaytara olgan g'azalini
 aniqlang?
 A) "Nazm qaydiga tushdim
 xushovozlikdan"
 B) "Tishim bari to'kilib
 ketdi"
 C) "Muliyonning hidi bu
 yonga kelur"
 A) "Yurting sipohing seni
 chorlayur"
18. Yuz ming misradan
 bizgacha ikki ming misraga
 yaqin she'ri yetib kelgan
 ijodkor kim?
 A) Firdavsiy
 B) Lutfiy
 C) Rudakiy
 D) Gadoiy
19. Qaysi asar qahramonining
 husni Yusufdan ham
 chiroyli deb ta'riflanadi?
 A) "Mehr va Suhayl"
 B) "Layli va Majnun"
 C) "Suhayl va Guldursun"
 D) "Gul va Navro'z"
20. "Aningkim bir sevar
 jononi yo'qtur,
 Haqiqat bil tanida joni
 yo'qtur.
 Ne bilsun tekma nodon
 ishqbozi,
 Haqiqat bo'lmasa bori
 majozi" misralari
 muallifi qayerda
 tug'ilgan?
 A) Katda
 B) Xo'janda
 C) Saroyda
 D) Yuganakda
21. "Latofatnoma"
 Xorazmiyning
 "Muhabbatnoma" siga
 nazira tarzida yozilgan
 bo'lsa-da, qaysi jihati bilan
 undan farq qiladi?
 A) boshdan oyoq
 musallasda yozilgani
 bilan
 B) aruzning boshqa
 bahrida yozilgani bilan
 C) boshdan oyoq
 masnaviyda yozilgani
 bilan
 D) arab va forsiy tilda
 yozilganligi bilan
22. "Xurusi subhdam faryod
 oshurdi,

Kecha zog'i yumurtaasin yoshurdi".

Ushbu bayt qaysi asarga tegishli va undagi ostiga chizilgan so'zlarning ma'nosini toping?

- A) "Qutadg'u bilig", xurus-bo'ri, yumurtqa-tuxum
- B) "Muhabbatnoma", xurus-tulki, yumurtqa-palapon
- C) "Latofatnoma", xurus-xo'roz, yumurtqa-tuxum
- D) "Devoni lug'ot it-turk", xurus-xo'roz, yumurtqa-palapon

23. "Jahon tindi sening adling kuchundin, Yoshin yashnar qilichining uchindin". Baytdagi tirgak tovushni toping.

- A) "ch"
- B) "n"
- C) "d"
- D) "u"

24. Quyidagi qaysi adib taxallusining ma'nosi "pichoqchi" degan ma'noni anglatadi?

- A) Sayfi Saroyi
- B) Sakkokiy
- C) Rudakiy
- D) Rabg'uziy

25. Sakkokiyning "Kim ermas ul oy muhtalosi" matlali g'azali necha baytdan iborat?

- A) 5
- B) 6

- C) 7
- D) 8

26. Navoiyning Lutfiy huzurida o'zining "Orazin yopqoch ..." g'azalini o'qib, Lutfiyning lutfiga sazovor bo'lganligi haqida kimning qaysi asarida keltirilgan?

- A) Navoiyning "Nasoyim ul-muhabbat"
- B) Xondamirning "Makorim ul-axloq"
- C) Juvayniyning "Tarixi jahonkushoy"
- D) Mirxondning "Ravzat us-safo"

27. Qaysi shoir bir baytida "dilbarim mening bo'ynimga ikki quloch arqon, ya'ni yoyilgan sochidan kamand, ya'ni sirtmoq solib tuzoqqa tushirdi", deydi?

- A) Lutfiy
- B) Gadoiy
- C) Atoiy
- D) Rudakiy

28. Lutfiyning "Bu ko'ngul" g'azalidagi qofiyadosh so'zlar ketma-ketligi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- 1) rasvo;
- 2) shaydo;
- 3) yo;
- 4) taqozo;
- 5) tamanno;
- 6) savdo;
- 7) po;
- 8) daryo.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
 B) 2, 1, 3, 5, 4, 6, 7, 8
 C) 1, 7, 3, 4, 5, 6, 2, 8
 D) 2, 3, 1, 5, 4, 6, 7, 8
29. Lutfiyning qaysi g'azali radifi oddiy shaklni ko'rsatib qolmasdan, balki u shoir g'oyaviy-badiiy niyatini ifodalashdagi asosiy vositalardan biri bo'lib xizmat qilgan?
 A) "Nigoro, sensizin ..."
 B) "Jonima ayting"
 C) "Tortadur"
 D) "Bu ko'ngul"
30. Lutfiy o'qday tik qomatini ham qora qoshlar uchun yoydek egik qiladigan deya nimani aytadi?
 A) yorni
 B) tilni
 C) ko'ngilni
 D) sevgini
31. Lutfiy "Bu ko'ngul" g'azalining nechanchi baytida "meni sevdi deb aylama, buni istayotgan ko'ngildir" deydi?
 A) 3
 B) 6
 C) 7
 D) 5
32. "Tori mo'yin havasi birla qorong'u kechada Jonni savdo qiladurg'on, bu ko'nguldur, bu ko'ngul" misralaridagi "tori mo'y" nima?
 A) chang tolasi
 B) dutor tori
 C) soch tolasi
 D) ishq dardi
33. "Dushman-u do'st orasinda meni g'ofilni (mudom), Besar-u po qiladurg'on, bu ko'nguldur, bu ko'ngul" misralarida qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?
 A) "nazar tashlash, ishora"
 B) "qarshilantirish"
 C) "bog'lanish", "munosabat"
 D) "ziynatlash"
34. Lutfiy ko'z yoshlarini daryodek qiladigan deya nimani aytadi?
 A) yorni
 B) tilni
 C) ko'ngilni
 D) sevgini
35. O'z she'rida ilk bor dialog usulini qo'llagan shoirni toping.
 A) Lutfiy
 B) Atoiy
 C) Gadoiy
 D) Rudakiy
36. Qaysi ijodkornin otasi Tus hokimining "Jannat" nomli bog'ida bog'bon bo'lgan?
 A) Rudakiy
 B) Firdavsiy
 C) Tusiy

D) Nasimiy

37. "Shohnoma"da qaysi qahramon nahangga o'xshatiladi?
A) Afrosiyob
B) Suhrob
C) Rustam
D) Taxmasp
38. "Biyobonda vahshiy, daryoda baliq, Taniy biladi-ku farzandin aniq" misralarida qanday holat tasvirlangan?
A) Suhrobning o'z o'g'li Rustam bilan jang qilayotganini bilmaganlik holati
B) Xusravning o'z o'g'li Sheruya bilan jang qilayotgani tasviri
C) Rustamnigning o'z o'g'li Suhrob bilan jang qilayotganini bilmaganlik holati
D) Sheruyaning o'z o'g'li Xusrav bilan jang qilayotgani tasviri

39. "Ilonni har qancha qilsang tarbiyat, Oxir zahrin sohib, yetkazar zahmat. Nokas tabiati ilon kabidir Yuzin ko'rmaslikka etgil harakat". Ushbu satrlar kimning qalamiga mansub?
A) Pahlavon Mahmud
B) Rudakiy
C) Yusuf Xos Hojib

D) As-Saolibiy

40. "Ohkim, devona ko'nglum muhtalo bo'ldi yana, Bu ko'ngulning ilgidin jonga balo bo'ldi yana. Dilbaro, sensiz tiriklik bir baloyi jon emish, Kim aning dardi qoshida, yuz o'lum hayron emish". Navoiyning "Majolis un-nafois" tazkirasidan olingan ushbu matlali g'azal muallifi kim?
A) Atoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Gadoiy

41. Xondamir qaysi asarida Lutfiyni turkiy tilda Navoiygacha bo'lgan davrda ijod qilgan eng yirik shoir sifatida ta'riflaydi?
A) "Habib us-siyar"
B) "Muntaxab at-tavorix"
C) "Radoyig al-ash'or"
D) "Makorim ul-axloq"

42. Sa'diyning "Guliston"i kim tomonidan qanday nom bilan o'zbekchalashtirilgan?
A) Xoja, "Miftoh ul-adl"
B) Sayfi Saroyi, "Bo'ston"
C) Xoja, "Gul va bulbul"
D) Sayfi Saroyi, "Gulistoni bit-turkiy"

43. "Tahamtan" so'zining ma'nosi berilgan qatorni aniqlang.

- A) donolar donosi
 B) ulug'lar ulug'i
 C) jahon sarmoyasi
 D) pahlavonlar pahlavoni
44. "Muhabbatnoma"ga javob tariqasida yozilgan asarni belgilang.
 A) "Sadoqatnoma"
 B) "Haqiqatnoma"
 C) "Taashshuqnoma"
 D) "Latofatnoma"
45. "Sipohi turk buldisa sipohi, Hazimat tutti hindular sipohi". Ushbu baytning tabdili qaysi qatorda to'g'ri berilgan?
 A) Turk askarlari joyidan qo'zg'aldi, hind askarlari ham jangga shaylandi
 B) Turk xalqi qo'l cho'zdi, hindlar ham bunga qo'l tutti
 C) Turk askarlari joyidan qo'zg'alsa, hind askarlari ortiga chekinadilar
 D) Turk askarlari jangga shaylansa, hind askarlari ham ittifoqdosh bo'ladilar
46. Sakkokiy kimlarga bag'ishlab qasidalar yozgan?
 1) Mahmud Sulton;
 2) Mirzo Ulug'bek;
 3) Xalil Sulton;
 4) Arslon Xo'ja Tarxon;
 5) Xo'ja Muhammad Porso.
 A) 1, 2, 4, 5
 B) 2, 3
- C) 1, 3, 5
 D) 2, 3, 4, 5
47. Sakkokiyning "Kim ermon ul oy muhtalosi" matlali g'azali qo'fiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
 A) a-a, a-a, a-a
 B) a-b, a-b, a-b
 C) a-a, b-a, c-a
 D) a-a, b-b, c-c
48. Qaysi shoir bir baytida yoriga qarata "sen kulganingda, mening ikki ko'zim tishing va labingni ko'rib, la'l va gavhar koniga aylanadi" deydi?
 A) Atoyi
 B) Gadoyi
 C) Lutfiy
 D) Sakkokiy
49. Sakkokiyning Ulug'bekka bag'ishlangan qasidasida qaysi joy nomi tilga olinadi?
 A) Hindiston
 B) Shom
 C) Mochin
 D) Turkiston
50. Mumtoz adabiyotimizda Ya'qubning ayriliqdagi hayoti qanday nomlanadi?
 A) "Hamin bas"
 B) "Bayt ul-hazan"
 C) "Faqri fano"
 D) "Ravzayi rizvon"

51. Qaysi shoir yorning qop-qora sochini laylat ul-qadrga, oppoq yuzini subhi sodiqqa o'xshatadi?
 A) Atoiy
 B) Rudakiy
 C) Gadoiy
 D) Lutfiy
52. Atoiyning "Ul sanamkim" g'azalining qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
 A) a-a, a-a, a-a
 B) a-b, a-b, a-b
 C) a-a, b-a, c-a
 D) a-a, b-b, c-c
53. Atoiyning "Labing qonim to'karga ..." g'azalining birinchi baytida nomi uchragan payg'ambarning sifati (laqabi) ni aniqlang.
 A) Kalimulloh
 B) Masih
 C) Sabr (timsoli)
 D) Go'zallik
54. Atoiyning "Sipehri husn ichinda ..." g'azali necha baytdan iborat?
 A) 7
 B) 6
 C) 9
 D) 5
55. Lutfiy olamdan o'tganida Navoiy necha yoshda edi?
 A) 19
 B) 21
 C) 24
 D) 27
56. Lutfiyning "Tortadur" g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, "o"
 B) mutlaq, "n"
 C) muqayyad, "n"
 D) mutlaq, "y"
57. Lutfiyning "Ey ko'ngul, yorsiz sango ..." she'ri qaysi janrda?
 A) qit'a
 B) g'azal
 C) tuyuq
 D) ruboiy
58. Qaysi shoir taxallusi nomini o'zi bog'bonlik qilgan bog' nomi bilan ataydi?
 A) Firdavsiy
 B) Rudakiy
 C) Tusiy
 D) Maxtumquli
59. Qaysi asar hajmi, mavzusi, obrazlari, g'oyaviy motivlari va badiiy qimmatini jihatidan dunyodagi eng katta hamda mingdan ziyod bir-biriga o'xshamagan obraz va personajlar tasvirlangan epik asardir?
 A) "Xudoyнома"
 B) "Xamsa"
 C) "Shohnoma"
 D) "Kalila va Dimna"

60. "Shohnoma" dostonlari
sujetlari asosida qanday
sahna asarlari yaratilgan?
1) "Zahhoki moron";
2) "Afrosiyob jasorati";
3) "Tushdagi mag'lubiyat";
4) "Siyovush".
A) 1, 4
B) 1, 2, 3, 4
C) 2, 3
D) 1, 2, 3
61. "Hamisha aqlingni
rahnamo etgil,
Noloyiq ishlardan olisga
ketgil" misralari muallifi
kim?
A) Saroyi
B) Rudakiy
C) Firdavsiy
D) Yugnakiy
62. "Shohnoma" asari vazni
taqtisi to'g'ri berilgan
qatorni aniqlang.
A) - V - - / - V - - / - V -
B) V - - - / V - - - / V - -
C) - - V - / - - V - / - - V -
/ - - V -
D) V - - / V - - / V - - / V
63. Rudakiyning to'liq ismi
to'g'ri berilgan qatorni
aniqlang.
A) Ja'far ibn Muhammad
Abu Abdullo Rudakiy
B) Ja'far ibn Abu Abdullo
Muhammad Rudakiy
C) Muhammad Ja'far
Abdullo Abu ibn
Rudakiy
D) Abu Abdullo Ja'far ibn
Muhammad Rudakiy
64. "O'zdan balandroqni ko'rib
g'am yema,
Ko'p kishi bor, sen bo'lishu
orzu qilur" kabi fikrlar
muallifi kim?
A) Xos Hojib
B) Saroyi
C) Rudakiy
D) Gadoiy
65. "Butun she'rlari(m)
manzur-u tinglamish olam
Butun she'rlari(m) o'z-
o'zligicha devon edi" deya
qaysi shoir o'z yoshligining
serzavq lahzalarini yodga
olmoqda?
A) Atoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Gadoiy
66. Xo'jandiy g'azaldan
tashqari yana qanday
janrlarda ijod qilgan?
A) ruboiy va qit'a
B) tuyuq va ruboiy
C) tuyuq va fard
D) fard va qit'a
67. Xo'jandiy ijodida qaysi
so'zlardan ko'proq
foydalanilgan?
A) arabcha va forscha
B) o'zbekcha
C) forscha
D) arabcha
68. "Latofatnoma"da qaysi

badiiy san'at ko'proq
qo'llangan?

- A) tuyuq
- B) tajnis
- C) sa'j
- D) tashbeh

69. Navoiy Sulton Ibrohim
mirzo zamonidagi
voqealarni eslab, o'z
davrida kimning she'rlari
mashhur bo'lganligini
qayd etadi?

- A) Atoiy
- B) Lutfiy
- C) Rudakiy
- D) Gadoiy

70. Qaysi shoir ikki tilda ijod
etib, zullisonayn shoir
sifatida Xorazmiy
an'alarini davom
ettirgan?

- A) Atoiy
- B) Lutfiy
- C) Rudakiy
- D) Gadoiy

71. "Latofatnoma" kimga
bag'ishlangan?

- A) Mahmud Sultonga
- B) Dod Sipohsolorga
- C) Muhammad Xo'jabekka
- D) Jonibekxonga

72. "Xirad aytur mana
tarxona borg'il,
Salotin sarvari sultona
borg'il" misralari kimning
qalamiga mansub va
baytda qanday badiiy
san'at mavjud?

- A) Lutfiy, talmeh
- B) Xo'jandiy, alliteratsiya
- C) Atoiy, ruju
- D) Gadoiy, tashbeh

73. Alisher Navoiy kimlarni
"... birining shirin abyoti
ishtihori Turkistonda
beg'oyat va birining latif
g'azaliyoti intishori Iroq va
Xurosonda benihoyatdurur
ham devonlari mavjud
bo'lgay" deb ta'riflaydi?

- A) Sakkokiy va Atoyini
- B) Jomiy va Gadoyini
- C) Lutfiy va Sakkokiyini
- D) Atoiy va Gadoyini

74. "Turkona ir irlag'uncha
oning,
Kuydurdi meni yalay-
bulosi" bayti Sakkokiyning
qaysi g'azalidan olingan?

- A) "Sentek jahonda"
- B) "Kim ermas ul"
- C) "Ey gul"
- D) "Ul sanamkim"

75. Sakkokiy Ulug'bekka
bag'ishlangan qasidasida
uning shaxsiyatidagi qaysi
asosiy fazilatni bo'rttirib
ko'rsatishga harakat
qilinadi?

- A) adolatparvalikni
- B) qudratlilikni
- C) saxiylikni
- D) ilmlilikni

76. "Nekim No'shiravon adl
ishi ichra qildi taqsirin,
Qamug'ing'a aning bir-bir,

sharif zoti zamon keldi”.
Baytda qo'llanilgan she'riy
san'atning ma'nosi qaysi
qatorida berilgan?
A) “zidlantirish”
B) “misol keltirish”
C) “nazar tashlash”
D) “ziynatlash”

77. “Jamoling vasfini qildim
chamanda,
Qizordi gul uyottin
anjumanda”. Atoyining
ushbu baytida qanday
she'riy san'at qo'llanilgan?
A) tanosub
B) husni ta'lil
C) tarse'
D) tashbeh

78. Eski o'zbek tiliga oid
quyidagi so'zlarni o'z
ma'nosi bilan muvofiq
joylashtiring?
1) tamanno;
2) bayt;
3) hazan;
4) ozod;
5) shams;
6) qamar.
a) oy;
b) orzu;
c) quyosh;
d) uy;
e) baland;
f) g'am.
A) 1-b, 2-d, 3-f, 4-e, 5-a, 6-c
B) 1-b, 2-d, 3-f, 4-e, 5-c, 6-a
C) 1-e, 2-d, 3-f, 4-b, 5-c, 6-a
D) 1-b, 2-c, 3-f, 4-e, 5-a, 6-d

79. Mumtoz adabiyotda

kimning ayriliqdagi hayoti
“bayt ul-hazan” nomi ila
tilga olinadi?
A) Yusuf
B) Ya'qub
C) Bilqis
D) Zulayho

80. “Uzun sochingdin
uzmasmen ko'ngulni,
Ayog'ing qayda bo'lsa,
boshim anda”. Baytda
qanday badiiy san'at
qo'llanilgan?
A) sifatlash, tazod, iyhom
B) tazod, tashbeh
C) tanosub, tarse', litota
D) iyhom, tazod

81. Atoyining “Qon bo'ldi
ko'ngul” g'azalida
qofiyaning qaysi turi
qo'llangan va qofiyadosh
so'zlardagi raviyni
aniqlang?
A) muqayyad, “q”
B) mutlaq, “q”
C) muqayyad, “o”
D) mutlaq, “o”

82. Atoyining “Labing qonim
to'karga” g'azalida
qofiyaning qaysi turi
qo'llangan va qofiyadosh
so'zlardagi raviyni
aniqlang?
A) muqayyad, “r”
B) mutlaq, “b”
C) muqayyad, “d”
D) mutlaq, “u”

83. Atoyining qaysi g'azalida

boshdan oyoq husni ta'lil
san'atidan foydalanilgan?

- A) "Ko'ngulni olg'ali"
- B) "Ul sanamkim"
- C) "Labing qonim to'karga"
- D) "Qon bo'ldi ko'ngul"

84. Qaysi shoir oshiqona she'r
misralari orasiga ijtimoiy
hayot haqidagi
qarashlarini g'oyat ustalik
bilan singdirib yubora
olgan?

- A) Gadoiy
- B) Atoiy
- C) Xorazmiy
- D) Lutfiy

85. Qaysi shoirning bir
baytida charxi jafogustar-
jafokor dunyoning do'stdin
ayirgani va dushmanning
ravo bo'lganligi aytilib, ey
darig'o deya falakka oh
uriladi?

- A) Gadoiy
- B) Atoiy
- C) Xorazmiy
- D) Lutfiy

86. Lutfiyning "Ayoqingg'a
tushar" g'azali necha
baytdan iborat?

- A) 5
- B) 6
- C) 7
- D) 8

87. Lutfiyning qaysi g'azali
boshdan-oxir irsoli masal
san'ati asosiga qurilgan?

- A) "Ayoqingga tushar"

B) "Jonima ayting"

C) "Tortadur"

D) "Bu ko'ngul"

88. Lutfiy "Ayoqingg'a tushar"
g'azalida "Ko'zung
qonimdin iymanmas,
ajabtur" misrasi
uchun qaysi maqolni
ishlatadi?

- A) Kishining ko'zidur, ore,
tarozu
- B) Charog' tubi
qarong'u
- C) Qo'rqar, qaydakim qon
ko'rsa hindu
- D) Oqqan ariqqa oqar suv

89. Lutfiy "Ayoqingg'a tushar"
g'azalida "Tilar
vaslingni Lutfiy, qil
ijobat" misrasi uchun
qaysi maqolni
ishlatadi?

- A) Tilaganni tilogu
- B) Charog' tubi
qarong'u
- C) Qo'rqar, qaydakim qon
ko'rsa hindu
- D) Oqqan ariqqa oqar suv

90. "Sipohga o'zini urganda
bu sher,
Nest-u nobud bo'ldi
qancha nomdor er.
Bo'ridek lashkarga kirib
kelgan choq,
Katta-kichik bari bo'ldi
tumtaroq" misralarida
"Shohnoma"ning qaysi
qahramoni
ta'riflanmoqda?

- A) Afrosiyob
B) Suhrob
C) Rustam
D) Kovus shoh
91. "Shohnoma" asarida
"Ona sut og'zingda,
qo'lingda qurol,
Hunaringga balli,
ko'rmagil zavol!
Endi ketdik, erta tong
otgan zamon
Yazdon irodasi bo'lar
namoyon" degan so'zlarni
Rustam kimga aytadi?
A) Suhrobga
B) Zoli Zarga
C) Afrosiyobga
D) Kovus shohga
92. "Zahhoki moron",
"Siyovush" singari sahna
asarlari qaysi doston
sujetlari asosida yaratilgan?
A) "Xudoynoma"
B) "Xamsa"
C) "Shohnoma"
D) "Kalila va Dimna"
93. Qaysi shoir yorning
qaroqchi ko'zlarini ko'rgan
kishi borki: "Ajab ayyori
Turkistonmidur bu", -deya
hayratlanadi deb yozgan?
A) Atoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Gadoiy
94. Quyidagilardan Lutfiyga
tegishli bo'lmagan g'azalni
aniqlang.
- A) "Muhtalo bo'ldi yana"
B) "Jonima ayting"
C) "Tortadur"
D) "Bu ko'ngul"
95. Lutfiyning "Tortadur"
g'azali necha baytdan
iborat?
A) 9
B) 6
C) 7
D) 8
96. Lutfiyning "Tortadur"
g'azalining maqtasi
berilgan qatorni aniqlang.
A) Yo meni tuproq, yo rizq
parishon tortadur
B) Beli sori ul kamandi
anbarafshon tortadur
C) Ikki yoni masti lo'yaqil
ne oson tortadur?
D) Qayda bir dono durur,
ul javri nodon tortadur
97. "Qush og'zi tegsa la'l o'la
minqori to'tidek,
Yoqutung uchun ondaki
oqsa ko'zum suyi" bayti
kimga tegishli?
A) Atoiy
B) Lutfiy
C) Gadoiy
D) Rudakiy
98. "Ajab ishlaringga dodim lol
jahon,
O'zing bor etasan ham
o'zing nihon.
Nechun bu dillardan
muhabbat yiroq,
Aql yuz ko'rgizmas, haqiqat

yiroq”.

Ushbu fikrlar kimga tegishli ekanligini toping.

- A) Saroyi
- B) Rudakiy
- C) Navoiy
- D) Firdavsiy

99. Fors- tojik she'riyatining asoschilaridan biri bo'lib, 858-941-yillarda yashab o'tgan ijodkorni aniqlang.

- A) Atoiy
- B) Lutfiy
- C) Gadoiy
- D) Rudakiy

100. Qaysi shoir bu dunyoning o'tkinchiligi, vaqtning ayovsizligini o'z tanida isbotlashga harakat qilib, “qaro sochim misli chavgon edi, yuzim atlas kabi tekis, holim shodon edi va, shuningdek, qancha bog'lar o'rni burun biyobon edi” mazmundagi fikrlarni keltiradi?

- A) Atoiy
- B) Rudakiy
- C) Lutfiy
- D) Gadoiy

101. “Qon yoshim erur yuz uza yulduz kibi sonsiz, Ul ko'zlari cho'lpon, mahi tobonima ayting”.

Ushbu baytda qanday badiiy san'atlar qo'llanilgan?

- A) tarse', trop, iyhom
- B) istiora, tashbeh,

mubolag'a

- C) ruju, istiora, talmeh
- D) iyhom, ramz, ruju

102. Lutfiyning nechta devoni bizgacha yetib kelgan?

- A) 1 ta
- B) 2 ta
- C) 3 ta
- D) devonlari bizgacha yetib kelmagan

103. Lutfiy “Ayoqingg'a tushar”

g'azalida “Yuzungni tuttum ortuq oy-u kundin” misrasi uchun

qaysi maqolni ishlatadi?

- A) Kishining ko'zidur, ore, tarozu
- B) Charog' tubi qarong'u
- C) Qo'rqar, qaydakim qon ko'rsa hindu
- D) Oqqan ariqqa oqar suv

104. Lutfiyning “Agar sen bo'lmasang...” g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?

- A) muqayyad, “o”
- B) mutlaq, “n”
- C) muqayyad, “n”
- D) mutlaq, “y”

105. Kim hajmi, mavzusi, obrazlari, g'oyaviy motivlari va badiiy qimmatini jihatidan

- dunyodagi eng katta hamda mingdan ziyod bir-biriga o'xshamagan obraz va personajlar tasvirlangan epik asarni yozib qoldirgan?
- A) Navoiy
B) Firdavsiy
C) Jaloliddin Rumi
D) Imom al-Buxoriy
106. "Qudratlidir kimki bo'lsa bilimdon, Bilimdan keksalar dili navqiron. Kishiga yaxshilik qil, berma ozor, Faqat shu yo'lni tutgan mard-u hushyor" misralari tegishli bo'lgan asar qancha dostonlardan tashkil topgan?
- A) 50 dan ortiq
B) 40 dan ortiq
C) 80 dan ortiq
D) 100 dan ortiq
107. "Biyobonda vahshiy, daryoda baliq, Taniy biladi-ku farzandini aniq, Faqat odam ko'zin hirs nomli olov, Ko'r qilib, tanitmas kim o'g'il, kim yov" misralari qaysi asardan olingan?
- A) "Shohnoma"
B) "Saddi Iskanadariy"
C) "Farhod va Shirin"
D) "Suhayl va Guldursun"
108. Rudakiy qaysi sulola hukmdorlariga xizmat qilgan?
- A) Sosoniylar
B) G'aznaviylar
C) Somoniylar
D) Safforiylar
109. "Tishim bari to'kilib ketdi, durri g'alton edi, Ularni tish dema, charog'i tabon edi". Rudakiy qalamiga mansub ushbu baytda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?
- A) tashbeh
B) ruju
C) tanosub
D) tarse'
110. Rudakiyning "Muliyonning hidi bu yongin kelur" g'azalining maqtami berilgan qatorni aniqlang
- A) "Yor yodida dil fig'onkun kelur"
B) "Yam-yashil sarv bo'stonga kelur"
C) "Shohidir deb kishi gumonga kelur"
D) "Sen uchun shoh mehmonga kelur"
111. "Jamoling vasfini qildim chamanda, Qizordi gul uyotdin anjumanda" misralarida qanday badiiy san'at qo'llanilgan?
- A) talmeh
B) tashxis
C) ruju
D) tarse'

112. "Labing qandini so'ray desam, aytur:
Ayo ko'rdungmu solmish ko'zni qanda?" misralarida qanday badiiy san'at qo'llanilgan?
A) tashbeh
B) tashxis
C) iyhom
D) tarse'
113. Lutfiyning aruzning hazaji musaddasi mahzuf bahrida yozilgan g'azalini aniqlang.
A) "Ayoqingga tushar har lahza gisu" g'azali
B) "Jonima ayting" g'azali
C) "Bo'ldum sanga" radifli g'azali
D) "Bu ko'nguldur, bu ko'ngul" radifli g'azali
114. Ulug'bek haqidagi qasidasi mashhur bo'lgan shoirni aniqlang.
A) Sakkokiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Gadoiy
115. Quyidagilardan, Xorazm xoni Jo'jining o'n uchinchi o'g'li Tog'ay Temurning avlodlaridan bo'lmish kichik Muhammadning o'g'li bo'lgan hukmdorga atab yozilgan asarni belgilang.
A) "Shayboniynoma"
B) "Muhabbatnoma"
C) "Latofatnoma"
D) "Qissayi Rabg'uziy"
116. "Chiqardi ersa shoh xanjar belindin, Habash sultoni qochti Rum elindin" bayti muallifi kim, unda qanday badiiy san'at qo'llanilgan va ikkimchi misradagi "Rum" qayer?
A) Atoyi, talmeh, Rim
B) Sayfi Saroyi, tanosub, Suriya
C) Xo'jandiy, talmeh, Turkiya
D) Sakkokiy, tarse, Misr
117. Mahmud Sultonning so'roviga javoban "Qabul ettim qabuliyat yo'q erkan, Fasod oldi salohiyat yo'q erkan" deya "Muhabbatnoma"ga nazira bitgan shoirni aniqlang.
A) Sayyid Qosimiy
B) Xorazmiy
C) Amiriy
D) Xo'jandiy
118. 1444-yilda Samarqandda Arslon Xo'ja Tarxon tomonidan ko'chirtirilgan asar muallifini aniqlang.
A) Ahmad Yugnakiy
B) Yusuf Xos Hojib
C) Xorazmiy
D) Nosiruddin Rabg'uziy
119. Sakkokiy "Sentek

- jahonda ..." g'azalining beshinchi baytida kimga yoki nimaga murojaat qiladi?
- A) saboga
B) sanamga
C) bulbulga
D) o'ziga
120. Sakkokiy "Sentek jahonda ..." g'azalida yoridan so'ralgan narsalarni qofiya asosida yoritadi. Ushbu qofiyadosh so'zlar tartibi to'g'ri berilgan qatorni toping.
- A) muftalo, balo, qahrabo, to'tiyo, kimyo, davo, havo, benavo
B) benavo, muftalo, qahrabo, to'tiyo, davo, kimyo, havo, balo
C) balo, muftalo, qahrabo, to'tiyo, davo, kimyo, havo, benavo
D) to'tiyo, balo, muftalo, qahrabo, davo, kimyo, havo, benavo
121. Yozma adabiyotda Yusuf Xos Hojib xalqni qo'yga, hukmdorni cho'ponga, zolim amaldorlarni bo'riga o'xshatgani ma'lum? Yana kim shunday o'xshatishdan unumli foydalangan?
- A) Xorazmiy
B) Sakkokiy
C) Rabg'uziy
D) Rudakiy
122. "Gar o'qur majlisda xonanda ... she'rini, Zuhra chang qo'psor, qilur shams-u qamar zavq-u charoh". Nuqtalar o'rniga kerakli nomni qo'ying.
- A) Rudakiy
B) Gadoiy
C) Atoiy
D) Lutfiy
123. Atoiyning "Qon bo'ldi ko'ngul" g'azali necha baytdan iborat?
- A) 7
B) 6
C) 9
D) 8
124. Atoiyning "Qon bo'ldi ko'ngul" g'azalining maqtasi berilgan qatorni aniqlang.
- A) Kuydi jonim ishtiyoiqi birla
B) Xonlarg'a ne ish yasoqi birla
C) Bir boqmadi ko'z qaroqi birla
D) Ikki qoshi juft-u toqi birla
125. Atoiyning qaysi g'azalida oshiqning piri komil-ma'shuqa yuzini ko'rib, uning shavqidan mast bo'lganligi qayd etiladi?
- A) "Ko'ngulni olg'ali..."
B) "Jamoling vasfini..."
C) "Netti, ne bo'ldi"
D) "Qon bo'ldi ko'ngul"

126. Alisher Navoiyning qaysi asarlarida Gadoiy haqida ma'lumot uchraydi?

- 1) "Tuhfat ul-afkor";
  - 2) "Majolis un-nafois";
  - 3) "Mahbub ul-qulub";
  - 4) "Mezon ul-avzon".
- A) 1
  - B) 2, 3
  - C) 2, 3, 4
  - D) 1, 4

127. Qaysi shoir g'azallarida dunyoviy mavzular bilan bir qatorda, ishq-muhabbat tarannumi, inson ruhi kechinmalari tasviri asosiy o'rin tutadi?

- A) Atoiy
- B) Xorazmiy
- C) Gadoiy
- D) Lutfiy

128. Gadoiyning "Mubtalo bo'ldi yana" g'azalining qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- A) a-a, b-b, c-c
- B) a-b, a-b, a-b
- C) a-a, a-a, a-a
- D) a-a, b-a, c-a

129. Gadoiyning "Mubtalo bo'ldi yana" g'azali necha baytdan iborat?

- A) 7
- B) 6
- C) 9
- D) 5

130. Lutfiyning Navoiyning bir g'azali uchun o'zining

12 ming baytini almashtirishga chog'langanligi haqida kimning qaysi asarida keltirilgan?

- A) Navoiyning "Nasoyim ul-muhabbat"
- B) Xondamirning "Makorim ul-axloq"
- C) Juvayniyning "Tarixi jahonkushoy"
- D) Mirxondning "Ravzat us-safo"

131. "Sheva ul sarvi ravondin

xush turur,
Noz o'shul joni jahondin
xush turur,
Men sevarmen, ul meni
sevmas, darig',
Bu sevishmak ikki yondin
xush turur" misralari muallifi va janrini aniqlang.

- A) Atoiy, g'azal
- B) Gadoiy, tuyuq
- C) Lutfiy, qit'a
- D) Rudakiy, ruboiy

132. Qit'aning qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan javobni toping.

- A) a-a-a-a
- B) a-b-a-b
- C) a-a-b-a
- D) a-b-a-c

133. Kim "Shohnoma"ni to'liq o'zbekcha tarjimasini yaratgan?

- A) Hamid G'ulom
- B) Nazarmat
- C) Homidjon Homidiy

- D) asar hali to'liq
o'zbekchalashtirilmagan
134. Rudakiydan bizgacha qancha she'r yetib kelgan?
A) ikki ming baytga yaqin
B) ming misraga yaqin
C) ikki ming misraga yaqin
D) o'n ming misraga yaqin
135. "Ko'zingni soqqasidek aylanib turuvchi jahon, Hamisha aylanadi, hamma vaqt gardon edi" misralari muallifi kim, baytda qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?
A) Lutfiy, "chiroyli dalillash"
B) Atoiy, "ziynatlash"
C) Gadoiy, "qarshilantirish"
D) Rudakiy, "o'xshatish"
136. "Qachonki dori-yu darmoni og'riq o'rnidadir, Kezida og'rig'i ham dori birla darmon edi" misralari muallifi kim, baytda qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?
A) Rudakiy, "takrorlash"
B) Lutfiy, "chiroyli dalillash"
C) Atoiy, "ziynatlash"
D) Gadoiy, "qarshilantirish"
137. "O'z nafsini mag'lub etolgan marddir, G'iybatdan uzoq-uzoq ketolgan marddir. Nomard tepib o'tar yiqilganlarni Ojiz kishilar qo'lini tutolgan marddir" Ushbu satrlar kimning qalamiga mansub?
A) Pahlavon Mahmud
B) Yusuf Xos Hojib
C) Rudakiy
D) As-Saolibiy
138. Xo'jandiy nechanchi asrlarda yashab o'tgan?
A) XIII-XIV asrlarda
B) XIV-XV asrlarda
C) XV-XVI asrlarda
D) XII-XIII asrlarda
139. Xo'jandiy "Latofatnoma"da Mahmud Sultonni Sulaymonga, o'zini nimaga o'xshatadi?
A) qaldirg'ochga
B) bulbulga
C) chumoliga
D) itga
140. "Maoni ichra, shohim, qil yorarsen, Ajunda har ne qilsang qil, yararsen" misralari kimning qalamiga mansub va baytda qanday badiiy san'at mavjud?
A) Lutfiy, talmeh
B) Xo'jandiy, tajnisi
C) Atoiy, ruju
D) Gadoiy, tashbeh
141. "Dard-u, g'am-u, ranj-u,

- men-u o'lmoq
Sakkokiyga bo'ldi jon
g'izosi" bayti Sakkokiyning
qaysi g'azalidan olingan?
A) "Kim ermas ul ..."
B) "Ey gul ..."
C) "Sentek jahonda ..."
D) "Ul sanamkim ..."
142. Sakkokiyning "Ey gul ..."
g'azali qofiyalanish tartibi
to'g'ri berilgan qatorni
aniqlang.
A) a-a, a-a, a-a
B) a-a, b-a, c-a
C) a-b, a-b, a-b
D) a-a, b-b, c-c
143. Kim o'z asarida
podsholarni odil va zolim
deb ikkiga jaratib,
hukmdor doim xaql
hayotidan xabardor
bo'lishi, unga adolat bilan
qarashi darkorligini
yozadi?
A) Xorazmiy
B) Xo'jandiy
C) Sakkokiy
D) Rudakiy
144. "Kim ermas ul oy
mubtalosi,
Yolg'uz menga yo'q aning
balosi".
Baytda qo'llanilgan she'riy
san'atning ma'nosi qaysi
qatorda berilgan?
A) "zidlantirish"
B) "biror narsani omonatga
olmoq"
C) "nazar tashlash"
D) "ziynatlash"
145. Navoiy Mavlono
Atoiyning munbasitligini
qayt etadi. "Munbasit"
nima degani?
A) nasibali
B) ilmli
C) oq ko'ngil
D) parhezkor
146. Inson ko'nglining nozik
nuqtalari, ehtirosli
kechinmalari aks etgan
"Qon bo'ldi ko'ngil...", "Ul
sanamkim...", "Ko'ngil
olding..." kabi g'azallar
kimga tegishli?
A) Gadoiy
B) Atoiy
C) Lutfiy
D) Sakkokiy
147. Atoiyning "Jamoling
vasfini ..." g'azalida qaysi
doston qahramonlari tilga
olinadi?
A) "Xusrav va Shirin"
B) "Yusuf va Zulayho"
C) "Suhayl va Guldursun"
D) "Qissayi Rabg'uziy"
148. Atoiyning "Netti, ne
bo'ldi" g'azalining maqtasi
berilgan qatorni aniqlang.
A) Haqqoki mening yo'q
guzarim, netti, ne
bo'ldi?
B) E lablari shahd-u
shakar netti, ne
bo'ldi?
C) Olamga yoyildi

- sevarim, netti, ne bo'ldi?
- D) Ey o'z qulidin bexabarim, netti, ne bo'ldi?
149. "Ishqinda qaro boshim oqardi,
Bir boqmadi ko'z qaroqi birla"
misralarida qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?
A) "chiroyli dalillash"
B) "qarshilantirish"
C) "nazar tashlash"
D) "ziynatlash"
150. Sulaymon payg'ambarning sevgilisi nomi berilgan qatorni aniqlang.
A) Tarso
B) Bilqis
C) Gul
D) Sabo
151. Quyidagi so'zlarni ma'nosi bilab muvofiq joylashtiring.
1) yasoq;
2) hudhud;
3) sihi;
4) zog';
5) abir;
6) tar.
a) nizom;
b) sassiqpopishak;
c) tik;
d) qarg'a;
e) anbar;
- f) ho'l.
A) 1-f, 2-b, 3-c, 4-a, 5-e, 6-d
B) 1-e, 2-b, 3-c, 4-d, 5-a, 6-f
C) 1-a, 2-c, 3-b, 4-d, 5-e, 6-f
D) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d, 5-e, 6-f
152. "To magarkim, Salsabil obina javlone qila,
Keldi jannat ravzasindin obi kavsar sori hur".
Baytda qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?
A) "chiroyli dalillash"
B) "qarshilantirish"
C) "nazar tashlash, ishorat"
D) "ziynatlash"
153. Atoiyning "Labing qonim to'karga ..." g'azali nechun baytdan iborat?
A) 7
B) 6
C) 9
D) 5
154. Mahlub eshigidan bomb ko'tarishni "muhabbat bobidagi tarki adab" deb atagan shoirni aniqlang.
A) Gadoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Atoiy
155. "Meni o'ltur, vale quvma qoshingdin
Kim, enchu qulni quvmoq besababtur".
Baytda qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi

- soʻzning maʼnosi qaysi qatorda berilgan?
 A) “chiroyli dalillash”
 B) “qarshilantirish”
 C) “nazar tashlash, ishora”
 D) “ziynatlash”
156. Atoiyning “Labing qonim toʻkarga ...” gʻazalining qofiyalanish tartibi toʻgʻri berilgan qatorni aniqlang.
 A) a-a, a-a, a-a
 B) a-b, a-b, a-b
 C) a-a, b-a, c-a
 D) a-a, b-b, c-c
157. Quyidagi soʻzlarni maʼnosi bilan muvofiq joylashtiring.
 1) muanbar;
 2) goʻy;
 3) siym;
 4) mudavvar.
 a) yumaloq;
 b) kumush;
 c) koptok;
 d) xushboʻy.
 A) 1-c, 2-d, 3-b, 4-a
 B) 1-d, 2-a, 3-b, 4-c
 C) 1-b, 2-c, 3-d, 4-a
 D) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a
158. “Mavlono Gadoiy turkigoʻydir, balki mashohirdindur. Bobur Mirzo zamonida sheʼri shuhrat tutti”. Ushbu parcha Navoiyning qaysi asaridan olingan?
 A) “Mahbub ul-qulub”
 B) “Majolis un-nafois”
 C) “Muhokamat ul-lugʻatayn”
 D) “Mezon ul-avzon”
159. Gadoiyning devonida, asosan, qaysi janr asosiy oʻrin tutadi?
 A) ruboiy
 B) qitʼa
 C) masnaviy
 D) gʻazal
160. Quyidagilardan Gadoiyga tegishli boʻlmagan gʻazalni aniqlang.
 A) “Mubtalo boʻldi yana”
 B) “Unutma”
 C) “Yana yoz boʻldi-yu”
 D) “Qon boʻldi koʻngul”
161. Gadoiyning “Yoz fasli” gʻazali necha baytdan iborat?
 A) 7
 B) 6
 C) 9
 D) 5
162. Gadoiyning “Yana yoz boʻldi-yu” gʻazali necha baytdan iborat?
 A) 10
 B) 6
 C) 9
 D) 5
163. Quyidagilardan 1366-yil Toshkentda tugʻilib, 1465-yil Dehikanorda vafot etgan allomani aniqlang.
 A) Lutfiy
 B) Gadoiy
 C) Atoiy

- D) Rudakiy
164. Atoiyning "Labing qonim to'karga ..." g'azalining birinchi baytida qaysi payg'ambar nomi keltiriladi?
 A) Muso
 B) Iso
 C) Nuh
 D) Sulaymon
165. Kim o'zining qaysi asarida Lutfiyni turkiy tilda Navoiygacha bo'lgan davrda ijod qilgan eng yirik shoir sifatida ta'riflab va uning hassos qalbi va o'ta kamtarinligini ta'kidlaydi?
 A) Xondanmir, "Makorim ul-axloq"
 B) Taroziy, "Funun al-balog'a"
 C) Juvayniy, "Tarixi jahonkushoy"
 D) Navoiy, "Nasoyim ul-muhabbat"
166. "Nozuklik ichra belicha yo'q tori gisuyi, O'z haddini bilib belidin o'lturur quyi" misralari muallifi kim, baytda qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan va baytdagi "gisu" nima?
 A) Lutfiy, "chiroyli dalillash", soch
 B) Atoiy, "nazar tashlash, ishora", noz
 C) Gadoiy, "qarshilantirish", soch
 D) Rudakiy, "ziyatlash", noz
167. "Gandiraklab qoldi otlar bechora, Sovutlar yirtildi, zirhlar pora. Ammo sovumadi gurdlar g'ayrati, Natija bermadi bari shiddati". Ushbu shiddatli jang tasviri qaysi asardan o'rindi?
 A) "Shohnoma"
 B) "Saddi Iskanadariy"
 C) "Mirzo Ulug'bek"
 D) "Suhayl va Guldursun"
168. "Ikkisiga ham o'q do'ldet to'kildi, Na bars to'n teshildi, na zirh so'kildi. Ikkisin g'azabi qaynadi, toshdi, Bir-birin belidan olishgan shoshdi". misrlaridagi "ikkisi" kim?
 A) Jobir va Suhayl
 B) Farhod va Xusrav
 C) Doro va Iskandar
 D) Rustam va Suhrob
169. "Shohnoma"gi "Hunari barkamol turki navnihol. Qo'lidan qutilmoq shohga ko'p mahol" deya ta'riflangan qahramon kim?
 A) Afrosiyob

- B) Suhrob
- C) Rustam
- D) Kovus shoh

170. Rudakiy nimani tangri kimga in'om qilgan bo'lsa, u mangu shodlik bilan yashab, g'am yemasa bo'ladi deydi?

- 1) tansihatlik;
- 2) yaxshi odat;
- 3) mol-u davlat;
- 4) yaxshi nom;
- 5) yaxshi fikr.

- A) 1, 3, 5
- B) 2, 4, 5
- C) 1, 2, 4, 5
- D) 2, 3

171. "Shu oddiy ko'z bilan boqmagil, balki Bilim ko'zi bilan boqqil jahonga.

Jahon daryo erur, yaxshi ishingdan Kema yasab o'tgil nari tomonga".

Ushbu satrlar kimning qalamiga mansub?

- A) Yusuf Xos Hojib
- B) Rudakiy
- C) Sayfi Saroyi
- D) As-Saolibiy

172. Quyidagilardan boshdan oyoq masnaviy tarzida yozilgan asarni belgilang?

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Muhabbatnoma"
- C) "Latofatnoma"
- D) "Qissayi Rabg'uziy"

173. Quyidagi qaysi asar tong

tasviri, turk sipohining qudratini madh etish va saharda tafakkur ichra o'tirganda, eshik nogoh ochilib o'zi uchun bir o'ziga xos madhiya bitishni istagan "firoq o'tida bag'ri pora bo'lg'on, elidin ishq uchun ovora bo'lg'on" bir shohning murojaati bilan boshlanadi?

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Muhabbatnoma"
- C) "Latofatnoma"
- D) "Qissayi Rabg'uziy"

174. Sakkokiyning "Sentek jahonda ..." g'azali qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- A) a-a, a-a, a-a
- B) a-a, b-a, c-a
- C) a-b, a-b, a-b
- D) a-a, b-b, c-c

175. Sakkokiyning "Sentek jahonda ..." g'azali radifi to'g'ri berilgan qatorni toping.

- A) keldi
- B) qani
- C) erur
- D) sen

176. "Sentek jahonda ko'zlari ayni balo qani? Mentek aning balosi bila muftalo qani? Baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?

- A) ruju
- B) tarse'

- C) tazod
- D) tamsil

177. "Erning aqiqi garchi jahonda yagonadur, Chehram mengizli ham yana bir qahrabo qani?" misralaridagi "aqiq" majozan nima?

- A) ko'z
- B) lab
- C) yanoq
- D) soch

178. "La'ling sharobi bo'ldi ko'ngul dardina da'vo, Bu dard jong'a yetti, vale ul davo qani?"

Baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?

- A) ruju
- B) tarse'
- C) tazod
- D) tamsil

179. Kimning taxtga kelishi, go'yo "Bu mavkib gardi surmosi topilmas erdi berib jon, Ko'rung ko'z birla haq suninkim o'sh xush roygon keldi" deyiladi?

- A) Xalil Sulton
- B) Xo'ja Tarxon
- C) Muhammad Porso
- D) Mirzo Ulug'bek

180. Qaysi shoir ijodida goh-goh ko'zga ko'rinib turuvchi suv parisi tasvirlangan?

- A) Atoiy

- B) Rudakiy
- C) Gadoiy
- D) Lutfiy

181. Atoiyning "Ey, begim" g'azalining qo'fiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- A) a-a, a-a, a-a
- B) a-b, a-b, a-b
- C) a-a, b-a, c-a
- D) a-a, b-b, c-c

182. "Muncha yil ketgan bu baxt-u davlatim Shukrillahkim, kelur bir bir mang'a" misralari janrini aniqlang.

- A) g'azal
- B) tuyuq
- C) qit'a
- D) fard

183. Atoiyning "Ey, begim" g'azali necha baytdan iborat?

- A) 7
- B) 6
- C) 9
- D) 8

184. "Yo'q turur yolg'uz bu Lutfiy jonig'a javri raqib, Qayda bir dono durur, ul javri nodon tortadur" misralari muallifi kim va baytda qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?

- A) Atoiy, "chiroyli dalillanish"
- B) Lutfiy, "qarshilantirish"

- C) Gadoiy, "nazar tashlash, ishora"
- D) Rudakiy, "ziynatlash"

185. "To'nga sig'masmen farahdin gul kabi, Kelsa ul sarvi ravon bir-bir mang'a" misralari janrini aniqlang.

- A) g'azal
- B) tuyuq
- C) qit'a
- D) fard

186. Lutfiyning "Jononima ayting" g'azali necha baytdan iborat?

- A) 9
- B) 6
- C) 7
- D) 5

187. "Mundoqki yaxshi yerga tushubtur topib qabul, Shak yo'qki, muqbil ul dudog'ing xoli hinduyi" she'ri janrini aniqlang.

- A) g'azal
- B) tuyuq
- C) qit'a
- D) fard

188. "Borib nayza oldi so'niq jur'ati, Ona so'zin eslab ortar hayrati. To'qnashuv maydonin tanlab tor-u tang, Qisqa nayza bilan boshladilar jang" misrlari kimlarning ta'rifini keltirmoqda?

- A) Farhod va Xusrav
- B) Qoraxon va Hasanxon
- C) Rustam va Suhrob
- D) Doru va Iskandar

189. "Tana terga g'arq-u dahan to'la xok, Tashnalikdan tillar bo'lib shok-u shok, Axir ajralishdi ikki muqobil, Dard to'la ota-yu, alamli o'g'il".

Ushbu misrlardagi o'zaro jangga kirishgan ota va o'g'il kim?

- A) Ulug'bek va Abdulatif
- B) Rustam va Suhrob
- C) Sheruya va Xusrav
- D) Shohjahon va Avrangzeb

190. "Ko'nglidan o'tkazar ...: Hech nahang

Ko'rmadim buningdek eta olsin jang. Ko'kka chirmashganda oq dev nolasi, Bu kun hushim oldi inson bolasi".

Ushbu misralarda qaysi qahramonning ruhiy holati tasvirlangan?

- A) Suhrob; "Shohnoma"
- B) Jobir; "Mehr va Suhayl"
- C) Rustam; "Shohnoma"
- D) Xusrav; "Farhod va Shirin"

191. Qaysi shoir qarilikdan shikoyat qilib, to'kilgan tishining bir donasini "oqish kumush edi-yu,

- xuddi durri marjon edi,
buloqning qatradi yoyinki
tongda cho'lpon edi" deydi?
A) Atoiy
B) Rudakiy
C) Lutfiy
D) Gadoiy
192. Rudakiyning
"Muliyonning hidi bu yonga
kelur" g'azalida qofiyaning
qaysi turi qo'llangan va
qofiyadosh so'zlardagi
raviyni aniqlang?
A) muqayyad, "n"
B) mutlaq, "d"
C) muqayyad, "d"
193. "So'ngra cho'lga olib
zalvarli
gurzi,
Bir-birin savadi, bir-birin
ezdi.
Gurzilar ushalib ketdi bu
zarbdan,
Otlar holdan toydi bemisol
harbdan" misrlari
kim(lar)ning ta'rifini
keltirmoqda?
A) Farhod va Xusrav
B) Qoraxon va Hasanxon
C) Rustam va Suhrob
D) Doro va Iskandar
D) mutlaq, "n"
194. "Shoh oy, osmon
Buxorodir Oy sochib nur
osmonga kelur.
Shoh sarv-u bo'ston
Buxorodir Yam-yashil sarv
bo'stonga kelur" misralari
muallifi kim?
- A) Atoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Gadoiy
195. Rudakiyga tegishli
bo'lmagan she'rni aniqlang!
A) "Nazm qaydiga tushdim
xushovozlikdan"
B) "Tishim bari to'kilib
ketdi"
C) "Muliyonning hidi bu
yonga kelur"
D) "Yana yoz bo'ldi-yu"
196. Kim o'z asarlarida
dunyoni daryoga
o'xshatadi?
A) Yusuf Xos Hojib
B) Sayfi Saroyi
C) Rudakiy
D) As-Saolibi
197. "Latofatnoma" asari
necha nomadan iborat?
A) 10
B) 11
C) 9
D) 12
198. "Olib nayza ilikga
xusravi Chin, Habash
sultonini qavdi jahondin,
Shahi mashriq alam
olang'a urdi,
Sipohi zangi qo'rqub yuz
yoshurdi" misralari
muallifi kim va baytdagi
"alam" nima?
A) Xo'jandiy, bayroq
B) Xorazmiy, tig'
C) Atoiy, zarb

D) Lutfiy, dam (nafas)

199. "Seni shoir deb
ayturlar xaloyiq
So'zungdin tuhfa keltur
bizga loyiq.
Muhabbat jomidin
ichsang sharobe,
"Muhabbatnoma"ga
aysang javobe" deya
Xo'jandiyga murojaat
qilgan hukmdor qaysi
suloladan va buning
natijasida qaysi asar
dunyoga kelgan?
A) Safaviy,
"Sadoqatnoma"
B) Temuriy,
"Taashhuqnoma"
C) Ummaviy,
"Haqiqatnoma"
D) Jo'ji, "Latofatnoma"
200. "Xo'blar soni yo'q Chin-
u, Xitoy, Xo'tan ichra,
Yetmas sanga lekin
tilagan dunyoda soniy"
misralari muallifi kim va
baytda qanday badiiy
san'at mavjud?
A) Sakkokiy, talmeh
B) Xo'jandiy, alliteratsiya
C) Atoiy, ruju
D) Gadoiy, tashbeh
201. "Ul tishing-u erningni
ko'rib bir kularingda,
Bu ikki ko'zum la'l-u guhar
bahri-yu koni".
Baytda qanday she'riy
san'at qo'llanilgan?
A) talmeh

- B) tarse'
C) tanosub
D) ramz

202. Atoiy "Netti, ne bo'ldi"
g'azalining birinchi bayti
birinchi misrasida yoriga
nima deb murojaat qiladi?
A) marhami jon-u jigarim
B) orazi shams-u qamarim
C) o'z qulidin bexabarim
D) tishlari dur-u guharim

203. Atoiy qaysi g'azalida
yoriga "agar sendan o'zga
yorga boqsam, chiqsin bu
diydalarim" deydi?
A) "Ko'ngulni olg'ali..."
B) "Jamoling vasfini..."
C) "Netti, ne bo'ldi"
D) "Qon bo'ldi ko'ngul"

204. Atoiyning qaysi g'azali
boshdan oyoq oshiqning
ma'shuqqa savoli tarzida
bitilgan?
A) "Ko'ngulni olg'ali..."
B) "Jamoling vasfini..."
C) "Ey orazi shams-u ..."
D) "Qon bo'ldi ko'ngul"

205. "Bu oq evda qaro ko'zlar
base bor,
Va lekin fitnayi xirgoh,
sen-sen".
Baytda qo'llangan badiiy
san'atni anglatuvchi
so'zning ma'nosi qaysi
qatorda berilgan?
A) "chiroyli dalillash"
B) "qarshilantirish"
C) "nazar tashlash, ishora"

- D) "ziynatlash"
206. Atoiyning qaysi g'azalida boshdan oyoq tajohili orifona san'atidan foydalanilgan?
 A) "Mengiz yo ravzayi ..."
 B) "Sipehri husn ichinda ..."
 C) "Seni men ongladim ..."
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
207. Gadoiyning "Muhtalo bo'ldi yana" g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, "o"
 B) mutlaq, "o"
 C) muqayyad, "l"
 D) mutlaq, "l"
208. Gadoiyning "Unutma" g'azali necha baytdan iborat?
 A) 7
 B) 6
 C) 9
 D) 5
209. Gadoiyning "Unutma" g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, "m"
 B) mutlaq, "m"
 C) muqayyad, "r"
 D) mutlaq, "r"
210. "Hamma yoz faslining lazzati bilan band, hammasi xush gulgasht etar, faqat men (yorning) dard-u g'ami, mehnat bilan bandman" mazmundagi bayt kimning g'azalida uchraydi?
 A) Lutfiy
 B) Gadoiy
 C) Atoiy
 D) Xorazmiy
211. Kim Lutfiyni "Shoshiy" degan?
 A) Navoiy
 B) Faxri Hirotiy
 C) Taroziy
 D) Juvayniy
212. Navoiyning qaysi asarida Lutfiy haqida ma'lumot uchraydi?
 1) "Tuhfat ul-afkor";
 2) "Majolis un-nafois";
 3) "Mahbub ul-qulub";
 4) "Nasoyim ul-muhabbat"
 A) 1, 4
 B) 2, 3
 C) 2, 3, 4
 D) 4
213. Lutfiy kimning qaysi asari tarjimasini boshlab qo'ygan edi?
 A) Sharafiddin Ali Yazdiyning "Zafarnoma"
 B) Juvayniy, "Tarixi jahonkushoy"
 C) Xondanmir, "Makorim ul-axloq"
 D) Taroziy, "Funun al-balog'a"

214. Lutfiy qaysi g'azalida
 "ko'zingdan dinga qancha
 yuz bursam ham, g'o'yo ul
 ko'zlaring nomusulmon
 kabi kofir sari tortadi"
 deydi?
 A) "Ayoqingga tushar ..."
 B) "Jonima ayting"
 C) "Tortadur"
 D) "Bu ko'ngul"
215. Lutfiyning qaysi
 g'azalida sochi tovoniga
 tegadigan yor obrazi
 mavjud?
 A) "Noziklik ichra"
 B) "Jonima ayting"
 C) "Tortadur"
 D) "Bu ko'ngul"
216. "Endi ishga solib hindu
 qilichin,
 Haryon sochishardi olovli
 uchqun.
 Bir-birin yemirib tig'
 temir to'kar, Go'yoki
 jahonda qiyomat qo'par"
 misrlari qaysi asardan
 olingan?
 A) "Saddi Iskanadariy"
 B) "Shohnoma"
 C) "Farhod va Shirin"
 D) "Ravshan"
217. "Hali taralmagan
 buning shuhrati,
 Hali ma'lum emas hech
 kimga oti.
 O'lim yaxshi bundan
 yengilsam agar,
 Qarab turar ikki tarafdan
 lashkar" Ushbu
 misralarda qaysi
 qahramonning ruhiy
 holati tasvirlangan?
 A) Suhrob; "Shohnoma"
 B) Jobir; "Mehr va
 Suhayl"
 C) Sherxon; "Avlodlar
 dovoni"
 D) Rustam; "Shohnoma"
218. "Shohnoma" aruzning
 qaysi bahrida yozilgan?
 A) hazaji musaddasi
 mahzuf
 B) ramali musaddasi
 mahzuf
 C) rajazi musammani solim
 D) mutaqoribi musammani
 mahzuf
219. "Shohnoma" qaysi
 shaklda yozilgan?
 A) masnaviy
 B) murabba
 C) muxammas
 D) musaddas
220. "Shohnoma" asari vazni
 nomi berilgan qatorni
 aniqlang.
 A) mafoiyulun-mafoiyulun-
 faulun
 B) foilotun-foilotun-foilun
 C) mustaf'ilun-mustaf'ilun-
 mustaf'ilun
 D) faulun-faulun-faulun-
 faul
221. "Bironta qolmadi
 kurtaklanib, to'kildi bari,
 Bu qaysi nahs edi, nahs
 bo'lganida Kayvon edi?"

misralari muallifi kim,
baytda qoʻllangan badiiy
sanʼatni anglatuvchi
soʻzning maʼnosi qaysi
qatorda berilgan?

- A) Lutfiy, “chiroyli dalillash”
- B) Atoiy, “ziynatlash”
- C) Gadoiy, “qarshilantirish”
- D) Rudakiy, “nazar
tashlash, ishora”

222. Rudakiyning
“Muliyonning hidi bu yonga
kelur”gʻazali necha
baytdan iborat?

- A) 7
- B) 6
- C) 9
- D) 8

223. “Aningkim ishqi yoʻq
andin ne hosil,
Sevar jononasisiz jondin ne
hosil” misralari muallifi
kim?

- A) Xoʻjandiy
- B) Xorazmiy
- C) Atoiy
- D) Lutfiy

224. “Ayur kim soʻz ichinda uz
bagʻoyat
Ne boʻlgʻay qilsangiz bizga
inoyat.

- Tilarman sendin, ey koni
malohat,
Ki bersang soʻz bilan
jonimgʻa rohat” deya
Xoʻjandiyga murojaat
qilgan hukmdor kim?
A) Mahmud Sulton
B) Dod Sipohsolor

- C) Muhammad Xoʻjabek
- D) Jonibekxon

225. Sakkokiy asarlarini
mutolaa qilish jarayonida
uning kimlarning
asarlaridan ijodiy
oziqlanganini his etish
mumkin?

- 1) Firdavsiy;
- 2) Nizomiy Ganjaviy;
- 3) Muslihiddin Saʼdiy;
- 4) Hofiz Sheroziy.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3
- C) 3, 4
- D) 1, 2, 3, 4

226. Navoiy qaysi shoirni
“Turk alfozi (soʻzlari) ning
bullagʻo (balogʻatga
erishgan) laridan”, deb
baholaydi?

- A) Sakkokiyini
- B) Atoyini
- C) Lutfiyini
- D) Gadoyini

227. Qaysi hukmdorning
taxtga kelishi zulmatning
chekinib, xurshidi zamon
munavvar kunlarning
kelishiga qiyos etiladi?

- A) Xalil Sulton
- B) Mirzo Ulugʻbek
- C) Xoʻja Tarxon
- D) Muhammad Xoʻjabek

228. Atoiyning “Jamoling
vasfni qildim chamandan
matlali gʻazali necha
baytdan iborat?

- A) 5
B) 6
C) 7
D) 8
229. Atoiyning "Jamoling vasfni qildim chamanda" matlali g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
A) muqayyad, "n"
B) mutlaq, "m"
C) muqayyad, "d"
D) mutlaq, "n"
230. Atoiyning qaysi g'azalida ma'shuqasi unga "Atoiy, ne ko'zi to'yimas gado emishtuksen" deydi?
A) "Ko'ngulni olg'ali..."
B) "Sipehri husn ichinda ..."
C) "Seni men ongladim ..."
D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
231. Quyidagilardan adabiyot nazariyasiga oid asar yozgan shaxslarni aniqlang.
1) Navoiy;
2) Bobur;
3) Furqat;
4) Faxri Hirotiy;
5) Fitrat.
A) 1, 2
B) 1, 2, 4
C) 2, 3, 5
D) 1, 2, 3, 4, 5
232. "Radoyif ul-ash'or" asari muallifi berilgan qatorni toping.
- A) Ahmad Taroziy
B) Anbar Otin
C) Faxri Hirotiy
D) Uvaysiy
233. Gadoiy qaysi hukmdor zamonida yashagan?
A) Husayn Boyqaro
B) Bobur Mirzo
C) Ulug'bek
D) Shohruh Mirzo
234. Quyidagi so'zlarni ma'nosi bilan muvofiq joylashtiring.
1) muqbil;
2) toroj;
3) dod;
4) gisu.
a) soch;
b) adolat;
c) baxtli;
d) o'g'irlik.
A) 1-c, 2-d, 3-b, 4-a
B) 1-d, 2-a, 3-b, 4-c
C) 1-b, 2-c, 3-d, 4-a
D) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a
235. Gadoiy "Sanga" g'azalining matlasida nimaga murojaat qiladi?
A) ko'ngilga
B) o'ziga
C) oy yuzli dilbarga
D) soqiyga
236. "Alhaq ushbu lutfi xulq-u husni istig'no bila, Kishvari ko'rk ichra sultonlig' musallamdur sanga" misralari kimning qalamiga mansub?

- A) Gadoiy
- B) Atoiy
- C) Xorazmiy
- D) Lutfiy

237. Atoiyning "Jamoling vasfini ..." g'azalidagi qofiyadosh so'zlar tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- 1) chamanda;
- 2) anjumanda;
- 3) anda;
- 4) banda;
- 5) kafanda;
- 6) bayt ul-hazanda;
- 7) qanda;
- 8) badanda.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
- B) 1, 2, 7, 4, 5, 6, 3, 8
- C) 1, 2, 7, 8, 5, 6, 3, 4
- D) 1, 3, 7, 8, 5, 6, 2, 4

238. Gadoiy qaysi g'azalida o'z haddini bilmay, ko'zi o'tlikni sevgan oshiqqa (ya'ni o'ziga) "endi seni ishq o'ti qancha kuydursa ham, kamdir" deydi?

- A) "Mubtalo bo'ldi yana"
- B) "Unutma"
- C) "Yana yoz bo'ldi-yu"
- D) "Sanga"

239. "Qon yutarmen rashk elindin har kecha tongg'a degin -

Kim, nechuk bodi sabo hamroz-u hamdamdur sanga" misralari muallifi kim va baytda qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi

so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?

A) Atoiy, "nazar tashlash, ishora"

B) Lutfiy, "chiroyli dalillash"

C) Gadoiy, "qarshilantirish"

D) Rudakiy, "ziynatlash"

240. "Ayb emastur gar parishonsen dog'i oshuftahol,

Ey Gado, chun orzuyi zulfi purxamdur sanga"

misralaridagi "zulf" nima?

A) soch

B) ko'z

C) so'z

D) yuz

241. Gadoiyning "Yoz fasli" g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?

A) muqayyad, "t"

B) mutlaq, "t"

C) muqayyad, "l"

D) mutlaq, "l"

242. "Hosil aytur: "Ul eshikda xorsen tuproqtek",

Og'zi -og'zig'a urung,

so'zlasun izzat bila"

misralari muallifi kim va

baytda qo'llangan badiiy

san'atni anglatuvchi

so'zning ma'nosi qaysi

qatorda berilgan?

A) Atoiy, "qarshilantirish"

B) Lutfiy, "chiroyli

dalillash"

- C) Gadoiy, "o'xshatish"
D) Rudakiy, "ziyatlash"
243. "Riyozat bag'riga soldim o'zumni, Imorat silkina torttim so'zumni" misralari kimga tegishli?
A) Rudakiyga
B) P. Mahmudga
C) Firdavsiyga
D) Xo'jandiyga
244. "Jamoli birla joning toza bo'lsin, Shohim oti baland ovoza bo'lsin. O'zum birla o'zum andesha qildim, Shohim madh-u duosin pesha qildim" deya o'z hukmdori uchun o'ziga kos madhnoma yozib qoldirgan shaxsni aniqlang.
A) Rudakiy
B) Sakkokiy
C) Firdavsiy
D) Xo'jandiy
245. Sakkokiyning "Sentek jahonda ..." g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
A) muqayyad, "o"
B) mutlaq, "n"
C) muqayyad, "n"
D) mutlaq, "o"
246. Sakkokiyning boshdan oyoq savol tarzida yozilgan g'azalini aniqlang?
A) "Sentek jahonda ..."
B) "Kim ermas ul ..."
C) "Ey gul ..."
D) "Ul sanamkim ..."
247. Sakkokiy kimga bag'ishlangan qasidasida shohning tarafdorlariga to'kin yoz kelgan bo'lsa, dushmanlariga avji xazon-kuz keldi, deb yozadi?
A) Xalil Sulton
B) Mirzo Ulug'bek
C) Xo'ja Tarxon
D) Muhammad Porso
248. Sakkokiyning Ulug'bekka bag'ishlangan qasidasida qaysi sayyora(lar) nomi uchraydi?
1) Zuhro;
2) Atorud;
3) Kayvon;
4) Bahrom.
A) 1, 2, 3, 4
B) 2, 4
C) 1
D) 1, 3
249. Atoiyning "Ey orazi shams-u qamarim ..." deb boshlanuvchi g'azali radifi keltirilgan qatorni aniqlang?
A) bo'ldi
B) netti
C) ne bo'ldi
D) netti, ne bo'ldi

250. Atoiy "Netti, ne bo'ldi"
g'azali birinchi baytining
ikkinchi misrasida yoriga
nima deb murojaat qiladi?
A) marhami jon-u jigarim
B) orazi shams-u qamarim
C) o'z qulidin bexabarim
D) tishlari dur-u guharim
251. "Gah javr ila o'ltur
meni, gah noz ila, sendin
Haqqoki mening yo'q
guzarim, netti, ne bo'ldi?"
misralaridagi "guzar"
so'zi qaysi ma'noda
qo'llangan?
A) iloj
B) ketish
C) o'tish
D) go'zallik
252. Atoiyning "Ko'ngul olg'ali
..." g'azalida qofiyaning
qaysi turi qo'llangan va
qofiyadosh so'zlardagi
raviyni aniqlang?
A) muqayyad, "n"
B) mutlaq, "d"
C) muqayyad, "d"
D) mutlaq, "n"
253. Qaysi shoir yor yuzini
mus'haf-Qur'onga, meng-
xolini oyatga o'xshatib,
badiiy adabiyotda bir
topilma qilgan?
A) Atoiy
B) Rudakiy
C) Gadoiy
D) Lutfiy
254. Qaysi shoir ijodida
zulfi-sochining lashkari
ko'zi bilan ittifoq tuzib,
go'zallik mamlakatini
egallab olgan ma'shuqa
ta'riflanadi?
A) Gadoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Atoiy
255. Qaysi shoir yorga "agar
sening kiprigingni uchi
bilan qo'shib g'unchaga
o'xshatsam, g'uncha
quvonganidan to'niga
sig'maydi" deb yozadi?
A) Gadoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Atoiy
256. Qaysi shoir ijodida
Salsabil arig'ida nozlanib
cho'milib shu ariq orqali
jannat bog'idan o'tib,
kavsar hovuziga suzib
kelgan qiz obrazi mavjud?
A) Gadoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Atoiy
257. Qaysi shoir g'azalida "yor
go'zalligi shu darajadaki,
odamlar el yig'ilishida
(majlisda) ichkilikdan must
bo'lsa, oshiq yor yuzi
tufayli sarxush" deb yozadi?
A) Gadoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Atoiy

258. Atoiyning "Ey, begim"
g'azalida qofiyaning qaysi
turi qo'llangan va
qofiyadosh so'zlardagi
raviyni aniqlang?
A) muqayyad, "r"
B) mutlaq, "r"
C) muqayyad, "d"
D) mutlaq, "d"

259. "Ey, begim, ushbu yuz
degul, shams bila
qamarmudur?
Ey, begim, ushbu so'z degul,
shahd bila shakarmudur".
Baytda qanday badiiy
san'at qo'llanilgan?
A) sifatlash, tazod
B) tashbeh, iyhom
C) tazod, tarse'
D) iyhom, tazod

260. Atoiyning "Sipehri husn
ichinda ..." g'azalining
radifini toping.
A) sen
B) moh sen
C) ichinda
D) sen-sen

261. Atoiyning "Seni men
ongladim" g'azalining
qofiyalanish tartibi to'g'ri
berilgan qatorni aniqlang.
A) a-a, a-a, a-a
B) a-a, b-a, c-a
C) a-b, a-b, a-b
D) a-a, b-b, c-c

262. Qaroqchi ko'zlarin kim
ko'rsa aytur:

"Ajab ayyori
Turkistonmudur bu?"
misralari muallifi kim va
baytda qo'llangan badiiy
san'atni anglatuvchi
so'zning ma'nosi qaysi
qatorda berilgan?
A) Atoiy, "nazar tashlash,
ishora"
B) Lutfiy, "chiroyli
dalillash"
C) Gadoiy, "ziynatlash"
D) Rudakiy,
"qarshilantirish"

263. "Mengiz yo ravzayi
rizvonmudur bu?
Og'iz yo g'unchayi
xandonmudur bu?"
misralari muallifi kim?
A) Atoiy
B) Lutfiy
C) Gadoiy
D) Rudakiy

264. Quyidagilardan devon
tuzgan shoirni aniqlang?
A) Atoiy
B) Xorazmiy
C) Gadoiy
D) Lutfiy

265. Qaysi shoirning bir
baytida ko'ngilning
dastidan devona qalb yorga
muhtalo bo'lib, buning
natijasida jonga yana balo
bo'lganligi aytiladi?
A) Gadoiy
B) Atoiy
C) Xorazmiy
D) Lutfiy

266. Gadoiyning "Unutma" g'azalining qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- A) a-a, b-b, c-c
- B) a-b, a-b, a-b
- C) a-a, a-a, a-a
- D) a-a, b-a, c-a

267. Gadoiyning "Unutma" g'azalining qofiyadosh so'zlari ketma-ketligi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang?

- 1) siyminbarim;
  - 2) mahpaykarim;
  - 3) shakarim;
  - 4) g'oratgarim;
  - 5) dilbarim;
  - 6) kofarim.
- A) 6, 3, 2, 4, 5, 1
  - B) 1, 3, 2, 4, 5, 6
  - C) 1, 4, 2, 3, 5, 6
  - D) 1, 3, 6, 4, 5, 2

268. "Garchi hasrat birla o'lturdung ... ni xor-u zor, To qiyomat umr bersun haq sanga davlat bila". Nuqtalar o'rniga kerakli ismni qo'ying.

- A) Lutfiy
- B) Gadoiy
- C) Atoiy
- D) Xorazmiy

269. "To'qson to'qquz yoshida olamdin o'tdi, qabri Dehikanordadur. O'z maskani erdi". Navoiyning asaridan keltirilgan ushbu ma'lumot kim haqida?

- A) Lutfiy
- B) Gadoiy
- C) Atoiy
- D) Rudakiy

270. Lutfiy o'zbek adabiyotini qaysi janrlar bilan boyitgan adibdir?

- 1) g'azal;
  - 2) tuyuq;
  - 3) qit'a;
  - 4) ruboiy.
- A) 1, 2
  - B) 2, 3, 4
  - C) 1, 2, 3
  - D) 2, 4

271. Lutfiy qaysi g'azalida "agar jon bo'lmasa, tandan bulbul bo'lmasa, bahor-u gulshandan; ming harorimli bo'lsa ham, mehr-u vafomiz tandan nima naf-foyd" degan savolni o'rtaga tashlaydi?

- A) "Nigoro, sensizin ..."
- B) "Jonima ayting"
- C) "Tortadur"
- D) "Bu ko'ngul"

272. Lutfiyning "Nozuklik ichra ..." g'azali necha baytdan iborat?

- A) 9
- B) 6
- C) 7
- D) 5

273. "Ko'ngluma har yonki boqsam, dog'i (1) bor, Har necha dardimni dardim dog'i (2) bor.

Qilcha tanga bori ishqing
yor edi,
Bir sori bo'ldi firoqing dog'i
(3) bor"
Ushbu tuyuqdagi
shakldosh so'zlar ma'nosi
to'g'ri berilgan javobni
aniqlang.

- A) 1-dog'i, 2-otashi, 3-yana
- B) 1-yana, 2-otashi, 3-dog'i
- C) 1-otashi, 2-yana, 3-dog'i
- D) 1-yana, 2-dog'i, 3-otashi

274. "Avval qishlog'idagi diniy
maktabda, so'ng Tus shahri
madrasalarida tahsil oladi,
otasi vafotidan so'ng
bog'bonlik qiladi va
taxallus sifatida o'ziga shu
bog' nomini tanlaydi.
Yoshligidan Sharq xalqlari
tarixini zo'r zavq bilan
o'rganadi: ko'p shahar va
qishloqlarda bo'lib,
mehnatkashlar og'zidan
ko'hna rivoyatlarni yozib
oladi".

Ushbu ta'rif kimga tegishli?

- A) Rudakiy
- B) Firdavsiy
- C) Tusiy
- D) Fuzuliy

275. "Shohnoma"da jangga
bo'ridek kirib kelgan
qahramon kim edi?

- A) Afrosiyob
- B) Suhrob
- C) Rustam
- D) Kovus shoh

276. Rudakiy qaysi Somoniy

hukmdor saroyida 40 yil
mobaynida shoirlarga
boshchilik qiladi?

- A) Ahmad ibn Nasr
- B) Nuh ibn Ahmad
- C) Nasr ibn Ahmad
- D) Ma'mun ibn Ahmad

277. "Rudakiy qancha sher
yozgan?

- A) yuz ming baytdan ortiq
- B) ellik ming baytdan ortiq
- C) o'n ming misradan ortiq
- D) o'n ming baytdan ortiq

278. Qaysi shoir bir baytida
bu dunyoni aylaniib
turuvchi ko'zning
soqqasiga o'xshatadi?

- A) Atoiy
- B) Lutfiy
- C) Rudakiy
- D) Gadoiy

279. "Faxri salotin", "davron
shohi", "zamona mafxari",
"sohibqiron", "arslon
yuraklik", "zoti pok" deya
ulug'langan hukmdorni
aniqlang.

- A) Mahmud Sulton
- B) Dod Sipohsolor
- C) Muhammad Xo'jabek
- D) Jonibekxon

280. "Hamisha zoti poking
bor bo'lsin,
Saodat, baxt-u davlat yor
bo'lsun" misralari qaysi
asarga tegishli?

- A) "Qutadg'u bilig"
- B) "Muhabbatnoma"

- C) "Latofatnoma"
D) "Shohnoma"

- C) ruboiychilik
D) qissachilik

281. Quyidagi qaysi hukmdor Ahmad Yugnakiyning "Hibat ul-haqoyiq" asarini ko'chirtirgan shaxs sifatida tarixda qolgan?

- A) Boysung'ur Mirzo
B) Arslon Xo'ja Tarxon
C) Mirzo Ulug'bek
D) Xalil Sulton

285. Kimning g'azallari tili sodda, ravon, yengil, vaznlarining o'ynoqiligi, tasvirining quymaligi va yuksak badiiyati, nafis tasvirlar, dilbar ohanglarga to'liqligi, bilan ajralib turadi.

- A) Sakkokiy
B) Gadoiy
C) Atoiy
D) Lutfiy

282. "Yuzingni qilur toza ko'zum yoshi-yu ohim, Gul toza bo'lur topsa vale ob-u havoni".

Baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?

- A) talmeh
B) tarse'
C) tazod
D) tamsil

286. Atoiyning "Netti, ne bo'ldi" g'azali necha baytdan iborat?

- A) 9
B) 6
C) 7
D) 8

283. "Oyina sening yuzing ko'rubon,

Lof ursa, yuzunda yo'q safosi".

Baytda qo'llanilgan she'riy san'atning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?

- A) "chiroyli dalillash"
B) "biror narsani omonatga olmoq"
C) "nazar tashlash"
D) "ziynatlash"

287. Atoiyning "Netti, ne bo'ldi" g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?

- A) muqayyad, "m"
B) mutlaq, "r"
C) muqayyad, "d"
D) mutlaq, "n"

284. Atoiyning ijodida, ayniqsa, nima alohida o'rin tutadi?

- A) dostonchilik
B) g'azalchilik

288. Atoiyning "Netti, ne bo'ldi" g'azalida "Xamsa"ning qaysi qahramonlari nomi tilga olinadi?

- A) Xusrav va Shirin
B) Layli va Majnun
C) Mehr va Suhayl

- D) Farhod va Shirin
289. Qaysi shoir g'azalida go'zal yor xokisor oshiqning yuziga oyog'ini bosgan ekan, oyog'i og'ribdi, "yuzing buncha bo'yradek dag'al bo'lmasa", deb nozlangani haqida so'z boradi?
 A) Rudakiy
 B) Gadoiy
 C) Atoiy
 D) Lutfiy
290. Sulaymon payg'ambarning sevgilisi Bilqis yashagan afsonaviy shahar nomini toping.
 A) Andolus
 B) Eram
 C) Sabo
 D) Chunor
291. Atoiyning "Sipehri husn ichinda ..." g'azalining qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
 A) a-a, a-a, a-a
 B) a-a, b-a, c-a
 C) a-b, a-b, a-b
 D) a-a, b-b, c-c
292. Atoiyning "Sipehri husn ichinda ..." g'azalida qaysi payg'ambar nomi tilga olinadi?
 A) Muso
 B) Nuh
 C) Yusuf
 D) Iso
293. "Tiriklik hosili, ey yor, dardi,
 Gar o'lsam anda ham hamroh, sen-sen" misralari muallifi kim?
 A) Lutfiy
 B) Gadoiy
 C) Atoiy
 D) Rudakiy
294. Quyidagi qaysi asarda Gadoiyning fors-tojik tilida yaratilgan g'azali mavjud?
 A) "Yatimat ad-dahr" da
 B) "Tazkirat ush-shuaro" da
 C) "Radoyif ul-ash'or" da
 D) "Mezon ul-avzon" da
295. "Do'stтин oyirdi bu charxi jafogustar yana,
 Ey darig'o, hojati dushman ravo bo'ldi yana" misralari muallifi kim va baytda qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?
 A) Atoiy, "nazar tashlash, ishora"
 B) Lutfiy, "chiroyli dalillash"
 C) Gadoiy, "qarshilantirish"
 D) Rudakiy, "ziynatlash"
296. Gadoiyning "Sanga" g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, "m"
 B) mutlaq, "m"

- C) muqayyad, “r”
D) mutlaq, “r”
297. Gadoiy “Yoz fasli”g’azalining nechanchi baytida ko’ngilga murojaat qiladi?
A) 1
B) 2
C) 5
D) 6
298. “Makorim ul-axloq”da keltirilishicha, Navoiy Lutfiyning huzurida qaysi g’azalini o’qib uning lutfiga sazovor bo’ladi?
A) “Kecha kelgumdur ...”
B) “Qaro ko’zum ...”
C) “Ko’rgali husningni ...”
D) “Orazin yopqoch ...”
299. Kimning g’azallarida inson ma’naviy olamining o’ziga xos go’zalliklari, go’zal tabiat tarovatining takrorlanmasligi ham ohorli misralarda tasvirlanadi?
A) Lutfiy
B) Gadoiy
C) Atoiy
D) Rudakiy
300. “Qon yoshim erur yuz uza yulduz kibi sonsiz, Ul ko’zlari cho’lpon, mahi tobonima ayting” misralari muallifi kim va baytda qo’llangan badiiy san’atni anglatuvchi so’zning ma’nosi qaysi qatorda berilgan?
A) Atoiy, “qarshilantirish”
B) Lutfiy, “chiroyli dalillash”
C) Gadoiy, “o’xshatish”
D) Rudakiy, “ziynatlash”
301. “Javr etsa, mehr umidi tutarmen hanuzkim, Bir tavr qolmas odamining xislat-u xo’yi” bayti kimga tegishli?
A) Atoiy
B) Lutfiy
C) Gadoiy
D) Rudakiy
302. “Shohnoma”da Suhrob qaysi yurtdan bo’ladi?
A) Eron
B) Chin
C) Rum
D) Turon
303. “Zamona aynadi, men ham tamoman o’zgardim. Asomni qo’lga ber endi, u boshqa davron edi” misralari muallifi kim?
A) Atoiy
B) Lutfiy
C) Rudakiy
D) Gadoiy
304. Hirot tabiatiga oshiq bo’lib, poytaxt Buxoroga qaytishni istamagan Somoniy Nasr ibn Ahmadni o’z she’ri bilan ortiga qaytara olgan shoirni aniqlang?
A) Atoiy

- B) Rudakiy
C) Lutfiy
D) Gadoiy
305. Kim “Qarilikdan shikoyat” nomli she’r yozgan?
A) Atoiy
B) Rudakiy
C) Lutfiy
D) Gadoiy
306. Nodonlikni Pahlavon Mahmud qattiq qorlagan. Kim yana nodonlik haqida quyidagi baytni bitgan: “Nodonlikdan yomonlik keladi faqat, Nodonga yondashma, bosmasin g’afat”?
A) Saroyi
B) Rudakiy
C) Yugnakiy
D) Firdavsiy
307. “Yomonga qo’shilma, bo’lursan yomon, Qarosin yuqtirar doimo qozon” misralari muallifi kim va baytda qo’llangan badiiy san’atni anglatuvchi so’zning ma’nosi qaysi qatorda berilgan?
A) Firdavsiy, “chiroyli dalillash”
B) Saroyi, “qarshilantirish”
C) Rabg’uziy, “nazar tashlash, ishora”
D) Rudakiy, “ziynatlash”
308. Somoniy hukmdor Nasr ibn Ahmad saroyida 40 yil mobaynida shoirlarga boshchilik qilgan allomani aniqlang.
A) Firdavsiy
B) Umar Xayyom
C) Hofiz She’roziy
D) Rudakiy
309. Quyidagi qaysi alloma bir necha musiqa asboblari juda mahorat bilan chala olgan?
A) Firdavsiy
B) Umar Xayyom
C) Hofiz She’roziy
D) Rudakiy
310. “Saxovat bobida chun Hotami Tay, Shijoat mulkida chun Kovus-u Kay. Qiliching haybatidan Rustami Zol, Qilibdur dunyoda g’or ichra inzol”. Ushbu misralar kimni madh etmoqda?
A) Xalil Sulton
B) Muhammad Xo’jabek
C) Mahmud Sulton
D) Mirzo Ulug’bek
311. “Uyg’ur iboratining fusahosidin va turk alfozining bulag’osidin Mavlono Sakkokiy va Mavlono Lutfiykim, birining shirin abyoti ishtihori Turkistonda beg’oyat va birining latif g’azaliyoti intishori Iroq va Xurosonda benihoyatdurur ham devonlari mavjud

- bo'lgay". Ushbu ta'rif muallifi kim?
 A) Husayn Boyqaro
 B) Alisher Navoiy
 C) Davlatshoh Samarqandiy
 D) Muhammad Bobur
312. Quyidagi qaysi adibning g'azallarida ishq, oshiqlik, hijron iztiroblari, visol lazzati, oshiq qalb kechinmalari juda ustalik bilan tasvirlanadi?
 A) Rudakiy
 B) Atoiy
 C) Sakkokiy
 D) Lutfiy
313. Sakkokiyning "Ey gul ..." g'azali necha baytdan iborat?
 A) 5
 B) 6
 C) 7
 D) 8
314. Sakkokiy kimga bag'ishlangan qasidasida "bu shahning lashkari qaysiki viloyat sori azm etsa, falakdin har zamon ul dam nidoyi "al-amon" keldi" deb yozadi?
 A) Xalil Sulton
 B) Mirzo Ulug'bek
 C) Xo'ja Tarxon
 D) Muhammad Porso
315. "Mavlono Atoiy Balxda bo'lur erdi. Ismoil ota farzandlaridandur, darveshvasht va xushxulq, munbasit kishi erdi". Ushbu ma'lumot qaysi asardan olingan?
 A) "Tazkirat ush-shuaro"
 B) "Majolis un-nafois"
 C) "Muhokamat ul-lug'atayn"
 D) "Tarixi mulki ajam"
316. Atoiy qaysi g'azalida yorsiz o'tgan kunlarini Ya'qubning ayriliqdagi hayotiga qiyos etadi?
 A) "Ko'ngulni olg'ali..."
 B) "Jamoling vasfina..."
 C) "Netti, ne bo'ldi"
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
317. Atoiy qaysi g'azalining maqatsida o'zi uchun oliy mansablar, yuqori lavozimlar emas, balki o'z ma'shuqasining go'zalligini qul bo'lishni oliy baxt deb bilishini aytadi?
 A) "Ko'ngulni olg'ali..."
 B) "Jamoling vasfina..."
 C) "Netti, ne bo'ldi"
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
318. Atoiy "Netti, ne bo'ldi" g'azalining ikkinchi baytida yoriga nima deb murojaat qiladi?
 A) marhami jon-u jigarim
 B) orazi shams-u qamarim
 C) o'z qulidin bexabarim
 D) tishlari dur-u guharim
319. Kim ma'shuqasini husn bobida Yusufga, malohatda

- Misr sultoniga qiyoslaydi?
 A) Atoiy
 B) Lutfiy
 C) Gadoiy
 D) Rudakiy
320. Atoiyning qaysi g'azalida yorini "maloyik xo'yluq-farishta axloqli" deb ataydi?
 A) "Mengiz yo ravzayi ..."
 B) "Sipehri husn ichinda ..."
 C) "Seni men ongladim ..."
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
321. Atoiyning "Mengiz yo ravzayi ..." g'azalida qaysi payg'ambar nomi tilga olinadi?
 A) Muso
 B) Nuh
 C) Yusuf
 D) Iso
322. Atoiy "Netti, ne bo'ldi" g'azalining oltinchi baytida yoriga nima deb murojaat qiladi?
 A) marhami jon-u jigarim
 B) orazi shams-u qamarim
 C) o'z qulidin bexabarim
 D) tishlari dur-u guharim
323. Atoiy qaysi g'azalidayorining yuzidagi tuklarini g'ubori xat, rayhonga o'xshatadi?
 A) "Mengiz yo ravzayi ..."
 B) "Sipehri husn ichinda ..."
 C) "Seni men ongladim ..."
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
324. Atoiy "Netti, ne bo'ldi" g'azalining oxirgi baytida yoriga nima deb murojaat qiladi?
 A) marhami jon-u jigarim
 B) lablari shahd-u shakarim
 C) o'z qulidin bexabarim
 D) tishlari dur-u guharim
325. "Atoiyini ko'rub ko'yinda aytur:
 Hamul miskini sargardonmudur bu?" misralari Atoiyning qaysi g'azaliga tegishli?
 A) "Qon bo'ldi ko'ngul"
 B) "Mengiz yo ravzayi ..."
 C) "Sipehri husn ichinda ..."
 D) "Seni men ongladim ..."
326. Gadoiy "Mubtalo bo'ldi yana" g'azalining beshinchi baytida kimga yoki nimaga murojaat qiladi?
 A) abir (anbar) ga
 B) o'ziga
 C) shum raqibga
 D) yorning itiga
327. Gadoiyga qaysi g'azali Navro'z ayyomida yozilgan?
 A) "Mubtalo bo'ldi yana"
 B) "Unutma"
 C) "Yana yoz bo'ldi-yu"
 D) "Sanga"
328. Lutfiy qaysi g'azalida besh so'zdan iborat radif qo'llagan?
 A) "Nigoro, sensizin ..."
 B) "Jonima ayting"

- C) "Tortadur"
D) "Bu ko'ngul"
329. Lutfiyning "Bu ko'ngul"
g'azali radifi berilgan
qatorni aniqlang.
A) bu ko'nguldur, bu
ko'ngul
B) bu ko'nguldur
C) bu ko'ngul
D) qiladurg'on, bu
ko'nguldur, bu ko'ngul
330. Lutfiy "Ayoqingg'a
tushar" g'azali aruzning
qaysi bahrida yozilgan?
A) hazaji musaddasi
mahzuf
B) ramali musaddasi
mahzuf
C) rajazi musammani solim
D) mutaqoribi musammani
solim
331. Lutfiyning "Ayoqingg'a
tushar" g'azalidagi maqollar
ketma-ketligi to'g'ri
berilgan qatorni aniqlang?
1) Charog' tubi qarong'u;
2) Qo'rqar, qaydakim qon
ko'rsa hindu;
3) Kishining ko'zidur, ore,
tarozu;
4) Oqqan ariqqa oqar suv;
5) Tilaganni tilogu.
A) 1, 4, 3, 2, 5
B) 1, 2, 4, 5, 3
C) 1, 5, 2, 3, 4
D) 1, 3, 4, 2, 5
332. Lutfiy "Ayoqingg'a
tushar" g'azalining
nechanchi baytida yorining
yuzini oy bilan quyoshdan
ham ortiq deb ta'riflaydi?
A) 5
B) 3
C) 4
D) 2
333. Quyidagi qaysi ijodkor
taxallusining ma'nosi
"jannat" degan ma'noni
anglatadi?
A) Maxmur
B) Firdavs
C) Behbud
D) Munis
334. 941-yilda Eronning Tus
shahri yaqinidagi Boj
qishlog'ida o'rtahol oilada
tug'ilgan ijodkorni aniqlang
A) Rudakiy
B) Firdavsiy
C) Tusiy
D) Nasimiy
335. "To'g'rilikdan kelmish
hamma yaxshi ot,
Egrilikdan ko'rmadi bir
zot.
Shirin so'zli bo'l, ey sen
bilimdon,
Tiling sovuq so'z-la
bulg'arma oson".
Ushbu fikrlar muallifi
bo'lgan shaxs qanday
oilada dunyoga kelgan?
A) chorvador
B) hunarmand
C) dehqon
D) novvoy

336. "Aqlli bo'l, bo'lgin beziyon,
Hamisha tilingga bo'lgin
posbon" misralari muallifi
kim?

- A) Saroyi
- B) Rudakiy
- C) Yugnakiy
- D) Firdavsiy

337. "Mehnat tagidadir, ey
oqil, har ganj,
Ganj topmas hech kimsa
tortmas esa ranj.

Hunar birla aqling
birikkan hamon,
Har ish bu jahonda
yurishgan ravon".

Ushbu o'gitlar qaysi asarga
tegishli ekanligini aniqlang.

- A) "Hibat ul-haqoyiq"
- B) "Shohnoma"
- C) "Yatimat ad-dahr"
- D) "Gulistoni bit-turkiy"

338. "Nayzasi uchidan
tomar erdi qon,

Go'yo ovi baror kelgan bir
qoplon".

Ushbu misralarda qaysi
qahramon tasvirlangan?

- A) Suhrob; "Shohnoma"
- B) Jobir; "Mehr va
Suhayl"
- C) Doro; "Saddi
Iskandariy"
- D) Rustam; "Shohnoma"

339. "Shohnoma"gi "Unga
dedi: "Ey turk, beaql
xunxo'r,
Bulardan kim sen-la
urishgani bor?!"

Nechun bor kuchingni
menga ko'rsatmay,
Qon to'kasan qo'tan ichra
bo'riday?" so'zlari kimga
tegishli?

- A) Afrosiyob
- B) Suhrob
- C) Rustam
- D) Kovus shoh

340. Rudakiy qaysi janrda
tengsiz bo'lgan?

- A) ruboiy va g'azalchilikda
- B) noma va qasidachilikda
- C) masnaviy va
ruboiychilikda
- D) tuyuq va g'azalchilikda

341. Navoiy Mavlono Lutfiy
va Sakkokiyning baytlari
va g'azallari qayerlarda
mashhur bo'lganligi aytadi?

- A) Turkiston, Iroq,
Xurosonda
- B) Qoshg'ar, Shom, Hindda
- C) Rum, Iroq, Balujustonda
- D) Xuroson va Samarqanda

342. "Sakkokiyy" so'zining
ma'nosi nima?

- A) pichoq
- B) qilich
- C) jang qilmoq
- D) pichoqchi

343. Quyidagi qaysi adibning
tug'ilgan va vafot etgan yili
noma'lum?

- A) Sayfi Saroyi
- B) Lutfiy
- C) Sakkokiyy
- D) Rudakiy

344. Sakkokiy Ulug'bekning adolatini kimga qiyos etadi?
 A) No'shiravonga
 B) Sulaymoni zamonga
 C) Atoga
 D) Qaysari Rumga
345. Sakkokiy Ulug'bekning mehribonligini kimga qiyos etadi?
 A) No'shiravonga
 B) Sulaymoni zamonga
 C) Atoga
 D) Qaysari Rumga
346. Atoyi haqidagi ma'lumotlar Navoiyning qaysi asarida uchraydi?
 A) "Majolis un-nafois"
 B) "Muhokamat ul-lug'atayn"
 C) "Tarixi mulki ajam"
 D) "Mahbub ul-qulub"
347. Eski o'zbek tiliga oid quyidagi so'zlarni o'z ma'nosi bilan muvofiq joylashtiring?
 1) kamand;
 2) lavand;
 3) cherik;
 4) usurmoq;
 5) to'squ;
 6) sog'in.
 a) arqon;
 b) dangasa;
 c) askar;
 d) mast bo'lmoq;
 e) boshqa;
 f) qadah.
 A) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d, 5-f, 6-e
- B) 1-b, 2-a, 3-c, 4-d, 5-e, 6-f
 C) 1-a, 2-b, 3-d, 4-c, 5-e, 6-f
 D) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d, 5-e, 6-f
348. Atoiyning qaysi g'azalida Farhod va Shirin qahramonlari nomi tilga olinadi?
 A) "Ko'ngulni olg'ali..."
 B) "Jamoling vasfini..."
 C) "Ey orazi shams-u ..."
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
349. Atoiy "Netti, ne bo'ldi" g'azalida muhabbatining ovozasini kimning muhabbatidek dunyoga yoyildi deydi?
 A) Xusrav
 B) Majnun
 C) Yusuf
 D) Farhod
350. Atoiyning "Ko'ngul olg'ali ..." g'azali necha baytdan iborat?
 A) 7
 B) 6
 C) 9
 D) 8
351. Atoiyning "Ko'ngul olg'ali ..." g'azalining maqtasi berilgan qatorni aniqlang.
 A) Maqomi "Rost" ohanggi balandi
 B) "Latofatnoma" din kechgay Xo'jandiy
 C) Seningdek marhami jon dardmandi
 D) Erur ul bog'onlarning lavandi

352. Atoiy qaysi g'azalida
 "Atoiy she'ring lutfini
 bilsa, "Latofatnoma" din
 kechgay Xo'jandiy" deydi?
 A) "Ko'ngulni olg'ali..."
 B) "Jamoling vasfini..."
 C) "Netti, ne bo'ldi"
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
353. Atoiyning "Sipehri husn
 ichinda ..." g'azalida
 qofiyaning qaysi turi
 qo'llangan va qofiyadosh
 so'zlardagi raviyni
 aniqlang?
 A) muqayyad, "h"
 B) mutlaq, "h"
 C) muqayyad, "o"
 D) mutlaq, "o"
354. Atoiy qaysi g'azalida
 yorning tabassumli
 lablarini jon bag'ishlovchi-
 Isoga qiyos etadi?
 A) "Ko'ngulni olg'ali..."
 B) "Sipehri husn ichinda ..."
 C) "Labing qonim to'karga
 ..."
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
355. Atoiyning "Sipehri husn
 ichinda ..." g'azalining
 nechanchi baytida
 ma'shuqasini fitnaya xirgoh
 deb ataydi?
 A) 2
 B) 3
 C) 4
 D) 5
356. "Ko'ngul dardig'a bir
 darmon qil emdi,
 Chu jonim dardidin ogoh,
 sen-sen".
 Baytda qo'llangan badiiy
 san'atni anglatuvchi
 so'zning ma'nosi qaysi
 qatorda berilgan?
 A) "nazar tashlash, ishora"
 B) "chiroyli dalillash"
 C) "ziyatlash"
 D) "qarshilantirish"
357. "... turkigo'ydur, balki
 mashohirdindur. Bobur
 Mirzo zamonida she'ri
 shuhrat tutti, yoshi
 to'qsondin o'tubdur".
 Parcha kimning asaridan
 olingan va kimni
 ta'riflamoqda?
 A) Navoiyning "Majolis un-
 nafois" asaridan, Gadoiy
 B) Hirotiyning "Radoyif ul-
 ash'or" asaridan, Lutfiy
 C) Boburning "Muxtasar"
 asaridan, Atoiy
 D) Samarqandiyning
 "Tazkirat ush-shuaro"
 asaridan, Sakkokiy
358. Lutfiyning "Tortadur"
 g'azali qofiyalanish tartibi
 to'g'ri berilgan qatorni
 aniqlang.
 A) a-a, b-a, c-a
 B) a-a, a-a, a-a
 C) a-b, a-b, a-b
 D) a-a, b-b, c-c
359. "Mayl etar o'z jinsig'a har
 jins o'zini lojaram,
 Beli sori ul kamandi

- anbarafshon tortadur”
 misralari kimning
 qalamiga mansub?
 A) Atoiy
 B) Lutfiy
 C) Gadoiy
 D) Rudakiy
360. Lutfiyning “Jononima
 ayting” g’azalida qofiyaning
 qaysi turi qo’llangan va
 qofiyadosh so’zlardagi
 raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, “o”
 B) mutlaq, “n”
 C) muqayyad, “n”
 D) mutlaq, “y”
361. “Jonim chiqadur dard ila,
 jononima ayting,
 Men xasta gado holini,
 sultonima ayting”
 misralarida qo’llangan
 badiiy san’atni anglatuvchi
 so’zning ma’nosi qaysi
 qatorda berilgan?
 A) “nazar tashlash, ishora”
 B) “qarshilantirish”
 C) “bog’lanish”,
 “munosabat”
 D) “ziynatlash”
362. Lutfiyning “Bu ko’ngul”
 g’azalida qofiyaning qaysi
 turi qo’llangan va
 qofiyadosh so’zlardagi
 raviyni aniqlang?
 A) muqayyad, “o”
 B) mutlaq, “n”
 C) muqayyad, “n”
 D) mutlaq, “y”
363. Lutfiyning “Charxi
 kajraftor elidin ...” she’ri
 qaysi janrda?
 A) qit’a
 B) g’azal
 C) tuyuq
 D) ruboiy
364. Lutfiyning “Agar sen
 bo’lmasang ...” she’ri qaysi
 janrda?
 A) qit’a
 B) g’azal
 C) tuyuq
 D) ruboiy
365. “Ey ko’ngul, yorsiz sango
 ne bor, bor (1),
 Qaydakim ul zulfi anbar
 bor, bor (2).
 Chek jafu-yu javr-u nozi
 borini,
 Bir kun o’lg’aykim,
 degaydur: bor-bor (3)”.
 Ushbu tuyuqdagi
 shakldosh so’zlar ma’nosi
 to’g’ri berilgan javobni
 aniqlang.
 A) 1-borgin, 2- mavjud, 3-
 jo’na
 B) 1-mavjud, 2-borgin, 3-
 jo’na
 C) 1-jo’na, 2-borgin, 3-
 mavjud
 D) 1-borgin, 2-jo’na, 3-
 mavjud
366. “Ko’z yoshim tuproq ila
 gar qotila (1),
 Kelmagayman javridin,
 haqqo, tila (2).

G'amzasi o'ltirdi-yu, ul
bexabar,
Men agar o'lsam, ne g'am
ul qotila (3)".

Ushbu tuyuqdagi
shakldosh so'zlar ma'nosi
to'g'ri berilgan javobni
aniqlang.

- A) 1-qotil, 2-haqdan so'ra,
3-qorishsa
- B) 1-qorishsa, 2-qotil, 3-
haqdan so'ra
- C) 1-haqdan so'ra, 2-
qorishsa, 3-qotil
- D) 1-qorishsa, 2-haqdan
so'ra, 3-qotil

367. "Charxi kajraftor elidin
yozamen,
Chiqmadim hijron
qishindin yoza men,
Bir meni yorliq bila yod
etmas ul,

Har necha ul shahg'a
qulluq yozamen".

Ushbu tuyuqdagi
shakldosh so'zlar ma'nosi
to'g'ri berilgan javobni
aniqlang.

- A) 1-yozaman, 2-yozga men,
3- shikoyat qilaman
- B) 1-yozga men, 2-shikoyat
qilaman, 3-yozaman
- C) 1-yozaman 2-shikoyat
qilaman, 3-yozga men
- D) 1-shikoyat qilaman, 2-
yozga men, 3-yozaman

368. "Shohnoma"gi "Turoni
sipoh Bu jangdan uzoqda
edi begunoh.
Hech kim istamayin sen

bilan urush,
Sendan boshlandi-ku
ustiga yurish" so'zlari
kinga tegishli?

- A) Afrosiyob
- B) Suhrob
- C) Rustam
- D) Kovus shoh

369. "Shohnoma"gi "Mayli,
endi bo'ldi kech,
Erta tig' chekkanda olam
yoritgich,
Bu maydonda bo'lg'ay
ham minbar, ham dor,
Taqdirimiz yechar pok
parvardigor" so'zlari
kinga tegishli?

- A) Rustam
- B) Afrosiyob
- C) Suhrob
- D) Kovus shoh

370. Adib Sakkokiy qanday
kasb bilan shug'ullangan?

- A) dehqonchilik
- B) chilangarlik
- C) do'ppido'zlik
- D) pichoqchilik

371. Sakkokiyning "Kim
ermas ul oy muftalosi"
matlali g'azalining maqtasi
berilgan qatorni aniqlang.

- A) O'lmaqtin azin yo'q ul
davosi
- B) Sakkokiyga bo'ldi jon
g'izosi
- C) Ne turfa erur bu turk
balosi?
- D) Lof ursa, yuzunda yo'q
safosi

372. Sakkokiyning "Kim ermas ul oy muhtalosi" matlali g'azalining begona bayti berilgan qatorni aniqlang.

- A) Kim ko'rsa aning ko'zini aytur:
Ne turfa erur bu turk balosi?
- B) Turkona ir irlag'uncha oning,
Kuydurdi meni yalaybulosi
- C) Oyina sening yuzing ko'rubon,
Lof ursa, yuzunda yo'q safosi
- D) Dard-u, g'am-u, ranj-u, men-u o'lmoq
Sakkokiyga bo'ldi jon g'izosi

373. Sakkokiyning "Sentek jahonda ..." g'azali necha baytdan iborat?

- A) 5
- B) 6
- C) 7
- D) 8

374. "Raiyat qo'y erur, sulton anga shubon-u yo bo'ri, Bo'ri o'lg'o-yu qo'y ting'oy, chu Musotek shubon keldi". Ushbu baytda tashbehning qaysi turi qo'llangan?

- A) kinoya tashbeh
- B) tashbehi sareh
- C) tashbehi mashrut
- D) tashbehi tafzil

375. "Salotin dunyoda ko'p keldi-yu, kechti seningtek bir,
Falakning gar tili bo'lsa ayitsunkim, qachon keldi" misralari kimga bag'ishlangan?

- A) Xalil Sulton
- B) Mirzo Ulug'bek
- C) Xo'ja Tarxon
- D) Muhammad Xo'jabek

376. "Mavlono Balxda bo'lur erdi. Ismoil ota farzandlaridandur, darveshvasht va xushxulq, munbasit kishi erdi". "Majolis un-nafois" dan olingan ushbu ma'lumotlar kimga tegishli?

- A) Atoiy
- B) Lutfiy
- C) Gadoiy
- D) Sakkokiy

377. Atoiyning "Jamoling vasfini qildim chamanda" matlali g'azalining maqtasi berilgan qatorni aniqlang.

- A) Kishi bilmas anikim, qoldi qanda
- B) Eshiking tuprog'i basdur kafanda
- C) Ayog'ing qayda bo'lsa, boshim anda
- D) Atoyi sarvi ozodingg'a banda.

378. "Solib borma meni, ey Yusufi husn,
Bukun Ya'qubtek bayt ul-hazanda" misralarida

- qoʻllangan badiiy sanʼatni bildiruvchi soʻzning maʼnosi qaysi qatorda berilgan?
- A) "chiroyli dalillash"
 B) "biror narsani omonatga olmoq"
 C) "nazar tashlash", "ishora"
 D) "ziynatlash"
379. "... she'ring lutfini bilsa, "Latofatnoma" din kechgay Xo'jandiy". Nuqtalar o'rniga kerakli ismni qo'ying.
- A) Atoiy
 B) Navoiy
 C) Gadoiy
 D) Lutfiy
380. Atoiyning "Qon bo'ldi ko'ngul" g'azalining qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
- A) a-a, a-a, a-a
 B) a-b, a-b, a-b
 C) a-a, b-a, c-a
 D) a-a, b-b, c-c
381. Atoiyning qaysi g'azalida ravviy qoidasi buzilgan: tirgak tovush tub so'zda asos oxirida emas, qo'shimcha oxirida?
- A) "Ko'ngulni olg'ali..."
 B) "Ul sanamkim"
 C) "Ey, begim"
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
382. "Qoshlaring yosin Atoiy ko'rgali husn ichra toq, Subhidam mehroblarda surayi Yosin o'qur" misralari Atoiyning qaysi g'azalidan olingan?
- A) "Ko'ngulni olg'ali..."
 B) "Ul sanamkim"
 C) "Ey, begim"
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
383. Atoiyning "Mengiz yo ravzayi ..." g'azalida qofiyaning qaysi turi qoʻllangan va qofiyadosh soʻzlardagi ravviy aniqlang?
- A) muqayyad, "n"
 B) mutlaq, "n"
 C) muqayyad, "r"
 D) mutlaq, "r"
384. Kim yorining yuzini ravzayi rizvon-jannat bog'iga, og'zini g'unchayi xandon-kuluvchi g'unchaga o'xshatadi?
- A) Atoiy
 B) Lutfiy
 C) Gadoiy
 D) Rudakiy
385. Gadoiy qaysi g'azalining matlasida ko'ngilga murojaat qiladi?
- A) "Mubtalo bo'ldi yana"
 B) "Unutma"
 C) "Yana yoz bo'ldi-yu"
 D) "Sanga"
386. Gadoiy "Yoz fasli" g'azalining nechanchi baytida ra~ za murojaat qiladi?
- A) 1

- B) 3
- C) 5
- D) 7

387. "Chun azaldin g'ussa-yu
g'amdur nasibing, ey
ko'ngul,
Ne ishing bordur jahonda,
shodi-yu lazzat bila"
misralari muallifi kim va
baytda qo'llangan badiiy
san'atni anglatuvchi
so'zning ma'nosi qaysi
qatorda berilgan?

- A) Atoiy, "nazar tashlash,
ishora"
- B) Lutfiy, "misol keltirish"
- C) Gadoiy, "qarshilantirish"
- D) Rudakiy, "ziynatlash"

388. "Yana yoz bo'ldi-yu, topti
bo'ston nash'u namo,
Ey nasimi ruhparvar,
hayra maqdam, marhabo"
bayti kimning qalamiga
mansub?

- A) Lutfiy
- B) Gadoiy
- C) Atoiy
- D) Rudakiy

389. "Emdi xushtur (moh)
paykarlar bila gulgashkim,
Bog'i rizvontek chaman
bo'ldi latif-u jonfizo"
misralaridaqo'llangan
badiiy san'atni anglatuvchi
so'zning ma'nosi qaysi
qatorda berilgan?

- A) "nazar tashlash, ishora"
- B) "misol keltirish"
- C) "bog'lanish",

- "munosabat"
- D) "ziynatlash"

390. "Xoh o'ltur, xoh turguz,
ixtiyor ilgingdadur,
Ul sening noz-u itobingga
mening jonim fido".
Bayt kimga tegishli?

- A) Lutfiy
- B) Gadoiy
- C) Atoiy
- D) Rudakiy

391. "Husn ichinda qudrati
yazdoni sen-sen, yo habib,
Bu davrinda xo'blar xoni
sen-sen, yo habib"
misralaridagi "yazdon" kim?

- A) oshiq
- B) jannat
- C) Olloh
- D) ko'ngil

392. "Sochingdin chun
o'g'urlar mushk xushbo'y,
Qilurlar band-band oni
Xo'tanda" misralari
muallifi kim va baytda
qo'llangan badiiy san'atni
anglatuvchi so'zning
ma'nosi qaysi qatorda
berilgan?

- A) Atoiy, "chiroyli dalillash"
- B) Lutfiy, "nazar tashlash,
ishora"
- C) Gadoiy, "qarshilantirish"
- D) Rudakiy, "ziynatlash"

393. Lutfiyning "Ko'ngluma
har yonki boqsam ..." she'ri
qaysi janrda?

- A) qit'a
B) g'azal
C) tuyuq
D) ruboiy
394. Kurashdan miriqdi ikki sheri mard,
Tanada xastalik, yuzlarida gard" misrlaridagi "ikki sher" deya ta'riflanayotgan qahramonlar kimning asarida uchraydi?
A) Navoiy
B) Saroyi
C) Muhammad Solih
D) Firdavsiy
395. Sakkokiyning "Kim ermas ul oy muhtalosi" matlali g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyni aniqlang?
A) muqayyad, "i"
B) mutlaq, "s"
C) muqayyad, "v"
D) mutlaq, "o"
396. Sakkokiyning "Ey gul ..." g'azalining maqtasi berilgan qatorni aniqlang.
A) Sakkokiy sening yuzunga boqsa ko'rar oni
B) Yetmas sanga lekin tilagan dunyoda soniy
C) Bu ikki ko'zum la'l-u guhar bahri-yu koni
D) Kim ilgaru tutmas bo'yun-o'z bo'ynina qoni
397. Kim bir baytida yoriga qarata "sening oldingda habashiy-qoratan qul oydir, agar u bundan tonsa, yuzida dog' bo'ladi" deydi?
A) Atoyi
B) Gadoyi
C) Sakkokiy
D) Lutfiy
398. "Ushshoq qonin to'kkali elga qilich olsang, Kim ilgaru tutmas bo'yun - o'z bo'ynina qoni" bayti Sakkokiyning qaysi g'azalidan olingan?
A) "Sentek jahonda ..."
B) "Kim ermas ul ..."
C) "Ey gul ..."
D) "Ul sanamkim ..."
399. Sakkokiyning yozishicha, kimning taxtga kelishi, go'yo "jonsiz tanga jon keldi" deya baholanadi?
A) Xalil Sulton
B) Xo'ja Tarxon
C) Muhammad Porso
D) Mirzo Ulug'bek
400. Sakkokiy Ulug'bekning ovozasini kimga qiyos etadi?
A) No'shiravonga
B) Sulaymoni zamonga
C) Atoga
D) Qaysari Rumga
401. Sakkokiy kimning davlat tepasiga kelishini bo'rilar o'ldi-yu, Musodek shuboncho'pon keldi, deb yozadi?
A) Xalil Sulton

- B) Mirzo Ulug'bek
 C) Xo'ja Tarxon
 D) Muhammad Porso
402. "Raiyat qo'y erur, sulton
 anga shubon-u yo bo'ri,
 Bo'ri o'lg'o-yu qo'y ting'oy,
 chu Musotek shubon keldi".
 Ushbu baytda nechta
 kinoya tashbeh bor?
 A) 2 ta
 B) 3 ta
 C) 1 ta
 D) 4 ta
403. Sakkokiy kimga
 bag'ishlangan qasidasida
 "shoh haybatli sher kabi
 keldi, dushmanlar tulki
 kabi qo'rqib, iniga kirib
 ochlikdan o'ldilar" deb
 yozadi?
 A) Xalil Sulton
 B) Mirzo Ulug'bek
 C) Xo'ja Tarxon
 D) Muhammad Porso
404. "Malaktek zuhd-u toatda
 ishingni muntaho qilding,
 Bu ishdin lojaram sidra
 senga adno makon keldi"
 baytinig ma'nosi qaysi
 qatorda to'g'ri berilgan?
 A) Xalqni sabr-toqatga
 o'rgatting, bundan
 davlatning senga nasib
 etdi
 B) Xalqni sabr-toqatga
 o'rgatting, bundan senga
 yettinchi osmondagi taxt
 mangu makon bo'ldi
 C) Farishtadek toqatli
 bo'lding, butun taxt
 mangu makon bo'ldi
 D) Farishtadek toatni
 oxiriga yetkazding,
 bundan senga yettinchi
 osmondagi taxt mangu
 makon bo'ldi
405. "Qachon Kayvon bikin
 onlar saroy-u toqi oliyg'a,
 Tilosa posbonliqni, shahi
 Hinduston keldi".
 Baytda qo'llanilgan she'riy
 san'atning ma'nosi qaysi
 qatorda berilgan?
 A) "zidlantirish"
 B) "misol keltirish"
 C) "nazar tashlash"
 D) "ziynatlash"
406. Sakkokiy Ulug'bekka
 atalgan qasidasida "sening
 bazmingga kelturub
 eshikka, go'yoki kanizak
 madhxon keldi" deya qaysi
 yulduzni kanizakka
 o'xshatadi?
 A) Atorud
 B) Zuhro
 C) Mushtariy
 D) Kayvon
407. Sakkokiy qaysi
 hukmdorni agar jangda
 qilichini o'ynatsa,
 dushmanlar qo'rqib "hay-
 hay qoching, barqi yomon
 keldi" deydilar deydi?
 A) Xalil Sulton
 B) Mirzo Ulug'bek
 C) Xo'ja Tarxon
 D) Muhammad Xo'jabek

408. Sakkokiyning
Ulug'bekka bag'ishlangan
qasidasida qaysi podshoh
nomlari uchramaydi?
A) Shohruh
B) Sulaymon
C) No'shiravon
D) Iskandar
409. Sakkokiyning
Ulug'bekka bag'ishlangan
qasidasida Zardushtiylik
dining qaysi obrazi tilga
olinadi?
A) Ahura
B) Mitra
C) Ahriman
D) Asha
410. Sakkokiyning
Ulug'bekka bag'ishlangan
qasidasida quyidagi qaysi
nom uchramaydi?
A) Muso
B) (Odam) Ato
C) Qorun
D) Xorut
411. Qaysi hukmdor
"mabodiyi amon"-tinchlik,
omonlik asosi, hayot
tayanchi, "sururi jovidon"-
abadiy shodlik garovi
sifatida tasvirlangan?
A) Tavg'ach
ulug' Bug'roxon
B) Muhammad Xo'jabek
C) Mahmud Sulton
D) Mirzo Ulug'bek
412. Navoiy kimni "... o'z
zamonida atrok (turkiylar)
orasida ko'p shuhrat tutti"
deydi?
A) Atoiy
B) Lutfiy
C) Gadoiy
D) Sakkokiyn
413. Qaysi shoir o'z
g'azallarining birida
gulzordagi gulning qizilligi
faqat tabiiy rang emas, bu
uyat, hayo hissi tufayli
yuzda paydo bo'lgan rang
deya buni "yorning
go'zalligi" bilan isbotlashga
harakat qiladi?
A) Rudakiy
B) Gadoiy
C) Atoiy
D) Lutfiy
414. "G'uncha sevunub
to'nig'a sig'mas,
O'xshatmas o'qung bashoqi
birla" misralarida
qo'llangan badiiy san'atni
bildiruvchi so'zning ma'nosi
qaysi qatorda berilgan?
A) "chiroyli dalillash"
B) "biror narsani omonatga
olmoq"
C) "nazar tashlash"
D) "ziyinatlash"
415. Qaysi shoir yorsiz
hayotning ma'nosizligini
aytib, "Chu jonimdin aziz
jonona sensen, Kerakmas
jon manga sensiz badanda"
deydi?
A) Rudakiy

- B) Gadoiy
C) Atoiy
D) Lutfiy
416. Qaysi shoir bir baytida
“jannatga tushishim shart
emas, kafalangan paytimda
yor eshigidagi tuproqdan
bir siqim tushsa, bas” deydi?
A) Rudakiy
B) Gadoiy
C) Atoiy
D) Lutfiy
417. “Marhami jon-u jigar”,
“orazi shams-u qamar”,
“tishlari dur-u guhar”,
“lablari shahd-u shakar”,
“o‘z qulidin bexabar” yor
obrazi kimning qaysi
g‘azalida uchraydi?
A) Gadoiyning “Unutma”
g‘azalida
B) Atoiyning “Netti, ne
bo‘ldi” g‘azalida
C) Lutfiyning “Tortadur”
g‘azalida
D) Sakkokiyning “Ey gul
...” g‘azalida
418. Qaysi shoir bir
g‘azalida yorini
sog‘inganidan oshiqning
ko‘zidan yosh emas daryo
oqayotgani, u
kipriklaridan sol yasab,
mana shu daryoda
suzayotgani manzarasini
chizadi?
A) Atoiy
B) Rudakiy
C) Gadoiy
- D) Lutfiy
419. Atoiyning qaysi
g‘azalida kipriklari jorib
(supurgi), yuzini
xokandoz qilishga tayyor
oshiq holati aks etgan?
A) “Ko‘ngulni olg‘ali...”
B) “Jamoling vasfini...”
C) “Ey, begim”
D) “Qon bo‘ldi ko‘ngul”
420. Kim Atoiyning Balxda
yashagani to‘g‘risida
ma‘lumot beradi?
A) Davlatshoh
Samarqandiy
B) Taroziy
C) Mirxond
D) Navoiy
421. Atoiy qaysi g‘azalida
ma‘shuqani xonga, oshiqni-
o‘zini oddiy askarga
o‘xshatadi?
A) “Ko‘ngulni olg‘ali...”
B) “Jamoling vasfini...”
C) “Netti, ne bo‘ldi”
D) “Qon bo‘ldi ko‘ngul”
422. “Bodi saboki, kelturur
jong‘a soching nasimini,
Shahri Saboning elchisi
hudhudi xushxabarmudur?”
misralarida qo‘llangan
badiiy san‘atni anglatuvchi
so‘zning ma‘nosi qaysi
qatorida berilgan?
A) “chiroyli dalillash”
B) “qarshilantirish”
C) “nazar tashlash, ishora”
D) “ziynatlash”

423. "So'rsang Atoiy holidin netti, ey podshohi husn, Lutf-u karam gadoyig'a tengri uchun, zararmudur?" misralarida qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorda berilgan?
 A) "chiroyli dalillash"
 B) "qarshilantirish"
 C) "nazar tashlash, ishora"
 D) "ziyatlash"
424. Atoiy qaysi g'azalida yorini "podshohi husn-go'zallar shohi" deb ataydi?
 A) "Ko'ngulni olg'ali..."
 B) "Jamoling vasfini..."
 C) "Ey, begim"
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
425. Atoiyning "Ul sanamkim" g'azali necha baytdan iborat?
 A) 7
 B) 6
 C) 9
 D) 5
426. "Ul sanamkim, suv yaqosinda paritek o'lturur, G'oyati nozuklukindin suv bila yutsa bo'lur". — Ushbu baytda qanday san'at qo'llanilgan?
 A) iyhom, litota
 B) mubolag'a, tashbeh, takrir
 C) tanosub, tamsil
 D) tardi aks, giperbola, takrir
427. Atoiy qaysi g'azalida yorini g'azabnok Xulagu o'g'liga qiyos etadi?
 A) "Ko'ngulni olg'ali..."
 B) "Ul sanamkim"
 C) "Labin qonim to'karga ..."
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
428. "Atoiy qulg'a bir lutf aylamassen, Xulagu o'g'li, muncha ne g'azabtur?!" Baytda qo'llangan badiiy san'atni aniqlang
 A) iyhom, litota
 B) mubolag'a, tashbeh
 C) tanosub, tamsil
 D) husni ta'lim, talmeh
429. Atoiyning "Seni men ongladim" g'azali necha baytdan iborat?
 A) 7
 B) 6
 C) 9
 D) 5
430. Atoiyning "Seni men ongladim" g'azalida qofiyaning qaysi turi qo'llangan va qofiyadosh so'zlardagi raviyini aniqlang?
 A) muqayyad, "h"
 B) mutlaq, "h"
 C) muqayyad, "o"
 D) mutlaq, "o"
431. Atoiyning "Mengiz yo ravzayi ..." g'azalining

- qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
- A) a-a, a-a, a-a
 B) a-a, b-a, c-a
 C) a-b, a-b, a-b
 D) a-a, b-b, c-c
432. Atoiyning "Mengiz yo ravzayi ..." g'azali necha baytdan iborat?
- A) 7
 B) 6
 C) 9
 D) 5
433. Atoiy qaysi g'azalida ma'shuqasini "maloyik xo'yluq-farishta axloqli" deb ataydi?
- A) "Mengiz yo ravzayi ..."
 B) "Sipehri husn ichinda ..."
 C) "Seni men ongladim ..."
 D) "Qon bo'ldi ko'ngul"
434. "Ey orazi shams-u qamarim, netti, ne bo'ldi? Vey tishlari dur-u guharim, netti, ne bo'ldi?" misralari muallifi kim?
- A) Atoiy
 B) Lutfiy
 C) Gadoiy
 D) Rudakiy
435. Quyidagilardan tazkira janrida bo'lmagan asarni aniqlang.
- A) "Yatimat ad-dahr"
 B) "Majolis un-nafois"
 C) "Radoyif ul-ash'or"
 D) "Mezon ul-avzon"
436. Quyidagilardan zullisonayn-ikki tilda ijod qilmagan adibni aniqlang.
- A) Gadoiy
 B) Xorazmiy
 C) Navoiy
 D) Yusuf Xos Hojib
437. Navoiy kimni "turkiygo'ydir" deydi?
- A) Atoiy
 B) Lutfiy
 C) Gadoiy
 D) Rudakiy
438. Navoiy Gadoiyning kimning zamonida she'ri shuhrat tutti, deydi?
- A) Muhammad Bobur
 B) Bobur Mirzo
 C) Ulug'bek
 D) Bobur Mirzo
439. "Dilbaro, sensiz tiriklik bir baloyi jon emish, Kim aning dardi qoshida, yuz o'lum hayron emish" misralari kimga tegishli?
- A) Atoiy
 B) Lutfiy
 C) Gadoiy
 D) Rudakiy
440. "Buti siyminbarim, bizni unutma, Dudoqi shakarim, bizni unutma" misralari muallifi bo'lgan adibning devonida qaysi janrdagi she'rlar mavjud emas?
- A) mustazod
 B) qit'a

- C) tarji'band
- D) g'azal

441. "Xushdurur oyo pari paykar bila gulkashtkim, Bo'ston-u bog'i Eramtek, dilkusho bo'ldi yana" misralari muallifi kim va baytda qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorida berilgan?

- A) Atoiy, "qarshilantirish"
- B) Lutfiy, "chiroyli dalillash"
- C) Gadoiy, "nazar tashlash, ishora"
- D) Rudakiy, "ziynatlash"

442. "Sevar jonim, begim, xonim, umidim, Azizim, dilbarim, bizni unutm" misralari kimga tegishli?

- A) Gadoiy
- B) Atoiy
- C) Xorazmiy
- D) Lutfiy

443. Gadoiyning "Sanga" g'azalining qofiyalanish tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

- A) a-a, b-b, c-c
- B) a-b, a-b, a-b
- C) a-a, a-a, a-a
- D) a-a, b-a, c-a

444. "Olloh-olloh, bu malomatkim, zulol erningdadir. Xizrning sarchashmayi

hayvoni sen-sen; yo habib" misralarida qo'llangan badiiy san'atni anglatuvchi so'zning ma'nosi qaysi qatorida berilgan?

- A) "nazar tashlash, ishora"
- B) "misol keltirish"
- C) "bog'lanish", "munosabat"
- D) "ziynatlash"

445. Gadoiyning qaysi g'azalida Xizr nomi keltirilgan?

- A) "Mubtalo bo'ldi yana"
- B) "Unutm"
- C) "Yana yoz bo'ldi-yu"
- D) "Sanga"

446. "Ul labi jonbaxshni ko'rgach ravone angladim. Kim, jarohatliq ko'ngil darmone sen-sen, yo habib" misralaridagi "habib" so'zining ma'nosi nima?

- A) dunyo
- B) do'st
- C) yaxshi kishi
- D) yomon kishi

447. "To'qson to'qquz yoshida olamdin o'tdi, qabri Dehikanordadur. O'z maskani erdi". Lutfiy haqidagi ushbu ma'lumot kimning qaysi asaridan olingan?

- A) Navoiyning "Nasoyim ul-muhabbat"
- B) Xondamirning "Makorim ul-axloq"
- C) Juvayniyning "Tarixi

- jahonkusboy”
D) Mirxondning “Ravzat us-safo”
448. Navoiy qaysi shoirning o‘ziga nisbatan kata muhabbati borligi haqida “Bu faqir borasig‘a ko‘p iltifoti bor erdi va fotihalar o‘qur erdi” degan?
A) Lutfiy
B) Gadoiy
C) Atoiy
D) Rudakiy
449. Quyidagilardan Xondamirga tegishli asarni aniqlang?
A) “Nasoyim ul-muhabbat”
B) “Makorim ul-axloq”
C) “Tarixi jahonkushoy”
D) “Ravzat us-safo”
450. Lutfiyning “Bu ko‘ngul” g‘azali necha baytdan iborat?
A) 9
B) 6
C) 7
D) 5
451. Lutfiy “Ayoqingg‘a tushar” g‘azalida “Ayoqingg‘a tushar har lahza gisu” misrasi uchun qaysi maqolni ishlatadi?
A) Kishining ko‘zidur, ore, tarozu
B) Charog‘ tubi qarong‘u
C) Qo‘rqar, qaydakim qon ko‘rsa hindu
D) Oqqan ariqqa oqar suv
452. Lutfiy “Ayoqingg‘a tushar” g‘azalida “Tutarman ko‘zki, ko‘rsam orazingni” misrasi uchun qaysi maqolni ishlatadi?
A) Kishining ko‘zidur, ore, tarozu
B) Charog‘ tubi qarong‘u
C) Qo‘rqar, qaydakim qon ko‘rsa hindu
D) Oqqan ariqqa oqar suv
453. Lutfiyning “Agar sen bo‘lmasang ...” g‘azali necha baytdan iborat?
A) 9
B) 6
C) 7
D) 5
454. Lutfiy qaysi g‘azalida yorsiz guldek chamanni bayt ul-hazan-g‘am uyiga qiyoslaydi?
A) “Agar sen bo‘lmasang ...”
B) “Jonima ayting”
C) “Tortadur”
D) “Bu ko‘ngul”
455. Lutfiy qaysi g‘azalida “agar falak yulduz kabi xo‘b-ma‘qul (suluv) larni yig‘sa, u majmuada yuzing quyosh-bosh bo‘ladi” deydi?
A) “Agar sen bo‘lmasang ...”
B) “Jonima ayting”
C) “Tortadur”
D) “Bu ko‘ngul”

456. Lutfiyning "Agar sen bo'lmasang..." g'azalida talmeh san'atiga asos bo'ladigan qaysi joy nomlari tilga olinadi?
 A) Yaman, Xo'tan, Adan
 B) Mochin, Adan, Turkiston
 C) Hijoz, Shom, Rum
 D) Sabo, Bihishtsaro, Adan
457. "Har ikkisin oti olsa-da orom,
 Urush topmagandi hali saranjom,
 Har ikkisi tengdan tortishdi kamon,
 Keksa jangchi bilaya gurdi navqiron" misrlaridagi "har ikkisi" kim?
 A) Farhod va Xusrav
 B) Qoraxon va Hasanxon
 C) Rustam va Suhrob
 D) Doro va Iskandar
458. "Chol qaddi sarvdek tik bo'lsa ham gar,
 Yosh qilig'in qilsa betamiz, ovsar" misralari qaysi asardan olingan?
 A) "Shohnoma"
 B) "Saddi Iskanadariy"
 C) "Miftoh ul-adl"
 D) "Gulistoni bit-turkiy"
459. "Ikkisi bir-birin etdi haqorat,
 Jahon tor kelgandi bularga g'oyat" misralaridagi "ikkisi" kim?
- A) Jobir va Suhayl
 B) Farhod va Xusrav
 C) Doro va Iskandar
 D) Rustam va Suhrob
460. "Shohnoma"da qaysi qahramon ovdagi qoplonga o'xshatiladi?
 A) Afrosiyob
 B) Suhrob
 C) Rustam
 D) Taxmasp
461. "Shohnoma"da Rustam qaysi yurtdan bo'ladi?
 A) Eron
 B) Chin
 C) Rum
 D) Turon
462. "Shohnoma"da qaysi qahramon "to'kkan qonidan zamin loy erdi" deya ta'riflanadi?
 A) Afrosiyob
 B) Suhrob
 C) Rustam
 D) Kovus shoh

MA'RUFJON DUSTMURODOV

**ADABIYOT
SAVOLLAR TO'PLAMI**

I QISM

Muharrir: Ibrohim Yuldashev

Rassom: A. Qo'chqorov

Badiy muharrir: Q. Zukurov

Texnik muharrir: F. Voxidov

§

Ushbu kitobning muharriri Ibrohim Yuldashev

“ADABIYOT UCHQUNLARI” nashriyoti.

Litsenziya 41 № 239 2013-yil, 4-iyul

Manzil: 100027, Toshkent,

O'qchi ko'chasi, 29 uy.

Bosishga 15.02.2016 yilda ruxsat etildi.

Bichimi 84x108 ¹/₃₂.

Hajmi 14,25 b.t. Adadi 3000 nusxa.

Buyurtma №89.

“ADAD PLYUS” MCHJ bosmaxonasida chop etildi.

Toshkent sh., Bunyodkor 28-uy.

MARUFJON DUSTMURODOV

ADABIYOT

SAVOLLAR TO'PLAMI

ISBN 978-9943-992-28-3

9 789943 992283